

ปัญหาจริยธรรมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2554

ปัญหาจริยธรรมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นันทนา รอดคำภาญ. (2554). **ปัญหาจริยธรรมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้าย**

รางวัลซีไรต์ ปริญญาณีพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง

ปริญญาณีพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม และวิธีการนำเสนอปัญหาดังกล่าวช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จากเรื่องสั้นจำนวน 124 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนได้สะท้อนปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมไว้ 7 ด้าน ดังนี้ ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย ปัญหาเรื่องการค้าขายเรื่องวัตถุนิยม ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น ปัญหาเรื่องการทำแท้ง และปัญหาเรื่องสื่อ ปัญหาทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น ส่วนการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมพบว่ามีกรนำเสนอ 2 วิธีหลักคือ 1. เสนออย่างตรงไปตรงมา 2. เสนอแบบอ้อม การนำเสนอแบบตรงไปตรงมาได้แก่ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่อง และโดยใช้บทสนทนา ส่วนการนำเสนอแบบอ้อม ได้แก่ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก โดยใช้สัญลักษณ์ และโดยใช้ข่าว วิธีการนำเสนอปัญหาดังกล่าวทำให้เรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์มีความน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ผ่านการอ่านเรื่องสั้นได้เป็นอย่างดี

Ethical Problems During the Economic Crisis in the Finalists Short Story
of the S.E.A. Write Award.

AN ABSTRACT
By
NANTANA RODSUMRAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakharinwirot University
May 2011

Nantana Rodsumran (2011). **Ethical Problems during the Economic Crisis in the Short Story**

Finalists for the S.E.A. Write Award. Master's thesis, M.A. (Thai). Bangkok:

Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Supak

Mahavarakorn, Asst. Prof. Dr. Akhawit Ruangrong

The aim of this research study is to analyze ethical problems associated with social problems and how the problems are presented in the short story finalists for the S.E.A. Write Award during the economic crisis. The data were collected from one hundred and twenty four short stories in the finalists for the 1999 and 2002 S.E.A. Write Award.

The result of the study showed that the authors reflected on seven types of the ethical problems which could be related to the social problems in their stories, namely, obsession with vices, disregarding the law, obsession with materialism, lacking discipline, being more self-centered, abortion and mass media problems. Also, the findings revealed that there were the relationships between all these ethical problems and the economic situations arising in the society during the crisis. The techniques for presenting the problems could be categorized into two main groups, direct and indirect techniques. For the direct techniques, the problems were presented through stories' narrators and conversations; meanwhile, scenes, signs and news were employed to illustrate the problems indirectly. These techniques of art created language could make the short story finalists interesting and help readers perceive the ethical problems and the solutions through them greatly.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากอาจารย์ ดร.สุภัค มหาพรกร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวินธ์ เรืองรอง ซึ่งเป็นประธานและคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตามลำดับ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และขัดเกลาแก้ไขข้อบกพร่องจนกระทั่งปริญญาบัตรฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา และอาจารย์ ดร.พรธาดา สุวัฒนวิช ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการการสอบปริญญาบัตรฉบับนี้ และชี้แนะข้อบกพร่องในปริญญาบัตรฉบับนี้ให้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ให้ความรัก ความห่วงใย เป็นกำลังใจ และสนับสนุนการศึกษาทุกด้านของผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบใจเพื่อน ๆ ที่บริษัท TSS เพื่อนอาจารย์ที่โรงเรียนพณิชยการสุโขทัย เพื่อนครูที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท เอกวิชาภาษาไทยทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจ จนกระทั่งปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณและจะรำลึกพระคุณอันใหญ่หลวงครั้งนี้ตลอดไป

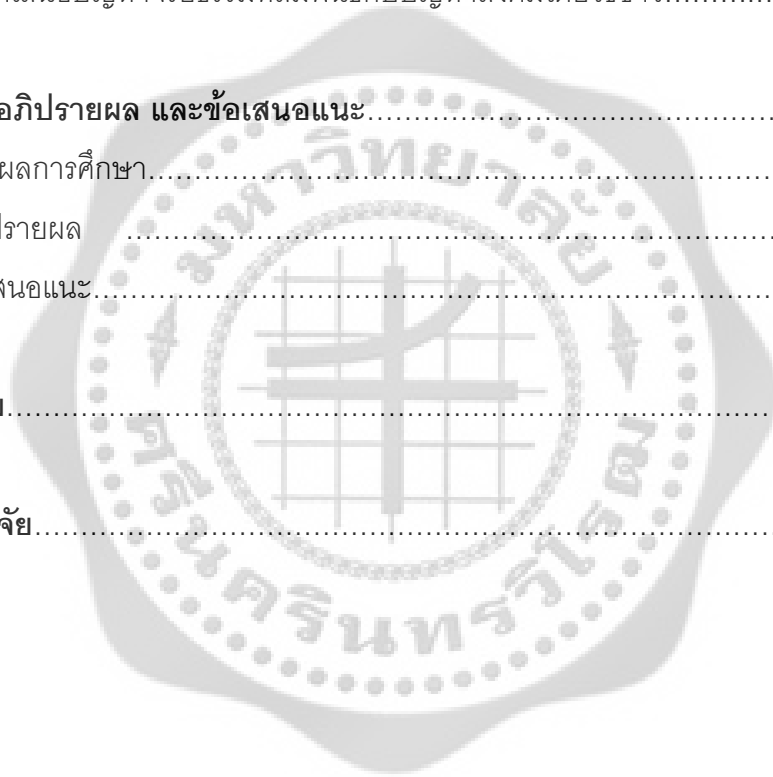
นันทนา รอดสำราญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและสังคม.....	13
3 ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบ สุดท้ายรางวัลซีไรต์.....	17
ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข.....	20
ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย.....	39
ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม.....	61
ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย.....	84
ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น.....	103
ปัญหาเรื่องการทำแท้ง.....	114
ปัญหาเรื่องสื่อ.....	120
4 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้น ที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์.....	133
การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่อง.....	133
ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง.....	135
ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง.....	141

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	148
การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา	155
การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก.....	163
การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์.....	172
การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าว.....	175
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	186
สรุปผลการศึกษา.....	186
อภิปรายผล	189
ข้อเสนอแนะ.....	190
บรรณานุกรม.....	191
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	196

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ปรากฏในเรื่องสั้นเข้ารอบ สุดท้ายรางวัลซีไรต์.....	126
2 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้น เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์.....	178

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีการกำหนดความยาวของเรื่อง มีแนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว ตัวละครน้อย การบรรยายสถานที่และเวลากระชับ เนื้อหาที่มีความหลากหลาย นักเขียนสื่อความหมายออกมาได้อย่างชัดเจน ดังที่ รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2541: 67) กล่าวว่า “ด้วยลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่มีแก่นเรื่องเดียว และโครงเรื่องสมบูรณ์ในตัวเอง จึงทำให้เรื่องสั้นสามารถนำเสนอประเด็นความคิดได้อย่างแจ่มชัด และมีพลังกระทบใจผู้อ่านอย่างรุนแรงสมเจตนาของผู้แต่ง” เรื่องสั้นเป็นงานวรรณกรรมที่ผู้เขียนสะท้อนภาพและเสนอปัญหาของสังคมในช่วงเวลาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วพร้อมทั้งสอดแทรกทัศนะแนวคิดมาสู่ผู้อ่าน ดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2537: 148) กล่าวถึงแนวคิดของเรื่องสั้นว่า เรื่องสั้นมุ่งใช้เป็นสื่อแสดงความคิดหรือทัศนะอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้แต่งไปยังผู้อ่าน ซึ่งรวมทั้งเป็นสื่อสะท้อนภาพและเสนอปัญหาสังคมด้วย

วรรณกรรม สังคม และนักเขียนมีความสัมพันธ์กัน ดังที่ สมพร มั่นตะสูตร (2524: 16) กล่าวว่าวรรณกรรมเสนอเนื้อหาที่เป็นจริง สร้างสรรค์สังคม เป็นกระจกส่องภาพของสังคมแต่ละยุคและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้คนรุ่นหลังได้มองเห็นภาพชีวิตในบางแง่มุมที่ประวัติศาสตร์มิได้บันทึกไว้ นักเขียนมีเป้าหมายในการสร้างงานวรรณกรรมเพื่อสนับสนุนส่งเสริมระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองให้ดียิ่งขึ้น นักเขียนจึงมีหน้าที่รับใช้สังคม รับใช้ชีวิตทั้งชีวิตตนและบุคคลในสังคม จึงพยายามถ่ายทอดความเป็นจริงของชีวิตและสังคมทุกแง่มุมออกมาอย่างชัดเจนและเป็นจริง

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2531: 96) กล่าวว่า “นักเขียนคนเดียวก็เปรียบเสมือนสามคน คือนอกจากจะเป็นนักเขียนแล้ว ยังเป็นหน่วยหนึ่งของคนในยุคสมัย และเป็นพลเมืองด้วย” ดังนั้นเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น นักเขียนซึ่งเป็นพลเมืองคนหนึ่ง จำเป็นต้องรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงนั้นพร้อมทั้งทำหน้าที่ของตนด้วยการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมที่สะท้อนภาพสังคม เสนอปัญหาสังคม และแสดงทัศนะ แนวคิดในการแก้ไขปัญหาขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อคิดว่าควรทำอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้น “นักเขียนที่ดีควรมีจิตสำนึกว่าตนมีหน้าที่ชี้แนะผู้อ่านให้เห็นต้นตอของปัญหาอย่างเด่นชัดและชี้แนะแนวทางที่ดีให้แก่ประชาชน” (สายทิพย์ นุกูลกิจ. 2537: 153)

เรื่องสั้นได้เกี่ยวพันและสะท้อนแง่มุมของปัญหาในสังคมมาโดยตลอด เช่น ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจครั้งแรก รัชฎญา สังขพันธ์านนท์ (2538: 32) กล่าวว่าศรีอิสรา ได้เขียนเรื่อง **วิถีคุณภาพ** เป็นเรื่องที่มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับความเดือดร้อนของข้าราชการและประชาชนทั่วไปจากนโยบาย คุณภาพของ

รัฐบาล โดยใช้ท่วงทำนองการเขียนแบบเสียดสี เย้ยหยัน และชวนหัว แต่ก็ชี้ให้เห็นปัญหาที่ชัดเจน และ รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2523:22) กล่าวถึงเรื่องสั้นรวมทั้งวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ช่วงหลัง เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ว่าสะท้อนภาพสังคม ชี้ให้เห็นต้นตอของปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ และต่างมีบทบาทในการชี้้นำความคิดให้แก่สังคมอย่างชัดเจน ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ครั้งสำคัญขึ้น ในสังคมเมื่อใด วรรณกรรมย่อมไม่ละเลยต่อสังคม นักเขียนทำหน้าที่สร้างสรรค์งานวรรณกรรมดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2537: 150) กล่าวว่าสภาพเศรษฐกิจและเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของสังคมเป็นตัวการ สำคัญที่ทำให้นักเขียนสนใจสังคม ด้วยการแสดงความคิดและสะท้อนปัญหาของสังคม

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยช่วงหนึ่งที่สำคัญมากคือช่วงปี พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจวิกฤต ถือเป็นครั้งที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศ ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลทั้งระดับปัจเจกและสังคม (สังคีต พิริยะรังสรรค์; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์; และ สุวินัย ภรณวลัย. 2540: 69) ทำให้ปัญหาสังคม ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งการลักทรัพย์ การค้ายาเสพติด การค้าบริการทางเพศ และการพนัน ทุกรูปแบบสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (เกศินี จุฑาวิจิตร. 2548: บทนำ)

ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ กระทบต่อความมั่นคงในชีวิตของประชาชนทั่วไปอย่าง รุนแรงดังที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2542: บทคัดย่อ) รายงานข้อมูลว่าธุรกิจเกือบทุกสาขามีการผลิต ลดลง และประมาณหนึ่งในสิบของผู้ที่มีงานทำอยู่แล้วต้องเปลี่ยนงานในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ เนื่องจาก สถานประกอบการเลิกกิจการและการถูกให้ออกจากงาน ส่วนผู้ที่ไม่เปลี่ยนงานนั้น ประมาณครึ่งหนึ่ง ถูกลดเงินเดือน โบนัสและสวัสดิการ ทางด้านสถิติการว่างงานพบว่าในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 มี ผู้ว่างงานเป็นจำนวนหนึ่งล้านหนึ่งแสนคน สูงกว่าผู้ว่างงานในช่วงเวลาเดียวกันในปี พ.ศ. 2540 ถึง สามเท่า จากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจกลับส่งผลให้ธุรกิจนอกกฎหมายเติบโตดังที่ สังคีต พิริยะรังสรรค์; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์; และ สุวินัย ภรณวลัย (2540: 78) ได้กล่าวว่าเนื่องจาก พนักงานถูกผู้ประกอบการเลิกการทำงานล่วงเวลาทำให้รายได้ลดลง จึงหันไปใช้วิธีเสี่ยงโชคมากขึ้น เช่น หวยใต้ดิน การพนันฟุตบอล เป็นต้น แสดงให้เห็นว่ายิ่งมีความไม่แน่นอนในชีวิตก็ยิ่งเพิ่มรายจ่าย ในการเล่นมากขึ้น ฉะนั้นเมื่อเศรษฐกิจถดถอยกลับทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผิดกฎหมายเติบโต มากขึ้นซึ่งตรงกับการสำรวจของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2543:19) กล่าวว่า “การที่ เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจกลับทำให้การซื้อขายยาบ้าเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นช่องทางหาเงินที่ง่าย และแน่นอน”

ความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังการก่อตัวของวิกฤต เศรษฐกิจเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าวิกฤตเศรษฐกิจแห่งปี พ.ศ. 2540 ทำให้ปัญหาสังคมเพิ่มความรุนแรงมาก ยิ่งขึ้น เมื่อผู้คนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดภายใต้ภาวะความกดดันของวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้ คนขาดสติ ละเมิดศีลธรรม แสดงความเห็นแก่ตัวออกมามากยิ่งขึ้น ซึ่งการกระทำและพฤติกรรมของ

มนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบนี้แสดงให้เห็นว่าช่วงที่สังคมต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลให้ปัญหาจริยธรรมรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจส่งผลให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป เกิดปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่ปัญหาจริยธรรม

สภาพของสังคมที่มีปัญหาจริยธรรม คือการมุ่งร้ายทำลายชีวิตและทรัพย์สิน การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนบนความทุกข์ยากของผู้อื่น เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน เกิดความวุ่นวายนานาประการจากการขาดระเบียบวินัยและไม่เคารพต่อกฎหมาย การลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุข การให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ และการไม่ละอายเกรงกลัวต่อบาปกรรม ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์และสังคมดังที่ สาโรช บัวศรี (2526: 12) กล่าวว่าจริยธรรมเป็นเครื่องมือควบคุมความประพฤติของมนุษย์ให้เป็นไปในทางสันติสุขและทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อย่างเด่นชัด ถ้าปราศจากจริยธรรมเสียแล้ว มนุษย์ก็คงไม่ต่างอะไรไปจากสัตว์ เนื่องจากไม่มีเครื่องมือที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นมนุษย์ที่ดีได้

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าวถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรูปแบบของงานวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งงานวรรณกรรมเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ด้วย ดังที่ ยุรฉัตร บุญสนิท (2547: 100-101) ได้กล่าวถึงงานวรรณกรรมเรื่องสั้นเข้ารอบซีไรต์ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจไว้ว่า

เรื่องสั้นซีไรต์ระหว่าง พ.ศ. 2542 - 2545 เป็นช่วงระยะเวลาที่สังคมไทยเข้าสู่ยุควิกฤตเศรษฐกิจ ยุคเศรษฐกิจทุนนิยม ยุคการไหลบ่าของเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดนและยุคหลังสมัยใหม่ ซึ่งสังคมไทยได้รับมาก่อนหน้านั้นแล้ว ได้สะท้อนแนวคิดหลังสมัยใหม่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิมในยุคนี้

การวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลจากเรื่องสั้นที่เข้ารอบซีไรต์ในปี 2542 และ 2545 เป็นหลัก เพราะตั้งสมมติฐานว่าวรรณกรรมในช่วงหลังสมัยใหม่ที่เป็นยุควิกฤตเศรษฐกิจ น่าจะสะท้อนภาพที่มีอิทธิพลของปัญหาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกระแสเทคโนโลยีการสื่อสารและวิถีคิดแบบทุนนิยม รวมทั้งวิถีคิดที่แตกต่างไปจากยุคสมัยใหม่ซึ่งเป็นยุคก่อนหน้านี้นี้ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 เป็นปีที่รางวัลซีไรต์ได้กำหนดให้รางวัลวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น จึงได้ใช้เรื่องสั้นที่เข้ารอบของทั้งสองปีรวม 14 เล่ม

รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน หรือ “รางวัลซีไรต์” เป็นรางวัลที่ได้รับความสนใจทั้งนักเขียน และผู้อ่านมากเป็นพิเศษเพราะสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับนักเขียนทั้งในระดับประเทศและในระดับภูมิภาคอาเซียน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นงานของนักเขียนที่มีคุณภาพสำหรับประเทศไทยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมของรางวัลซีไรต์ไว้ 3 ประการใหญ่ ๆ ดังนี้ “1. ต้องมีความริเริ่มสร้างสรรค์ทั้งในด้านแนวคิดและกลวิธี 2. ต้องถึงพร้อมซึ่งคุณค่าทางวรรณศิลป์ และ 3. ต้องมีคุณค่าต่อสังคมและมนุษยชาติ” (นิตยา มาศะวิสุทธิ. 2535 - 2536: 210) รางวัลซีไรต์มอบให้กับวรรณกรรมประเภทบทร้อยกรอง นวนิยาย และเรื่องสั้น สลับกันไป รางวัลซีไรต์

ที่มอบให้กับเรื่องสั้นซึ่งเป็นรางวัลที่ในรอบ 3 ปีจะมีผู้ส่งวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นเข้ารับการพิจารณารับรางวัล ได้แก่ องค์กรและสถาบันที่ทำงานเกี่ยวกับวรรณกรรม สำนักพิมพ์ นักวิชาการวรรณกรรม นักเขียน นักวิจารณ์และนักอ่านทั่วไป คณะกรรมการตัดสินจะมี 2 ชุด คือ 1. คณะกรรมการคัดเลือก และ 2. คณะกรรมการตัดสิน โดยคณะกรรมการคัดเลือกมีหน้าที่รับเรื่องที่มีผู้เสนอเข้าพิจารณา และพิจารณาคัดเลือกให้เหลือไม่เกิน 7 เรื่อง เสนอต่อคณะกรรมการตัดสิน และคณะกรรมการตัดสิน มีหน้าที่พิจารณาเรื่องที่คณะกรรมการคัดเลือกเสนอ และตัดสิน 1 เรื่องให้ได้รับรางวัลซีไรต์ ดังนั้นเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์จึงเป็นงานที่ได้รับการกลั่นกรองคุณภาพมาแล้วในระดับหนึ่ง เพราะได้ผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว เป็นเรื่องที่มีการนำเสนอปัญหาสังคมและเสนอแนวคิด วิธีการแก้ไขปัญหา จึงเป็นงานที่มีคุณค่าต่อสังคมและมนุษยชาติ อีกทั้งปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 ครอบคลุมเรื่องสั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2545 ซึ่งตรงกับช่วงที่ประเทศไทยกำลังประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยพบว่าเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ สะท้อนปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมไว้อย่างน่าสนใจ เช่นที่ ประชาคม ลุนาซัย เสนอความคิดผ่านตัวละครในเรื่อง “สุธรรมสองศตวรรษ” ในชุด **เมืองใต้อุโมงค์** ถึงปัญหาดังกล่าวในเรื่องค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ตามข้อความที่กล่าวว่า “โลกเราเปลี่ยนไป...จิตใจคนเราคับแคบลง เราไม่ได้ถูกสอนให้รักคนอื่นหรือเสียสละตัวเองเพื่อสังคม คนยุคนี้ไม่ห่วงใยแผ่นดินเกิด กังวลอยู่แต่ความสุขสบายส่วนตัวอย่างที่พี่เคยว่าไว้ นับวันสังคมเราจะเต็มไปด้วยอาชญากร” (ประชาคม ลุนาซัย. 2543: 31) และปริทรรศ นุตางกูร ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข จากเรื่อง “หมอลี้นหัว” ในชุด **แม่มดบนตึก** เสนอความคิดผ่านการบรรยายของผู้เขียนที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์หลงมัวเมามากามารมณ์ที่ไม่ได้เกิดจากความรัก แต่ถูกครอบงำจากสื่อละครโทรทัศน์ จากการใช้โฆษณาชวนเชื่อ ชีวิตเต็มไปด้วยสีล้นแต่สมองกลับไม่มีความคิด กลวงว่างเปล่าเหมือนลูกโป่งที่มีสีล้นสวยงามดังข้อความที่ว่า “เอาละครับ เยาวชนของเรา บรรพชนของเราได้โปรดให้การต้อนรับเจเนเรชั่นใหม่นี้ด้วย กลุ่มของพวกเขากำลังกรีดกรายนำสะดุดตายิ่งนัก เสียงสไลแกนดังมาอีกแล้ว สนุกกันเข้าไว้ รื่นเริงเข้าไป ความอวบอ้วนกำลังเผยออก ลัทธิหวานแหววจงเจริณ” (ปริทรรศ นุตางกูร. 2545: 66)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 เป็นงานที่มีคุณค่า ควรแก่การนำมาวิเคราะห์ โดยเฉพาะปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ โดยผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจไว้อย่างเด่นชัด

สมมุติฐานของการวิจัย

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ทำให้เห็นบทบาทของเรื่องสั้นที่มีต่อปัญหาดังกล่าว

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม และวิธีการนำเสนอปัญหาดังกล่าวช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์แสดงปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดของผู้เขียนในการแก้ไขปัญหาจริยธรรมอันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาจริยธรรม และนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 รวม 124 เรื่อง ดังนี้

ปีพ.ศ.	ชื่อชุด	ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง
พ.ศ. 2542	สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน	วินทร์ เลียววาริน	1. ชู้
			2. คำให้การ
			3. โลกสามใบของราชฎีร์ เอกเทศ
			4. ล้นทมโรยกลิบ
			5. กระถางชะเนียงริมหน้าต่าง
			6. เรื่องของผมหักกับพ่อ
			7. ยี่สิบปีหลัง
			8. กามสุขัลลิกานุโยค
			9. ละครจริงในห้องขาวดำ
			10. วรรณกรรม 48 ชั่วโมง
			11. ตู๊กตา

		12. คำสารภาพของข้างเท้าหลัง
		13. เซ็งเม้ง
		14. หมากลางถนน
		15. เพชฌฆาต
		16. เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด
เมืองน่าอยู่	จำลอง ผิงชลจิตร	17. อนาคตของชาติ
		18. เมืองน่าอยู่
		19. แค่เริ่มต้นเท่านั้น
		20. คนหมดไฟ
		21. หวันไหวและเปราะบาง
		22. ในตู้เย็น
		23. ผู้ครองเรือน
		24. ตัวประกอบ
		25. ฟุ้งร้าง
		26. ที่ร้านน้ำชา
หนอนคอนกรีต	ปริญญา ตรีน้อยใส	27. คอนโดสุดสายรุ้ง
		28. องคุลิमान 2550
		29. วาณิชศิลป์กิจ
		30. วงจรชีวิต
		31. สำนักใหม่
		32. อลิสาแห่งดินแดนพิศวง
		33. สมศรีกับตึกสูง
นาฏกรรมแห่งชีวิต	ประชาคม ลุนาชัย	34. อิทธิปาฏิหารย์
		35. ผู้แพ้
		36. ภาพเกียรติยศ
		37. อิศรภาพ
		38. อสรพิษ
		39. เพลงคลื่น
		40. สุดฝั่งขอบฟ้า

		41. ชายในห้องเจียบ
		42. บ่วงไฟ
		43. มหกรรมแห่งชีวิต
คนไซในปราสาท	พิสิฐ ภูศรี	44. คำคืนในเมืองใหญ่
		45. การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว
		46. เรื่องเล่าในร้านเหล้า
		47. เสียงเพรียกจากซอยร้าง
		48. ฟุ้งแห่งดวงดาว
		49. โฉนาทาน : เกย์
		50. เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา
		51. แมวแม่ลูกอ่อน
		52. โรแมนติกตาย
		53. นักตากล้อง
		54. บริสุทธิ
ภาพลวง	เสาวรี	55. เสียงแห่งความตาย
		56. หมอใหญ่
		57. ผู้บริสุทธิ
		58. ฆาตกร
		59. แม่น้ำ
		60. สัตว์ชาติญาณ
		61. สมองตาย
		62. สถาปัตยกรรม
		63. นัย - ในความรัก
		64. ภาพลวง
มือที่มองไม่เห็น	อัษฎัน	65. มือที่มองไม่เห็น
		66. วันประเมินค่า
		67. จุดเยือกแข็ง
		68. สปอร์รา
พ.ศ.	ความน่าจะเป็น	ปราบดา หยุ่น
		69. กรมอุตุนิยมวิทยา

2545			70. ตามตาต้องใจ
			71. เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า
			72. ตื่น-ลึก หนา - บาง
	วิปริต	จิรภัทร อังศุมาลี	73. ในสำนึก
			74. วิปริต
			75. ผู้เฒ่าแก้อ่องไห้
			76. ชายสวมแว่นตาดำเนินผู้มองเห็น เงา
			77. แม่ยก
			78. เทียงคืบพอดี
			79. บนถนน
	เมืองใต้อุโมงค์	ประชาคม ลุนาชัย	80. สุธรรมสองศตวรรษ
			81. เหตุเกิดข้างถนน
			82. อาณาจักรมายา
			83. มีดดำมंगा
			84. คำอธิษฐาน
			85. เหนือดวงตาที่ปิดสนิท
			86. หมาฝรั่ง
			87. ไบหน้าและดวงตา
			88. ละครคนเมือง
			89. หมอกคุณธรรม
	แม่มดบนตึก	ปริทรรศ หุตางกูร	90. ไอน้ำแก้ว
			91. เพลิงรัก ลานแค่น
			92. หมอเปลี่ยนหัว 1
			93. ช่างทาสี
			94. แม่มดบนตึก
			95. คำสารภาพ
			96. ห้องเธอห้องฉันค้นกันด้วยความ เหงา
		97. พระเจ้ากับมนุษย์	

		98. ATM แห่งชีวิต
อุทกภัย	รัตนชัย มานะบุตร	99. ต้นไผ่ต้น
		100. บุปผา-ตา
		101. ท่านอีหม่าม
		102. เพียงชั่ววับหลับ
		103. โต๊ะชุมพุก
ชีวิตล้ามะหาอันใด	เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์	104. โมงยามของวัยเยาว์
		105. นายบังเอิญ
		106. เรื่องเล่าของคนขายเหล้า
		107. เพียงชั่วขณะหนึ่ง
		108. พุศจิกายน
		109. เรื่องเล่า สายน้ำ และความตาย
		110. สะพานข้ามแม่น้ำ
		111. ค่ายและคุก
		112. นครรุกชาติ
		113. สายเลือด
		114. ประตู
		115. ภูเขา
		116. บุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน
อ่านโลกกว้าง	อัญชัน	117. ห้วงแหแห่งโลก
		118. โลกคู่ของใหม่
		119. โลกในสายลม
		120. โลกสี่เงิน
		121. ที่นี้ - ที่โน่น
		122. คนข้ามโลก
		123. พรหมโลก
		124. สุวรรณภูมิ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ปัญหาจริยธรรม หมายถึง ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจอันก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมซึ่งผู้เขียนนำเสนอไว้ในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545

2. วิกฤตเศรษฐกิจ หมายถึง ช่วงเวลาที่นักเขียนเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 แสดงภาวะทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จะดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและสังคม
4. วิเคราะห์เรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 ที่นำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม
5. วิเคราะห์วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม
6. เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและสังคม

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540

พิเชษ คงโต (2546) วิจัยเรื่อง **แนวความคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลูนาชัย : การศึกษาเชิงวิเคราะห์** ศึกษาจากเรื่องสั้นของประชาคม ลูนาชัย ทั้งสิ้น 99 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าเรื่องสั้นของประชาคม ลูนาชัย เสนอแนวความคิด 4 ด้าน คือ แนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับการดำรงชีวิต และมนุษย์กับธรรมชาติ เรื่องสั้นของประชาคม ลูนาชัย เสนอภาพสะท้อน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ สะท้อนภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำอันเนื่องมาจากนโยบายลดค่าเงินบาทของรัฐบาลซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจทั้งผู้ประกอบการและลูกจ้าง เศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจส่งผลให้สภาพจิตใจของมนุษย์ในสังคมเปลี่ยนแปลงตาม โดยนิยมวัตถุนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกที่ดีต่อกัน และทำให้จิตใจของมนุษย์เสื่อมลง

จินตนา กลิ่นเล็ก (2547) วิจัยเรื่อง **ภาพสะท้อนเศรษฐกิจไทยในเรื่องสั้นจากนิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ช่วง พ.ศ. 2540 – 2546** ศึกษาเฉพาะเรื่องสั้นที่สะท้อนภาพเศรษฐกิจไทยจากนิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ช่วง พ.ศ. 2540 – 2546 รวมทั้งสิ้น 98 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าเรื่องสั้น 86 เรื่องที่สะท้อนภาพเศรษฐกิจไทยในด้านที่เป็นปัญหา 3 ด้านคือ ความเป็นอยู่ของประชาชน 46 เรื่อง ด้านแรงงาน 25 เรื่อง และด้านธุรกิจ 15 เรื่อง อันดับ 1 เป็นการนำเสนอภาพสะท้อนเศรษฐกิจด้านความเป็นอยู่ของประชาชน และอันดับ 2 เป็นด้านแรงงาน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ประชากรของประเทศเป็นกลุ่มประชาชนและกลุ่มแรงงาน การที่นักเขียนเรื่องสั้นในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์หยิบยกปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มคนส่วนใหญ่ในประเทศมาเสนอให้เห็นปัญหาการขาดแคลนปัจจัยในการดำเนินชีวิต ทั้งด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เพราะเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของชีวิตมนุษย์ ทำให้ปัญหาทั้งสองด้านได้รับการนำเสนอมากกว่าด้านของธุรกิจ เพราะปัญหาด้านธุรกิจเป็นปัญหาของกลุ่มผู้ที่มีฐานะด้านการเงิน ความเป็นอยู่และฐานะทางสังคมดีกว่ากลุ่มของประชาชนและกลุ่มแรงงาน ถึงแม้ว่าธุรกิจจะได้รับผลกระทบจาก

เศรษฐกิจที่ตกต่ำก็ตาม แต่ผู้ประกอบการธุรกิจไม่ได้ประสบปัญหาถึงขั้นขาดแคลนปัจจัยในการดำรงชีวิตอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นปัญหาจากการขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตจึงมีน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ นักเขียนจึงนำเสนอปัญหาด้านธุรกิจน้อยที่สุด

เกศินี จุฑาวิจิตร (2548) วิจัยเรื่อง **ผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ต่อโลกทัศน์นักเขียนไทย : ภาพสะท้อนสังคมและการเมืองจากวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2544** ศึกษาจากเรื่องสั้นจำนวน 53 เรื่อง จากจำนวนเรื่องสั้นที่ใช้คัดเลือกทั้งหมด 1,559 เรื่อง จากนิตยสาร 3 ประเภท คือ นิตยสารข่าว นิตยสารผู้หญิงและนิตยสารตลก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ 3 ประเด็นหลัก คือ เนื้อหาและรูปแบบของเรื่องสั้นที่มีวิกฤติเศรษฐกิจเป็นภูมิหลัง ภาพสะท้อนสังคมและการเมือง และโลกทัศน์ของนักเขียนในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า เรื่องสั้นที่ใช้วิกฤติเศรษฐกิจเป็นฉากหรือภูมิหลัง มักเป็นเรื่องที่นำเสนออย่างเรียบง่ายตรงไปตรงมา เน้นการเสนอผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ และท่าทีของบุคคลในการเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของเรื่องมากกว่ารูปแบบและกลวิธีทางวรรณศิลป์ แนวคิดสำคัญหรือแก่นเรื่องที่พบมากที่สุดคือแก่นเรื่องที่เสนอว่าบุคคลควรที่จะเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจด้วยวิธีใด ภาพสะท้อนชีวิตและสังคมในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจส่วนใหญ่ เป็นภาพด้านลบ คนส่วนใหญ่ทั้งชนชั้นกลาง คนยากจน คนชราและเด็ก กลายเป็นเหยื่อของวิกฤติเศรษฐกิจ ปัญหาความไม่มั่นคงในชีวิตและปัญหาเศรษฐกิจในครัวเรือน กลายเป็นปัญหาใหญ่ของทุกคนครอบครัว โลกทัศน์ของนักเขียนในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจเป็นโลกทัศน์สมัยใหม่ที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและระบอบการปกครองเสรีประชาธิปไตย ไม่มีเรื่องสั้นเรื่องใดที่บ่งชี้ถึงปัญหาและการแก้ปัญหาที่หลักการและโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน วิธีคิดของนักเขียนที่ถูกรองรับด้วยโลกทัศน์สมัยใหม่ ได้แก่ การยอมรับว่าธรรมชาติของมนุษย์ คือ ความเห็นแก่ตัว ความสุขของมนุษย์อยู่ที่การบริโภค

สมบุรณ์ ศิริประชัย (2549) วิจัยเรื่อง **วิกฤติการณ์เศรษฐกิจในสวีเดน เม็กซิโกและไทย : สาเหตุและการตอบสนองของนโยบาย** โดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจทั้งสามประเทศ ผลการวิจัยพบว่า วิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในสวีเดนมีรากฐานมาจากการปรับเปลี่ยนนโยบายการเงินที่เริ่มปลดปล่อยให้มีการเงินเสรีโดยนโยบายนี้เกี่ยวพันกับนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลสวีเดนเลือกใช้ในช่วงนั้น ส่วนวิกฤติการณ์ของเม็กซิโกพบว่านักเศรษฐศาสตร์แบ่งเป็น 2 ด้านคือ ฝ่ายหนึ่งเชื่อว่าวิกฤติการณ์นี้ไม่ใช่มีลักษณะจำเพาะ แต่เป็นวิกฤติการณ์ที่เกิดจากความผิดพลาดของการดำเนินนโยบายแบบ Washington Consensus โดยมีได้สร้างโครงสร้างทางสถาบันที่เข้มแข็งไว้ก่อน แต่อีกฝ่ายหนึ่งเชื่อว่าวิกฤติการณ์นี้เป็นผลของความตื่นตระหนกของผู้ปล่อยกู้หรือสถาบันการเงินเอกชน ซึ่งทำให้สถานการณ์เลวร้ายกว่าที่ควรจะเป็น ส่วนสาเหตุของวิกฤติการณ์เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ.2540 เกิดขึ้นเพราะมีการปลดปล่อยให้มีการเงินเสรีโดยขาดการจัดลำดับขั้นของการปฏิรูป

นโยบายเศรษฐกิจมหภาคและอัตราแลกเปลี่ยนอย่างถูกขั้นตอนและขาดการสร้างโครงสร้างพื้นฐานของการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินอย่างรัดกุม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและสังคม

จุฑาทิพย์ ธีระภาค (2529) วิจัยเรื่อง **วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** โดยศึกษาจากนวนิยายที่ใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาหมวดภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จำนวน 18 เรื่อง ได้แก่ เกิดเป็นหมอ ข้างหลังภาพ จดหมายจากเมืองไทย ชีวิตบ้านป่า เขิงผาหิมพานต์ ทุงมหาราช ปุลาอง ผีเสื้อกับดอกไม้ ผู้ดี ผู้ใหญ่ลึกลับนางมา ล่องไพร (เล่ม 1) ละครแห่งชีวิต ลูกอีสาน แสงโสม อยู่กับก๋ง อุดมการบนเส้นขนาน (ฉบับปรับปรุง) บึงหญ้าป่าใหญ่ และพระจันทร์สีน้ำเงิน จริยธรรมที่นำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์มี 11 ประเภท ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญูตเวที การรักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความยุติธรรม ความอดุสาหะ และความเมตตากรุณา ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดและพบในนวนิยายทุกเรื่องที่นำมาศึกษาคือ ความเสียสละ เพราะเป็นจริยธรรมที่อนเนื่องในสังคม ดังนั้นนวนิยายในฐานะกระจกของสังคมจึงได้สะท้อนภาพความเป็นจริงต่าง ๆ ออกมาหรืออาจเป็นเพราะคณะกรรมการคัดเลือกหนังสือนวนิยายเพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาจึงไปปลูกฝังจริยธรรมด้านความเสียสละแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนจริยธรรมที่ปรากฏน้อยได้แก่ความยุติธรรมและความสามัคคี องค์ประกอบที่ส่งผลต่อจริยธรรมของตัวละครเอกที่ปรากฏเด่นชัดคือ การศึกษา อายุ และการอบรมเลี้ยงดู เหตุที่องค์ประกอบดังกล่าวปรากฏเด่นกว่าองค์ประกอบอื่น อาจเป็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนต้องการเป็นคนดี เด็กจึงเรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาและผู้ปกครอง ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้จากสังคม เมื่อเติบโตใหญ่จึงทำให้มีจริยธรรมสูงขึ้น

ภทธีรียา สยามารถ (2532) วิจัยเรื่อง **วิเคราะห์จริยธรรมในนวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ช่วง พ.ศ.2515 -2529** โดยศึกษานวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ 10 เรื่อง ได้แก่ วงเวียนชีวิต ข้าวนอกนา นายอำเภอปฏิวัติ ลูกอีสาน อยู่กับก๋ง ไฟหลงเข็ล ลว.สุดท้าย คำพิพากษา ตลิ่งสูง ซุงหนัก และบุษบกใบไม้ ผลการวิจัยพบว่านวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติมีลักษณะทางจริยธรรมทั้งหมด 11 ลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญูตเวที การรักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความยุติธรรม ความอดุสาหะ และ

ความเมตตากรุณา ผู้วิจัยพบว่าตัวละครในนวนิยายทั้ง 10 เรื่อง ได้แสดงออกถึงลักษณะทางจริยธรรมในด้านต่าง ๆ จริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดและพบในนวนิยายทุกเรื่องคือ ความกตัญญูทเวทและ ความเสียสละ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า อาจเป็นเพราะครอบครัวและสังคมส่วนใหญ่ในสังคมไทยมักจะปลูกฝังให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความเคารพนับถือ เกรงใจผู้อาวุโสหรือผู้มีพระคุณ จึงทำให้บุคคลมีลักษณะทางจริยธรรมในด้านความกตัญญูทเวทอย่างเด่นชัด ส่วนความเสียสละที่ปรากฏอยู่มากนั้น ก็คงเป็นเพราะความเสียสละเป็นจริยธรรมที่มักจะมีอยู่ในความสำนึกของผู้คนในความบังควรที่จะกระทำ หรือเป็นหน้าที่ที่ควรจะทำของสมาชิกแต่ละคนในสังคมนั้น ๆ หรืออาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วย่อมจะแสดงออกถึงลักษณะในทางด้านดีมากกว่าทางด้านชั่ว ส่วนจริยธรรมที่ปรากฏน้อยได้แก่ความสามัคคี นวนิยายที่ผู้วิจัยนำมาศึกษามีลักษณะทางจริยธรรมปรากฏอยู่ทุกเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยให้เหตุผลว่าเพราะเป็นนวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จึงมีคุณค่าและมีสาระที่น่าสนใจ ประกอบกับผู้เขียนนวนิยายทุกท่านย่อมมีเจตนาอันดีงามในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิด และทัศนะอันกว้างไกล

เดชา ชากักดี (2542) วิจัยเรื่อง **หลักจริยธรรมในวรรณคดีสุภาสิตพระร่วง** ผลการวิจัยพบว่า สุภาสิตพระร่วงเป็นจริยธรรมข้อปฏิบัติสำหรับฆราวาสผู้ครองเรือน โดยการนำหลักคำสอนของพุทธศาสนามาผสมผสานกับคตินิยม ความเชื่อ วิถีชีวิต และประเพณีการดำเนินการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ สุภาสิตพระร่วงจึงเป็นวรรณกรรมคำสอนในเรื่องการประกอบอาชีพด้วยความสุจริต ขยันอดทน อดออม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สอนให้มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ใฝ่ศึกษาหาความรู้ ประพฤติตนให้ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม ไม่ให้มีความประมาทในการดำเนินชีวิตในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนการปลูกฝังจริยธรรม ปลูกจิตสำนึกให้คนไทยเกิดความสามัคคี เกิดความรักชาติ มีความภาคภูมิใจ และหวงแหนในวัฒนธรรมของชาติ สุภาสิตพระร่วงเป็นวรรณคดีที่มีเนื้อหาเหมาะสม และสอดคล้องกับสังคมชาวพุทธ สามารถให้ผลที่เป็นจริงถูกต้องแก่ผู้ปฏิบัติเสมอเพราะเป็นหลักธรรมความจริงตามที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้มาและสามารถนำไปใช้ได้ทุกเมื่อในการดำเนินชีวิตประจำวัน

จิรัฎฐิพร ไทยงูเหลือม (2548) วิจัยเรื่อง **หลักธรรมที่ปรากฏในนิทานอิหร่านราชธรรม** ศึกษาจากนิทานอิหร่านราชธรรม จำนวน 12 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าทศพิธราชธรรม ปรากฏจากพฤติกรรมผู้ปกครองที่สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง บำบัดทุกข์บำรุงสุข ตอบแทนน้ำใจ เสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ราชการ เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความเรียบร้อยของบ้านเมือง มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อสัจจะวาจา มีธรรมาศัยไมตรีที่ดีงาม มีสัมมาคารวะนอบน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่น วางตนเสมอต้นเสมอปลาย รู้จักบังคับควบคุมตนเองมิให้กระทำผิด ชนาะใจตนเอง รู้จักระงับข่มใจให้สงบเยือกเย็น วินิจฉัยตัดสินคดีความด้วยความยุติธรรม มีเมตตากรุณา ไม่เบียดเบียนในชีวิตและทรัพย์สิน

ของผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ มีความเที่ยงธรรมให้ความสำคัญแก่ผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง ส่วนจักรวรรดิวัตรเป็นหลักธรรมที่ปรากฏจากพฤติกรรมผู้ปกครองที่ช่วยเหลือผู้ปกครองเมืองอื่นด้วยการแนะนำวิธีการปกครองบ้านเมือง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันในญาติวงศ์ ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง เอาพระทัยใส่ต่อประโยชน์ของบ้านเมือง ให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่ทุกสรรพสิ่งทั้งปวงที่อยู่ในปกครอง ไม่ละโมภคิดอยากได้ทรัพย์สินผู้ที่อยู่ในปกครอง มิได้หวังแก่ประโยชน์สุขส่วนตน ราชจริยธรรมเป็นหลักธรรมที่ปรากฏจากพฤติกรรมผู้ปกครองที่อบรมสั่งสอนพระราชโอรสธิดาไม่ให้เกิดประพฤติดื้อให้ตั้งอยู่ในคุณความดีและทรงมอบราชสมบัติไว้ในเวลาอันควร และ ราชสังคหวัตถุเป็นหลักธรรมที่ปรากฏจากพฤติกรรมผู้ปกครองที่ให้ความสำคัญในการบริหารบ้านเมืองโดยไม่คิดที่จะเก็บภาษีที่ไม่เคยเก็บ และลดภาษีที่เคยเก็บให้น้อยลง รู้จักพิจารณาคน รู้จักใช้วาทศิลป์ ชี้แจงแนะนำด้วยเหตุผลและมีประโยชน์ เปี่ยมด้วยเมตตากรุณา ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง

วิกิรานดา โขติช่วงรัชมี (2548) วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี โดยเลือกศึกษาจากตัวละครในวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ที่มีบทบาทเด่นในการแสดงจริยธรรมจำนวน 16 ตัว ได้แก่ พระอภัยมณี ศรีสุวรรณ สินสมุทร สุดสาคร นางสุวรรณมาลี นางละเวงวัณฬา นางวาลี นางเกษรา อุษเรน พราหมณ์วิเชียร พราหมณ์โมรา พราหมณ์सानน โยคี นางรำภาสะหรี นางยุพกา และนางสุลาลีวัน ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครทั้ง 16 ตัวมีคุณลักษณะทางจริยธรรม 8 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์และจงรักภักดี ความมีสติปัญญา ความเมตตากรุณา ความไม่ประมาท ความกตัญญูกตเวที ความพากเพียรและอดทน ความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยว และความอ่อนน้อมถ่อมตน จริยธรรมที่พบมากที่สุดคือความซื่อสัตย์และจงรักภักดี โดยปรากฏในพฤติกรรมของตัวละครเกือบทุกตัว ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าอาจเป็นเพราะความต้องการในการปลูกฝังการอบรมสั่งสอนในสังคมไทย ครอบครัวและสังคมส่วนใหญ่มักจะปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงจริงใจทั้งต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น ต่อสังคมและต่อประเทศชาติ เพราะหากสมาชิกในสังคมมีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี ก็จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่สังคมและประเทศชาติ ส่วนจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดคือความอ่อนน้อมถ่อมตน สำหรับจริยธรรมด้านอื่น ๆ ที่ปรากฏในพฤติกรรมของตัวละคร เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยมีการปลูกฝังการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้คนมีความเพียรพยายาม มีมานะอดทน ใช้สติปัญญาให้เกิดประโยชน์ กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และมีความสุขุมรอบคอบ ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545

บทที่ 3

ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่ เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาจริยธรรมกับปัญหาสังคม

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบด้วยคุณสมบัติสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในหมู่สมาชิกในสังคมนั้น คือเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ และผู้กระทำก็เกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนพฤติกรรมอีกประเภทเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ต้องการให้เกิดขึ้นกับสมาชิก เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามจำกัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าจะไม่ถูกต้องและไม่ควร ผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือพวกที่มีลักษณะพฤติกรรมประเภทแรกสูง ประเภทหลังน้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523: 101)

การศึกษาสังคมศาสตร์และจริยศาสตร์จะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสังคมกับปัญหาจริยธรรมดังนี้ วิทย์ วิศทเวทย์ (2530: 8-9) กล่าวไว้ใน **จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม** ว่าสังคมศาสตร์ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ จริยศาสตร์ก็ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ แต่ศึกษาคนละด้าน สังคมศาสตร์ต้องการรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง จริยศาสตร์ต้องการรู้เกี่ยวกับคุณค่า ตัวอย่างเช่น คนไทยมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศเสรีแพร่หลายมากขึ้น เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย สังคมศาสตร์ถือว่าเป็นข้อมูล พยายามหาคำอธิบายว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้น จะเกิดต่อไปหรือไม่ ถ้าจะให้เกิดหรือไม่ให้เกิดจะทำอย่างไร การอธิบายนี้ต้องตั้งอยู่บนทฤษฎีหรือกฎที่ได้มาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มิฉะนั้นการอธิบายจะเป็นเพียงการคาดเดา แต่ถ้าเราถกเถียงกันว่าพฤติกรรมเพศเสรีนี้เป็นสิ่งที่ **ควร** ให้ดำรงอยู่ในสังคมต่อไปหรือไม่ เป็นพฤติกรรมที่ดีหรือเลว **ควร**ส่งเสริมให้เกิดขึ้นหรือควรยับยั้ง ในกรณีนี้เราได้แย้งกันเรื่องคุณค่า คือคุณค่าทางจริยธรรมหรือคุณค่าทางศีลธรรมของพฤติกรรมนี้ มิใช่เรื่องข้อเท็จจริง ดังนั้นการศึกษาการดำเนินวิถีชีวิตของแต่ละคน หรือความเป็นไปของสังคมจึงต้องพิจารณาปัญหาสองเรื่องนี้ไปพร้อมกัน การถกเถียงกันเรื่องคุณค่า คือการแสวงหาเป้าหมายอันพึงประสงค์ แต่ถ้าเป้าหมายอันมีคุณค่านี้อยู่ห่างไกลจากข้อเท็จจริงมากเกินไป เป้าหมายนั้นก็จะเป็นเพียงความฝัน ในทางตรงข้าม ถ้าเราถกเถียงกันแต่เรื่องข้อเท็จจริง เราก็จะไม่ทราบว่าจะอะไรคือจุดหมายปลายทาง ไม่ทราบว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงที่ถกเถียงกันนั้นเป็นไปเพื่ออะไร ดังนั้นปัญหาเรื่องคุณค่าทางจริยธรรมจึงเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของมนุษย์ สอดคล้องกับที่ อำนวน ยัสโยธา (2541: 3-4) กล่าวไว้ใน **ปัญหาจริยศาสตร์เชิงวิพากษ์** ว่าจริยศาสตร์ไม่มีหน้าที่ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ

แต่จริยศาสตร์จะศึกษาโดยการนำเอาข้อเท็จจริงที่ได้จากศาสตร์แขนงอื่น หรือที่ศาสตร์อื่นป้อนเข้ามาให้ แล้วมาทำการประเมินค่า เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ *ควรจะเป็น* ที่ *พึงประสงค์* หรือ ที่ *น่าปรารถนา* หรืออาจจะประเมินด้วยคำอื่น ๆ เช่น *ดีหรือชั่ว* *ถูกหรือผิด* *ควรหรือไม่ควร* เป็นต้น ดังเช่น จริยศาสตร์ไม่มีหน้าที่ศึกษาว่าการทำแท้งมีสาเหตุมาจากอะไร แต่จริยศาสตร์จะได้แย้งถกเถียงว่า *ควร*จะยอมรับให้มีการทำแท้งได้โดยเสรีหรือไม่ อย่างไร แค่นั้น เพราะฉะนั้นระหว่างศาสตร์แขนงอื่นกับจริยศาสตร์ แม้จะมีวิธีการศึกษาโดยการโต้แย้งปัญหาเหมือนกัน แต่แง่มุมของการโต้แย้งถกเถียงจะต่างกัน คือศาสตร์อื่นจะได้แย้งถกเถียงกันในแง่ *ข้อเท็จจริง* แต่จริยศาสตร์จะได้แย้งถกเถียงกันในแง่ *คุณค่า* หรือถ้าจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างศาสตร์แขนงอื่นกับจริยศาสตร์จะเห็นได้ว่าศาสตร์อื่นมีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด แล้วจริยศาสตร์จะนำเอาข้อเท็จจริงที่ได้ นั้นมาวิพากษ์วิจารณ์ในแง่มุมต่าง ๆ แล้วทำการประเมินค่าเพื่อกำหนดเป้าหมายอันพึงประสงค์ต่อไป ถ้าเมื่อใดที่ไม่มีข้อเท็จจริงจากศาสตร์อื่น หรือศาสตร์อื่นไม่ป้อนเนื้อหาเข้ามาให้จริยศาสตร์ก็จะกลายเป็นความว่างเปล่าไม่มี *ตัวเนื้อหา* ที่จะโต้แย้งถกเถียง หรือถ้าจริยศาสตร์จะกำหนดเป้าหมายเอาเองโดยที่ไม่มีข้อเท็จจริงจากศาสตร์แขนงอื่นเป็นฐาน เป้าหมายนั้นก็จะเป็นความเพ้อฝันเลื่อนลอย ฉะนั้นศาสตร์อื่นกับจริยศาสตร์จึงต้องทำหน้าที่ควบคู่กันในฐานะที่ฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็น *อุปกรณ์* หรือ *เครื่องมือ* ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กำหนด *เป้าหมาย* ที่จะก้าวไปถึงต่อไป

ดังนั้นปัญหาสังคมจึงสัมพันธ์กับปัญหาจริยธรรมในลักษณะที่ปัญหาสังคมเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมแล้วทำให้เกิดปัญหาจริยธรรมตามมา เพราะพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมดังกล่าวถูกประเมินค่าว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำเนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นซึ่งเป็นจริยธรรมเชิงลบ

ปัญหาสังคม คือสภาวะการณ์หรือสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมากในสังคมและประชาชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ควรแก้ไขสภาวะการณ์หรือสถานการณ์นั้นให้ดีขึ้นด้วยการร่วมมือกันทางสังคม สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2536 : คำนำ) ได้กำหนดปัญหาสังคมที่สำคัญ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาโสเภณี เป็นต้น

ในช่วงที่สังคมไทยต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ทำให้ผู้คนต้องแข่งขันกันเพื่อความอยู่รอด จึงทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ได้แก่ อาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผิดกฎหมายเติบโตมากขึ้นทั้งการค้ายาเสพติด การพนัน (สังคีต พิริยะรังสรรค์; สมชาย ภคภาสนีวิวัฒน์; และ สุวินัย ภรณวลัย. 2540: 78) การลักทรัพย์ การค้าบริการทางเพศทุกรูปแบบสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นทั้งในครอบครัวและทางสังคม (เกศินี จุฑาวิจิตร. 2548: บทนำ) วิกฤตเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดปัญหาความยากจน รายได้ของประชาชน

ลดลง สัดส่วนของคนจนเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยและคนจนมีมากขึ้นซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ วิกฤตการณ์เศรษฐกิจนี้ส่งผลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทั้งตัวบุคคลและส่วนรวม เช่น ปัญหาความแตกแยกภายในครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการศึกษา ปัญหาโสเภณี ปัญหาการฆ่าตัวตาย ปัญหาสุขภาพอนามัย อันเป็นสาเหตุไปสู่ปัญหาอาชญากรรม กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสซึ่งไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างรวดเร็ว กลุ่มคนยากจนและรายได้ได้น้อยต้องเผชิญกับภาวะการถูกเลิกจ้างงาน ส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว ต้องรับภาระค่าครองชีพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ประชาชนขาดรายได้และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนั้นได้แพร่กระจายไปทั่วประเทศ คนไทยจำนวนมากตกงาน ส่วนหนึ่งเกิดจากการถูกเลิกจ้างงานและผู้ว่างงานตกค้างจากปีที่ผ่านมา อีกส่วนหนึ่งคือแรงงานใหม่ที่จบออกมาจากระบบการศึกษาระดับต่าง ๆ ส่งผลให้สุขภาพจิตของคนไทยเสื่อมโทรมลง เกิดภาวะเครียด ทำให้เป็นโรคประสาทและก่อให้เกิดปัญหาการฆ่าตัวตาย (วาสนา ดอนจันทร์ทอง. 2546: 12-20 ; อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2536 – 2544)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม สูญเสียคุณค่าความเป็นโลกไร้พรมแดน เกิดวิกฤตเศรษฐกิจฟองสบู่ จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และวัฒนธรรมบริโภคมีสถานะครอบงำ ความวิกฤตในวิถีชีวิตและสังคมจึงเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน คุณค่าจากมรดกวัฒนธรรมดั้งเดิมก็อาจจะรักษาและสืบทอดไว้ได้ สิ่งใหม่ที่รับเข้ามาตามกระแสนิยมก็เป็นตัวเร่งภัยพิบัติ เพราะไม่สามารถจะเข้าถึงคุณค่าอันมีในชาติตนและคุณค่าทางสากล (กรณีเลือกรับจากต่างชาติ) ความไม่พอใจ ความคับข้องใจต่อชีวิตและการทำงาน ทำให้เกิดความเครียด ชักนำไปสู่ปัญหายาเสพติด และการใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหา มีความขัดแย้งดำรงอยู่ในหลายลักษณะ มีความฉ้อฉล ละเมิดศีลธรรมจรรยาในระดับต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มชน กลุ่มวิชาชีพโดยแผ้วถางจนน่าปริวิตก จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย (ธรรมเกียรติ กันอริ. 2540: 134-135)

ปัญหาสังคมดังกล่าวเกิดจากคนขาดสติ ละเมิดศีลธรรม แสดงพฤติกรรมที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ดังนั้นในช่วงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ปัญหาสังคมที่ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยเกิดปัญหาวิกฤตทางจริยธรรม เนื่องจากมนุษย์แสดงพฤติกรรมในเชิงลบมากยิ่งขึ้น ดังที่ธรรมเกียรติ กันอริ (2540: 148) กล่าวว่า “จริยธรรมเชิงลบตั้งอยู่บนฐานของการป้องกันตัว ส่วนจริยธรรมเชิงบวกตั้งอยู่บนฐานแห่งการพัฒนามนุษย์” นอกจากนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 5) ได้กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เรียนรู้จริยธรรมจากสังคม ไม่ใช่มีจริยธรรมติดตัวมาตั้งแต่เกิด แหล่งกำเนิดของจริยธรรมที่สำคัญคือสังคมหรือสภาวะแวดล้อม” ดังนั้นหากสังคมเต็มไปด้วยปัญหาจะทำให้มนุษย์เรียนรู้แต่จริยธรรมในเชิงลบ

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าวถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรูปแบบวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ จากการศึกษาเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 พบว่านักเขียนได้สะท้อนปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข
2. ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย
3. ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม
4. ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย
5. ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น
6. ปัญหาเรื่องการทำแท้ง
7. ปัญหาเรื่องสื่อ

โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์แต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข

อบายมุขเป็นทางแห่งความเสื่อมทำให้เกิดโทษและเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้แก่ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม เช่น ทำให้คนหันไปประกอบอาชีพที่ทุจริต ก่ออาชญากรรม ทำให้เกิดการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ส่งผลให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ขาดความสงบสุข ปัจจุบันมีแหล่งอบายมุขเกิดขึ้นมากมายและมีคนเป็นจำนวนมากลุ่มหลงในอบายมุข

อบายมุขที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้แก่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด การเล่นการพนัน และการเที่ยวตามสถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุกามารมณ์

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 ผู้วิจัยพบปัญหาการลุ่มหลงในอบายมุข 4 ลักษณะคือ การดื่มสุรา การเล่นการพนัน การเที่ยวตามสถานเริงรมย์ หรือสถานยั่วยุกามารมณ์ และการเสพยาเสพติด ปรากฏในเรื่องสั้น 62 เรื่อง ได้แก่ โลกสามใบของราษฎร์, เอกเทศ ล้นทมโรยกลีบ, กระจ่างชะเนียงริมหน้าต่าง, ยี่สิบปีหลัง, ละครจริงในห้องขาวดำ, วรรณกรรม 48 ชั่วโมง, คำสารภาพของช่างเท้าหลัง, เซ็งเม้ง, เพชฌฆาต, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด, อนาคตของชาติ, แคร์เริ่มต้นเท่านั้น, คนหมดไฟ, หวันไหวและเปราะบาง, ทุ่งร้าง, ที่ร้านน้ำชา, สำนักใหม่, สมศรีกับตึกสูง, อธิปไตยหารีย์, ผู้แพ้, ภาพเกียรติยศ, สุดฝั่งขอบฟ้า, ชายในห้องเงียบ, บ่วงไฟ, มหกรรมแห่งชีวิต, คำคืนในเมืองใหญ่, การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว, เรื่องเล่าในร้าน-

เหล่า, เสียงเพรียกจากซอยร้าง, โจนาทาน : เกย์, เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, แมวแม่ลูกอ่อน, นักตากล้อง, แม่น้ำ, มือที่มองไม่เห็น, จุดเยือกแข็ง, สปอร์รา, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, ในสำนึก, วิปริต, ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองเห็นเงา, เหตุเกิดข้างถนน, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท ห้องเธอห้องฉันคั่นกันด้วยความเหงา, ATM แห่งชีวิต, ต้นไผ่สั้น, บุญอ-ตา, ท่านอิหม่าม, โมงยามของวัยเยาว์, นายบังเอิญ, เรื่องเล่าของคนชายเหล่า, เพียงชั่วขณะหนึ่ง, เรื่องเล่า สายน้ำ และความตาย, สะพานข้ามแม่น้ำ, ค่ายและคุก, สายเลือด, ประตู่, ภูเขา, บุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน, โลกคู่ของใหม่, โลกสีเงิน และพรหมโลก

3.1.1 การตีตรา

การตีตราในปริมาณมากจะส่งผลเสียต่อร่างกาย เช่น ทำให้เกิดโรคตับแข็ง มะเร็ง ความดันโลหิตสูง เลือดออกทางเดินอาหาร มะเร็งกระเพาะ ตับแข็งและเส้นเลือดในสมองแตก คนตีตรามักจะเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวาย เป็นต้น คนขับรถที่เมามากจะขาดพลังควบคุมสติสัมปชัญญะ ทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน และยังมีแนวโน้มที่จะทำร้ายตัวเองและผู้อื่น หญิงมีครรภ์ที่ดื่มแอลกอฮอล์จะแท้งลูกในท้อง หรือหากไม่แท้ง ทารกที่คลอดออกมาจะมีร่างกายและสติปัญญาที่บกพร่อง

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตีตรา 45 เรื่อง ได้แก่ สมศรีกับตึกสูง, การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว, สุดฝั่งขอบฟ้า, จุดเยือกแข็ง, โมงยามของวัยเยาว์, เรื่องเล่าของคนชายเหล่า, โลกคู่ของใหม่, วิปริต, ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองเห็นเงา, โจนาทาน : เกย์, แมวแม่ลูกอ่อน, เรื่องเล่าในร้านเล่า, นักตากล้อง, ชายในห้องเงียบ, มหกรรมแห่งชีวิต, ภูเขา, เรื่องเล่า สายน้ำและความตาย, บุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน, ห้องเธอห้องฉันคั่นกันด้วยความเหงา, โลกสามใบของราชฎีร์ เอกเทศ, คำสารภาพของข้า-ง้าวหลัง, เพชฌฆาต, มือที่มองไม่เห็น, คำคืนในเมืองใหญ่, กระจกชะเนียงริมหน้าต่าง, ยี่สิบปีหลัง, ละครจริงในห้องขาวดำ, อนาคตของชาติ, แค่นี้เริ่มต้นเท่านั้น, คนหมดไฟ, ห้วนไหวและเปราะบาง, ทุ่งร้าง, สำนักใหม่, บ่วงไฟ, เสียงเพรียกจากซอยร้าง, เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, สปอร์รา, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, ท่านอิหม่าม, เพียงชั่วขณะหนึ่ง, สะพานข้ามแม่น้ำ, ค่ายและคุก, ประตู่, โลกสีเงิน, และเหนือดวงตาที่ปิดสนิท

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการตีมูลค่า ดังนี้

เรื่อง **สมศรีกับตึกสูง** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากการตีมูลค่า จากข้อความ

สมศรีนี่ก็บอຍๆ ว่าเธอนั้นโชคดีได้สมศักดิ์เป็นสามีที่วิเศษ ไม่เคยทำให้เธอเจ็บช้ำน้ำใจ แต่เธอโชคร้ายที่ไม่มีลูกเต้า เมื่อสมศรีโชคดีได้เงินมหาศาลจากการขายสวนผัก แต่โชคร้ายเกิดขึ้นตามมาทันที สมศักดิ์ล้มป่วยด้วยโรคตับเนื่องจากพิษสุราที่ดื่มมาตั้งแต่หนุ่ม เธอเสียเงินมากมายเป็นค่ายา ค่าโรงพยาบาลและค่าใช้จ่ายอื่นๆ หลายอย่าง รวมทั้งเธอต้องหยุดขายผักไปเฝ้าไข้ยาวนานเป็นเดือน อย่างไรก็ตามโชคดีที่หมอรักษาสมศักดิ์จนหาย แม้ไม่แข็งแรงเท่าเดิมแต่ก็มีชีวิตอยู่ต่อมาจนทุกวันนี้ เมื่อออกจากโรงพยาบาลแล้ว สมศักดิ์ต้องนอนพักไม่ได้ไปทำงานที่โรงงาน สมศรีเองส่งสารสามีที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวโดยไม่มีใครดูแลเวลาที่เธอไปขายผักที่ตลาด อีกทั้งรู้สึกที่ตนเองอายุมากขึ้นเร็วแรงไม่ค่อยมีเหมือนแต่ก่อน สมศรีจึงเลิกไปขายผักมาอยู่เป็นเพื่อนสามี

(ปริญญา ตรีน้อยใส. 2541: 25)

เรื่องนี้กล่าวถึงสามีล้มป่วยด้วยโรคตับเนื่องจากพิษสุราที่ดื่มมาตั้งแต่ยังวัยหนุ่ม ทำให้ภรรยาต้องเสียเงินรักษาเป็นจำนวนมากและร่างกายไม่แข็งแรงดังเดิม จึงไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงโทษของการตีมูลค่าคือทำให้เสียสุขภาพ เจ็บป่วยเป็นโรค ต้องเสียเงินรักษา ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ และทำให้คนในครอบครัวได้รับความเดือดร้อน

เรื่อง **การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว** ของ พิสิฐ ภูศรี กล่าวถึงคนขายดอกไม้ที่รู้สึกท้อใจเรื่องงานแล้วหันมาตีมูลค่า ดังความว่า

เช้าวันหนึ่งในฤดูหนาว มีคนพบศพอดีตเจ้าของร้านขายดอกไม้ เขามานอนตายอยู่ในทุ่งหญ้าร้างแห่งนี้ ขวดเหล้าเปล่าลึกลงอยู่ข้างตัว มือข้างหนึ่งกำดอกไม้ป่าสีเหลืองซีดไว้แน่น

ลมหนาวกระโชกมาจากทิศตะวันตก ทุ่งหญ้าพลิ้วไหวพะยิบพะยับตามแรงลม ดูราวกับระลอกคลื่นในมหาสมุทร ดอกไม้ป่าและดอกหญ้ากระจัดกระจายไปมา บางดอกสุดจะทนทนไหว ปลิดหัวปลิวหายไปกับสายลมแรง

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 89-90)

เรื่องนี้กล่าวถึงเจ้าของร้านขายดอกไม้ที่รู้สึกท้อใจเมื่อมีร้านขายดอกไม้ใหม่มาเปิดขาย ทำให้เขาเสียลูกค้าไปหมด สวนดอกไม้จึงถูกปล่อยให้รกร้าง ส่วนตัวเขาหันมาตีมูลค่าหนักทุกวัน จนกระทั่ง

คืนหนึ่งในฤดูหนาวเขาเมาเหล้าและหนาวตายในสวนดอกไม้รกร้างของเขาเอง ตัวละครดื่มเหล้าเพราะเกิดความทุกข์ใจ ท้อแท้ สิ้นหวัง แสดงให้เห็นว่าการดื่มเหล้าไม่ใช่วิธีแก้ไขปัญห เพราะทำให้เกิดผลเสียตามมา ได้แก่ เสียทรัพย์สิน เสียสุขภาพ และทำให้ขาดสติ

เรื่อง **สุดฝั่งขอบฟ้า** ของ ประชาคม ลุณาชัย กล่าวถึงผลเสียของการดื่มเหล้า ดังตัวอย่าง

เรือติดลมถึงขึ้น บางคราวยาวนานเกือบสัปดาห์ คืนหนึ่งทั้งสองพากันขึ้นฝั่ง เดินทอดน่องผ่านรั้วสะพานปลาออกสู่ถนนฝุ่น สองปากเต็มไปด้วยร้านอาหารประดับไฟสีพราวระยับ เพลงจากตู้หน้าร้านแข่งกันดังกระหึ่ม

หยุดมองบรรยากาศสวยๆ ใหญ่ ใหญ่ ในที่สุดชอบก็พากันก้าวเข้าร้านเหล้าเล็ก ๆ สักแห่งดองยา ถั่วทอดและมะขามเปียกอย่างละจาน

เลยเที่ยงคืนไปเล็กน้อย ทั้งสองกอดคอกันเดินเซเซกลับเรือ ขึ้นหน้าตาแดงก่ำ ชอบตะเบ็งเสียงร้องเพลงดังลั่น พอถึงเรือทั้งสองแยกจากกัน ชอบทอดยวบลงกลางแดดฟ้า โกงคอกาเจียน ขึ้นผวาเข้ามาประคอง ลูบหลังจนชอบอากรดีขึ้น

“ชอบ เอ็งเป็นไงบ้าง”

“เมา...เมาชิบหายเลย”

ขึ้นประคองชอบขึ้นแก่งขึ้นสองอย่างทุลักทุเล เสื้อผ้าเปื้อนปอนไปด้วยกัน ทั้งกลิ่นเหล้าดองยาและเศษอาหารเหม็นหึ่ง ชอบล้มตัวลงนอนได้เพียงครู่ก็คายของเก่าทิ้งเกลื่อนพื้นกระดาน ขึ้นถือผ้าเช็ดตัวคอยตามเช็ด ลูบหลังและบังคับให้ชอบนอนลง

ชอบดั้นทุรนทุรายคร่ำครวญ “เราไม่น่าเอาเงินไปกินเหล้า”

“ช่างมันเถอะ เงินเล็กน้อย” ขึ้นปลอบ

“พ่อแม่ที่บ้านอด ๆ อยาก ๆ แต่เราใช้เงินไม่คิด”

(ประชาคม ลุณาชัย. 2542: 112-113)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายสองคนที่จากบ้านมาหางานทำและได้งานเป็นลูกเรือประมง เมื่อเสร็จจากงานทั้งสองออกไปเดินเที่ยวบนชายฝั่งชวนกันเข้าร้านเหล้าเล็ก ๆ ร้านหนึ่ง ดื่มเหล้ามากจนอาเจียนเมาทุรนทุรายและชายคนหนึ่งรู้สึกสำนึกผิดว่าไม่ควรนำเงินไปดื่มเหล้าเมื่อนึกถึงคนทางบ้านที่มีความเป็นอยู่แบบอดอยาก เรื่องนี้แสดงให้เห็นผลเสียของการดื่มเหล้าคือทำให้เสียเงิน เสียเวลา และเสียสุขภาพ สาเหตุที่ตัวละครดื่มเหล้าคือ เพื่อให้เกิดความสุข เนื่องจากรู้สึกเหงาที่ต้องจากครอบครัวมาไกล นอกจากนี้แสงไฟและเสียงเพลงจากร้านอาหารเป็นสิ่งยั่วชวนทำให้ตัวละครเกิดกิเลส

เรื่อง **จุดเยือกแข็ง** ของอัณฺษัน เรื่องนี้กล่าวถึงตาเฒ่าที่เล่นหุ่นเมื่อเกิดเรื่องเศร้าขึ้นในชีวิตจึงทำให้กลายเป็นคนติดเหล้า ดังตัวอย่าง

ยายเฒ่าเชื่อว่าตาเฒ่าของแกจะต้องเป็นนักเล่นหุ่นที่มีชื่อโด่งดังอย่างแน่นอน ถ้าหากตาเฒ่าจะไม่กลายเป็นคนติดเหล้าอมแงมไปเสียก่อน หลังจากที่ลูกชายผู้กำลังอยู่ในวัยเยาว์ และเป็นประหนึ่งชีวิตจิตใจของแกทั้งคู่ ต้องเสียชีวิตลงอย่างปุบปับด้วยสาเหตุอย่างหนึ่งซึ่งมีผลให้ตาเฒ่าแทบจะเป็นบ้าเสียสติด้วยความเสียใจ และแกเองก็ไม่อยากหยิบยกเรื่องนี้มาเอ่ยถึงอีก เพราะไม่มีประโยชน์ที่จะไปรื้อฟื้น แกเพียงอยากจะได้ว่า หลังจากเหตุการณ์นั้นผ่านไปแล้วยังร่างกายและจิตใจของตาเฒ่าก็ทรุดโทรมลงเรื่อยๆ ด้วยฤทธิ์เหล้า ข้าแกทั้งคู่ก็ไม่มีลูกกันอีกเลยที่จะชบความสุขในครอบครัวขึ้นมาใหม่

(อัณฺษัน. 2542: 125 – 126)

เรื่องนี้กล่าวถึงตาเฒ่าคนหนึ่งหลังจากที่สูญเสียลูกชายไป ก็กลายเป็นคนติดเหล้า ไม่ยอมทำงาน สาเหตุที่ตาเฒ่าดื่มเหล้าคือ เพื่อต้องการลืมเรื่องการสูญเสียลูกชายเพราะเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความทุกข์ใจ เมื่อดื่มเหล้าเข้าไปแล้วความคิดต่าง ๆ ของสมองก็จะลดลง และเมื่อสมองมีนชาจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขอย่างหนึ่งขึ้นมาด้วย เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าเวลาที่คนเรามีเรื่องเสียใจ สะเทือนใจมากจนไม่สามารถยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นได้มักจะหันไปพึ่งเหล้าเพราะคิดว่าอาจช่วยทำให้ลืมเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการดื่มเหล้าไม่ได้ช่วยทำให้ดีขึ้นแต่กลับทำให้แย่ลงเพราะส่งผลเสียตามมามากมาย เช่นทำให้เสียทรัพย์สิน เสียสุขภาพ และเสียโอกาสที่ดีในชีวิต

เรื่อง **โมงยามของวัยเยาว์** ของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าเวลาที่คนเรามีเรื่องกลุ่มใจมักจะมีดื่มเหล้าเพื่อบรรเทาความทุกข์ใจ จากข้อความ

แม่กระซิบกระซาบให้ผมฟังตามลำพังที่ได้ยินเรื่อย ขณะพ่อเข้าไปซุกอยู่ในสวน นำผู้ชาย นำผู้หญิง และเพื่อนฝูงตั้งวงอยู่ได้ซุ่มการะเวก แม้ว่า ผู้ชายคนที่นำผู้หญิงไปคบซุกซุนหาก็คือผู้ชายคนที่เป็นรักแรกของวัยสาวนั่นเอง และขณะเดียวกันผู้ชายคนนั้นก็แต่งงานมีลูกเมียอยู่แล้วเช่นกัน ต่างคนต่างเป็นถ่านไฟเก่าของกันและกันกระมัง หลังจากเวลาผ่านไปหลายเดือน ในท่ามกลางหัวใจสลายของนำผู้ชาย เม้าหัวราน้ำ ลูกสาวลูกชายในวัยแรกรุ่งก็ได้ตัดสินใจหนีออกจากบ้าน หายลับไปตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้ และในท้ายที่สุดแม่เองก็จับต้นชนปลายไม่ถูก รู้เพียงแต่นำผู้ชายไปตามนำผู้หญิงกลับคืนมาดังเดิม จะด้วยวิธีการใดก็ไม่อาจล่วงรู้ได้...แม่จบเรื่องเล่าลงด้วยการถอนลมหายใจยืดยาว

นำผู้ชายกับนำผู้หญิงแกล้งไปถนัดตา ฝ่ายชายเม้าหนักขึ้น และกลายเป็นคนพูดมาก เดี่ยวหัวเราะเดี่ยวร้องไห้ และเดี่ยวครวญเพลง ภาพของคนเม้าที่เสียบที่สุดในโลกเลื่อนหายไปแล้ว ข้างฝ่ายหญิงก็ปล่อยเนื้อปล่อยตัวและกลายเป็นขี้เหล้า แต่งตัวแต่งหน้าราวกับโสเภณีปลดระวาง

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 24 - 25)

เรื่องนี้กล่าวถึงชีวิตของสามีภรรยาคนหนึ่งหลังจากที่ภรรยาแอบหนีไปมีสัมพันธ์ชู้สาวกับชายคนรักเก่าจึงทำให้สามีกลายเป็นคนติดเหล้า ส่วนลูกสาวและลูกชายก็หนีออกจากบ้าน เมื่อสามีตามภรรยากลับมาได้แต่ชีวิตคู่ก็ไม่เหมือนดังเดิม ทั้งสามีและภรรยากลายเป็นคนติดเหล้า สาเหตุที่สามีดื่มเหล้าเพราะเกิดความทุกข์ใจจึงดื่มเหล้าเพื่อต้องการลืมเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัว คือทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นและมีปัญหาทางด้านจิตใจดังนั้นลูกทั้งสองคนจึงหนีออกจากบ้านและอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา

เรื่อง **เรื่องเล่าของคนชายเหล้า** ของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงผลเสียที่ตามมาหลังจากการดื่มเหล้า คือทำให้คนขาดสติ ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บ ดังความว่า

ตอนนั้นนะผมยังเด็ก แนนอนผมเกลียดเข้าได้เลย พวกพี่เหล้าเมายานี้ โดยเฉพาะพ่อของผม ก็อย่างที่บอกไว้แต่ต้น คนบ้าเราดิ ๆ นี่เอง ผมไม่เข้าใจ ทำไมพวกผู้ใหญ่ผู้ใหญ่ถึงได้ไร้เหตุไร้ผลกันขนาดนั้น และผมก็ไม่อยากเข้าใจด้วย ผมเกลียดมันอย่างวายร้าย คุณรู้มั๊ย ผมแข่งชักหักกระดูกพ่อผมอยู่ทุกวันคืน บางทีการที่ไม่มีพ่อ มันอาจทำให้ชีวิตวัยเด็กของผมมันรู้จักความรื่นรมย์กับเขาขึ้นมาบ้างก็ได้ แต่ก็นั่นแหละ ถึงอย่างไรผมก็ต้องเผชิญกับมันอยู่ดี ผมขมขื่นเสียจนหัวใจตีหัวใจพลอยแข่งกระด้าง กาลเวลามันพัฒนาให้ชีวิตของผมกลายเป็นสิ่งใดใครก ไรค่า คุณเชื่อมั๊ย- เออละ คุณจะเชื่อหรือไม่เชื่อ นั่นเป็นสิทธิของคุณ- ถ้าผมจะบอกว่า ผมไม่เคยร้องไห้ออกมาเลยสักแอะในเวลาที่ผมต้องเผชิญหน้ากับพ่อ เผชิญกับวิกฤตการณ์เลวร้ายที่พ่อเป็นผู้หยิบยื่นให้ด้วยโทษะคลังบ้าของความเมา แทบไม่มีวันไหนเลยที่พ่อไม่กินเหล้า พ่อเคยพาผมด้วยด้ามไม้กวาดจนผมสลบเหมือด และนี่...แผลเป็นน่าเกลียดกลางหน้าผากผมนี่ นั่นละ ฝีมือของพ่อเขาละ เขาตบผมแรงจนหัวจะเข้าไปกระแทกเข้าอย่างจังกับเสาห้อง...อย่างนี้ถ้าไม่นึกถึงผีร้ายแล้วผมจะนึกถึงอะไร

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 113 – 114)

เรื่องนี้กล่าวถึงเด็กชายคนหนึ่งที่มีพ่อติดเหล้า หลังจากทีดื่มเหล้าเมาแล้วมักจะลงมือทำร้ายร่างกายคนในครอบครัวทั้งตัวเขาเอง พี่สาวและแม่ เขาจึงมีแต่ความรู้สึกด้านลบกับผู้เป็นพ่อโดยคิดว่าหากไม่มีพ่อแล้วชีวิตเขาคงจะมีความสุข เขาสาปแช่งพ่อและเปรียบพ่อกับผีร้าย พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัวแต่กลับไม่เคยทำหน้าที่ซ้ายังสร้างความเดือดร้อนให้กับคนในครอบครัวด้วยการสร้างหนี้สินจากการดื่มเหล้า

เงินทุกบาททุกสตางค์ของพ่ออย่าหวังว่าจะตกมาถึงครอบครัว ครอบครัวของผมมันตั้งอยู่ได้เพราะน้ำพักน้ำแรงของแม่กับพี่สาวผมโดยแท้ เงินทุกบาทของพ่อมันไหลลงขวดเหล้าเสียสิ้น มีหน้าซ้ายังสร้างหนี้สินไว้ให้แม่ตามสะสงไม่รู้จบ

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 119)

ตัวละครเอกเกลียดชังพ่อเพราะพ่อเป็นคนติดเหล้าแล้วสร้างความเดือดร้อนให้กับคนในครอบครัว ได้แก่ ลงมือทำร้ายร่างกายคนในครอบครัวเพราะหลังดื่มเหล้าทำให้ขาดสติยังคิด ขาดความยับยั้งชั่งใจ ลูกและภรรยาหมดความนับถือ ทำให้ลูกเป็นเด็กมีปัญหา นอกจากนี้ยังทำให้สูญเสียเงินโดยไร้ประโยชน์และก่อให้เกิดหนี้สิน

เรื่อง **โลกคู่ของใหม่** ของ อัญชัน กล่าวถึงเด็กชายที่มีปัญหาครอบครัวเพราะพ่อเลี้ยงเป็นคนติดเหล้า จากตัวอย่าง

ใหม่ – อามออะ... อามออยากรู้ใหมอะ ว่าเพราะอะไรคนซึ่งผมรักและเป็นคนดีอย่างอามอ ถึงต้องเจอแต่เรื่องร้ายๆ พรรคนี้รู้ใหมอะ ? (เสียงเริ่มดุดันขึ้น)..... เพราะอามอมีชีวิตอยู่ข้างในฝันร้ายของผม เลยต้องพลอยโดนไปด้วย ผมไม่เคยเห็นใครที่อยู่ในความฝันของผมมีความสุขไปได้เลยสักคนเดียว ทุกคนมีแต่ความเกลียดชัง ความเห็นแก่ตัว หรือไม่ก็ความผิดหวังเสียใจ ดูแต่แม่หรือพ่อใหม่ของผมเองสิอะ เขาไม่มีความสุขกันเลย มีแต่อาละวาดตาทอว่าร้ายใส่กันทุกวัน ลุงโตตงานเป็นประจำกินแต่เหล้าแล้วหาเรื่องพาล เอาแต่โกเงินแม่ แม่ผมเปิดร้านตัดผมหาเงิน เหนื่อยแต่ไม่เคยพอใช้ เพราะลุงโตคอยทำหนี้ไว้ท่วมหัว ให้แม่มีแต่เรื่องเครียดเส้นประสาท พอแม่ผมเอ็ดตะโรทีไร ลุงก็ล่ำเลิกทุกที่ว่าที่ตอนแม่ท้องผม หาใครเป็นพ่อไม่ได้ ก็ขานมาหาลุง ถ้าตอนนั้นไม่ได้ลุงโต ปานนี้ก็ต้องเดินเอาป๊อบคลุมหัวทุกวันตอนเดินเข้าออกซอย ตาทอกันเรื่องนี้จนผมจำได้ทุกคำเลยอะ ทะเลาะกันหนัก ๆ ก็ลงมือลงไม้กันไม่เว้นแต่ละวัน หนึ่งแม่เคยเอาขวดโซดาตีหัวลุงจนเลือดอาบต้องไปเย็บแผล อีกหนลุงก็เตะแม่จนแท้งน้องเกือบตาย คนที่แม่จ้างมาซักกรีดูบ้านก็คน มาอยู่ไม่เท่าไรเธอก็เปิดหมัด ทนความหยาบคายของลุงกับทนเสียงแม่ไม่ไหว

(อัญชัน. 2545: 143 – 144)

เรื่องนี้กล่าวถึงเด็กชายคนหนึ่งเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวให้จิตแพทย์ฟังว่า พ่อเลี้ยงของตนตงาน ดื่มเหล้า รีดโกเงินจากแม่และสร้างหนี้สินให้แม่ต้องคอยตาม ใช้น้ำอยู่เสมอ ทำให้ครอบครัวมีปัญหาเรื่องเงินไม่พอใช้จ่าย จึงมีเรื่องทะเลาะกันบ่อยครั้งและบางครั้งลงมือทำร้ายร่างกายกันด้วย ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวนี้ส่งผลให้เด็กชายแก้ไขปัญหาด้วยการกินยานอนหลับวันละ 2-3 เม็ดจึงทำให้เขาหลับอยู่เกือบตลอดเวลา เด็กชายกินยานอนหลับทุกวันเพราะไม่ต้องการทนกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวอันมีสาเหตุสำคัญมาจากพ่อเลี้ยงดื่มเหล้ามาเป็นประจำจึงทำให้เกิดปัญหาด้านการเงิน เกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว เด็กชายจึงขาดความรัก ความอบอุ่น และทำให้เด็กชายมีปัญหาทางจิต

3.1.2 การพนัน

การพนันมีหลายชนิด ทั้งแบบที่เล่นกันมานานแล้ว เช่น การเล่นไพ่ ซ้ำลอตเตอรี ซ้ำหวย พนันกีฬา เล่นบิงโก พนันกับเครื่องเล่น เป็นต้น ส่วนการพนันแบบใหม่ เช่น การพนันทางอินเทอร์เน็ต การเล่นหุ้นในตลาดหุ้น ทั้งนี้พบว่าการพนันชนิดใดที่ยังได้รางวัลเร็วหรือเห็นผลประโยชน์เร็ว จะยิ่งทำให้ติดการพนันชนิดนั้น ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

การติดการพนันก่อให้เกิดความบกพร่องในชีวิตทั้งทางด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม และอาชีพ การทำงานอย่างรุนแรง มีผลกระทบต่อครอบครัวทั้งในแง่ความสัมพันธ์และการเงิน สาเหตุของคนที่เล่นการพนันเพื่อต้องการเงิน หวังความร่ำรวย เล่นเพราะรู้สึกสนุกกับการได้เสี่ยงหรือลุ้นที่จะชนะพนัน ในขณะที่บางคนเล่นเพื่อทำให้อารมณ์ตนเองดีขึ้นและบางคนเล่นเพื่อหลีกเลี่ยงหนีจากปัญหามรสุมในชีวิต

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพนัน 19 เรื่อง ได้แก่ อิทธิปาฏิหาริย์, ผู้แพ้, เหตุเกิดข้างถนน, บุญ-บุญ-บาตา, นายบังเอิญ, ที่ร้านน้ำชา, ในสำนึก, ค่ายและคุก, เรื่องเล่า สายน้ำ-และความตาย, ATM แห่งชีวิต, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด, คนหมดไฟ, บ่วงไฟ, วิปริต, ต้นไธสัน, พรหมโลก, โลกสีเงิน, เรื่องเล่าของคนชายเหล้า และท่านอิหม่าม

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการพนัน ดังนี้

เรื่อง **อิทธิปาฏิหาริย์** ของประชาคม ลูนาชัย กล่าวถึงการลุ่มหลง งมงายของชาวบ้านที่ชอบเล่นหวย ดังความว่า

ตำแหน่งและสมณศักดิ์เป็นเพียงส่วนเสริม ไม่มีความสำคัญมากนัก เลขเด็ดของหลวงพ่อด่างหากที่ศาสนิกชนทั้งหลายสนใจ พวกเขาตีความจากคำพูด คำถาม มือไม้ของท่านที่เคลื่อนไหวเป็นรูปตัวเลข บางคราวสังเกตจากริมฝีปากของท่านจากระยะไกล ในช่วงที่พวกเขาถูกศิษย์ตีความได้แม่นยำ ชาวบ้านหลายครอบครัวลืมหืมตาอ้าปากกันได้ถ้วนหน้า ขณะเจ้ามือหวยหลายเจ้าแทบสิ้นเนื้อประดาตัว บางรายถึงกับหลบหนีสินไปอยู่ต่างประเทศ

(ประชาคม ลูนาชัย. 2541: 58)

ชาวบ้านเล่นหวยเพราะหวังได้เงิน หวังความร่ำรวย ทำให้เสียทรัพย์สินเงินทอง ชาวบ้านไปวัดเพราะต้องการได้เลขเด็ดจากหลวงพ่อด่าง ซึ่งไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา และเมื่อชาวบ้านถูกหวยเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เจ้ามือหวยหมดตัว เป็นหนี้สิน และต้องหนีออกนอกประเทศ

เรื่อง **ผู้แพ้** ของ ประชาคม ลุนาชัย แสดงผลของการพนันทำให้เสียทรัพย์สินเงินทอง เสียผู้คน และทำให้เสียชีวิตได้ จากข้อความ

การพนันในเรื่องเกิดขึ้นได้ทุกที่ ส่วนใหญ่เพื่อความสนุกสนานแต่หลายครั้งก็เพื่อเงินทองของฝ่ายแพ้ ศรีเวียงกับนายช่างเจริญกลายเป็นคู่ปรับตลอดกาล ไม่ว่าจะเป็นการพนันนับนิ้ว ซึ่งปลา สาวอวนเก็บเข้าโรง นายช่างเป็นฝ่ายผูกขาดชัยชนะ แต่ทว่าไม่ค่อยชาวสะอาดนัก ส่วนใหญ่จะด้วยเหลี่ยมคู่อีกฝ่ายตามไม่ทัน หลายต่อหลายหนเข้าศรีเวียงเริ่มเอะใจหลังจากพ่ายแพ้คราวสาวอวนเก็บเข้าโรง ศรีเวียงย้อนกลับมาตรวจดูราวไม้ไผ่ เขารู้สึกผิดสังเกตตั้งแต่ว่าเมื่อทีมที่เขาถือหางสาวอวนติดๆขัดๆ

ปกติราวพาดอวนจะเรียบลื่น ตาไม้ถูกเลาะออกและไม่ทั้งลำจะถูกเหล่าเกลากลึง ศรีเวียงพบตะปูหักดอกซึ่งผู้ไม่ประสงค์ออกนามแอบมาตอกเอาไว้

“ไอ้เรียมมันโกง” เขานำเรื่องนี้มาฟ้องข้าพเจ้า “ต่อไปข้าแข่งอะไรกับมันอีก เอ็งต้องช่วยดูด้วยนะโย่ง” สีหน้าและน้ำเสียงศรีเวียงไม่เคยเป็นจริงเป็นจังอย่างนี้ ไม่ชวนหัวเราะ หากเติมไปด้วยการร้องขอตาเขากะพริบถี่

เป็นเรื่องยากที่ข้าพเจ้าจะยื่นมือเข้าช่วยศรีเวียง ไม่เพียงนายช่างกับลูกทีมเท่านั้นตั้งป้อมจะโกงเขา แม้แต่ลูกทีมที่ศรีเวียงคัดสรรมากับมือก็รวมหัวกับคู่แข่ง แกล้งทำงานซ้ากีดกันศรีเวียงไม่ให้ล่วงรู้กลโกงฝ่ายตรงข้าม ทุกคนอยากนั่งคาเฟ่หรูและล้มทับลูกชายเถ่าแก่ด้วยความสบายใจ ถ้าผู้แพ้เป็นนายช่างเจริญซึ่งมีเงินเดือนเพียงเจ็ดพันบาท งานเลี้ยงครั้งนั้นก็คงไม่สนุกนัก

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 79)

เรื่องนี้กล่าวถึงการพนันที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งระหว่างการทำงานในเรื่องประมง ผู้แพ้ต้องสูญเสียเงินทอง นอกจากนี้เมื่อผู้เล่นจริงจังกับการทำพนันมากจนเกินไปทำให้เสียชีวิตได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้าแก่กับครอบครัวมาถึง ทุกคนตอบคำถามของแก่สั้นๆว่า ศรีเวียงดำน้าคูไบจอร์ ไม่มีใครกล้าพูดถึงสาเหตุที่แท้จริง

นายช่างเจริญหน้าตาแดงก่ำ ปลิศตัวไปนั่งร้องไห้อยู่คนเดียว ไม่มีใครเข้าไปปลอบเขา ปล่อยให้เขาจมอยู่กับสำนักผิดที่ไม่มีวันแก้ไขให้กลายเป็นดีได้

ตอนสายอีกสามวันถัดมา ศพศรีเวียงโผล่ขึ้นที่ฝั่งตรงข้ามกันลอยฟ่องติดอยู่กับโพรงพาง คราวนี้ทุกคนหัวเราะไม่ออก นายช่างทรุดฮวบลงกับพื้น ยกมือปิดหน้าสะอื้น

ข้าพเจ้าหยิบสายยางที่หล่นจากชายเสื้อนายช่างในวันแข่งดำน้าครั้งหลังสุดออกมา เดินเข้ามาหาเขามันเป็นสายยางยาวราวเมตรเศษขนาดเล็กกว่านิ้วก้อย ใช้กับถังน้ำมันในห้องเครื่อง ข้าพเจ้าจ้องมองเขาและโยนสายยางใส่หน้า

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 86 - 87)

ศรีเวียงต้องเสียชีวิตเพราะต้องการเป็นผู้ชนะการแข่งขันการทำพนันแข่งดำน้ำกับนายช่างเจริญ และศรีเวียงไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมของนายช่างเจริญเพราะเคยได้รับอุบัติเหตุตอนเด็ก ทำให้เขามีสติปัญญาไม่ปกติเหมือนคนทั่วไป นายช่างซึ่งเป็นคนเห็นแก่ได้จึงโกงการทำพนันเกือบทุกครั้ง แสดงให้เห็นว่าการพนันมีแต่ทำให้เกิดความสูญเสีย

เรื่อง **เหตุเกิดข้างถนน** ของ ประชาคม ลุนาชัย เรื่องนี้กล่าวถึงการพนันทำให้เสียทรัพย์สินจนหมดตัว ดังข้อความต่อไปนี้

“บ้านของเพื่อนคนนี้ก็กลายเป็นศูนย์รวมเพื่อนๆ ที่กลับมาจากงานเลี้ยง ผมไม่ปิดบังหรอกครับ เราเล่นไพ่กันจนสว่าง ผมพูดความจริง สรวัดระจะจับผมขอหาเล่นการพนันก็ได้ล่ะครับ มันเป็นวันดวงแตกของผม เพื่อนๆ รุมกันแกล้งอย่างไม่ไว้หน้า รถเก๋ง เงินในกระเป๋าอันตราจจากผมไปเหมือนถูกปล้น ผมหมดตัว เหลือเงินเพียงสิบบาท”

(ประชาคม ลุนาชัย. 2543: 28)

ชายคนหนึ่งเล่าให้ตำรวจฟังว่าเล่นไพ่กับเพื่อนจนถึงเช้าทำให้เสียเงินและรถ เหลือเพียงเงินสิบบาทเท่านั้น ชายคนนี้จะเล่นการพนันเพราะต้องการร่วมสนุกกับเพื่อน ๆ แต่เมื่อเล่นแล้วทำให้เสียทรัพย์สินมากขึ้นเรื่อย ๆ เขาจึงเล่นเพื่อต้องการได้ทรัพย์สินคืน แต่กลับทำให้เขาต้องหมดตัว ส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมซึ่งทรัพย์สินตามมา แสดงให้เห็นว่าการพนันมีแต่ก่อให้เกิดผลเสีย

เรื่อง **ปู-กูด-บาตา** ของ รัตนชัย มานะบุตร เรื่องนี้แสดงให้เห็นการลุ่มหลงในการพนัน ดังนี้

ยะผาลาออกจากทหารมาเปิดโต๊ะสนุกเกอร์ หลังบ้านเขาคอนเช่าออกพลุกพล่านทั้งกลางวันกลางคืน แต่คืนนี้โต๊ะสนุกปิดเร็วเนื่องจากโดนต่อว่าจากชาวบ้านว่าเป็นที่มั่วสุมของพวกวัยรุ่น ทั้งเด็กไม่เรียนหนังสือ และที่หนีโรงเรียนมาเล่น บ้างก็เป็นพวกผู้ใหญ่ที่ทิ้งภาระงานมาเล่นพนันสามวันสามคืนไม่ยอมกลับบ้านกลับช่อง จนทะเลาะกับเมีย... แต่นั่นแหละ มีเมียบางคนที่ไม่เป็นเช่นนั้น กลับส่งข้าวหอมมาให้สามีถึงโต๊ะสักหลาด...

(รัตนชัย มานะบุตร. 2545: 97- 98)

ชายคนหนึ่งลาออกจากการเป็นทหารแล้วมาเปิดโต๊ะสนุกเกอร์เพื่อหารายได้แต่กลายเป็นแหล่งมั่วสุมของพวกวัยรุ่นโดยเฉพาะนักเรียนที่หนีเรียน ผู้ใหญ่เล่นเพื่อพนันเงิน บางคนเล่นแล้วไม่ยอมกลับบ้านเป็นเวลาหลายวันทำให้ทะเลาะกับภรรยา สนุกเกอร์เป็นกีฬาประเภทหนึ่ง เป็นการแข่งขันที่มีผลแพ้ชนะ แต่ชาวบ้านกลับใช้เป็นเกมการพนันเพื่อหวังได้เงิน บางคนหมกมุ่นเล่นเป็นเวลาหลายวัน

ต่อเนื่องกัน จนทำให้เกิดผลเสียตามมามากมาย ได้แก่ เสียทรัพย์สิน เสียเวลา กระทบต่อการทำงาน และทำให้เกิดการทะเลาะขึ้นภายในครอบครัว

เรื่อง นายบังเอิญ ของ เรวตรี พันธุ์พิพัฒน์ กล่าวถึงหญิงโสเภณีที่มีสามีลุ่มหลงการพนันทำให้ถูกรีดไถเงินและถูกทำร้ายร่างกาย ดังข้อความ

ผู้ชายคนหนึ่งซึ่งว่ากันว่าเป็นญาติพี่น้องของหญิงชราได้เข้ามาผูกสมัครรักใคร่ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งอาศัยหากินอยู่ในช่องแห่งนั้นจนถึงขึ้นมีลูกด้วยกัน ความจริงแล้วผู้ชายคนนั้นคือนักพนันตัวยง วันคืนของเขาคือบ่อน เขาจะกลับมาได้สะพานต่อเมื่อเงินเกลี้ยงกระเป๋าในสภาพครึ่งคน ดวงหน้าซูบโรย ดวงตาแดงก่ำ และกลิ่นเหล้าคูนไชยออกมาจากกายตลอดเวลา เขาจะหายหน้าไปอีกครั้งเมื่อรูดเงินจากหล่อนได้ ซึ่งบางครั้งก็ต้องลงไม้ลงมือกัน เป็นเรื่องปกติธรรมดา แล้วทิ้งให้ลูกสาววัยกำลังน่ารักกลานตัวมเตี้ยมเตาะแตะเล่น เดินกินฝุ่นอยู่แถว ๆ ห้องแถวนั้น หญิงชราเฝ้าเฝ้ามาประอยู่ทั้งวันคืน

(เรวตรี พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 42 - 43)

สามีของหญิงโสเภณีชอบเข้าบ่อนเล่นการพนันเพราะหวังความร่ำรวย เมื่อเงินหมดก็จะหาเงินมาเล่นใหม่ จึงมารีดไถกับภรรยา และเมื่อไม่ได้เงินก็จะลงมือทำร้ายร่างกายเพราะความโมโห แสดงให้เห็นว่าการพนันมีแต่ผลเสีย คือทำให้เสียทรัพย์สิน เสียเวลาทำการงาน และเกิดการทะเลาะวิวาทขึ้นภายในครอบครัว

3.1.3 สถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุกุมารมณ

สถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุกุมารมณ คือสถานที่ให้บริการแก่ลูกค้าที่มาเที่ยวหรือมาใช้บริการ ปัจจุบันสถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุกุมารมณเปิดให้บริการมากขึ้นในสังคมไทย ในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้ประกอบการไม่ตรวจสอบผู้มาเที่ยวอย่างจริงจังทำให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าไปใช้บริการ กลายเป็นแหล่งมั่วสุมของเด็กและเยาวชนก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ได้แก่ การทะเลาะวิวาท อาชญากรรม การแพร่ระบาดของยาเสพติด โรคระบบทางเดินหายใจ และปัญหาอื่นๆ ทางสังคม

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุกุมารมณ 11 เรื่อง คือ สำนักใหม่, เรื่องเหล้าในร้านเหล้า, คำคืนในเมืองใหญ่, เสียงเพรียกจากซอยร้าง, ห้องเธอห้องฉันค้นกันด้วยความเหงา, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, ผู้แพ้, สะพานข้ามแม่น้ำ, ละครจริงในห้องขาวดำ, แม่น้ำ และจุดเยือกแข็ง

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับสถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุคมารมณ์ ดังนี้

เรื่อง **สำนักใหม่** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงคนที่ลุ่มหลงในการเที่ยวขับแม้ว่าจะมีอายุมากแล้ว จากตัวอย่าง

...นอกจากนี้ยังมีควันท่ออบวลเต็มห้องไปหมด ทำให้ผมนึกถึงเวลาไปศาลเจ้าจิ้น ที่มีควันธูปควันไฟจากการเผากระดาษเงินกระดาษทอง ทำเอาผมแสบตาน้ำตาไหลพรากคล้ายกับว่าผมนั้นศรัทธาเชื่อมั่นในเทพเจ้าประจำศาลเป็นยิ่งนัก ที่สำนักนี้ก็เช่นกัน เพียงแต่ควันนั้นไม่ได้มาจากธูป แต่มาจากการเผากระดาษห่อเส้นใยพืชที่ผู้ร่วมพิธีชายหญิงต่างช่วยกันเผา เพราะสำนักนี้ไม่ห้ามเหมือนสถานที่สาธารณะอื่น ที่แปลกใจเห็นจะเป็นฝ่ายหญิงล้วนทำท่าทำเก๋คล้ายนางแบบบนเวที ผมเองจำยอมสุดควันนี้ไปด้วยความจำเป็น ครั้นสุดไปนาน ๆ จึงรู้สึกว่ามีกลิ่นเส้นใยพืชต้องห้ามบางชนิดปะปนอยู่ ผมโชคดีที่ยืนใกล้สาวหญิงกลุ่มใหญ่ พวกเขาคงรู้สถานการณ์ดีเลยอาบน้ำหอมมาเพื่อผม ให้ได้กลิ่นอื่นบ้าง

ผู้ร่วมพิธีหลายคนปลดปล่อยอารมณ์ไปตามบทสวด มีอยู่ไม่น้อยที่สวดตามพร้อมกับโยกร่างไปตามจังหวะ ทำให้บรรยากาศคล้ายกับโบสถ์ฝรั่งผิดๆ เนื้อหาเท่าที่ผมพอฟังเข้าใจบ้าง ดูจะเกี่ยวกับความรักและความศรัทธา เช่นความรักที่ยั่งยืน ความรักที่ไม่รู้จัก โลกใหม่ที่สดใส ฉันไม่รู้จะรักเขาอย่างไร มาสร้างรักนะคืนนี้ คืนนี้อยู่นานหน่อยนะ คนที่ฉันเคยรักเป็นต้น ผมเองยืนฟังนาน ๆ ซักมีอารมณ์อยากรักอยากใคร่บ้างเหมือนกัน

สิ่งสำคัญอีกอย่างที่ผมเห็นได้ชัดคือ ผู้ร่วมพิธีจะมีน้ำจันท์เป็นเครื่องบูชา ผมเห็นสาวกของแต่ละกลุ่มต่างมีชุดเครื่องเช่นเป็นของตนเอง ผมมารู้ทีหลังว่าทุกคนไม่ต้องวนวายเตรียมข้าวของมาจากบ้านเหมือนเวลาไปวัด เพียงแต่ต้องเตรียมสตางค์มาเท่านั้น สำนักศิษย์ประจำสำนักจัดเตรียมไว้ให้พร้อม ดูเหมือนกับดอกไม้ธูปเทียนหน้าศาลหลักเมือง น้ำจันท์ที่เตรียมไว้นั้นก็ไม่ใช่เหล้าโรงไทย แต่เป็นเหล้าโรงฝรั่ง ผมเข้าใจเอาเองว่า เจ้าพ่อหรือเจ้าแม่ประจำสำนักนี้คงรสนิยมดี...

... “ใช่ครับ หัวร้อยบาทต่อคน ค่าเปิดเหล้าต่างหาก พี่นี่แน่เหมือนกันนะเห็นชื่อๆ อย่างนี้หรือเขาคิดว่าเป็นหุ้นส่วนหรือเพื่อนหุ้นส่วนจึงให้พี่ผ่านโดยไม่เสียเงิน พี่ทำหน้าที่อย่างไร วันหลังสอนวิธีผมบ้างสิ”

ผมไม่ได้ตอบ เพราะไม่รู้ว่าทำได้อย่างไร เข้าใจว่าหน้าตาผมคงแปลกกว่าคนอื่น ผมคงเป็นสิ่งแปลกปลอม คงไม่ใช่ผมที่แปลกใจ ทุกคนในสำนักนี้คงแปลกใจที่มีผู้ชายวัยคร่าวพ่อ ลุงหรือปู่ ปรากฏอยู่ในหมู่ลูกหลาน ทำให้เขาไม่สนุกเท่าที่ควรก็เป็นได้ เอ้อไม่ใช่ ไปไม่ถึงสวรรค์ !

(ปริญญา ตรีน้อยใส. 2541: 196-198, 201)

ผู้เขียนกล่าวถึงสถานแหล่งเริงรมย์แห่งใหม่ที่เพิ่งเปิดให้บริการ บรรยายถึงสถานที่และบรรยากาศโดยเปรียบเทียบกับกรไปทำบุญที่วัดหรือไปสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ มีหลายสิ่งหลายอย่างคล้ายกันมาก การเที่ยวแต่ละครั้งต้องเสียเงินเป็นจำนวนมาก สถานเริงรมย์หรือสถานยั่วยุคมารมณ์เป็นสถานที่เที่ยวที่

เปิดให้บริการในเวลากลางวัน มีการแสดงของนักร้องนักดนตรี ภายในขับประกอบไปด้วยแสง สี เสียงเพลง และผู้ที่มาเที่ยวมักเป็นวัยหนุ่มสาว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้คนเกิดกิเลส เกิดความประทับใจ และต้องการมาเที่ยวอีก ส่งผลให้ผู้ที่มาเที่ยวต้องเสียทรัพย์ เสียสุขภาพ เสียเวลา และอาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ ปัญหาการเงิน การขายบริการทางเพศ เป็นต้น

เรื่อง **เรื่องเหล้าในร้านเหล้า** (เรื่องเล่าของแมงดา) ของ พิสิฐ ภูศรี กล่าวถึงเด็กที่เกิดมาในช่องโสเภณีทำให้ชีวิตมีแต่เรื่องกามารมณ์รวมทั้งการมีอาชีพเป็นแมงดาคุมช่อง จากข้อความ

เมื่ออายุได้สิบสาม เขาพบจุดพลิกผัน มันน่าจะเป็นปฐมบทที่ทำให้ชีวิต *เด็กรับใช้* ของเขาเปลี่ยนไป
รสใหม่ที่ไม่เคยลองทำเอาเฟริด แต่ชั่วไม่นานมันกลับทำให้เขาตกใจเจียนตาย
 “มานี่เลยมึง... อีตอกนี่” แม่ชี้นิ้วไปทางพี่ตี๋ม เอ็ดตะโรลั่น
 “มึงไปทำอะไรไอ้เบ๊ยก... หนองเอี่ยมเลย”
 “ฉันข่มขืนมันเองแหละแม่” พี่ตี๋มทำหน้าที่เป็น หัวเราะคิกคักชอบใจ
 “อีเวรเอ๊ย... น้องนุ่งมึงก็ไม่เว้น ไอ้เบ๊ยกมันยังเด็กอยู่เลย เสือกเอามันไปนอนด้วย”
 “อู๊ย.... ของสด ๆ ชิง ๆ อย่างนี้ใครจะอดใจไหว” พี่ตี๋มยังทำหน้าที่ทะเล้น “ฉันต้องจับไม้สั้น ไม้ยาวกับ
 นังยา นังใจ แล้วก็นั่งเฝ้า กว่าจะได้มันมาเป็นตัว”
 “อีเวร” แม่ทำหน้าที่บึ้งบึ้งยิ้ม “สะเหล็นนั้... แล้วตัวเองมีโรคมียกก็ไม่รู้ ดันเอาไปแพร่ให้ไอ้เบ๊ยกอีก
 ก็ดีเหมือนกัน จะได้ว่าตัวเองไม่สบาย เดี่ยวพามันไปหาหมอด้วยแล้วกัน”
 “ฉันจะตายไหมแม่” เขาจำได้แม่นย่ำว่าถามแม่ไปอย่างนั้น
 “ไม่ตายหรอก แต่อดเสียวไปหลายวัน” พี่ใจตอบแทน คนอื่นหัวเราะครืน พี่กุกโกเสียงแหลมขึ้นอีกคน
 “หายแล้วพี่จองเอ็งคนแรกเลยนะโว้ย”
 เหตุการณ์ในครั้งนั้นไม่ทำให้เขาขีดคร้าม แต่กลับหลงใหล เขาติดมัน... เหมือนบุหรี่ปริมาณแรกที่แอบสูบ
 แล้วต่อมาก็กลายเป็นนิ้วที่ลิบเอ็ด เพศรสนั้นก็เหมือนกัน ได้ลิ้มลองเพียงครั้งก็ติดใจจากครั้งแรกก็มีครั้ง
 ต่อๆมา เขากลับไปหาพี่ตี๋มอีก แล้วก็ไปหาพี่ยา พี่โอ พี่ใจ พี่กุกโก และทุกๆ คนในที่นั้น เริ่มจากลักลอบ หลบๆ
 ซ่อนๆ จนกลายเป็นความคุ้นเคยที่ขาดไม่ได้

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 134 -135)

เด็กชายคนหนึ่งมีแม่เป็นโสเภณีที่ทิ้งเขาไว้ที่ช่อง หญิงเจ้าของช่องเลี้ยงไว้จนอายุสิบสามขวบ
 เด็กชายถูกหญิงโสเภณีในช่องนำไปนอนด้วยและติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ หลังจากนั้นเด็กชาย
 แอบนอนกับหญิงโสเภณีทุกคนในช่อง เมื่อโตขึ้นเขาก็กลายเป็นคนคุมช่องและมีหน้าที่ฝึกหัดเด็กใหม่ที่จะ
 จะมาเป็นโสเภณี ผู้เขียนแสดงให้เห็นปัญหาที่เกิดจากช่องโสเภณี ได้แก่ การตั้งครภภที่ไม พึ่ง

ประสงค์ เด็กจึงถูกทิ้งไว้ที่ช่อง ดั่งนั้นเด็กที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยหญิงโสเภณีจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การลุ่มหลงในกามารมณ์ การติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ และการต้องประกอบอาชีพเป็นแมงดาคุมช่อง

เรื่อง **คำคืนในเมืองใหญ่** ของ พิสิฐ ภูศรี กล่าวถึงชายคนหนึ่งมีภรรยาและลูก เข้ามาทำงานที่กรุงเทพฯ แล้วลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุขจนไม่เหลือเงินส่งให้ครอบครัว ดังตัวอย่าง

พูดเรื่องบาป – ใ้การกระทำ ณ ที่แห่งนี้...ในคืนนี้ เปลื้องยังถือว่าเป็นเพียง *บาป* ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ หากจะเปรียบเทียบกับเรื่องเมื่อตอนกลางวัน มีจดหมายฉบับหนึ่งส่งมาถึงเปลื้อง เขาอ่านจบแล้วเกิดความรู้สึกว่าตนเองมี บาปใหญ่หลวงติดแน่นคาใจ

...พี่ไม่ได้ส่งเงินมาให้หนูเป็นเดือนที่สองแล้วนะ...ไม่รู้ว่ามีปัญหาขัดข้องอะไร ลำพังตัวหนูเองไม่เป็นไรหรอก ยิ่งพออดมือกินมือไปได้ แต่ลูกละ...ลูกของหนู ลูกของพี่ ลูกของเราสองคน พี่ไม่สงสารลูกตัวเองบ้างหรือ..

เปลื้องยกเบียร์ขึ้นจิบพอติดลิ้น เขาดื่มมันไปอย่างนั้นเอง ไม่หวังผลเรื่องรสชาติหรือความมันเมา มันก็แค่เบียร์ – เบียร์ขวดเล็กที่ชายแพ่งกว่าเบียร์ขวดใหญ่ตามท้องตลาด ยังเหลืออยู่อีกขวดด้วย เบียร์สองขวดนี้มีความหมายเป็นแคบ้ตรผ่านประตู ถ้าเขาไม่สั่งเบียร์ จะเอากาแฟ น้ำอัดลม หรือน้ำเปล่า มันก็ขายราคาเดียวกัน

เขาทอดสายตาไปข้างหน้าโดยปราศจากความหมาย ทั้ง ๆ ที่ภาพที่เห็นมันน่าจะสร้างแรงกระตุ้นให้คึกคัก...ตื่นเต้น...ตื่นตัว – โดยเฉพาะกับเพศชาย เขาไม่รู้สึกละเช่นนั้นเลย จะว่าเพราะเรื่องรุ่มใจแต่ตอนกลางวัน – มันก็ไม่ใช่ทั้งหมด เหตุผลใหญ่คงเพราะเขาชินตากับภาพเหล่านี้ ชินเสียจนกลายเป็นเบื่อ ไม่เหมือนเมื่อคราวแรกที่ได้เห็น ครั้งนั้นอย่าว่าแต่เพียงตื่นตาตื่นใจ เนื้อตัวเขาสั่นทึ่มเหมือนเป็นไข้จับสั่น สองตาเบิกโพลง มองจ้องภาพที่ไม่น่าเชื่อว่าจะมีให้เห็นในโลกนี้

มันก็ภาพเดียวกันนี่แหละ... สาวแสนับจำนวนไม่ถ้วนบนพลอร์สูง ทุกนางล้วนเปลือยเปล่าทั้งล่างบน มีเพียงผ้าผืนน้อยม้วนสอดไว้เหนือกาง บางนางก็ถอดออกมาถือไว้ในมือ นางเปลือยเหล่านั้นขยับร่างตามเสียงเพลง เพลงสารพัดชาติเปิดต่อกันไปเรื่อย ซ้ำบ้าง เร็วบ้าง พวกหล่อนก็เดินตามไป

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 26 - 28)

ชายคนหนึ่งเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เพราะหวังว่าจะมีเงินรายได้มากขึ้น เขาได้รับจดหมายต่อว่าจากภรรยาเนื่องจากเขาไม่ได้ส่งเงินให้ครอบครัวมาสองเดือนแล้ว สาเหตุเพราะเขานำเงินไปใช้จ่ายในการเที่ยวกลางคืนตามสถานแหล่งยั่วยุูกามารมณ์ แสดงให้เห็นว่าสถานยั่วยุูกามารมณ์ทำให้เกิดกิเลส ลุ่มหลงจนทำให้เกิดปัญหาการเงินขึ้น นอกจากนี้การที่อยู่ห่างไกลจากครอบครัวทำให้เกิดความรู้สึกเหงา ตัวละครจึงมาเที่ยวเพื่อหาความสุขโดยไม่สนใจว่าคนในครอบครัวกำลังได้รับความ

เดือดร้อน ไม่ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวที่ดี และยังคงไปเที่ยวเหมือนเช่นเคย จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

เรื่อง **เสียงเพรียกจากซอยร้าง** ของ พิสิฐ ภูศรี กล่าวถึงผู้ชายที่นิยมชอบเที่ยวช้อปปิ้งโสเภณี ลุ่มหลงในกามารมณ์ทำให้เสียทรัพย์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กับอารมณ์คะนองในวัยนั้น, กับเงิน 60 บาทซึ่งถือว่าไม่แพงนัก เราสามารถไปเยือนทุ่งสว่างได้ทุกคืน จนกลายเป็นแขกขาประจำ สนุกสนมคุ้นเคยทั้งกับแม่เล้า แม่ดา และหญิงบริการทุกคน

กับบางคืนที่ครั้นเคร่งขานหนัก เราตกลงกันว่าจะใช้บริการแบบค้างคืน ราคาไม่แพงเลย, 300 บาท ต่างก็เลือกนางในดวงใจของแต่ละคน เพื่อนคนที่เป็น ส.ท. ในปัจจุบันเคยสร้างวีรกรรมฉาวโฉ่ ในขณะที่เพื่อนๆ เลือก 1 หญิง / 300 บาท, เขากลับเลือกใช้บริการแบบชั่วคราว 4 หญิง 4 ครั้งไม่ซ้ำหน้า เบ็ดเสร็จแล้วเขาจ่ายเงินในการณ์นี้ไป 240 บาท ถูกกว่าพวกเรา 60 บาท แต่เห็นน้อยกว่า น่าสมเพชเวทนากว่า

เขาหัวเราะชอบใจเมื่อถูกรุมเยาะในตอนเช้า พุดเย้ยมาว่า พวกเราต่างหากที่โง่ ไม่รู้จักหลัก เศรษฐศาสตร์ คำนวณค่าใช้จ่ายไม่เป็น พวกเราไม่อาจจะลงความเห็นได้ว่า...เขางง...หรือว่าตายอดตาย อายากันแน่

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 159)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายหนุ่มไปเที่ยวช้อปปิ้งโสเภณีกับกลุ่มเพื่อนเพราะความคึกคะนอง ความต้องการทางกามารมณ์ จึงทำให้ต้องเสียเงินเพื่อซื้อบริการจากหญิงโสเภณี ช้อปปิ้งโสเภณีทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาอีกมาก เช่น ปัญหาเรื่องโสเภณีเด็ก การค้ามนุษย์ ปัญหาครอบครัวที่ก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหาเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

เรื่อง **ห้องเธอห้องฉันค้นกันด้วยความเหงา** ของ ปรีทรรศ หุตางกูร เรื่องนี้แสดงให้เห็น มนุษย์ที่ลุ่มหลงมัวเมาในกามารมณ์ เช่นตัวอย่าง

เธอฝันยิ้มและยื่นสิ่งหนึ่งให้ดู มันคือตัวรถไฟที่จะนำเธอกลับไปยังสถานที่จากมา เธอพูด “ฉันเป็นตัวเป็นตนขึ้นมาจากความเหงา และภารกิจระหว่างเราคือผลัดกันฆ่าเป็นวัฏจักร คุณฆ่าความเหงาด้วยตัวฉัน ขณะฉันฆ่าโลกใบอื่นของคุณเพื่อตัวเองจะคงอยู่อย่างแข็งแรง เจกเช่นชายผู้ซื้อความเหงาด้วยเงินทองมากมายในสถานเริงรมย์ ขณะสถานเริงรมย์ก็ต้องการตัวเขาไว้ไม่สิ้นสุด มิใช่ว่าเขาจะลุ่มจมหรือไม่ ตัดสินใจอีกทีสิคะ...หรือจะยอมเป็นเช่นชายหนุ่มในนิทานญี่ปุ่นซึ่งช่วยเหลือเต่าตัวหนึ่งไว้ และได้รับรางวัลให้เสพสุขกับธิดาได้บาดาลจนล้มตะวันและจันทร์ กระทั่งนานเท่าไรไม่ทราบ...ได้ขอตัวเพื่อกลับมาเยี่ยมบ้านเกิดที่บนบก ทว่าเมื่อขึ้นมาก็พบว่าตัวเองได้กลายเป็นชายแก่ไปแล้ว เช็กชื่อกับเหงาช่างเข้ากันได้ดี

เหมือนขนมปังมีวันสอดไส้ครีม ตัวฉันเองก็ยิ่งอยากทานคุณตลอดเวลา รสชาติคุณช่างวิเศษเหมือนครีม แต่คราวนี้คุณมีพลังมากกว่า....คุณมีโอกาสตัดสินใจอีกครั้ง”

(ปริวรรต หุตางกูร. 2545: 154 –155)

ชายคนหนึ่งลุ่มหลงในกามารมณ์ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปโดยต้องจ่ายเงินเพื่อแลกกับบริการทางเพศ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่าสถานเริงรมย์ใช้หญิงสาวสวยมาตอบสนองความต้องการของชายที่เกิดกิเลสตัณหาในกามารมณ์แต่ก็ต้องเสียเงินเพื่อแลกซื้อบริการทางเพศ ตราบใดที่ชายยังมีกิเลสในกามารมณ์ การขายบริการทางเพศก็ยังคงดำเนินต่อไปได้ เป็นเหมือนวัฏจักรที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

3.1.4 การเสพยาเสพติด

ยาเสพติดในความหมายขององค์การอนามัยโลก หมายถึงสิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจ ปัจจุบันนี้สิ่งเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ เพราะเป็นบ่อเกิดของปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น สร้างความเดือดร้อนให้กับคนในครอบครัวและสังคม สูญเสียเงิน เสียเวลา ประเทศชาติต้องสูญเสียแรงงานและสูญเสียเงินงบประมาณในการปราบปรามและรักษาผู้ติดสิ่งเสพติด

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเสพลสิ่งเสพติด 6 เรื่อง ได้แก่ ภาพเกียรติยศ, เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา. เซ็งเม้ง, ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มอง, สายเลือด และวรรณกรรม 48 ชั่วโมง

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติด ดังนี้

เรื่อง **วรรณกรรม 48 ชั่วโมง** ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงคนกินยาบ้าแล้วคลั่งก่อนเหตุจี้ตัวประกัน ดังตัวอย่าง

หลายปีมานี้หนังสือพิมพ์ลงข่าวซ้ำ ๆ กัน เรื่องนักกินยาฆ่าหลายคนที่กำลังและจีตัวประกันถูกตำรวจจับง่าย ๆ เพราะตีมีเครื่องมือผสมยานอนหลับที่ตำรวจนำมาให้ แต่นักกินยาฆ่า/ จีตัวประกันรายใหม่ ๆ ก็มักหลงกลตำรวจด้วยวิธีเดียวกันเสมอ

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 187)

เรื่องนี้กล่าวถึงตัวละครที่กำลังอยู่ในสถานการณ์ถูกจับเป็นตัวประกัน ทำให้นึกถึงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคนกินยาฆ่าแล้วเกิดอาการคลั่งจี้คนเป็นตัวประกัน และหลายครั้งที่ตัวประกันต้องเสียชีวิต จากข่าวที่ตัวละครนี้ถึงคนกินยาฆ่า สาเหตุส่วนใหญ่เพื่อให้ร่างกายสามารถทำงานได้นานกว่าปกติ หวังได้เงินเพิ่มมากขึ้น เมื่อร่างกายไม่ได้พักผ่อนเพียงพอจึงทำให้เกิดอาการคุ้มคลั่ง จับคนแล้วใช้มีดจี้เป็นตัวประกัน จนเป็นเหตุทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต และผู้ก่อเหตุต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย แสดงให้เห็นผลเสียที่เกิดขึ้นจากการเสพยาเสพติด

เรื่อง ภาพเกียรติยศ ของ ประชาคม ลุนาชัย กล่าวถึงคนเมายาบ้าฆ่าเด็กชายเสียชีวิต จากตัวอย่าง

“คนเมายาบ้าอาละวาด” เสียงผู้คนบอกต่อ ๆ กัน

องอาจผู้เฒ่า รีบเปิดกระเป๋าหยิบกล้องออกมาห้อยคอ ปรีเข้าหาเหตุการณ์ราวฉลามร้ายได้กลิ่นคาวเลือด กล้องออโตโฟกัสติดเลนส์ซูมสามเท่าในมือ วางใจได้ว่าเขาสามารถเก็บภาพได้ดีจากทุกระยะ...

... “มันบ้าแล้ว ทุกคนอยู่ห่าง ๆ” ตำรวจนายหนึ่งตะโกนบอกผู้คนรอบข้าง

“อย่าเข้าไปใกล้ คนเมามันไม่มีสติแล้ว เดี่ยวมันจะทำร้ายเด็ก” ตำรวจอีกคนย้ำ

องอาจหยุดชะงัก มองเห็นถนัดตาว่าเด็กในอ้อมแขนและในกมมิดของคนเมาคือลูกชายเขาเอง เขาไม่มีเรี่ยวแรงแม้แต่จะยกกล้องขึ้นถ่ายภาพ แข็งขาอ่อนยวบจนไม่อาจก้าวไปข้างหน้า ใจสั่นหวิว ๆ มองไปที่ตำรวจอย่างฝากความหวัง...

... ทันทีที่ตำรวจสองนายจุ่มขึ้นเวที เสียงลั่นชัตเตอร์ดังถึยิบ แสงแฟลชวาบวับ ผู้หญิงหลายคนประสานเสียงกรีดร้อง

คมมีดกรีดลึกและกระชากด้วยความแรงเลือดจากลำคออ่อนพับฟุ้งกระเซ็นเป็นม่านสีแดงสด รวดเร็วเหลือเกิน...เหตุการณ์ระทึกขวัญจบสิ้นลงเพียงเสี้ยววินาที

องอาจยืนโง่งนเหมือนสนต้องลม ไบหน้าซีดเผือดผงะกรีดร้องออกมาสุดเสียงแล้วหายหลังผล็อง ล้มลง

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 150 - 151)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายคนหนึ่งเสพยาบ้าทำให้เกิดอาการเมายา ขาดสติ เกิดภาพหลอน จับตัวเด็กชายเป็นตัวประกันโดยใช้มีดจี้ที่คอเด็กไว้ เมื่อตำรวจจู่โจมเข้าจับกุมตัวเพื่อช่วยเหลือเด็กชาย ชายเมายาบ้าจึงกรีดมีดที่คอเด็กเสียชีวิต ผลของการเสพยาบ้าทำให้ผู้เสพเกิดภาพหลอนคิดว่าจะมีคนเข้ามาทำร้ายตนเองจึงมักจับเด็กเป็นตัวประกันเพื่อไม่ให้ใครเข้ามาทำร้าย และตัวประกันมักเสียชีวิตอยู่บ่อยครั้ง แสดงให้เห็นว่ายาเสพติดส่งผลเสียตามมามากมาย เช่น ทำให้ผู้เสพเกิดภาพหลอนจนก่ออาชญากรรมฆ่าผู้อื่นเสียชีวิต ญาติผู้เสียชีวิตได้รับความเดือดร้อนที่ต้องสูญเสียคนในครอบครัว ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมายร้ายแรง ผู้ซื้อขายและผู้เสพต้องถูกดำเนินคดี เป็นต้น

เรื่อง **เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา** กล่าวถึงคนเสพกัญชาทำให้ขาดสติ ดังความว่า

“นายรู้เรื่องไอ้เม้งหรือยัง” สนั่นเปลี่ยนเรื่องคุย

“รู้แล้ว” ผมตอบเสียงเศร้า “มันผูกคอตาย...”

เม้งคือเพื่อนร่วมเรียนศิลปะมาด้วยกัน เขาเป็นลูกจีนร่ำรวยแต่กลับมาหลงไหลในด้านศิลป์ เม้งวาดรูปเก่ง ชอบอ่านหนังสือ เขียนกวี เล่นกีตาร์ ทุกสิ่งที่เม้งรักคือทุกสิ่งที่ครอบครัวเขาชิงชัง พ่อแม่เม้งไม่สนับสนุนให้เขาเดินทางนี้ พ่อเม้งเรียบจบ ทางบ้านก็นำตัวเขากลับไปสู่วิถีเดิม – ทำมาค้าขาย ไม่รู้ว่าสาเหตุใดแน่ที่ทำให้เขาคิดฆ่าตัวตาย ผมก็ได้แต่คาดเดาไปต่าง ๆ นานา

“ไอ้เม้งมันสูบกัญชาหนัก” สนั่นว่าต่อ “ก่อนตายมันมาหาเราเกือบทุกวัน มาเล่าเรื่องคับแค้นใจจากทางบ้าน แล้วก็ชวนสูบกัญชา มันสูบหนักจนเพื่อน ชาวว่าวันก่อนจะตายมันไปเดินแก้ผ้าอยู่กลางถนน”

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 108 – 109)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายคนหนึ่งที่ชอบงานด้านศิลปะแต่พ่อแม่ไม่ชอบจึงไม่สนับสนุน และยังบังคับให้เขาทำงานค้าขายหลังจากที่เรียนจบ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาติดกัญชา และสูบมากจนขาดสติโดยไปเดินอยู่กลางถนนทั้งที่ไม่ใส่เสื้อผ้าแล้วฆ่าตัวตายในที่สุด เรื่องนี้แสดงให้เห็นภาพของคนที่เสพลิงเสพติดเพราะไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ ซึ่งการเสพกัญชานั้นไม่ใช่วิถีแก้ไขปัญหา ไม่ใช่ทางออกที่ดีเพราะมีแต่ให้โทษ เช่น ทำให้เสียทรัพย์โดยเปล่าประโยชน์ ทำให้ผู้เสพลี้อาการมีนเมาขาดสติจนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ฆ่าตัวตาย เป็นต้น

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุขเป็นจำนวน 62 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่การดื่มเหล้า มีเป็นจำนวน 45 เรื่อง ปัญหาที่พบรองลงมาคือ การพนันมีจำนวน 19 เรื่อง สถานะเวรกรรมหรือสถานะยั่ว

กามารมณมีจำนวน 11 เรื่อง และปัญหาการลุ่มหลงในอบายมุขที่พบน้อยที่สุดคือ การเสพยาเสพติดมีจำนวน 6 เรื่อง สังเกตพบว่าปัญหาเรื่องการดื่มเหล้าพบบมากที่สุดเนื่องจากสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเงินซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต จึงทำให้เกิดความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ รู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง ไม่มีกำลังใจ ยอมจำนนต่อปัญหาและอุปสรรค จึงแก้ไขด้วยการดื่มเหล้าเพื่อต้องการลืมเรื่องต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ หลายคนแก้ไขปัญหาด้วยการเล่นการพนันเพื่อเสี่ยงโชคมากยิ่งขึ้น การเที่ยวตามแหล่งสถานบันเทิงหรือสถานยั่ววูกามารมณเพื่อต้องการให้เกิดความสุข แสดงให้เห็นการเลือกแก้ไขปัญหาที่ผิดวิธี ส่งผลให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกลับยิ่งแย่ง

3.2 ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย

การไม่เคารพต่อกฎหมายทำให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคมมากมาย เช่น การชุมนุมประท้วงทางการเมืองที่เกินขอบเขตของกฎหมาย การค้ายาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า การล่องละเมิดทางเพศหรือการข่มขืน เป็นต้น การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะผู้รักษากฎหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาล และนักการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมาย

3.2.1 ปัญหาเรื่องการเกิดอาชญากรรม

อาชญากรรม คือ การกระทำผิด โดยทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายต่อทรัพย์สินหรือ บุคคล เป็นการเรียกการกระทำทางคดีอาญาแบบทั่วไป เช่น การฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ ข่มขืน เป็นต้น แนวโน้มความรุนแรงของอาชญากรรมในประเทศไทยที่มากขึ้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าจริยธรรมหรือศีลธรรมเสื่อมลงมาก

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง ผู้วิจัยพบปัญหาสังคมด้านอาชญากรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ การฆ่าคนตาย การล่องละเมิดทางเพศ และการปล้นชิงทรัพย์ ปรากฏในเรื่องสั้นจำนวน 48 เรื่อง ได้แก่ **ล้นทมโรยกลีบ**, **กระถางชะเนียงริมหน้าต่าง**, **ละครจริงในห้องขาวดำ**, **วรรณกรรม 48 ชั่วโมง**, **ตุ๊กตา**, **หมากลางถนน**, **เพชรฆาต**, **เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด**, **อนาคตของชาติ**, **ในตู้เย็น**, **องคุลีมาณ 2550**, **วานิชศิลป์ปะกัจ**, **อิทธิปาฏิหาริย์**, **อสรพิษ**, **มหกรรมแห่งชีวิต**, **เรื่องเล่าในร้านเหล้า**, **เสียงแห่งความตาย**, **ผู้บริสุทธิ์**, **ฆาตกร**, **แม่น้ำ**, **สัญชาติญาณ**, **สาปศรัทธา**, **สปอร์รา**, **กรมอุตุนิยมวิทยา**, **ตามตาต้องใจ**, **วิปริต**, **แม่มก**, **เที่ยงคืนพอดี**, **บนถนน**, **เหตุเกิดข้างถนน**, **มิดดัมมา**, **คำอธิษฐาน**, **เหนือดวงตาที่ปิดสนิท**, **ช่างทาสี**, **ท่านอิหม่าม**, **นายบังเอิญ**, **เรื่องเล่าของคนขายเหล้า**, **ค่ายและคุก**, **นครรุกขชาติ**, **ภูเขา**, **ห่วงแหวนแห่งโลก**, **โลกในสายลม**, **คนข้ามโลก** และ **สุวรรณภูมิ วงจรชีวิต**, **หม่อใหญ่**, **ผู้ครองเรือน**, **เพียงชั่วเจียบหลับ**, และ **คำสารภาพ**

3.2.1.1 การฆ่าคนตาย

ประมวลกฎหมายอาญา (2523: 69 – 70) กล่าวถึงความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ในหมวด 1 ความผิดต่อชีวิตไว้ว่า “มาตรา 288 คือ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี มาตรา 289 ผู้ใด

- (1) ฆ่าบุพการี
- (2) ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่
- (3) ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว
- (4) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
- (5) ฆ่าผู้อื่นโดยทรนทานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย
- (6) ฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ
- (7) ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้

“ต้องระวางโทษประหารชีวิต”

ดังนั้นผู้ฆ่าคนตายโดยเจตนาจึงมีความผิดทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าคนตาย 24 เรื่อง คือ วานิชศิลป์ปะกัจ, อสรพิษ, เพชฌฆาต, บนถนน, มืดดำมंगा, องคุลิमान 2550, สัญชาติญาณ, แม่มก, เทียงคินพอดิ, คำอธิษฐาน, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, อิทธิปาฏิหาริย์, มหกรรมแห่งชีวิต, กระจ่างชะเนียงริมหน้าต่าง, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด ห่วงแหวนแห่งโลก, ฆาตกร, แม่น้ำ, สาปศรัทธา, วิปริต, ท่านอิหม่าม, เรื่องเล่าของคนชายเหล่า, ค่ายและคุก, และนครรุกขชาติ

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าคนตาย ดังนี้

เรื่อง **วานิชศิลป์ปะกัจ** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงนักธุรกิจหนุ่มคนหนึ่งที่มาเพื่อนศิลปินนักวาดภาพเพื่อให้ราคาภาพวาดสูงขึ้น ดังตัวอย่าง

หากหญิงสาวไร้เดียงสาผู้นี้รู้ความจริงว่าตัวเลขจริงจากการขายภาพทั้งหมดเป็นเท่าไรแล้ว อาจไม่มีอาการอ่อนน้อมเท่านี้ อีกทั้งรู้ว่าราคาภาพเขียนกำลังปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ เพราะว่าศิลปินผู้วาดเสียชีวิตไปแล้ว เงินที่เขาเจียดมาให้ครอบครัวในวันนี้มัน จึงเป็นเพียงส่วนน้อยนิดเท่านั้น วรรณฤทธิ์เผลอยิ้มเมื่อคิดว่าโครงการแต่งตัวเข้าตลาดครั้งนี้มันน่าจะประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

“หนูมีเรื่องหนึ่งอยากปรึกษาพี่ คือเมื่อวานนี้สารวัตรแวะมาที่บ้าน แจ้งข่าวรายงานผลการชันสูตรศพที่ นิติว่าไม่พบแอลกอฮอล์ ดังนั้นเรื่องที่พี่เขามึนเมานั้น ดูเหมือนว่าตำรวจทางหลวงอาจเข้าใจผิด เพียงแต่ ได้กลิ่นเหล้าตามตัวหรือเสื้อผ้า จากรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบร่องรอยการหักพวงมาลัยรถอย่าง กะทันหัน คล้ายกับว่าผู้ขับจะอะไรบางอย่างและตกใจมาก รถจึงตกลงไปข้างทาง สารวัตรตั้งข้อสงสัยว่ามี คนงใจเอาอะไรมาวางไว้ หลังเกิดเหตุจึงเอาเหล้ามาราดตามตัว ให้ดูประหนึ่งว่า ผู้ขับมึนเมา สารวัตรถาม หนูว่าพี่เขามีปัญหาหรือขัดผลประโยชน์กับใครหรือไม่ หนูเองไม่รู้อะไร จึงคิดว่าเป็นคราวเคราะห์ของพี่เขา มากกว่าพี่ว่าจริงไหมคะ” หญิงสาวเอ่ยปากถามตอนท้ายอย่างปลอบใจตนเองมากกว่าตั้งใจหาคำตอบจึง ไม่สังเกตเห็นว่ารอยยิ้มของวรรณฤทธิ์ค่อย ๆ หายไปเปลี่ยนเป็นรอยหวาดวิตก

“อ้าว พี่ทำไมหน้าซีด เป็นอะไรไปหรือคะ อากาศในห้องคงจะร้อนนะคะ”

“คือว่า พี่เวียนหัวนิดหน่อย คงต้องขอตัว แล้วจะแวะมาใหม่”

“ไม่เป็นไรคะ ถ้ามีอะไรหนูจะโทรไปรบกวนปรึกษาพี่ก็แล้วกัน หนูมีแต่พี่ที่พอพึ่งได้เท่านั้น”

วรรณฤทธิ์เดินเซออกจากบ้านไม่สองชั้นในตรอกแคบ แม้เขาจะมั่นใจว่าหญิงสาวคงไม่ทันสังเกต และ คงไร้เดียงสาเกินกว่าจะรู้เรื่องราวต่าง ๆ

“รายต่อไปคงต้องระมัดระวังมากกว่านี้”

วรรณฤทธิ์สัญญากับตัวเองในใจ

(ปริญา ตรีน้อยใส. 2542: 79 - 81)

จากข้อความ ภรรยาของผู้ตายเข้าใจว่าสามีของตนเสียชีวิตเพราะเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ แต่ ความจริงแล้วศิลปินเจ้าของภาพวาดถูกฆาตกรรมจากเพื่อนตัวเองที่เป็นนักธุรกิจโดยทำให้เป็น อุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ ซึ่งการจัดฉากฆ่าเพื่อนของตัวเองในครั้งนี้เพียงเพื่อต้องการให้ราคาของ ภาพสูงมากขึ้นและตนจะได้เงินจากการขายภาพเหล่านั้น และเมื่อรู้ว่าตำรวจสงสัย เขาก็คิดถึง แผนการในครั้งต่อไปว่าจะต้องทำให้รอบคอบมากขึ้น ตัวละครฆ่าเพื่อนโดยมีเหตุจูงใจมาจากเงิน แสดงให้เห็นอาชญากรในคราบนักธุรกิจก่ออาชญากรรมซึ่งแตกต่างจากสังคมสมัยก่อนที่ผู้ก่อเหตุมัก เป็นผู้ที่มีฐานะยากจน

เรื่อง **อสรพิษ** ของ ประชาคม ลุนาชัย กล่าวถึงหญิงโสเภณีฆ่าชายชราเพื่อชิงทรัพย์สิน ดังตัวอย่าง

เธอหยุดเคลื่อนไหว หายใจแรงและหนักหน่วง จ้องมองร่างหนึ่งของชายชรา ค่อย ๆ ลุกยืนแล้วย่องลง จากแคร่ เคลื่อนร่างเปลือยไปยังข้างฝา หยิบพริ้วขอด้ามยาวมาถือไว้ เงื้อขึ้นเหนือหัวแล้วขยับเข้าหาร่างบน แคร่

เมิงกระดกปลายกระบอกรบปืนและกำพานท้ายของมันไว้แน่น ในภวังค์ที่แตกซ่านเขามองเห็นภาพฝันป่า
สายน้ำ และแพไม้ไผ่ หวนนึกถึงงูเห่าตัวเชื่องซึ่งเกือบเด็ดชีวิตเขาเมื่อหลายปีก่อน เหมือนว่ามันฟื้นคืนชีพ
ขึ้นมา ชูคออยู่ต่อหน้าอีกครั้ง

เสียงฝนเคล้าเสียงลมดังแรงขึ้น ฟ่ำลั่นคำรามติด ๆ กันหลายหน เมิงแลเห็นงูเห่าตัวมที่มาชูหัวแผ่
แม่เบี้ยสูงขึ้น แล้วพุ่งฉกไปที่ลำคอของชายชราอย่างรวดเร็ว เลือดสีแดงพุ่งกระชูดออกมาตามรอยเขี้ยว

งูชูคอเตรียมฉกซ้ำ...

ปืนลั่นเปรี้ยง ร่วงกระเด็นไปกระแทกข้างฝา พร้าขอหล่นร่วงกระทบพื้น งูร้ายผละหนายกลับมามห่
โครมลงข้างแคร่ดินพลาญอยู่ชั่วไม่กี่อึดใจก็แน่นิ่ง

เมิงสันเทิ้มไปทั้งตัว ภาพเบื้องหน้าพร่าเลือนและหม่นมืด เขามองไม่เห็นแม่ตะเกียงน้ำมันก๊าดที่ล้มคว่ำ
และเปลวไฟลุกโพลง

เขาเหวี่ยงปืนในมือทิ้ง หมุนตัววิ่งออกนอกกระท่อม ฝ่าความมืดและสายลมซึ่งโหมพัดอย่างกราด
เกรี้ยว

(ประชาคม ลุนาชัย. 2545: 43 - 44)

เรื่องนี้กล่าวถึงหญิงโสเภณีที่ถูกชายชราซื้อตัวมาจากชองในเมือง แต่เธอคิดไม่ซื่อวางแผนฆ่า
ชายชราเพื่อต้องการทรัพย์สินแล้วจะกลับไปอยู่ในเมือง โดยพยายามเกลี้ยกล่อมให้เมิงชายหนุ่ม
ลูกเลี้ยงของชายชราร่วมมือฆ่าด้วย แต่เมิงไม่กล้า เธอจึงต้องลงมือฆ่าเองหลังจากนอนกับชายชราโดย
มีเมิงแอบดูเหตุการณ์อยู่ เพราะความอยากจนของหญิงโสเภณี ดังนั้นเมื่อรู้ว่าชายชรามีทรัพย์สินมากจึง
เกิดกิเลส ความอยากได้ อยากครอบครอง คิดวางแผนและลงมือฆ่าชายชรา แสดงให้เห็นถึงความ
โหดเหี้ยมของเพศหญิงที่ลงมือฆ่าคนเพื่อชิงทรัพย์สิน ผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาคือ เมิงยิงหญิงโสเภณี
เสียชีวิตเพราะทนเห็นพ่อถูกฆ่าตายต่อหน้าไม่ได้ เมิงกลายเป็นอาชญากรและต้องสูญเสียพ่อเลี้ยงซึ่ง
เหมือนญาติคนเดียวที่มีอยู่

เรื่อง **เพชรฆาต** ของวินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งใน
สังคม ดังนี้

“...ส่วนคนที่ถูกยิงเป้าคนแรกเป็นชายหนุ่ม อายุสักยี่สิบได้ ชมชื่นเด็กผู้หญิงอายุสามขวบจนตาย
เรื่องเกิดที่ปทุมฯ ...

... “คนที่สองของกูเป็นคนร้ายฆ่าชมชื่นอีกเช่นกัน ความจริงไฉนที่ติดหลายคดีมากเชือดสองศพที่
ฉะเชิงเทรา ฆ่าแขวนคอสามศพที่เทเวศร์ ฆ่าครอบครัวพ่อแม่ลูกที่ปากน้ำ...”

... “คนที่สามมัดลูกมัดเมียเผาพร้อมบ้าน หมดไปร้อยกว่าหลังคาเรือน...”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 303 - 304)

ทหารเล่าถึงนักโทษสามคนที่ต้องโทษประหารชีวิตและอีกหลายคดีที่ยังไม่ได้เล่า อาชญากรเลือกก่อเหตุกับเด็กเพราะเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ซึ่งง่ายกว่าการเลือกเหยื่อที่เป็นผู้ใหญ่ แสดงให้เห็นความเสื่อมโทรมของจริยธรรมในสังคม สังคมที่เกิดอาชญากรรมบ่อยครั้ง สะท้อนให้เห็นถึงสภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดี ผู้คนเกิดความเครียด ดิ้นรนหาทางออกให้กับชีวิต

เรื่อง **บนถนน** ของ จิรภัทร อังศุมาลี กล่าวถึงชายขับรถเก๋งคนหนึ่งถูกยิงเสียชีวิตเพราะการขับขีรถยนต์บนท้องถนน ดังข้อความ

แปร้น...แปร้น...

“บีบหา- ท-ว-ย- เหรอ” ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์เปิดกระจังหมวกนิรภัย ตะคอกกลับไปด้วยเสียงดัง เพราะความโกรธ

หญิงสาวในรถเก๋งสีน้ำเงินเข้มตกใจ

ชายวัยกลางคนในรถเก๋งถัดไป มองหน้าชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ ยังคงบีบแตรเล่นเป็นจังหวะ เหมือนจะให้เข้ากับเสียงเพลงภายในรถ แล้วยิ้มทำทนายอย่างกวนๆ

“อ้าย- ท- ว -ย” ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ตะโกนจันหน้าแดง พร้อมทั้งชูนิ้วกลางยื่นไปข้างหน้า ให้กับชายวัยกลางคนในรถเก๋งสีแดงเลือดนก

“มีงมีแต่- ท-ว-ย- เหรอ” ชายวัยกลางคนยื่นหน้าออกมาตะโกนโต้ตอบ

“เปล่า...” ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ตะคอกโต้ตอบพร้อมกระชากปืนพกตรงสะโพกหลังออกมา “มีปืนด้วยโว้ย”

บั้ง..บั้ง..บั้ง..บั้ง..บั้ง..

เสียงปืนดังกล้อง พร้อมกับเสียงเพลงชาติดังกระหึ่มตอนเวลาแปดนาฬิกาพอดี เป็นเสียงเพลงชาติดังออกมาจากสถานที่ทำการเขต ซึ่งตั้งอยู่ริมถนน ผู้คนเดินอยู่บนทางเท้าต่างหยุดนิ่ง เพื่อทำความเคารพเพลงชาติเหมือนเช่นทุกเช้า ธงไตรรงค์บนเสาธงหน้าที่ทำการเขต ค่อย ๆ ขึ้นสู่ยอดเสา สายลมอ่อนพัดโบกธงพลิ้วไหว นิ่มนวล

กระสุนห้านัด อัดผ่านเสียงเพลงชาติและเสียงเพลงร็อคจากภายในรถเก๋งสีแดงเลือดนก เสียงทั้งหมดกอดแน่นอยู่ในบรรยากาศยามเช้าอันชุ่มฉ่ำ ชายวัยกลางคนหน้าหงายพาดพนักพิง ฐุกระสุนสามรู เจาะตรงหน้าผากและขมับขวา เริ่มมีเลือดซึมไหลออกมาเป็นสีแดงเข้มจนเกือบดำ กระฉกหน้ารถแตกเป็นรูห้ารู ตรงบริเวณขอบรูทั้งห้ากระฉกเริ่มรั่วเป็นเส้นกระจายออกไป

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 182 – 183)

ชายขับรถเก๋งขับรดด้วยความประมาทและพยายามยั่วโมโหชายขี่จักรยานยนต์อยู่หลายครั้ง ทำให้ชายขี่จักรยานยนต์เกิดความเครียดและโมโหจึงใช้ปืนยิงชายขับรถเก๋งเสียชีวิตแล้วหลบหนีไป แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่ทำให้คนเกิดความเครียดสามารถทำให้คนฆ่าคนตายได้ แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม ส่งผลให้ครอบครัวของผู้ถูกยิงต้องสูญเสียคนในครอบครัวและอาจทำให้คนในครอบครัวได้รับความเดือดร้อน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีอาจทำให้ผู้อื่นเลียนแบบพฤติกรรม

เรื่อง **มิดด้ามงา** กล่าวถึงเจ้าสัวผู้หนึ่งถูกลอบยิงจากมือปืน จากตัวอย่าง

ยามบ่ายที่ฟ้าครึ้มเมฆฝน เจ้าสัวก้าวลงจากรถเก๋งคันงามที่หน้าสถาบันการเงินสาขาใหม่ ชายฉกรรจ์สวมชุดสีเทาซึ่งดักรออยู่ควักปืนออกมายิงกระหน่ำ นัดแรกพุ่งกระทบหน้าอกซ้ายของเจ้าสัว ปลายกระบอกปืนเบนห่างจากร่างที่ล้มลง พ่นกระสุนอีกนัดเจาะหน้าผากคนขับรถ จากนั้นก็ถีบมือปืนคุ้มกันของเจ้าสัว ภายหลังหลังยิง เพียงเสี้ยววินาทีต่อมามือสังหารกระโดดซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ซึ่งติดเครื่องรออยู่หายไปกับ ความพลุกพล่านของเมืองใหญ่

คนขับรถกับมือปืนคุ้มกันตายคาที่ เจ้าสัวซึ่งเป็นเป้าหมายการสังหารรอดตายอย่างเหลือเชื่อ

(ประชาคม ลูนาชัย. 2543: 122 - 123)

เจ้าสัวได้ครอบครองมิดด้ามงาจึงประสบความสำเร็จทางธุรกิจ บางครั้งสั่งให้ลูกน้องไปยึดทรัพย์ลูกหนี้และฟ้องล้มละลาย จนเป็นเหตุให้ถูกดักยิงแต่เพราะเจ้าสัวพกมิดด้ามงาติดตัวกระสุนปืนจึงยิงถูกมิดแทนทำให้เจ้าสัวรอดชีวิตมาได้ แต่คนร้ายฆ่าคนขับรถและมือปืนคุ้มกันของเจ้าสัวเสียชีวิต เจ้าสัวมีฐานะร่ำรวยแต่ไม่มีเมตตาต่อผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อน จึงทำให้ถูกมือปืนดักยิง แม้ว่าเจ้าสัวจะรอดชีวิตมาได้แต่คนขับรถและมือปืนคุ้มกันของเจ้าสัวต้องเสียชีวิต ทำให้ผู้ที่เป็นญาติพี่น้องหรือคนในครอบครัวต้องได้รับความเดือดร้อน และเจ้าสัวต้องใช้ชีวิตด้วยความหวาดระแวงภัยแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากปัญหาเรื่องเงิน

3.2.1.2 การล่องละเมิดทางเพศ

การล่องละเมิดทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องเพศ ไม่ว่าจะเป็น คำพูด สายตา และการใช้ท่าที รวมไปถึงจนถึงการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ การข่มขืน

ประมวลกฎหมายอาญา (2523 : 65 - 66) บัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศไว้ดังนี้

“มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภริยาของตน โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี โดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นสี่พันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิง และเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรก หรือมาตรา 277 วรรคแรกเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

- (1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต”

ดังนั้นผู้ที่ล่องละเมิดทางเพศผู้อื่นที่มีความผิดทางอาญาจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการล่องละเมิดทางเพศ 16 เรื่อง คือ กระถางชะเนียงริมหน้าต่าง, ตู๊กตา, อนาคตของชาติ, แม่น้ำ, ช่างทาสี, โลกในสายลม, แม่ยก, เรื่องเล่าในร้านเหล้า, ภูเขา, ล้นทมโรยกลีบ, ละครจริงในห้องขาวดำ, เพชฌฆาต, สปอร์ธา, ผู้บริสุทธิ์, ในตู้เย็น, และเสียงแห่งความตาย

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการล่องละเมิดทางเพศ ดังนี้

เรื่อง กระถางชะเนียงริมหน้าต่าง ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงชีวิตของหญิงพยาบาลคนหนึ่งถูกพ่อและพี่ชายข่มขืน จากข้อความ

สีหน้าหล่อนขมขื่น “ตอนนั้นราวยี่สิบปีมาแล้ว สำหรับเด็กสาววัยสิบหกคนหนึ่ง มันแยกว่าการเป็น อัมพาตเสียอีก...” น้ำเสียงเกรงกลัวเรียบไร้ความรู้สึก “...คืนหนึ่งฉันกลับบ้านหลังจากกลับมาจากการทำงาน ล้างจานที่ร้านอาหารเช่นทุกวัน ทางเดินเข้าบ้านเงียบสนิท แต่ยังมีแสงไฟในบ้าน คนที่บ้านคงยังไม่นอน ตอนนั้นเลยเที่ยงคืนไปแล้ว พ่อกับพี่ชายของฉันกำลังนั่งกินเหล้าด้วยกัน กลิ่นเหล้าฟุ้ง เหมือนทุกคืน ฉัน เดินผ่านไปโดยที่คนทั้งสองไม่สนใจ ฉันไปอาบน้ำและเข้านอน พ่อเดินโผล่เข้ามาหาฉันในห้อง วางมือบน ไหล่ฉัน แล้วทุกอย่างก็ดำเนินต่อไปโดยที่ฉันไม่เคยคาดฝันมาก่อน...”

เสียงนั้นขาดหายไปครู่หนึ่ง หากแต่แวตาคู่ นั้นคล้ายไม่มีความรู้สึกใดแฝงอยู่ “...ครึ่งชั่วโมงต่อมา เมื่อ พ่อเดินออกไป พี่ชายฉันก็เดินตามเข้ามาในห้อง...”

สายลมกลางคืนโชยเข้ามาจากนอกหน้าต่าง พัดลมพัดนัยน์ตาสองข้างมุ่นเชื่องช้าอย่างที่เคยเป็น มันมุ่นเป็น รอบที่เท่าไรแล้วหนอ? ถึงล้านรอบหรือยัง? คนไข้อัมพาตนิ่งเงียบ

(แล้ว.. ยังไงต่อ?)

“...ตั้งแต่นั้น เหตุการณ์ก็เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า และเป็นอย่างนั้นอยู่ปีกว่า จนวันหนึ่งฉันทนไม่ไหว...” หล่อนขบกราม ทันใดมือที่จับยอดชะเนียงก็ลื่นตัวหักมันเสียดังเปาะเมื่อยอดชะเนียงอ่อนหักจากกัน หล่อน ยิ้มบางแกมเศร้า “...ก็คงเหมือนเชือกฟางที่เปื่อย รั้งน้ำหนักไม่ไหวอีกต่อไป ฉันไปกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย แต่ก็เปลี่ยนใจ ฉันใจไม่แข็งพอ...”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 106 -107)

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัว เพราะคน ชาติจริยธรรมกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมทำให้ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศต้องทนทุกข์ทรมานทั้ง ทางร่างกายและจิตใจอยู่เป็นเวลานานจนกระทั่งคิดฆ่าตัวตาย และทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกรรมมีชีวิต อยู่ จึงให้อำนาจหน้าที่ของการเป็นพยาบาลเป็นโอกาสสำหรับคนที่นอนป่วยเป็นอัมพาตเสียชีวิต

เรื่อง ตุ๊กตา ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงเด็กสาวที่มีสติปัญญาอ่อนกว่าอายุจึงถูกผู้ชาย ล่อลวงเพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังตัวอย่าง

ทำไมแม่ตกลงพาฉันไปพบจิตแพทย์ที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ทำไมแม่เชื่อว่าเขาช่วยฉันได้...

... “ครั้งนี้ไม่รู้จริง ๆ ว่าไอ้ระย้านี้เป็นใคร” ใครระย้า ทำไมบ้าอะไรเสนอให้ไปเมืองนอกเอาเด็กออก และ ถือโอกาสเอามดลูกออกเสียด้วย อะไรคือมดลูก ไข่ลูกของมดไหม ทำไมต้องเอาออก พวกเขาจะทำอะไร ฉัน มาที่นี่ทำไม เมื่อไหร่พวกเขาจะเลิกเล่นแบบนี้กับฉัน ฉันหุบขาได้แล้วยัง ทำไมจิตแพทย์คนที่แม่พาฉันไปหา ก็บอกให้ฉันทางขา ทำไมฉันรู้สึกหิว ฉันอยากกินขนมใช่ไหม ทำไมแม่พาฉันมาที่นี่ ทำไมฉันนั่งวงนอน เหลือเกิน เมื่อไหร่แม่จะพาฉันกลับบ้านเสียที

ทำไมเครื่องบินที่เกี่ยวกับคนน้อยลง พวกเขาไม่ชอบเดินทางแล้วหรือ ทำไมฉันนั่งบนเครื่องบินทำไมฉันเปลี่ยว มีเก้าอี้ที่แถวในเครื่องบินลำนี้ พวกเขาจะมาหาฉันอีกไหม ฉันคิดถึงพวกเขาใช่ไหม ทำไมฉันนึกถึงแต่ความรู้สึกแบบนั้น พวกเขาจะเรียกให้ฉันทางขาอีกไหม เหมือนคนขับรถ คนยาม หรือจิตแพทย์คนนั้น พวกนั้นหายไปไหนแล้ว

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 208 - 209)

เรื่องนี้กล่าวถึงเด็กสาวที่มีสติปัญญาอ่อนกว่าอายุ สมองไม่โตตามวัยและร่างกายจึงถูกคนขับรถ ยามรักษาความปลอดภัย และจิตแพทย์ล่อลวงเพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วยจนทำให้เธอต้องทำแท้งถึงสามครั้ง โดยเฉพาะครั้งที่สามผู้ชายที่ทำให้เธอตั้งครรรภ์กลับเป็นจิตแพทย์ผู้รักษาเธอเอง แสดงให้เห็นว่าเพศชายมักเอาเปรียบผู้หญิงในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เมื่อโอกาสเอื้ออำนวย ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การตั้งครรรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง เป็นต้น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมที่ตกต่ำลง

เรื่อง **อนาคตของชาติ** ของ จำลอง ฝั่งชลจิตร กล่าวถึงข่าวอาชญากรรมข่มขืนฆ่าเด็กกอนูบาล จากตัวอย่าง

โทรทัศน์เสนอข่าวสั้นหลังเที่ยง นักโทษเพิ่งออกจากคุกข่มขืนฆ่าเด็กกอนูบาลอายุ 6 ขวบ ตำรวจจับได้หลังเกิดเหตุสองชั่วโมง ขณะเดินคุกกำลังสะลึมสะลือเพราะเมายา ฆาตกรสารภาพหมดเปลือกเข้าคุกเพราะคดีข่มขืนฆ่าเมื่อหกปีที่แล้ว มอเตอร์ไซค์รับจ้างกรูเข้ามาดูโฉมฆาตกร

(จำลอง ฝั่งชลจิตร. 2542: 17)

จากข้อความกล่าวถึงข่าวที่น่าเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ คนร้ายข่มขืนฆ่า และผู้ตกเป็นเหยื่อในครั้งนี้เป็นเพียงเด็กกอนูบาลอายุเพียง 6 ขวบเท่านั้น แต่ก็ถูกตำรวจจับกุมตัวได้หลังเกิดเหตุเพียงสองชั่วโมง โดยคนร้ายยังอยู่ในอาการเมายา จากปัญหาเศรษฐกิจส่งผลให้ผู้คนในสังคมเกิดความเคร่งเครียด บางคนเลือกแก้ไขปัญหาในทางที่ผิดด้วยการเสพยา จึงทำให้ขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ จนสามารถก่อเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นได้ และผู้ที่ตกเป็นเหยื่อยิ่งอายุน้อยยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าจริยธรรมเสื่อมลงมากยิ่งขึ้น เพราะเด็กเล็กยังบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ไม่สามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้

เรื่อง **แม่น้ำ** ของ เสาวรี กล่าวถึงหญิงโสเภณีคนหนึ่งถูกคนขับรถบรรทุกอื้อยุ่มข่มขืน ดังนี้

กลิ่นอับ ๆ ของน้ำอื้อยลยคละคลุ้งไปทั่วโรงงาน เขานับนิ้วตัวเองเล่น หล่อนเริ่มขยับตัวท่าทางเบื่อหน่ายกับการรอคอย เขาหยุดนับนิ้ว ถอนใจอย่างโล่งอกเมื่อหล่อนเริ่มออกเดิน หากหล่อนเดินออกไปไม่ไกล

จากบ้อมยามเท่าไร คนขับรถบรรทุกสี่ห้าคนก็เดินมาและดึงล้อออกไปเหมือนว่าบ้านเมืองไม่มีชื่อมีแปเหมือนล้อเป็นของสาธารณะ พวกนั้นกดล้อลงบนพื้นริมกำแพงซึ่งห่างจากบ้อมยามของเขาเพียงหนึ่งร้อยเมตร เขาไม่ได้ยินเสียงร้องของล้อ พวกนั้นคงอุดปากล้อเอาไว้

“อย่าอยู่นะ ไม่งั้นเจ็บ...” มีเสียงดังขึ้นข้างหลังเขา

“เรื่องของพวกแก” เขาพูด คนขับรถบรรทุกหัวเราะเสียงดังก่อนจะเดินไปที่ริมกำแพง เขามองเห็นต้นหญ้าสีดำเอนราบลงกับพื้น แสงจันทร์แรมอ่อนแรง เขาก็หันหน้าเริ่มที่จะหักนิ้วมือของตัวเองที่ละนิ้วเสียงดัง “เป๊าะ เป๊าะ”

เขาเป็นยามของโรงงานน้ำตาลที่นี่ บัดนี้เขามีอายุห้าสิบเจ็ดปี มีลูกและเมียอยู่ที่บ้าน พระจันทร์สีส้มครึ่งเสี้ยวหม่นมัว เขาเริ่มได้ยินเสียงร้องของล้อ พระจันทร์ยังลอยอยู่ที่เดิม เสียงร่อนนั้นถูกกลืนไปในในแสงอ่อน ๆ ของดวงจันทร์ เขาเอื้อมมือไปที่โทรศัพท์

“อย่า...อยู่เฉย ๆ จะดีกว่า”

เขาหัดมือกลับ เป๊าะ... เป๊าะ... เขากหักนิ้วมือสองนิ้วสุดท้าย พระจันทร์กำลังเปลี่ยนเป็นสีส้มปนดำ รถบรรทุกอ้อยดำทะมึนอยู่เบื้องหน้า ไม่นานมันค่อย ๆ ทอยกันล้อตะปิ้งออกไป กลิ้งอับ ๆ ของน้ำอ้อยยังคงลอบอบอวลอยู่ทั่วไป เขายกหูโทรศัพท์ มือสั่น

“มีเหตุร้ายครับ...ผู้หญิงถูกข่มขืน...โรงงานน้ำตาลครับ...โรงงานน้ำตาลริมแม่น้ำ”

(เสาวรี. 2543: 95 – 96)

ผู้หญิงคนหนึ่งถูกผู้ชายขับรถบรรทุกอ้อยหลายคนข่มขืนหน้าโรงงานน้ำตาลและยามที่หน้าโรงงานไม่สามารถช่วยเธอไว้ได้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าคนขาดจริยธรรมไม่มีความยับยั้งชั่งใจในเรื่องกามารมณ์ และเป็นกรกระทำที่ผิดกฎหมาย ส่งผลให้ผู้ถูกข่มขืนเกิดปัญหาทางสภาพจิตใจ เป็นโรคภัยจากการมีเพศสัมพันธ์ ถูกสังคมนรังเกียจ จนเป็นเหตุทำให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย ส่วนยามรักษาความปลอดภัยไม่กล้าให้ความช่วยเหลือเพราะเกรงว่าจะถูกทำร้ายจึงปล่อยให้เหตุการณ์ผ่านไปแล้วจึงโทรศัพท์แจ้งตำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อน

เรื่อง **ช่างทาสี** ของ ปรีทรรต หุตางกูร กล่าวถึงหญิงคนรับใช้ที่ถูกเจ้านายเศรษฐีข่มเหงรังแก ดังนี้

“อย่าคะท่าน อย่า”

เธอเดาไม่ผิดตั้งแต่ท่านแสรงเดินโวยวายเข้ามา ท่านไล่ลูกเมียไปซื้อบั้งต่างประเทศเพราะอย่างนี้เอง เธอทั้งเกลียดขะเขย่งท่านเป็นอ๊ ชยะ บอกไม่ถูก แต่ท่านก็มีปัญญา มีอำนาจเงินทอง และทรงพลังหวานล่อมต่อรอง ท่านสัญญาว่าจะไม่มีครั้ง 2-3 แต่ให้ตายเถอะ นี่มันจะครั้งที่ 4 แล้วเธอคิดรวบรวมกำลังผลักท่านออก

“นี่แกคิดสู้หรือนั่งริน ‘ได้สิ’”

ท่านเศรษฐีเปลี่ยนวิธีการกะทันหันหันมากระซอกเล็กลึกๆ จนกระดุม 4 เม็ดหลุดกระเด็น รินร้อง “ว้าย” และคิดจะเอาตีนถีบ แต่แข่งขาที่หมดเรี่ยวแรงจะทำได้จึงแค่เอามือยันหน้าท่านที่ยื่นหมายคลั่งเคล้าพุ่มเรือ ท่านหัวเราะชอบใจ พร้อมเอามือใหญ่ ๆ อีกข้างซ่อนรวบขาเธอลอยขึ้น ก่อนพาล้มลงบนพื้นดูราห์ฟลอร์ฟ้าแลบ แปลับ ๆ ฉายวาบชั่วคราว จากบนโต๊ะข้างทาสีเห็นปฏิกริยาทั้งคู่ชัดเจน พวกเขาอยู่ห่างแค่ 3-4 เมตรใกล้ ๆ ขอบหน้าต่าง และรู้สึกแปลกใจไม่คาดนึกมาก่อนใจตื่นระทึกขึ้นมาอีก เมื่อแน่ใจว่าท่านเศรษฐีกำลังปล้ำขึ้นใจสาวใช้ เขาู้สึกกระอักกระอ่วนเหมือนโดนชิงลอกกลิขสิทธิ์ผู้คิดก่อนหน้านี้ เขาเห็นเธอกำลังโดนกำราบด้วยพลังมหาศาล และในภาวะลอบมองเขาู้สึกเธอเหมือนนกบินตกจากก้อนเมฆ มาโดนสุนัขกัดทั้งปีกขนด้วยชะตาร้าย ขณะร่างเธอเริ่มกึ่งเปลือย เสื้อผ้าหลุดลุ่ยสมอบัดซบของเขาเหมือนกรอกกลับมาตีแผ่เห็นความเถื่อนชั่วตัวเองผ่านท่านเศรษฐีออกมาหมดเปลือก

(ปริวรรต หุตางกูร. 2545: 83 - 84)

เรื่องนี้กล่าวถึงช่างทาสีที่ตั้งใจจะข่มขืนสาวใช้ของชายเศรษฐีที่เข้ามาเช็ดตัวให้เขาเนื่องจากตกบันไดขณะทาสีแต่เขาไม่สามารถขยับเขยื้อนตัวได้ ชายเศรษฐีที่วางแผนให้ลูกเมียของตนไปซื้อของต่างประเทศเพื่อจะได้มีโอกาสล่วงเกินสาวใช้ก็เข้ามาข่มขืนใจเธอ สาวใช้ไม่เต็มใจและพยายามต่อสู้ เมื่อชายช่างทาสีเห็นสาวใช้กำลังถูกชายเศรษฐีข่มขืนทำให้เขาได้เห็นภาพความเถื่อนชั่วของตัวเองผ่านท่านเศรษฐีออกมา ชายเศรษฐีกล้าข่มขืนสาวใช้เพราะความเป็นเจ้านาย และใช้เงินเป็นอำนาจต่อรองเพื่อให้สาวใช้ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นสาวใช้จึงถูกข่มขืนใจเป็นครั้งที่สี่ แสดงให้เห็นปัญหาการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากผู้ที่มีฐานะเป็นเจ้านาย

เรื่อง โลกในสายลม ของ อัญชัน เสนอภาพของหญิงสาวที่ถูกชายหลายคนข่มขืน ดังตัวอย่าง

นับแต่อาถรรพ์ถูกพาตัวมาอยู่ในหมู่บ้านเชิงเขา หล่อนถูกนายผู้นำหล่อนมาใช้งานในไร่ข้าวโพด ในทุ่งเลี้ยงฝูงวัว รวมทั้งสารพันงานครัวในเพิงที่ปักจนเมื่อเข้าฤดูกลางเพาะปลูกซึ่งผ่านพ้นมาปีที่แล้ว เรือนร่างของหล่อนได้ขยายความเป็นครุฑแรกรุ่ง จนแน่นตึงผิวยืดเต็มทุกส่วนแข่งกับความสมบูรณ์อวบงามของฝักข้าวโพดซึ่งกำลังโตวันโตคืนในไร่ หล่อนเริ่มถูกนายของหล่อน รวมทั้งคนงานในไร่อีกหลายต่อหลายคน ใช้งานกับเรือนร่างของหล่อน เหมือนฝูงหนูรุมเจาะทะเมลิ็ดจากฝักข้าวโพด ด้วยความหิวโหยและอดอยาก ด้วยว่าในถิ่นฐานทุรกันดารเช่นนี้ อีสตรีเป็นเพศหายากและขาดแคลน ยิ่งกว่าเหล่าและเครื่องยังความล้ำาญทุกชนิด

ไม่กี่วันหลังจากนั้นหล่อนหลบหนีซุกซุนระหว่างกลางดึกสงัด ไปซ่อนในไร่ข้าวโพดถึงสามวันเต็ม กลางทะเลใบข้าวโพดสายใบเขียวไสวไปจรดขอบฟ้าที่ครอบหล่อนไว้ทุกทิศ ครั้งนั้นหล่อนช่างไร้เดียงสาเกินกว่าจะรู้ว่า อาณาเขตทั้งหมดภายในไร่ข้าวโพด มันไม่ได้กว้างไพศาลพอที่คุ้มครองหล่อนได้ หล่อนจึงถูกจับกลับมาได้สำเร็จ คราวนี้ หล่อนถูกลงโทษด้วยการล่ามโซ่ขังไว้ในโรงคอกม้าที่หนาวเย็นและเหม็นสาบ

สกปรก แล้วคนเหล่านั้นก็ผลัดกันทารุณกับร่างของหล่อนด้วยวิธีเก่าอย่างป่าเถื่อน จนกระทั่งหล่อนตั้งท้องขึ้นในอีกเดือนหนึ่งถัดมา หากคนพวกนั้นก็ยิ่งเข้าขึ้นใจหล่อนอีกไม่ลดละ เมื่อครรภ์เริ่มขยายขึ้นมือเท้าของหล่อนจึงถูกปลดปล่อยจากโซ่เป็นอิสระ เพราะไม่มีผู้ใดคิดว่า หล่อนอาจหาญพอที่จะกล้าหลบหนีทั้งที่ท้องแก่ อีกทั้งภูมิประเทศที่ผู้คนพากันมาบุกเบิกถิ่นฐานสร้างเป็นนิคมในเขตนี้ ถูกล้อมไว้ทุกด้านด้วยเทือกภูเขาสูงลูกแล้วลูกเล่า มีก็แต่ความเปล่าเปลี่ยวและเสียงโหยหวนของลมยามค่ำคืนเท่านั้นที่ครอบคลุมอยู่รอบทิศ...

(ฉันทัน. 254: 178 -179)

หญิงสาวถูกจับตัวมาใช้งานในไร่ เมื่อโตขึ้นเธอถูกหัวหน้าและคนงานในไร่ข่มขืน จนกระทั่งตั้งครรภ์ แต่ก็ถูกข่มขืนใจอยู่อีกนับเป็นการกระทำที่โหดร้าย ป่าเถื่อนและทารุณมาก เธอจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย หญิงสาวถูกข่มขืนเพราะอยู่ในฐานะเป็นทาสรับใช้ เพศหญิงเป็นเพศที่หายากในไร่ที่เธอถูกจับตัวมา ผู้ชายหลายคนที่ยข่มขืนต่างเป็นผู้ที่ขาดจริยธรรม ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ไม่ควบคุมตนเองในเรื่องการมรณกรรม ซึ่งเป็นเหตุทำให้ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนได้รับความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนทำให้ต้องแก้ไขปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย

3.2.1.3 การปล้นชิงทรัพย์

ประมวลกฎหมายอาญา (2523: 83 - 84) “มาตรา 339 ผู้ใดลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ

- (1) ให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป
- (2) ให้อยู่ในสิ่งทรัพย์นั้น
- (3) ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้
- (4) ปกปิดการกระทำความผิดนั้น หรือ
- (5) ให้พ้นจากการจับกุม

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่น รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 340 ผู้ใดชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป
ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่
สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท”

จากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจมีส่วนทำให้ปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น การปล้นชิงทรัพย์สิน
เป็นอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง เป็นความผิดทางอาญาผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษตาม
กฎหมาย

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน
124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปล้นชิงทรัพย์ 12 เรื่อง คือ **หมากลางถนน, แม่มยก,**
เหตุเกิดข้างถนน, อิทธิปาฏิหารย์, มีดดำมंगा, นายบังเอิญ, บนถนน, วรรณกรรม 48 ชั่วโมง,
สุวรรณภูมิ, กรมอดุนิยมวิทยา, คนข้ามโลก และ ตามตาต้องใจ

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาการปล้นชิงทรัพย์ ดังนี้

เรื่อง **หมากลางถนน** ของ **ของวินทร์ เลียววาริณ** กล่าวถึงชายผู้หนึ่งที่ประสบอุบัติเหตุทาง
รถยนต์แล้วถูกชาวบ้านลักทรัพย์ ดังความว่า

ผู้โดยสารทุกคนในรถหลับไปหมดแล้ว ยกเว้นผม มองหน้าคนขับ สมบุญยิ้มให้ผม เขาเอ่ยขึ้นว่า
“ครั้งหนึ่งผมเคยถูกรถชน...” “ผมยังจำมันได้ดี กระบะของผมถูกสลัดชนกระเด็นคว่ำอยู่ที่ริมทาง สิบล้อคัน
นั้นหายวับไปเลย...” เขาหัวเราะแผ่ว ๆ “...เพื่อนผมที่นั่งคู่มาด้วยกันตายคาที่ ส่วนผมเองบาดเจ็บขาหัก ผม
นอนนิ่งในความมืดอยู่นาน ผมเห็นแสงไฟของรถยนต์หลายคันผ่านไปผ่านมา แต่ไม่มีคันไหนหยุดจอดลง
เลย รู้มั้ยตอนนั้นผมเพียงนึกสงสัยว่าทำไมคนขับรถที่ผ่านทางไม่ลงมาช่วย ผมพยายามหาเหตุผลให้ว่า บาง
ทีคนเหล่านั้นไม่เห็นรถของผม บางทีคันต่อไปคงจะจอด บางทีคันที่ขับผ่านไปแล้วคงหวนกลับมาช่วย”

“ในที่สุดผมก็เห็นชาวบ้านสามสี่คนมาช่วย ผมถอนหายใจอย่างโล่งอก ขยับปากจะพูดแต่ก็ชะงักเมื่อ
เห็นชาวบ้านหลายคนนั้นพากันปลดทรัพย์สินบนร่างของเรา ผมนอนนิ่ง ๆ จนเมื่อทุกอย่างจบสิ้นลงแล้วจึง
ลืมตาขึ้นอีกครั้ง เชื่อมัยว่าวันนั้นผมร้องไห้”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 289 – 290)

ชาวบ้านมีฐานะยากจนจึงมาปลดทรัพย์สินของคนที่ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ และไม่ใ้
ความช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุที่กำลังรอความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา สร้างความผิดหวังอย่างมาก
ให้กับชายที่กำลังได้รับบาดเจ็บซึ่งในตอนแรกเข้าใจว่าชาวบ้านจะเข้ามาช่วยเหลือ การกระทำของ

ชาวบ้านดังกล่าวทำให้ผู้ที่ประสบอุบัติเหตุต้องสูญเสียทรัพย์สินและต้องรอความช่วยเหลือจากผู้อื่น แทน ชาวบ้านทำผิดกฎหมายในข้อหาลักทรัพย์ซึ่งเป็นคดีอาญา อาชญากรรมที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านขาดจริยธรรมเลือกกระทำผิดมากกว่าที่จะเลือกทำความดีด้วยการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

เรื่อง **แม่ยก** ของ จิรภัทร อังศุมาลี กล่าวถึงชายที่แกล้งทำเป็นชาพิการแต่มาลักแหวนเพชรของพระเอกลิเก ดั่งข้อความต่อไปนี้

“เขายังไม่ตาย” ขอทานตะโกน ขณะก้มหน้าลงไปซุกหน้าลิเกหนุ่ม

“ใครยิง” ตำรวจร่างอ้วนเดินแหวกผู้คนเข้ามา

“จำเรียกรถพยาบาลก่อนเถอะ” ขอทานเงยหน้าพูด วางร่างลิเกหนุ่มลงกับพื้นแผ่วเบา ก่อนจะถูกขืนยืนแล้วค่อย ๆ แหวกผู้คนออกไป ตรงเก้าอี้แถวถัดไป เขาเห็นสาวใหญ่นั่งร้องไห้มือยังกำปิ่นวางพาดตักตัวเอง

...

...หญิงสาวยังคงจ้องมือลิเกหนุ่มอย่างเลื่อนลอย เธอไม่รู้ด้วยซ้ำ ว่าแหวนเพชรสองวงเคยสวมอยู่ตรงนิ้วเรียวยาวตอนนี้หายไปแล้ว

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 157,159)

ชายขอทานแสร้งทำเป็นเข้ามาช่วยดูอาการของพระเอกลิเกหลังจากถูกสาวใหญ่ยิง แต่กลับแอบถอดแหวนเพชรจากนิ้วมือของพระเอกลิเกไป ชายขอทานมีฐานะยากจน หาเงินเลี้ยงชีพด้วยการแกล้งทำเป็นคนชาพิการนั่งขอทานที่สถานที่ขนส่งเพื่อหวังให้ผู้พบเห็นเกิดความสงสาร เห็นใจ สละเงินช่วยเหลือ ชายพิการเห็นพระเอกลิเกตั้งแต่ลงรถแท็กซี่ สังเกตว่ามีทรัพย์สินติดตัวมากมาย ดังนั้นเมื่อรู้ว่าพระเอกลิเกถูกยิง จึงใช้โอกาสนี้เข้าไปลักทรัพย์โดยไม่มีใครรู้ การกระทำของขอทานผิดกฎหมาย ข้อหาลักทรัพย์ผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกลักทรัพย์เสียทรัพย์สิน

เรื่อง **เหตุเกิดข้างถนน** ของ ประชาคม ลุนาชัย กล่าวถึงชายใส่สูทที่หมดตัวเพราะเล่นการพนันแล้วมากระซอกสร้อยจากชายตกงานที่ยืนรอรถประจำทางอยู่ ดั่งบทสนทนา

“สร้อยคอเป็นสมบัติล้ำค่าที่สุดของผมในขณะนี้ คุณร้อยเวรอาจไม่เข้าใจว่าค่าของมันเท่าเทียมชีวิตของผมทีเดียว ผมฝากความเป็นอยู่ไว้กับมัน ผมยอมไม่ได้หรอกที่ใครจะมาแย่งเอาไปง่าย ๆ ผมยอมรับว่าชกเขาไปสามหมัด คุณร้อยเวรจะจับผมขอหาทำร้ายร่างกายก็ได้ นะครับ แต่อย่ายึดข้อหาอื่นให้ผมเลย

“แย่งสร้อยกลับคืนมาได้ผมก็วิ่งหนี ทำไม่หรือครับ ผมกลัวเขาตามมาแย่งอีกนะสิ ผมต้องหนีให้ห่างจากเขาไว้ คุณร้อยเวรคิดดูเถิดครับ คนแต่งกายดีใส่สูทผูกไทอย่างเขา แต่คิดร้ายต่อคนอื่นอยู่ตลอดเวลา คนแบบนี้อันตรายที่สุด

“คุณร้อยเวรครับ ผมไม่เข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในวันนี้เลย ทำไมถึงมีคนมารุมทำร้ายผม ทำไมผมจึงถูกจับใส่กุญแจมือ ผมเป็นเจ้าของทุกระยะครับไม่ใช่คนร้าย

“ผมตกงานแทบไม่มีจะกินอยู่แล้วยังมาโดนกระชากสร้อย ผมถูกรุมซ้อมหน้าตาบวมปูด หัวโนและฟกช้ำ ดำเขียวไปทั้งตัว แทนที่ตำรวจจะจับโจรและคนทำร้ายผมกลับเป็นผมเองที่ตกเป็นผู้ต้องหาถูกจับใส่กุญแจมือ

“ตอนนี้ผมตกเป็นผู้ต้องหาอย่างแน่นอนแล้วใช่ไหมครับ มันน่าขมขื่นกับตลกร้ายแบบนี้ละคุณร้อยเวร ผมกำลังจะถูกจับขังคุกเพราะกระชากสร้อยของตัวเอง ทำไมครับคุณร้อยเวร ทำไมโลกจึงได้กลับตาลปัตรอย่างนี้ ทำไมครับ...ทำไม...”

(ประชาคม ลุนาชัย. 2545: 47- 48)

ผู้ชายใส่สูทผูกไทเล่นการพนันจนหมดตัว จึงก่อเหตุชิงทรัพย์ของผู้อื่น ทำให้ผู้ถูกชิงทรัพย์เสียทรัพย์ และเพราะอาชญากรก่อเหตุแต่งกายดี จึงทำให้คนทั่วไปเข้าใจว่าเป็นเจ้าทุกข์มากกว่าเป็นผู้ก่อเหตุ จึงทำให้ชายที่ถูกชิงทรัพย์โดนคนรุมทำร้าย เพราะต่างก็เข้าใจว่าเป็นอาชญากร แสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่ตัดสินคนจากภายนอก และลักษณะของอาชญากรรูปแบบใหม่แต่งกายดี ใส่สูทผูกไทก็สามารถเป็นโจรชิงทรัพย์ได้เมื่อเกิดปัญหาวิกฤตด้านการเงิน

เรื่อง อิทธิปาฏิหารย์ กล่าวถึงการปล้นทรัพย์ของโจร ดังนี้

หลังสังหารจำชายกับตำรวจสามนายคาร้านเหล้าในตลาดอำเภอ เขาก็ล่องหนหายเข้ากลีบเมฆ คงหนีข้ามแดนไปแล้วนั่นแหละ ตำรวจและชาวบ้านคาดคะเนตรงกันว่าคนฉลาดอย่างกล้าไม่อยู่รอเงื้อมมือกฎหมายหรอก เขาเป็นอาชญากรไปแล้วนี่ หากถูกจับได้ก็มีโทษสถานหนักยิ่งกว่าต้มเหล้าเถื่อนหลายเท่า

ป่าสายทองนำสงสารยั้งนักในสายตาเพื่อนบ้าน สูญเสียตัวชีวิตไปหมด ๆ แล้วลูกชายก็มาซ้ำเติมให้อับอายขายหน้า เขาสี่ภรรยาจับต้นฉันทม แล้วแถมก่อกรรมทำเข็ญเด็ดชีวิตตำรวจในคราวเดียวกันถึงสี่ศพ นางซิมเศร้าและห่างเหินการทำบุญสุนทาน เก็บตัวเงียบอยู่กับบ้านหลังเล็กริมแม่น้ำ

กล้าหายเงียบไปสองปีครั้นแล้วชื่อเสียงของเขาก็ดังกระฉอนไปทั่วย่าน วิชาโจรกล้าแข็งขึ้นรวดเร็วอย่างไม่น่าเชื่อ ประเดมิด้วยการปล้นโรงสีข้าวต่างอำเภอ แล้วจัดการกับบ้านคหบดีรายหนึ่งในตัวจังหวัด เงียบหายไปราวเดือนเศษก็โผล่เข้าปล้นและเผาบ้านเมียจำชายวายวอด

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 55 - 56)

เรื่องนี้กล่าวถึงพระสงฆ์สี่จากการเป็นพระ เพื่อมาแก้แค้นให้พ่อโดยการฆ่าตำรวจที่วิสามัญฆาตกรรมพ่อของตนเพราะความแค้นส่วนตัว หลังจากฆ่าตำรวจแล้วก็กลับไปเป็นโจรปล้นฆ่าหลายคน คดี แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์รูปนี้ยังไม่สามารถหลุดพ้นจากโทสะ โมหะได้ ไม่แตกต่างจากปุถุชนทั่วไป ก่ออาชญากรรมฆ่าผู้อื่นเสียชีวิต นอกจากนี้ยังเปลี่ยนวิถีชีวิตไปในทางตรงข้ามกับที่ผ่านมาด้วยการเป็นโจรปล้นฆ่า สร้างความเดือดร้อนให้ผู้คนมากมาย ทำให้ผู้เป็นแม่เสียใจ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความอึดอัดใจ ต้องทนรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ต้องคอยตอบคำถามจากชาวบ้านมากมาย

เรื่อง **มิดดัมกา** กล่าวถึงโจรที่บุกเข้าปล้นบ้านเศรษฐี ดังนี้

ช่วงกลางฤดูร้อน เมียและลูกสามคนของเขาเดินทางไปต่างจังหวัดหลายวัน กลับมาถึงตอนเช้าพบว่า บ้านทั้งหลังเงียบเชียบ บิบบัตรอยู่ย่น แต่ยามรักษาความปลอดภัยสองคนไม่มีใครวิ่งออกมาเปิดประตู กำแพงเหมือนทุกครั้ง ลูกชายคนรองเปิดประตูรุดก้าวลงไปและเป็นคนแรกที่พบศพยามนอนจมกองเลือด อยู่ในป้อม

ยามอีกคนหายไป ในห้องรับแขกคว่ำคู้ด้วยกลิ่นเลือดศพสาวใช้สองคนนอนแน่นิ่งอยู่คนละมุมห้อง ตู้กระจกทุกใบเปิดอ้า ลิ่นชักโต๊ะและข้าวของถูกรื้อค้นกระจุยกระจาย บนโซฟาเบื่อนเลือด ร่างอวบอ้วนของเศรษฐีวัยกลางคนนอนตาเหลือกค้าง

ยามรักษาความปลอดภัยถูกของแข็งทุบหัว สาวใช้สองคนและเศรษฐีเจ้าของบ้านเสียชีวิตด้วย คมมีด
(ประชาคม ลุนาชัย, 2543: 111 – 112)

โจรบุกเข้าปล้นบ้านเศรษฐีโดยฆ่ายามรักษาความปลอดภัย สาวใช้และเศรษฐีเสียชีวิต เหตุการณ์เกิดขึ้นในช่วงที่ภรรยาและลูกเดินทางไปต่างจังหวัด แสดงให้เห็นความโหดเหี้ยมของโจรที่ฆ่าคนตายหลายศพเพื่อขโมยทรัพย์เงินทอง สาเหตุสำคัญที่คนเป็นโจรเพราะความยากจน จึงมักเลือกเหยื่อที่มีฐานะร่ำรวย ฆ่าผู้อื่นเสียชีวิตเพื่อให้ง่ายต่อการลักทรัพย์ และเพื่อปกปิดความผิด ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน สูญเสียบุคคลในครอบครัว เสียทรัพย์สิน และทำให้บุคคลทั่วไปในสังคมต้องใช้ชีวิตด้วยความหวาดระแวง เกรงว่าเหตุการณ์ร้ายอาจเกิดขึ้นกับตนเอง

เรื่อง **นายบังเอิญ** กล่าวถึงโจรที่เข้าปล้นบ้านเศรษฐีรายหนึ่ง ดังความว่า

เมื่อสามเดือนที่แล้ว ผมร่วมกับเพื่อนอีกสองคนได้บุกเข้าปล้นบ้านเศรษฐีรายใหญ่ประจำอำเภอ ผลหรือหะ...นอกจากจะไม่ได้ทรัพย์สมบัติสักแดงเดียวแล้ว ผมยังต้องสูญเสียเพื่อนร่วมทีมไปอีกหนึ่ง แต่ผมก็

ฆ่าเจ้าทรัพย์ตายไปหนึ่งด้วยเช่นกัน แล้วผมกับเพื่อนที่เหลือรอดอีกหนึ่งก็ถูกรวบได้ในที่สุด เจ้าทรัพย์ที่ว่านั้นจะเป็นใครไปแล้ว ถ้าไม่ใช่แม่ของบุญเกิด

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 44 - 45)

โจรกลุ่มหนึ่งเข้าปล้นบ้านเศรษฐีซึ่งเป็นบ้านเพื่อนของเขาเองในวัยเด็ก โดยฆ่าเจ้าทรัพย์เสียชีวิตไปหนึ่งคนซึ่งเป็นแม่ของเพื่อนเขานั่นเอง แต่สุดท้ายกลุ่มโจรดังกล่าวก็ถูกตำรวจจับกุมตัวได้เนื่องจากผู้ก่อเหตุมีฐานะยากจน จึงเลือกเป็นโจรเพราะเห็นว่าได้เงินเป็นจำนวนมากมาโดยง่ายและรวดเร็ว เลือกลงปล้นบ้านเศรษฐีรายใหญ่ ทำให้เจ้าของทรัพย์เสียชีวิต และผู้เป็นญาติต้องทุกข์ใจที่ต้องสูญเสียบุคคลในครอบครัว กลุ่มผู้ก่อเหตุบางคนเสียชีวิตด้วยเช่นกัน ส่วนผู้รอดชีวิตต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการเกิดอาชญากรรมเป็นจำนวน 43 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การฆ่าคนตายมีจำนวน 24 เรื่อง สาเหตุสำคัญของการฆ่าผู้อื่นคือ ฆ่าเพื่อชิงทรัพย์ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนในสังคมกำลังเผชิญกับปัญหาด้านการเงิน ปัญหาที่พบบรองลงมาคือ การล่องละเมิดทางเพศมีจำนวน 16 เรื่อง โดยผู้ถูกล่วงละเมิดมักเป็นเพศหญิง ส่วนผู้ที่ล่องละเมิดคือนายจ้าง คนในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ การปล้นชิงทรัพย์ มีจำนวน 12 เรื่อง โดยพบว่าอาชญากรผู้ก่อเหตุมักเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน หรือมีปัญหาด้านการเงิน

3.2.2 ปัญหาเรื่องการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง หมายถึงการใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง ชื่อเสียง เงินทอง และสิทธิประโยชน์บางอย่าง การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นปัญหาที่พบได้ทุกยุคทุกสมัยในสังคมไทย เป็นการกระทำเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตนจากตำแหน่งหน้าที่การงานหรือเครื่องมือของราชการ โดยมีการทุจริตหลากหลายรูปแบบ ทั้งที่ดำเนินการอย่างชัดเจนและมีความซับซ้อนเพื่อป้องกันการตรวจสอบ การทุจริตในปัจจุบันมีลักษณะที่แยบยลมากขึ้นเรียกกันว่า ทุจริตเชิงนโยบาย คือการออกกฎระเบียบ หรือกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อผลประโยชน์ของตัวเองหรือพวกพ้อง เนื่องจาก การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงได้เพิ่มมากขึ้นทำให้รัฐบาลจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือที่เรียกว่า ป.ป.ป. เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ **วงจรชีวิต, หมอใหญ่, ผู้ครองเรือน, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด, เพียงชั่วเจียบหลัก, แม่ยก และคำสารภาพ**

3.2.2.1 การทุจริต

ทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกายเรียกว่า กายทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจาเรียกว่า วาจาทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจเรียก มโนทุจริต เช่นทุจริตในการสอบ คดโกง ฉ้อโกง ทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ซื่อตรง เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต 4 เรื่อง คือ **วงจรชีวิต, หมอใหญ่, ผู้ครองเรือน และเรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนี้

เรื่อง **วงจรชีวิต** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงการรับสินบนของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ดังตัวอย่าง

“เห็นใจฉันบ้างนะท่าน”

สมใจแกล้งทำเสียงอ่อนน้อม และใช้สรรพนามเรียกชายในชุดสีทากีว่าท่าน ด้วยหวังให้ผู้ฟังรู้สึกใหญ่โต มีศักดิ์ศรี จนทำให้ไพศาล เจ้าหน้าที่เทศกิจหนุ่มเปลี่ยนท่าทีไปจากเดิมบ้าง แต่ก็ยังไม่วายมีหางเสียงข่มขู่อยู่ดี

“แม้คำตั้งรถเข็นขายของตรงนี้ไม่ได้ มันกะกะกิดขวางทางเดิน ทางเท้าแถวนี้ก็แคบ ผู้คนเดินไปมากี่มาก”

“ก็คนมันมากนะสิ ! ฉันเลยต้องมาขายแถวนี้ จะให้ไปขายให้ผีข้างโน้นนั่นได้อย่างไรไม่มีใครสักคนฉันก็แยสิ”

สมใจอดไม่ได้ที่จะตอปากต่อคำ ทำให้ไพศาลแย้งด้วยเหตุผล

“ผมก็แยเหมือนกัน ถ้าปล่อยให้แบบนี้ เกิดมีใครเขียนฟ้องหนังสือพิมพ์ หัวหน้าต้องเล่นงานผม ทั้งเรื่องทิ้งเศษอาหาร ทำให้น้ำเน่าและทางเท้าสกปรก ร้านค้าก็คดขวางทางสัญจรในเขตทางสาธารณะตั้งหลายกระทงแน่ะ”

“พวกที่เขียนคงไม่ใช่คนแถวนี้ เพราะฉันเห็นใครต่อใครทานอาหารที่นี้กันทั้งนั้น ไม่ร้านฉันก็ร้าน ก้วยเตี่ยวไฉ่ซู่ ข้าวขาหมูแม่กิมไล้ ข้าวมันไก่ไฉ่ฮ้วน เต้าส่วนนังสอน..”

“เออพอแล้ว ก็ไม่รู้ละ เขาไม่จับคนกิน เขาจับแต่คนขาย บ้านเมืองเรามันก็อย่างนี้แหละ ดูอย่างกะหรีดี ก็ที่ก็จับแต่ไอตัวแก่ๆ ที่โกมันส่งให้ ถ้าเขาจริงจับคนเที่ยวบ้างคงสนุก”

“เรื่องอะไร จับคนกินฉันก็แย่ แล้วจะขายใคร เขายังงี้ก็แล้วกัน ท่านทำเป็นไม่เห็นว่าคุณขายนะวันนี้ ลูกฉันมันโตแล้วและขอเงินใช้ทุกวัน เขาไว้วันหน้าบอกกันก่อนเหมือนที่เขาบอกโกเวลาจะไปจับกะหรี ฉันจะได้ย้ายหนีให้ ถ้าจะให้ดีเลือกเอาวันเสาร์อาทิตย์นะ ฉันจะหลบไปข้างโนหรือหยุดขายเลยก็ได้ แต่วันนี้ฉันขอเถอะ เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ท่านกินข้าวราดแกงโก ไช้พะโล้ก่อน ฉันตักแต่เนื้อๆ ให้ รับประทานไม่มีหนอไม้ กินเสร็จแล้วฉันจะตักแกงส้มใส่ถุงไปฝากแฟนที่บ้าน หรือจะเอาปลาทอดไปด้วยก็ได้ แล้วนี่ ! ค่าดูแลร้าน ฉันใส่ซองไว้ให้ตามที่ตกลงกันว่าจ่ายเป็นรายเดือน”

“แน่ใจว่าตามที่ตกลงกัน”

น้ำเสียงของไพศาลตอนนี้อ่อนลงจากตอนแรกมาก

“รับประทานไม่เบี้ยวหรอก ท่านมีบุญคุณต่อฉันขอให้พระเจ้าเจ้าคุ้มครองร่ำรวยเงินทองนะคะ”

ไพศาลยิ้มและคิดในใจว่าถึงตอนนี้เขายังไม่รวยแต่ในกระเป๋าเงินก็มีเงินที่เพิ่งเก็บได้จากแม่ค้ารถเข็น คงเป็นเพราะพระเจ้าเจ้าทุกๆ ที่ให้ออกาสไพศาลเช่นนี้

(ปริญา ตริ่น้อยใส. 2541: 150-152)

เหตุการณ์นี้กล่าวถึงเจ้าหน้าที่เทศกิจกำลังปฏิบัติหน้าที่โดยการบอกให้แม่ค้าที่ขายของบนทางเท้าเลิกขายเพราะผิดกฎระเบียบข้อบังคับของกฎหมายทำให้เกิดขวางทางเดินและก่อให้เกิดความสกปรก แต่เมื่อแม่ค้ายื่นข้อเสนองานให้เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ยอมรับข้อเสนองานของแม่ค้า ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ แสดงให้เห็นการทุจริตในการทำงานโดยการรับสินบนจากผู้กระทำความผิด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียกเก็บเงินเพื่อให้โอกาสหรืออำนวยความสะดวกให้กับบุคคลละเมิดกฎเกณฑ์บางอย่าง เนื่องจากเจ้าหน้าที่เทศกิจไม่ได้มีฐานะการเงินร่ำรวย และมีลูกชายที่กำลังป่วยอยู่จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาได้รับสินบนจากแม่ค้า ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องให้แม่ค้าปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้เพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น ดังนั้นผลกระทบที่ตามมาคือเกิดการกีดขวางทางเดิน เกิดความสกปรก เสียภาพลักษณ์ของการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้แม่ค้าเคยชินต่อการละเมิดกฎระเบียบ และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อผู้อื่น

เรื่อง **หมอลใหญ่** ของ เสาววี กล่าวถึงการทุจริตต่อหน้าที่ของแพทย์ จากข้อความ

ความจริงแล้ว เขามีหน้าที่เพียงดูแลงานของโอพีตินอกเวลาเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่คนไข้หนัก คนไข้หนัก และฉุกเฉินจะถูกส่งตรวจที่ห้องแพทย์เวรอีอาร์ และแพทย์ที่นั่นจะมีหน้าที่ดูแลรับรายงานผู้ป่วยตามตึกต่างๆ ไม่เกี่ยวกับเวรพิเศษของเขาเลยแม้แต่น้อย ค่าตอบแทนคนละส่วนกัน แต่ว่าเขาได้อยู่เวรของอีอาร์ด้วย

เท่ากับว่าในเวลาเดียวกัน เขาได้เงินเป็น 2 เท่า แต่ก็ใช้ว่าจะมากสักเท่าไร จะแปลกอะไรหนักหนา เขาคิด
ในเมื่อเขายังเป็นที่ต้องการของทางราชการ แพทย์มีค่ามากสำหรับผู้เจ็บป่วย

มันเป็นโอกาสและเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะตักตักกับรัฐบาล เขาไม่ได้รู้สึกอะไรมากไปกว่าเรื่อง
ของกำไร และควมมีคุณค่าของอาชีพที่ผู้คนยกย่อง “เป็นหมอ อยากรู้ก็ต้องมีค่าเสมอ”

บางวันเขารู้สึกอ่อนล้าและไม่มั่นใจ เขาแก่เกินไปหรือว่าเขาไร้หรือสูญเสียความสามารถที่คนเป็น
หมอจะพึงมีไป เมื่อรับผิดชอบต่อทั้งสองแผนก แน่แน่นอนว่าคนไข้ของหน่วยบริการนอกเวลาอาจจะต้องนั่งรอนาน
สักหน่อย ถ้ามีงานที่ห้องฉุกเฉิน ซึ่งเขาเองก็รู้สึกงอแงเต็มที เขาชิงชิงเจ้าความชราภาพของเขาเสีย
เหลือเกิน วิวัฒนาการสมัยใหม่ เครื่องไม้เครื่องมือหลายอย่างที่เขาไม่คุ้นชิน ไหนจะต้องรับรายงานคนไข้
จากตึกต่าง ๆ อีก เขาหงุดหงิดเมื่อไม่สามารถทำอะไรให้มันดีกว่าที่ควรจะเป็น

(เสาวรี. 2542: 62- 63)

แพทย์คนหนึ่งที่ได้รับทำงานเกินหน้าที่เพื่อผลตอบแทนที่จะได้รับมากขึ้นโดยทำงานทั้งโอพีดีนอก
เวลาและงานที่ห้องฉุกเฉิน เมื่อมีงานที่ห้องฉุกเฉินคนไข้ที่โอพีดีนอกเวลาจะต้องรอแพทย์นาน การที่
แพทย์ผู้นี้ทุจริตต่อหน้าที่โดยรับอยู่เวรสองที่พร้อมกันเพราะต้องการเงินค่าตอบแทนที่จะได้รับมาก
ยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ป่วยที่มารักษาได้รับความเดือดร้อนเพราะต้องรอนานหากแพทย์ต้องไปรักษาผู้ป่วยที่
ห้องฉุกเฉิน แสดงให้เห็นถึงการทุจริตต่อหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของ
ผู้อื่น

เรื่อง **เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด** ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงหัวหน้าพรรคการเมือง
รับสินบนและการทุจริตในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร เช่นข้อความ

เช็คเงินสดบนโต๊ะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเงินบริจาคอย่างต่อเนื่องให้พรรค หลังการเลือกตั้งครั้งนี้
ทายาทของนายห้างจะกลายเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุข สามสิบล้านบาทไม่แพงสำหรับการซื้อ
ฐานการเมืองที่ยกมือได้หนึ่งคน และเป็นคนในตระกูลของนายห้างเอง

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 325)

นายห้างนำเช็คเงินสดจำนวนสามสิบล้านบาทมามอบให้นายพลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค
การเมืองเพื่อหวังว่าหลังการเลือกตั้งลูกชายของตนจะได้ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการสาธารณสุขเพื่อ
ผลประโยชน์ต่อการทำธุรกิจการขายสินค้าประเภทยาอันตราย แสดงให้เห็นการรับสินบนของหัวหน้า
พรรคการเมืองแทนที่จะเลือกผู้ที่มีความสามารถดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และการติดสินบนของเจ้าของ
ธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งรัฐมนตรีที่จะเอื้อต่อการทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเข้ามา
บริหารบ้านเมืองอย่างแท้จริง

เรื่องนี้ยังสะท้อนให้เห็นปัญหาจริยธรรมเรื่องการทุจริตในทางการเมือง การซื้อสิทธิ์ การขายเสียงที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและยังคงเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการที่กำนันเป็นหัวหน้าคะแนนให้กับนายพลหัวหน้าพรรคการเมือง มีหน้าที่รับเงินโอนแล้วนำมาแจกจ่ายให้กับชาวบ้านเพื่อซื้อคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นเวลานานกว่ายี่สิบปีแล้ว จากข้อความ

กำนันเป็นหัวหน้าชาวบ้าน เป็นหัวหน้าคะแนน เป็นคนค้าขาย เป็นทุกอย่างในจังหวัดนี้ ที่สำคัญที่สุดคือเป็นคนที่ทำให้เขาได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนสูงติดอันดับหนึ่งในสิบของประเทศมานานกว่ายี่สิบปี

“บ้ายนี่จะมีเงินโอนเข้าบัญชีคุณอีกงวด สามสิบล้าน”

“คนละสองร้อยบาท...” กำนันคำนวณ “...ก็แสนห้าหมื่นคน”...

... ธนบัตรกองโตวางบนโต๊ะขนาดใหญ่กลางห้อง หน้าต่างทั้งหมดเปิดกว้าง บ้านของเขาไม่เคยมีเหล็กดัดและกุญแจ เด็กของเขากำลังแบ่งเงินออกเป็นกอง ๆ รััดด้วยเส้นยางออกเป็นมัด มัดละสองร้อยบาท เมื่อมัดแล้วก็โยนใส่กล่องกระดาษลูกฟูก กว่าจะครบสามสิบล้านบาทเด็กของเขาจะต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์ บางครั้งเขานึกอยากให้กระทรวงการคลังออกธนบัตรใบละ 200 บาท “มันจะทำให้งานพวกมึงสะดวกกว่ากันเยอะเลย” เขาเคยหัวเราะกับเด็กของเขา

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 329, 331)

การทุจริตของนักการเมืองและนักธุรกิจเกิดจากความโลภ ความไม่รู้จักพอ หวังความร่ำรวยมากยิ่งขึ้น ส่วนชาวบ้านยอมขายเสียงก็เพราะต้องการเงินโดยไม่สนใจว่าผู้ที่มาซื้อเสียงนั้นไม่ใช่คนดีไม่เหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของราษฎร ดังนั้นการทุจริตดังกล่าวจึงทำให้ได้คนไม่ดีเข้ามารับตำแหน่งหน้าที่สำคัญในการบริหารประเทศซึ่งมีจุดประสงค์หลักคือเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ จึงทำให้ประเทศชาติไม่เจริญพัฒนาอย่างที่ควรจะเป็น

3.2.2.2 การฉ้อราษฎร์บังหลวง

ฉ้อราษฎร์บังหลวง หมายถึง การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บเงินจากราษฎรแล้วไม่ส่งหลวงหรือเบียดบังเงินหลวง

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง 3 เรื่อง คือ **เพียงชั่วเงียบหลับ, แม่ยก และคำสารภาพ**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง ดังนี้

เรื่อง **เพียงชั่วเจียบหลัก** ของ รัตนชัย มานะบุตร แสดงการทุจริตข้อราษฎรบังหลวง โกงเงิน
ภาษี ดังตัวอย่าง

“ท่านข้าหลวงใหญ่พระยามนตรีสุริยวงศ์ให้เรามาทวงเงินภาษีแรกที่ท่านยังติดค้างรัฐบาลกลางอยู่”
ตั้งใจจะได้คนทั้งสามไปให้พ้น แต่เมื่อได้ยินคำว่าพระยามนตรีสุริยวงศ์เท่านั้น เสียงของตัวเอง
อ้อยลง “ท่านข้าหลวงใหญ่คงได้อ่านในใบบอกที่ข้าพเจ้ารายงานไปยังรัฐบาลกลางแล้วว่า บ้านเมืองของเรา
ร่วงโรยลง แร่ดีบุกตกราคา พวกจีนยี่หีน ภูไถ่กั้ง และพวกโฮเซ่งได้วิวาทยกพวกตีกันไม่เว้นว่าง เหมือนแร่
ดีบุกยิ่งทำยิ่งขาดทุน ได้แร่ไม่พอกับค่าเงินเดือนลูกจ้าง จินนายเหมืองเล็กเหมืองเสียหลายตำบลบ้าน
ของเราถูกริบเป็นของหลวง ทรัพย์สมบัติที่เหลือเพียงน้อยนิด บุตรหลานก็ทะเลาะวิวาทแย่งมรดกกัน
วุ่นวาย...”

ตอนท่านเป็นเจ้าของพนักงานภาษีท่านเผอเรอ ใช้จ่ายทรัพย์สุ่ยสุ่ยเอาภาษีผลประโยชน์ที่ได้ไปใช้
ส่วนตัวจนเงินภาษีติดค้างมาก.....ผลของการที่ท่านใช้จ่ายเงินหลวงคราวนั้น บุตรหลานท่านจึงอยู่กันไม่
สงบสุข.... ว่าไงละภาษีที่ท่านตกค้างหลวงอยู่?”

เสียงที่พูดเป็นเสียงของท่านพระยามนตรีสุริยวงศ์เอง แม้จะไม่เห็นตัวท่านก็ตาม เขาจำเสียงก้อง
กังวานเช่นนี้ได้เมื่อครั้งที่ตัวเองถูกนำตัวไปเร่งภาษีที่กรุงเทพมหานครครั้งนั้น

(รัตนชัย มานะบุตร. 2545: 177)

เรื่องนี้กล่าวถึงตัวละครเคยทุจริต ข้อราษฎรบังหลวงขณะดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าพนักงานภาษี
ได้นำเงินภาษีไปใช้จ่ายส่วนตัว จึงต้องมารับผลกระทบคือ บ้านถูกยึดเป็นของหลวง และต้องมาทำงานใช้
แรงงานเพื่อใช้หนี้คืนให้กับหลวง เพราะการเป็นเจ้าพนักงานภาษีต้องดูแลรับผิดชอบเงินภาษีซึ่งมีเป็น
จำนวนมาก จึงก่อให้เกิดกิเลสทำให้เกิดการทุจริต ข้อราษฎรบังหลวงขึ้น เงินภาษีดังกล่าวมิไว้เพื่อใช้ใน
การพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการนำเงินภาษีไปใช้จ่ายในเรื่องส่วนตัวจึงถือว่าผู้นั้นสร้างความ
เดือดร้อนให้กับประเทศชาติ

เรื่อง **คำสารภาพ** ของ ปรีทรรศ นุตางกูร กล่าวถึงคำสารภาพผิดของนักการเมืองที่เคยทุจริต
ข้อราษฎรบังหลวง ดังข้อความ

“เจ้าหนูนั้นนับว่ากล้ามากที่กระทำการสารภาพต่อหน้าธารกำนัลเช่นนี้ เจ้ากล้ามาก ความกล้า
ของเจ้ามันเหมือนไฟเผาเผาหัวใจข้านัก หลาย ๆ ครั้งที่ข้าอยากมีหัวใจเช่นนี้บ้าง แต่ก็เปล่า ข้าเองก็เคยทำ
ผิดไว้มากมาย แต่ก็ไม่เคยยอมรับอะไรเลย ข้าปล่อยให้เวลาจัดการของมันเอง ครั้งแล้วครั้งเล่า เอาความดี
จากโครงการใหม่ ๆ เพื่อโปะความไม่ชอบมาพากล บางทีก็สร้างโยกย้ายคนเพื่อปิดเบือน ข้าจะชำนาญเรื่อง
พวกนี้มาก และภายใต้อำนาจอันมากมายของข้า ข้าขอสารภาพว่า ข้าไม่มีความรู้เหมาะสมกับอำนาจนั้น
เลย บางทีบทความ สือ ทั้งในและนอกท้วงติงข้า ด่าข้า เตือนอย่างหวังดีแต่ข้าก็ไม่อยากจะทำใจ แม้เลขาฯ

หรือข้าราชการประจำกระทรวงจะตีความให้ ข้าก็ยังไม่ชอบแต่เรื่องพื้น ๆ อย่างเรื่องการจัดงบประมาณหรือขยายโครงการ โอ.....ข้ามันใจจริง ๆ ข้าไม่รู้อะไรมากกว่านี้ เมื่อที่เจ้าพุดระบอบอาวุธจะล่มสลาย ทำไมข้าคิดเรื่องแบบนี้ไม่ออกบ้าง ไอ้บ้า ไอ้บัดซบ นี่ข้าเป็น ส.ส. มากี่สมัย ทำไมถึงหมกมุ่นอยู่กับไอ้พวกหัวคะแนน เลื้อยพรรค ที่ทำการพรรค ลูกพรรค วิสัยทัศน์ข้าต่อทศวรรษใหม่นี้มันไม่มีอะไรเลย ลูกเอ๋ย.... ข้าขอโทษ ข้าขอโทษที่ทำให้พวกเจ้าและสถาบันแห่งนี้มีดมน ข้าขอโทษ เพราะแม้แต่สิ่งที่ข้ากำลังเสวนาในวันนี้ก็เป็นไปเพื่อความโก้ ข้าไม่มามาก ลูกเอ๋ย...ให้อภัยต่อความผิดพลาด ด้วยฮือ....”

(ปริวรรต หุตางกูร. 2545: 134 – 135)

เมื่อนักศึกษาค้นหนึ่งยื่นขึ้นกล่าวยอมรับความผิดของตนเอง จึงทำให้นักการเมืองรู้สึกละอายแก่ใจจึงสารภาพความผิดของตนต่อหน้าสาธารณชนว่าเคยใช้ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองด้วยการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงแล้วปกปิดความผิดด้วยการสร้างโครงการใหม่ขึ้นมา บางครั้งสังโยกย้ายคน นอกจากนี้ยังยอมรับว่าตนไม่ได้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ นักการเมืองผู้นี้ทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงเพราะเกิดกิเลส ความอยากได้ อยากมี อยากร่ำรวย จึงใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ผิด ทำให้ประเทศชาติเสียผลประโยชน์

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นจำนวน 7 เรื่อง โดยพบปัญหาเรื่องการทุจริต 4 เรื่อง คือการรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเอื้ออำนวยให้กับผู้ติดสินบน การทุจริตในการประกอบอาชีพเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับ การรับสินบนของหัวหน้าพรรคการเมือง การทุจริตในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร การซื้อสิทธิ์ของนักการเมือง และการขายเสียงของชาวบ้าน ส่วนปัญหาเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวงมีจำนวน 3 เรื่อง คือการใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่นำเงินภาษีของประชาชนไปใช้ในเรื่องส่วนตัว ส่งผลเสียหายต่อประเทศชาติ

3.3 ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยึดถือเป็นแนวทางเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ มีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การสร้างค่านิยมที่ดีที่ควรปฏิบัติจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข ส่วนค่านิยมที่ไม่ดี ไม่เหมาะสมจะทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมที่ทำให้สังคมเกิดความวุ่นวาย อาชญากรรม อากาศิรม (2546: 17) แบ่งประเภทของค่านิยมไว้ 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่ดี หมายถึง ค่านิยมที่เป็นคุณธรรม ค่านิยมด้านนี้เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนและปลูกฝังแก่นุชนของชาติให้มากที่สุด เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความอดุสาหะพากเพียร การรู้จักคุณค่าของเวลาและการประหยัด เป็นต้น

2. ค่านิยมที่ไม่ดี หมายถึง ค่านิยมที่มีนัยตรงกันข้ามกับค่านิยมที่ดี ค่านิยมด้านนี้ควรเว้นเด็ดขาด ไม่ควรประพฤติ เช่น ความเห็นแก่เงิน การเชื่อถือโชคกลาง ความหลงอำนาจ การขาดระเบียบวินัย การไม่ตรงต่อเวลา การนิยมพิธีการและการทำบุญเกินกำลัง การขาดความอดทน ความชอบบริโภคมากกว่าชอบผลิต ความชอบการพนัน เป็นต้น

ปัจจุบันสังคมไทยมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปนั่นคือ การที่ผู้คนหันมายึดวัตถุนิยมทำให้พฤติกรรมอันดีงามของสังคมเปลี่ยนไป วัตถุนิยมดังกล่าวมีเพื่อต้องการไถ่อด เพื่อแสดงความยิ่งใหญ่ และควมมีอำนาจของตนในสังคม การให้คุณค่าแก่สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง ปรากฏปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม 5 ลักษณะ คือ การขายบริการทางเพศ การนิยมความร่ำรวย การบริโภคนิยม การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย และการบริโภคความหรูหราราคาแพง ในเรื่องสั้นจำนวน 29 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของผมกับพ่อ, ละครจริงในห้องขาวดำ, เซ็งเม้ง, ในตู้เย็น, อลิสาแห่งดินแดนพิศวง, โรแมนติกตาย, ผู้เฒ่าแก่ร้องไห้, สุธรรมสองศตวรรษ, คำอธิษฐาน, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, หมาฝรั่ง, หมอคุณธรรม, เพ็ญรัก ลานแค่น, แม่มดบนตึก, พระเจ้ากับมนุษย์, ท่านอิหม่าม, โต๊ะชุมพุก, ห่วงแหวนแห่งโลก, โลกสีเงิน, ที่นี้ – ที่โน่น, สุวรรณภูมิ, ชู้, โลกสามใบของราชฎี เอกเทศ, อสรพิษ, มหกรรมแห่งชีวิต, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, นายบังเอิญ, พุศจิกายน และเสียงเพรียกจากซอยร้าง

3.3.1 ปัญหาเรื่องการขายบริการทางเพศ

การขายบริการทางเพศ หมายถึงการค้าประเวณีทั้งชายและหญิง และรวมถึงการขายบริการแก่เพศเดียวกัน บุคคลที่จัดการควบคุมและติดต่อประสานงานเกี่ยวกับเรื่องการขายบริการทางเพศ ถ้าเป็นผู้ชายมักเรียกว่า แมงดา และถ้าเป็นผู้หญิงมักเรียกว่า มาม่าซัง หรือ แม่เฒ่า ปัจจุบันธุรกิจค้าประเวณีในประเทศไทยเป็นธุรกิจแอบแฝง สาเหตุสำคัญที่ทำให้คนเลือกประกอบอาชีพขายบริการทางเพศคือ ความต้องการเงิน และเห็นว่าทำได้ง่าย ได้ค่าตอบแทนเร็ว

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบปัญหาจริยธรรมที่เกี่ยวกับปัญหาการขายบริการทางเพศเป็นจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ ชู้,

โลกสามใบของราษฎร เอกเทศ, เรื่องของผมนักพ่อ, ละครจริงในห้องขาวดำ, อลิสาแห่ง-
ดินแดนพิศวง, อสรพิษ, มหกรรมแห่งชีวิต, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, นายบังเอิญ,
พฤษจิกายน, เสียงเพรียกจากซอยร้าง และแม่มดบนตึก

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาเรื่องการขายบริการทางเพศ ดังนี้

เรื่อง ชู้ ของ วินทร์ เลียววาริน เสนอปัญหาการขายบริการทางเพศที่สะท้อนให้เห็นถึงการ
เปลี่ยนแปลงในเรื่องศีลธรรม จากตัวอย่างดังนี้

วันศุกร์ : หน้าที

ราตรี / ความสลัว / ความพิศวาส / วันที่สาม / ความต่อเนื่อง / ความสัมพันธ์ / การตัดวง / ความสุข /
เรือนร่าง / ความหนุ่ม / ความสาว / ความเป็นไป / ธรรมชาติ / การสูงงอม / ความไม่ฝัน / การคว่ำ / การ
หงาย / การตะแคง / การโน้ม / การพลิก / การเกลือกกลิ้ง / การขยับ / การขยับ / การรุก / การเคลื่อน / การ
ไหว / การยัก / การยั้ง / ความระรัว / ความระริก / ความระเริง / ความระเลียด / ความระรวาย /

เราสองคน / การนอนหงาย / การก่ายกอด / ความเอมอิม / เราสองคน / ความเงียบ / ผ้าปูที่นอน /
ความยับย่น / เราสองคน / ความครุ่นคิด / ความในใจ / ผม / การจมดิ่ง / ความรู้สึกผิด / ? / กฎเกณฑ์ /
ศีลธรรม / นาฬิกา / 23.05 น. / เสียงเคาะประตู / ผม / การมองผ่านช่อง / การเปิดประตู / เขา / สามี่ของ
หล่อน /

ความตะลึง / ความงุนงง / เราสามคน / การมองหน้ากัน / สามี่ของหล่อน / การเอ่ย / คำสั่งของเขา /
การกลับบ้าน / หล่อน / การยอมรับ / การหิวผม / หล่อน / ผม / การสบตา / พวกเขา / การเดินออกไป /
ประตูที่เปิดคา /

ผม / การยื่น / คนเดียว / เกรงที่ประตู / เขา / การปรากฏตัวอีกครั้ง / การยื่นให้ / ของสีน้ำตาล / ผม /
การเอื้อมรับ / เรา / การมองหน้า / การสบตา / การจากไป / ประตู / การปิดลง

ผม / การเปิดช่อง / ธนบัตร / ราคา / ค่าบริการ / มีอาชีพ / เขา / ชายชราคนหนึ่ง / ลูกค้าของผม /
หน้าที่ของผม / ความสุขของภรรยา / ผม / การหลับตา / การนอนหงาย / เตียง / หน้าที่ / มีอาชีพ / งาน
ของผม / การบริการ / ความใคร่ / รูปแบบของความสุข / คนสมัยใหม่ / งานชิ้นนี้ / การจบลง / ? / หน้าที่ /
การไร้ความรู้สึก / ?

ผม / ระเบียง / เส้นขอบฟ้า / ควันดำ / กรุงเทพฯ / การไม่มีแสงดาว / การไม่มีสายลม / การหลับตา /
การครุ่นคิด / ผม / หล่อน

(วินทร์ เลียววาริน. 2542: 12 - 13)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายชราคนหนึ่งไม่สามารถให้ความสุขทางกามารมณ์กับภรรยาสาวได้จึงซื้อ
บริการจากชายหนุ่มคนหนึ่งให้มานอนกับภรรยาตัวเอง แสดงให้เห็นว่าการขายบริการทางเพศไม่ใช่

เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น ผู้ชายก็เป็นฝ่ายขายบริการให้กับผู้หญิงเช่นกัน เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำได้ง่าย ไม่ต้องใช้เงินลงทุน ได้ค่าตอบแทนสูง และใช้เวลาไม่นาน การที่ภรรยาไม่เพศสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีตนเองถือว่าผิดกฎเกณฑ์ทางสังคมและโดยทั่วไปแล้วผู้เป็นสามีมักจะไม่สามารถยอมรับกับเรื่องนี้ได้ แต่ในเรื่องนี้สามีกับเป็นผู้ซื้อบริการจากชายหนุ่มเพื่อทำให้ภรรยาตนเองมีความสุข แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทางศีลธรรมซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การติดโรคทางเพศสัมพันธ์ การนอกใจสามีจนเกิดความสัมพันธ์อย่างจริงจังกับชายขายบริการ ความหึงหวงของสามีจนทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา เป็นต้น

เรื่อง **อลิสซาแห่งดินแดนพิศวง** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงเด็กสาวคนหนึ่งที่ย้ายบริการทางเพศในช่วงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ จากที่กล่าวว่า

อลิสซาจึงเติบโตเป็นสาวในขณะที่เศรษฐกิจหดตัว เธอไม่ได้ไปกวดวิชาที่สยามสแควร์หรือไปเรียนภาษาอังกฤษ ที่ต่างประเทศ เสื้อผ้า ของใช้ เครื่องแต่งตัวไม่มี เพื่อนฝูงหายไป พ่อแม่หันหน้าเข้าวัดไปขายรูปและดอกไม้ ปล່อยให้อลิสซาคลอกลงไปมาเหมือนฟองสบู่ เธอจึงต้องดิ้นรนหาเงินใช้เอง อลิสซาเลยต้องขายตัวเพราะเธอไม่รู้จะเอาอะไรในตัวมาขาย เธอไม่มีความรู้อื่นไม่เคยรู้มาก่อนไม่เข้าใจว่าจะทำงานอะไร เธอไม่เคยอ่านข่าวบ้านเมือง หรือข่าวเศรษฐกิจ วิธีทำมาหากินบนแผ่นดินไทยหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน

อลิสซาอ่านแต่ข่าวเทปม้วนใหม่ ละครเรื่องใหม่ แฟชั่นใหม่ ดาราใหม่ นักร้องใหม่เท่านั้น หลายเดือนก่อนอลิสซาออกไปสมัครงานประเภทนี้เหมือนกัน แต่ต้องยอมแพ้ แม้ว่าจะสวยสู้เขาได้ เพราะมีผู้สมัครแบบเธออีกเป็นพัน เป็นหมื่น เป็นแสน อย่างนักร้องนั้นเดิมที่มีแคลิฟกับออย ตอนนี้มีจีปกับจอย กับเจมส์กับแจ้ แก๊งค์ไฟร์กลายเป็นแก๊งค์ไนน์ เพราะมีถึงเก้าคน เพลงประสานเสียงอย่างเดือนร้อยดาวกลายเป็นเดือนห้า ร้อยดาวแม้แต่แดนเซอร์หรือหางเครื่องลูกทุ่ง จากสิบนางรำกลายเป็นยี่สิบ สามสิบ ห้าสิบ เรียกว่าล้นเวทีเลยทีเดียว คอนเสิร์ตหลายรายการมีจำนวนผู้แสดง ผู้ร้อง ผู้รำ ผู้ทำเสียง ผู้ทำแสดง รวมแล้วมีจำนวนมากกว่าผู้เข้าชมอยู่บ่อย ๆ

อลิสซา หมุนตัวไปมาหน้ากระจกบานเล็ก เธอมองไม่เห็น ภาพสาวรุ่นสดใสสวยงามอีกแล้ว เพราะภาพเด็กสาวที่เคยอยู่บนฟองสบู่คลอกลงไปมานั้น ได้แตกสลายหายไปแล้ว...

(ปริญญา ตรีน้อยใส. 2541: 213 – 215)

ก่อนที่สังคมจะเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ อลิสซาและครอบครัวของเธอใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย นิยมสินค้าแบรนด์เนม จากสภาพแวดล้อมสังคมที่เธออยู่และการเลี้ยงดูของครอบครัวทำให้อลิสซาไม่สนใจเรียนหนังสือเพราะเห็นว่าไม่จำเป็นจึงทำให้ไม่มีความรู้ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เธอจึงต้องขายตัวเพื่อแลกกับเงิน แสดงให้เห็นว่าในช่วงที่สังคมเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด การขายบริการทางเพศจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่หลายคนเลือกเพราะทำได้ง่าย รวดเร็ว และ

ได้ค่าตอบแทนสูง ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง เป็นต้น

เรื่อง **มหกรรมแห่งชีวิต** ของ ประชาคม ลุนาชัย แสดงให้เห็นปัญหาการขายบริการทางเพศที่มาจาก การค้ามนุษย์ จากตัวอย่าง

นางเป็นเพียงชีวิตกระจัดกระจาย ถูกขายขาดไปมีชีวิตอยู่ได้ขายคนอื่น นางยังจำหญิงกลางคน แววดาตุร้ายได้ดี หล่อนมักทำหน้ามึนทึบเพื่อขู่นางและเด็กสาวคนอื่น ๆ ใต้อาณัติเกรงกลัว และสอนให้นางเรียกหล่อนว่าแม่ ทั้ง ๆ ที่หล่อนไม่ได้อุ้มท้องและคลอดนางออกมา หล่อนเลี้ยงดูนางตอนโตแล้วและทำทุกอย่างเพื่อเร่งให้วัยสาวของนางเบ่งบานเร็วกว่าที่ควรเป็น พอนางอายุสี่สิบสามปี หล่อนก็จับนางแต่งตัวใหม่ ติดเบอร์ที่หน้าอกแล้วพาไปนั่งอยู่ที่ไฟสีในตู้โชว์รถคนซื้อ...

...อิสรภาพแห่งโลกกว้างเป็นของนางเมื่ออายุย่างเข้าปีที่ห้าสิบ ออกจากคอกขังในปีที่โรคระบาดแพร่สู่เมืองซึ่งกำลังย่อยยับลงด้วยฝ่าเท้าของความตาย พาชีวิตกระจัดกระจายซึ่งมีโรคร้ายเกาะอยู่ไปอาศัยซุกหัวนอนในห้องเช่าสกปรก ต่อสู้กับความเจ็บปวดที่ต่างจากเดิมในโลกซึ่งค่อย ๆ มีดลง

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 175, 177-178)

เรื่องนี้กล่าวถึงชีวิตของหญิงโสเภณีคนหนึ่ง ถูกพ่อแม่ขายให้แม่เล้าตอนเธออายุสิบสอง ถูกกักขัง ถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศให้กับผู้ชายมากมาย จนถึงอายุห้าสิบปีเธอจึงเป็นอิสระ แต่ก็ เป็นโรคร้ายและดวงตาบอด ต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มาจากความยากจน จึงทำให้พ่อแม่ตัดสินใจขายชีวิตเธอเพื่อแลกกับเงิน เธอจึงต้องทนทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจอยู่เป็นเวลานานหลายสิบปี แสดงให้เห็นปัญหาการขายบริการทางเพศที่มาจาก การค้ามนุษย์ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

เรื่อง **เสียงเพรียกจากซอยร้าง** ของ พิสิษฐ ภูศรี กล่าวถึงการขายบริการทางเพศในรูปแบบใหม่ คือสวนอาหาร ร้านคาราโอเกะ ดั่งข้อความ

แต่ข้าพเจ้าก็หัวเราะไม่ออก แม้จะคิดให้เป็นเรื่องตลกเพื่อเจ้อเพราะคำพูดของแม่ขม้อยจริงจังเหลือเกิน สภาพการณ์ที่เห็นอยู่ต่อหน้าก็เป็น 'เรื่องจริง'

"...เพราะนโยบายในยุคนี้ไม่ต้องการให้มีช่องโสเภณีอีกต่อไป ตำรวจเลยทำการกวาดล้างใหญ่" แม่ขม้อยเผยความจริง

ในคำอธิบายต่อมา- ช่องโศกณีมีประเภทพรางไฟเขียว ๆ แดงๆ ไว้หน้าบ้าน มีนวนางนั่งสลอนอยู่ในตู้ มีห้องชอยแบ่งอยู่ข้างใน ต่างถูกปราบปรามไปจนหมด ในตอนแรกผู้ประกอบกิจการก็ต่างคิดว่า คงจะเป็นคำสั่งจากเบื้องบนอยู่ชั่วเวลาหนึ่งแล้วก็จะค่อย ๆ คลายความเข้มข้นลงไป เหมือนกับที่เคยเป็นมา แต่ทำไปทำมากิจการรูปแบบนี้ก็ต้องสูญหายไปโดยสิ้นเชิง

“ตำรวจเอาจริงขนาดนั้นเลยหรือ” ข้าพเจ้าถามแทรกขึ้น

“เอาจริงกับผีอะไรเล่า” แม่ช้อยพูดเสียงขึ้นจุมก “เขาหากินกับเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว ไม่มีธุรกิจค้าประเวณีเขาก็ขาดรายได้หลักไปนะซี”

“แล้วทำไมตำรวจถึงได้มาทูปหม้อข้าวตัวเองล่ะ” ข้าพเจ้าถามต่อ

ไม่มีการทูปหม้อข้าวตัวเอง...มีแต่เล่ห์ร้ายอุบายโหดแบบใหม่- แม่ช้อยฟื้นความหลังต่อไป, เจ้าหน้าที่บ้านเมืองสบโอกาสเพิ่มพูนรายรับอย่างแยบยล ยกคำสั่งอันตื่นเขิน ‘ห้ามมีช่องโศกณีในพื้นที่’ ขึ้นมาอ้างเพื่อบีบบังคับให้ช่องโศกณีที่ ‘ราคาถูก’ และ ‘ค่อนข้างเปิดเผย’ สูญสลายไป แต่ก็เปิดช่องให้กับธุรกิจแบบมิดแ่มแฝงเข้ามาในรูปของร้านคาราโอเกะ สวนอาหาร หรือกลายเป็นบ้านอันรื่นรมย์ มีหญิงสาวชอนอยู่ในมุมมืดไม่ก็คั้น ไม่มีห้องทับไว้บริการ ตกลงราคากันแล้วต้องไปเช่าโรงแรมในละแวกนั้นอีกทอดหนึ่ง ซึ่งก็อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ‘ผู้คุ้มครอง’ อีกเช่นกัน

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 164 -165)

เรื่องนี้กล่าวถึงช่องโศกณีในลักษณะประเภทพรางไฟเขียวแดงไว้หน้าบ้าน มีหญิงสาวนั่งอยู่ในตู้ มีห้องชอยแบ่งอยู่ข้างในถูกปราบปรามไปจนหมด แต่เกิดช่องโศกณีในรูปธุรกิจแบบแอบแฝงขึ้นมาแทน แสดงให้เห็นปัญหาการขยายบริการทางเพศที่มาในรูปแบบใหม่ เช่น สวนอาหาร ร้านคาราโอเกะ เป็นต้น และตำรวจขาดระเบียบวินัย นอกจากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้วยังมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากการขยายบริการ ช่องโศกณีสามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงยังคงมีอยู่ในสังคม เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของช่องเป็นรูปแบบใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับกุม ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมด้านอื่นๆ ตามมา ดังเช่นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เรื่อง **แม่ मदบनติก** ของ ปรีทรรศ หุตางกูร เสนอปัญหาการขยายบริการทางเพศโดยใช้ร้านเสริมสวยเป็นที่ขายบริการ ดังนี้

ม่วนสายคำมาอยู่ได้ครึ่งปี พักห้องเดียวกันหมด ทั้งพี่สาวและเหล่าเพื่อนของพี่ รวมเธอด้วยก็ 5 คน กลุ่มของพี่สาวมีสิทธิ์ตื่นสาย แต่ต้องแต่งสวยให้เสร็จก่อนเที่ยงเพื่อลงปฏิบัติงานในร้านเสริมสวยชั้นล่างหน้าร้านกรูกระจกติดฟิล์มกรองแสงที่บ ราวจะขับโลกทั้งโลกให้เหลือแค่สนธยาราตรี พวกเธอทำงานรับแขกถึงเที่ยงคืน ต่อจากนั้นใครจะรับจ๊อบพิเศษอย่างไร ก็สุดจะคาดเดา

จากละครทีวีที่เคยสัมผัสโซกไซน เช่น ดาวพระศุกรี, อีล่ายอง, ดาวเรือง, มุขยา ม่วนสายคำดูแป็บเดียวก็รู้ว่าพี่คือนางบาปไม่ใช่นางเอก กิจกรรมเสริมสวยเป็นแค่อาชีพบังหน้าให้พวกเธอได้พาหนุ่่ม ๆ ขึ้นห้องแคบ

ๆ บนชั้นสองที่ขอยแบ่งด้วยผ้าไม้อัด ผาห้องทาสีเขียวชุน นามวนทองเมื่อนึกเห็นเสลดหรือขี้มูกลงคอ แต่เธอก็ต้องจำทนทำหน้าที่ปิดกวาดซึ่งพี่สาวฝากงานป่าใหญ่ไว้

วันหนึ่งม่วนสายคำรู้สึกเบื่อจึงรำพึงกับกระจก

“ยะก่างานอยู่ขณะนี้จะได้จะได้ ข้าเจ้าก็สับแปดแล้วหุ่กับได้ แตกต่างกันเด๊ะ ทำไมจะยะก่างานอย่างปี่สายพิณบได้ จะได้จ้วยเก็บเงินไว ๆ”

รำพึงอยู่นานวันก็เริ่มกล้า เธอระบายความในใจผาดวงใจซื่อๆก่อนจะโดนพี่สาวตบแก้มแดงเป็นเปลือกลิ้นจี่ทั้ง ๆ ที่เห็นชอบด้วยกับความคิดน้อง จากนั้นทั้งสองก็กอดคอกันร้องไห้โดยมีอ๊อแตงขาว อีชีนชบา และอีส้มหวานแดง เพื่อนร่วมห้องยื่นมองระคนตื่นตันใจแท้

(ปริวรรต หุตางกูร. 2545: 91 – 92)

เรื่องนี้กล่าวถึงปัญหาการขายบริการทางเพศในรูปแบบที่เปิดเป็นร้านเสริมสวยเป็นฉากบังหน้า แต่เบื้องหลังคือมีหญิงสาวขายบริการทางเพศ ใช้ร้านเสริมสวยเป็นที่ทำงานขายบริการและใช้เป็นที่พักอาศัย ม่วนสายคำเป็นเด็กสาวมาจากภาคเหนือทำงานทำความสะอาดร้านเสริมสวย กำลังตัดสินใจจะทำอาชีพนี้เหมือนพี่สาวของเธอ เพราะเห็นว่างานทำความสะอาดได้เงินน้อย เธอต้องการเก็บเงินให้ได้มาก ๆ แต่ก็เกิดความขัดแย้งภายในใจเพราะได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองให้เป็นคนรักนวลสงวนตัว จึงเกิดความสับสนใจเมื่อถึงเวลาที่เธอต้องทำงานขายบริการ แสดงให้เห็นว่าเงินมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และเป็นแรงจูงใจหลักในการเลือกประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ ยิ่งเห็นแบบอย่างจากบุคคลใกล้ชิดก็ยิ่งทำให้เกิดความมั่นใจว่าสามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมาก โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่น เกิดความรู้สึกด่าตนเอง สร้างความเสียใจให้กับผู้ปกครอง เสี่ยงต่อการติดโรคร้ายทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น

3.3.2 การนิยมความร่ำรวย และความมีชื่อเสียงเกียรติยศ

การนิยมความร่ำรวย หมายถึง การชื่นชอบคนที่มีฐานะร่ำรวย การให้ความสำคัญกับเรื่องเงิน วัตถุสิ่งของมากกว่าจิตใจ การเห็นว่าเงินสามารถทำให้มีอำนาจ ทำให้ชีวิตมีความสุข สะดวกสบาย การได้มาของชื่อเสียงเกียรติยศ บางครั้งมีพื้นฐานมาจากการเสียสละ เมตตาปราณี ซึ่งได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คน แต่หากเป็นการได้มาด้วยการแก่งแย่งที่ผิดมโนธรรม จอมปลอม ชับช้อนพิสดาร ย่อมทำให้เสื่อมเสีย

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เขารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิยมความร่ำรวยและความมีชื่อเสียงเกียรติยศ 11 เรื่อง ได้แก่ โลกสีเงิน, แม่มดบนตึก, ผู้เฒ่าแก่ร้องไห้, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, เพ็ญรัก ลานแค่น, หมอคุณธรรม, ท่านอีหม่าม, โรแมนติกตาย, อาณาจักรมாயา, สุวรรณภูมิ และโต๊ะชุมพุก

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความร่ำรวยและความมีชื่อเสียงเกียรติยศ ดังนี้

เรื่อง **โลกสีเงิน** ของ อัญชัน เสนอความคิดของคนเห็นว่า เงินเป็นสิ่งเดียวที่สามารถทำให้เกิดความสุขได้ จากข้อความ

เมื่อเธอวางกฎขึ้นมาใช้แล้วว่า เงินคือสิ่งเดียวเท่านั้นที่เป็นบ่อเกิดของความสุข ขึ้นตอนต่อไปก็คือ จะต้องทดลองให้แน่ใจด้วยว่ากฎที่เธอเชื่ออยู่นี้ศักดิ์สิทธิ์แค่ไหน งานอดิเรกในยามว่างที่เธอชอบทำอยู่เสมอ ก็คือ การมองหาคนมาทดสอบ ซึ่งส่วนใหญ่เธอจะเจาะจงแต่คนที่มีฐานะคนละชั้นกับเธอ เธอมีความสุขอย่างบอกไม่ถูก ในขณะที่เธอสาธยายความร่ำรวยของเธอให้ผู้ใดผู้หนึ่งฟัง และระหว่างนั้นก็จับปฏิกิริยาของคนผู้นั้นไปด้วย ภาคทดลองของเธอได้ผลมาตลอด เพราะไม่ว่าเธอจะนำมาใช้ทดสอบกับผู้ใดเธอก็เห็นผลทันตาว่า หลังจากที่ได้ฟังคำโอ้อวดของเธอเพียงไม่กี่ประโยค ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสของคนเหล่านั้นก็เปลี่ยนไป แต่ละคนกลับออกไปด้วยใบหน้าที่แห้งเหี่ยว และแววตาที่หมองหม่นลงไปกว่าเก่า เพราะถูกอำนาจแห่งคำพูดเธอ สะกดให้เกิดความรู้สึกแปลกปลานขึ้นมาได้ว่า ความจนช่างเป็นเรื่องร้ายกาจนัก ทำให้ชีวิตตนเองต่ำต้อยด้อยค่าถึงเพียงนี้ ถ้านำไปเปรียบเทียบกับชีวิตของผู้ที่ร่ำรวยเช่นเธอ...

...คุณโคมสามารถเข้าใจเรื่องใหญ่ ๆ รอบตัวได้หมด ตามประสาคนเฉลียวฉลาด และมีไหวพริบแหลมคม แต่ศรีเป็นสิ่งที่เธอไม่เข้าใจและเข้าใจให้เข้าใจไม่ได้แม้จนในนาที่นี้ เพราะดู ๆ แล้ววันหนึ่ง ๆ ศรีออกจะมีความสุขเสียยิ่งกว่าเธอด้วยซ้ำ ถ้านับกันด้วยจำนวนครั้งของรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะว่าใครจะมีได้มากกว่าใคร ถ้าศรีคือตัวอย่างของคนจน ๆ ผู้มีความสุขได้โดยไม่ต้องพึ่งเงินแลความสุขนั้นก็คือการทบทวนทำทนายเธอโดยตรงว่า เงินไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างดังที่เธอเชื่อ

(อัญชัน. 2545: 235, 241)

เรื่องนี้กล่าวถึงคุณโคมตัวละครที่เคยมีฐานะยากจนมาก่อนจึงมีความเชื่อว่า เงินเป็นสิ่งเดียวที่สามารถทำให้คนมีความสุขได้ หากผู้ใดที่มีฐานะยากจนจะต้องมีแต่ความทุกข์ ดังนั้นเมื่อคุณโคมมีฐานะร่ำรวยมาก เธอจึงมักจะทดลองความเชื่อของเธออยู่เสมอโดยการพูดถึงความร่ำรวยของเธอให้คนที่มีความฐานะด้อยฟัง แล้วคอยสังเกตปฏิกิริยาท่าทางของผู้ฟังเพื่อหวังว่าจะได้เห็นภาพความหมองเศร้า เนื่องจากคุณโคมต้องผจญกับความยากจนมาก่อน จึงทำให้มีทัศนคติความเชื่อที่ผิด ดังนั้นคุณโคมจึงไม่สามารถมีความสุขอย่างแท้จริงในชีวิตได้แม้ว่าจะมีฐานะร่ำรวยมากก็ตาม

เรื่อง **แม่มดบนตึก** ของปริทรรศ หุตางกูร ผู้เขียนแสดงภาพชีวิตที่ถูกบีบบังคับให้ตกอยู่ในโลกทุนนิยม เช่นข้อความ

บนดินแดนที่อิงแอบไอหมอกขุนเขาทางเหนืออันแสนไกลในตำบลชื่อว่า “จันทน์กะพ้อ” เหมือนชื่อ งานเพลงรุ่นครู เธอไม่รู้จักแว่นโก๊ะและปีกัสโซ มีพักต้องพูดถึงโจเซฟเบย์หรือแอนดี้ วาฮอลล์ ผู้นำ ศิลปะเขย่าวัฒนธรรมทั้งโลกนี้ แต่สำหรับไททวดเคนตักกี, เฟรนด์ฟราย, ค่ายแกรมมีและอาร์เอสเอ็นเตอร์ เทน เธอจะไม่ตกสมัยเด็ดขาด

เธอชื่อม่วงสายคำ เด็กสาววัยเจริญพันธุ์คนล่าที่มองเห็นอี่เอื้อง อี้ก้อย เพื่อนร่วมโตมาด้วยกันพากัน หายไปสู่มบแสงสีในเมือง ในท้องถื่นห่วย ๆ ตำบลห่วย ๆ ที่ใครนี่ก็อยากจะทำอะไรก็ทำ ให้พ้นจากความ แร้นแค้นไปวัน ๆ สำหรับผู้มีอิทธิพล กฎหมายคือกฎหมาย ข้าราชการมองตนเป็นข้าราชการ แม้เป็นเพียง หญิงสาว ขี้อายแต่เธอก็อยากล้ารอกให้กับบรรยากาศบ้า ๆ ที่กดดันอยู่รายรอบ มันค่อย ๆ กลายเป็น ความคับแค้นอันจ้านต่อจากหลวงใหญ่โตของประเทศนี้ การศึกษาสันตติไม่เคยสร้างสำนึกอะไรมากกว่า เงินคือสวรรค์ของชีวิต และก็จริงถ้าจะได้มันมาเร็ว ๆ

(ปริทรรศ หุตางกูร. 2545: 89 - 91)

ม่วงสายคำเด็กสาวคนหนึ่งที่ไม่พอใจสังคมที่เธออยู่ โดยมีความคิดว่าเงินทำให้มีความสุข ผู้เขียนสื่อให้เห็นมนุษย์ที่อยู่ภายใต้กิเลสราคะ โลภีภัย และอำนาจเงิน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือศัตรูที่มองไม่เห็น ค่านิยมของคนในสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การมีค่านิยมที่เห็นว่าเงินเป็นสิ่งเดียวที่ สามารถทำให้เกิดความสุขได้ เป็นค่านิยมที่ไม่ดีเพราะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ขึ้น เช่น ปัญหา อาชญากรรม การทุจริตข้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

เรื่อง **ผู้เฒ่าแก่ร้องไห้** ของ จิรภัทร อังศุมาลี เรื่องนี้แสดงให้เห็นค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับ เรื่องเงิน คนในสังคมให้ความสำคัญกับเงินมากเพราะทำให้สะดวกสบาย จากบทสนทนา

หนั้นถอนหายใจอีกครั้ง

“มีไรหรือ”

“เรื่องในบ้าน”

เฒ่าจวงเงียบ

“เค้าเดือนแล้วอย่ามีเมียเด็ก” หนั้นโพล่งออกมา

“แล้วมันเสียหายตรงไหนล่ะ”

“ตรงมันไม่รู้จักพอใจ” น้ำเสียงหนั้นสั้นพรวด

“มีไรกับเมีย”

“ไม่มีไรหรอก” หนั้นลดน้ำเสียงลง “เห็นว่าเมียจากในเมืองมาชอบ”

“ไม่จริงมั้ง”
 “ไม่รู้สิ” หน้่นสายหัว “ไม่ค่อยสนใจเท่าไรหรอก เมื่อคืนลูกสาวบอกว่าแม่จะไปอยู่ในเมือง”
 “ทำไมไม่พูดกันให้รู้เรื่อง”
 “ไม่ค่อยได้เจอกัน” หน้่นก้มหน้า “เห็นออกไปทำงานในโรงแรมตั้งแต่เช้า กว่าจะกลับก็ตึกตื่น ไม่รู้จะพูดไรกัน เหมือนไม่มีไรพูดกันอย่างนั้นแหละ”
 “อายุต่างกันมากหรอ”
 “สิบกกว่าปี”
 “ลูกสาวโตยัง”
 “ทำงานในโรงแรมเหมือนแม่มันนั้นแหละ”
 “ก็โตแล้ว”

(ปริญา ตร์น้อยไส. 2545: 69 – 70)

เรื่องนี้กล่าวถึงชายชราคนหนึ่งรู้สึกเศร้าใจเมื่อรู้ว่าภรรยาจะย้ายไปอยู่ในเมืองหลังจากที่มีเสียในเมืองมาขอพบ สาเหตุเกิดจากค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันผู้หญิงส่วนใหญ่นิยมชมชอบผู้ที่มีฐานะร่ำรวยเพราะสามารถทำให้ชีวิตได้รับความสะดวกสบาย แสดงให้เห็นว่าเงินมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงชีวิตคู่ ผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาคือ การหย่าร้าง และอาจทำให้ลูกกลายเป็นเด็กมีปัญหา

เรื่อง **เหนือดวงตาที่ปิดสนิท** ประชาคม ลุนาชัย เสนอภาพการใช้ชีวิตที่หมกมุ่นอยู่แต่เรื่อง การแสวงหาเงินและชื่อเสียงเกียรติยศ จากตัวอย่าง

ผมเคยร่วมทางกับเขามานาน ร่วมในทุกข์สุข ร่วมเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค หัวสับเจ็ดปีกับอีกแปดเดือนยาวนานพอสำหรับความผูกพันลึกซึ้ง ยาวนานในความเป็นจริงสำหรับชีวิตลูกผู้ชายคนหนึ่ง แต่แสนสั้นอย่างน่าใจหายในความรู้สึกของเขา

ระหว่างที่ใช้วันคืนชื่นสุขด้วยกัน เราฝันถึงเส้นทางทอดยาวไปสู่อนาคตซึ่งปูลาดด้วยทรัพย์สินเงินทอง ข้าทาสบริวารเกียรติยศชื่อเสียง ทุกสิ่งทุกอย่างมีให้เสพสนองเท่าที่สติปัญญาของนักธุรกิจคนหนึ่งพึงชวนชวนหามาได้

เราไม่เคยนึกถึงปลายสุดของสายทาง ระวังไปกับความหอมหวานของชีวิตราวกับย่างเท้าไปบนพรมกลีบกุหลาบ เพรียดฝันและกระหึ่มยืมย่อง บนโลกที่เรายืนอยู่นี้ ความสำเร็จแห่งชีวิตมีไว้ให้เก็บเกี่ยวอย่างไร้ชีวิตจำกัด

บัดนี้เราเดินทางผ่านจุดสุดท้ายมาแล้ว รวดเร็วเกินคาดคิด

เขานอนนิ่ง ตาปิดสนิท มองไม่เห็นสายตาอาลัยของลูกเมียและญาติ

(ประชาคม ลุนาชัย. 2543: 142 - 143)

เรื่องนี้กล่าวถึงนักธุรกิจคนหนึ่งที่ถูกหลอกอยู่กับเรื่องความร่ำรวย ชื่อเสียงเกียรติยศ โดยไม่เคยคิดว่าในวันหนึ่งเมื่อเสียชีวิต ทุกอย่างก็ไม่มีค่าสำหรับเขา ผู้เขียนแสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตของนักธุรกิจคนหนึ่ง ที่ยึดติดอยู่กับเงิน ชื่อเสียงเกียรติยศ จึงใช้ชีวิตหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องการขวนขวาย การแสวงหาทรัพย์สิน เพื่อให้ตนเองได้เสพสุข จนมองข้ามส่วนอื่น ๆ ที่สำคัญหรือมีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์ เช่น การมีสติ ความไม่ประมาทในการใช้ชีวิต การทำบุญทำทาน การละกิเลสเพื่อให้ชีวิตเกิดความสุขที่แท้จริง เป็นต้น หลังจากที่เขาถูกฆ่าตาย จึงเป็นเพียงดวงวิญญาณที่ทำได้แค่นำเสนอเรื่องราวชีวิตของเขา เพื่อให้คนที่ยังมีชีวิตอยู่ได้มีโอกาสใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า

เรื่อง เพลิงรัก ลานแค่น ของ ปรีทรรค หุตางกูร สะท้อนให้เห็นว่า เงินและชื่อเสียงทำให้คนยอมละทิ้งเกียรติและศักดิ์ศรี และยอมให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิของตน จากข้อความ

“ใช้ครับ เรารู้คุณโกรธเพราะอาจเล่นแรงไป แต่นี่คือโลกของการครีเอท ผมหมายถึงการสร้างสรรค์นะครับ ถึงอย่างไรทางเราก็มีเงินปลอมขวัญท่านทั้งสี่คนคนละสองแสนบาท นอกจากนี้อาการตกใจของแต่ละท่านจะต้องโด่งดังทั่วประเทศ”

“ไม่เอา ฉันไม่ต้องการ ไม่ว่าเงินหรือจะยึดความเป็นดาราให้ จะมาอ้างครีเอทอะไรของแกก็เชิญ ฉันไม่สนใจ เล่นเอาความตาย ความตกใจผู้อื่นมาล้อเล่นเพื่อชื่อขายมันเกินไป ฉันจะฟ้องให้หมดทุกข้อหา หลอกหลวงละเมิดสิทธิผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ข่มขู่ กรรโชกทรัพย์พวกแกทุกคนจะต้องเข้าคุก”

พูดจบก็ยกตีนส่งทำลายสะพานแห่งการประนีประนอมสิ้นเชิง หม่อมตีหน้าซีดลง สาวทอมผีนย้มแห้ง อีบบี้คิดปิ่นอับดูหื่นหนัก ๆ ก้มหน้า ขณะผมสะดุ้งอีกกับคำว่า เงิน 2 แสน สติแทบกลับมาสมบูรณ์เมื่อลองพิจารณาค่าความคุ้ม เงินมันมากจริง ๆ เมื่อเทียบกับความเลวร้ายที่อาจจะเรียกได้ว่าเกิดขึ้นชั่วประเดี๋ยวประด๋าว สำหรับผมใช้เงินก้อนนี้ต้องเก็บกันเป็นปี ๆ ทั้งยังนึกต่อ ถ้าได้มาจะใช้จ่ายอะไรบ้าง แต่... ครั้นกลับมานึกภาพที่ตัวเองตกใจฉิวราว ช่างอุบาทว์ลบลูเพศชายนัก และราวคุณลุงจะทราบความนัยของผมคือไม่เอ่ย “ใช่ ๆ” เสริมอย่างเคยเกริบกระเถิบประชิดและกล่าว

“นี่หลานชาย คนเราต้องมีเกียรติ ศักดิ์ศรี จะมาย้ายีสกุกพิเรนแล้วเอาเงินพาดไม่ได้นะ ศีลธรรมมันเลวเพราะมนุษย์ถูกชื่อขายนี้แหละหลาน หลานชายกับฉันต้องร่วมกันไม่ยอม”

คุณลุงพูดถูก คำพูดของท่านราวเทน้ำมันลงกองไฟจนลุกโพลง ผมเอ๋อล้นด้วยหน้าที่พลเมืองดี ต้องพิทักษ์พุงสังคัม ผมตอบ “แน่นอนครับคุณลุง” แล้วเราจับมือกัน ...

... “ผมเสียใจนะคุณท่าน ถ้าเป็นแบบนี้คงต้องเจอกันในศาล เชิญท่านไปฟ้องตำรวจ แต่สำหรับคุณชายท่านนี้ผมมีความยินดีที่จะบอกว่า เขาคือดาราดวงเด่นของเราอย่าตัดอนาคตเขาสีครับ”

คุณลุงเสื่อสี่สัดหันมองผมสีหน้าง ๗ การทรงตัวของแกเริ่มชวนเซเหมือนถูกชก ผมไม่ยอมคิดเลยว่าคุณลุงทำอะไร แต่ถ้าคุณลุงจะล่วงรู้ความนึกคิดผมก็อยากบอกว่า 'ค่าผมเถอะครับ กล่าวโทษผมถ้าทำให้ลุงสบายใจ'.

“ไอ้พวกกระยำ รวมทั้งแกไอ้สบปัส ไอ้คนไร้เกียรติแกมันโดนหลอก โดนซื้อ ไอ้ห่วยเอ๊ย เซอะ”

(ปริวรรต หุตางกูร. 2545: 40 – 41, 48)

เรื่องนี้กล่าวถึงบริษัทโฆษณาบ้านได้จำลองสถานการณ์การปล้นขึ้นกลางห้าง โดยกันดาราจำเป็นที่ไม่รู้เรื่องสี่คน แล้วแอบบันทึกภาพที่แสดงความตกใจ ความตื่นเต้น และความกลัวเก็บไว้เพื่อนำมาใช้ในการโฆษณาขายบ้าน คุณลุงและชายหนุ่ม สองคนในดาราจำเป็นโอรธมากและจะเอาเรื่องกับบริษัท แต่เมื่อทางบริษัทแจ้งว่าจะให้เงินเป็นค่าตอบแทนคนละสองแสนบาทและมอบความเป็นดารา ความมีชื่อเสียงให้ ชายหนุ่มจึงเปลี่ยนใจ ในขณะที่คุณลุงยังยืนยันจะเอาเรื่องให้ถึงที่สุด การที่ชายหนุ่มเปลี่ยนใจและยินยอมทำตามข้อเสนอของบริษัทเพราะเขาเห็นว่าเงินที่ทางบริษัทมอบให้ นั้นเป็นจำนวนมากสำหรับเขา และคิดถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อภาพเผยแพร่ออกไป กลายเป็นดารา และคิดว่าที่คุณลุงไม่ยอมรับข้อเสนอ นั้นเป็นเพราะคุณลุงเป็นเจ้าของกิจการมีฐานะ ร่ำรวยอยู่แล้วจึงไม่สนใจซึ่งต่างจากเขาที่ไม่ใช่คนมีเงิน แสดงให้เห็นว่าเงินมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดของคนให้ยอมละทิ้งเกียรติ ศักดิ์ศรี และยอมให้ผู้อื่นละเมิดสิทธิของตน

เรื่อง **ท่านอิหม่าม** ของ รัตนชัย มานะบุตร สะท้อนให้เห็นค่านิยมการยกย่องผู้มีเงิน มีชื่อเสียง เกียรติยศ แม้ว่าจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากร ดังนี้

เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า สันยกผู้ที่ไม่เคยทำละหมาดและไม่ถือศีลอดเลยตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว นอกเหนือจากนี้ใคร ๆ ก็รู้ว่าที่บ้านของเขายังมีกลุ่มคนนอกศาสนาชอบมาตั้งวงกินเหล้าสูบบุหรี่และเล่นการพนันอีกด้วย ผู้คนเอือมระอาต่อพฤติกรรมของเขา ...

... วันที่ศพของสันยกถูกหามเข้ามัสยิด เขาถูกคู่อริที่ท้ายทอยนอนตายอยู่ริมทาง

นับเป็นครั้งแรกของเขาที่ได้เข้ามัสยิดโดยไม่ได้ตั้งใจ แต่นั่นก็เป็นเพียงร่างที่ไร้วิญญาณ เท้าของเขาหาได้เหยียบแตะพื้นมัสยิดไม่

อาสาศมัครที่คอยจัดการศพเสมือนไม่มีญาติเพียงสันยกนี้ ทำทุกอย่างไปอย่างลวก ๆ เร่งรีบเหมือนจัดการกับซากสัตว์ที่เน่าเฟะ ฝังกลบให้เสร็จเสียไว ๆ จะได้พ้นหูพ้นตา ...

... น้องชายของเทศมนตรีผู้นี้ใคร ๆ ก็ทราบว่า มีพฤติกรรมแตกต่างจากพี่ชายราวดำกับขาว และเมื่อเทียบกับสันยกที่เพิ่งตายไปเมื่อไม่นานมานี้ ก็ไม่ต่างกันเลยในแง่ที่ว่าไม่เคยรู้จักคำว่าละหมาด ไม่เคยรู้จัก

มัสยิด ข้ายังมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมอย่างร้ายแรง เคยต้องโทษคดีฆ่าคนตายมาครั้งหนึ่ง และครั้ง
สุดท้ายต้องโทษคดีค้ายาเสพติด ติดคุกไม่นาน ผู้คดีหลุดพ้นมาได้ทั้งสองครั้งสองครา

มาวันนี้ จิตที่เคยมุ่งมั่นไม่หวั่นต่อปัญหาอุปสรรคของท่านอีหามาคูเหมือนค่อย ๆ ฝากร่อนลง ท่านรู้สึก
เหมือนกำลังถูกศัตรูที่มองไม่เห็นตัวเล่นงานอยู่ และตัวท่านเองกำลังจะพ่ายแพ้ต่อมัน

การอาบน้ำศพ ห่อศพ ในวันนี้เป็นไปอย่างพิถีพิถัน ผู้คนหลังไหลมาจากทั่วทุกสารทิศเพื่อทำละหมาด
ให้แก่ศพ แยกหรือแห่ขบวนส่งศพไปยังกูโบร์อย่างสมเกียรติ

นี่คือศพน้องชายของท่านเทศมนตรีผู้มีบารมี มีชื่อเสียงและเกียรติยศ

หลุมศพของเขาถูกจัดให้ฝังไว้ในเขตกำแพงรั้วกูโบร์โดยไม่มีคำคัดค้านจากกรรมการมัสยิดคนใด

มีผู้เชี่ยวชาญคอยผลัดเปลี่ยนมาอ่านคำภีร์อัลกุรอานเหนือหลุมศพ เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่เขา ขณะฝังกู
โบร์ตลอดเวลาจะครบเจ็ดวันเจ็ดคืนนั้น มีผู้คอยจัดการส่งอาหารคาวหวานไม่ขาดระยะ

นี่คือศพน้องชายของท่านเทศมนตรีผู้มีบารมี มีชื่อเสียงและเกียรติยศ!

(รัตนชัย มานะบุตร. 2545: 127, 130, 134 - 135)

เรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการจัดงานศพระหว่างศพของชาวบ้านชายคนหนึ่งคือ
“สันหยก” ซึ่งในช่วงที่เขายังมีชีวิตอยู่มีพฤติกรรมลุ่มหลงในอบายมุขได้แก่ ดื่มเหล้า สูบกัญชา และเล่น
การพนัน ไม่สนใจเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา งานศพของเขาจึงถูกทำอย่างลวก ๆ เร่งรีบเหมือน
จัดการกับซากสัตว์ที่เน่าเฟะ ศพของเขาถูกกำหนดให้ฝังนอกรั้วกำแพงกูโบร์ ในพื้นที่ดินที่เลวติดกับนา
ร้าง ส่วนศพของน้องชายของท่านเทศมนตรีซึ่งในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ก็มีพฤติกรรมที่เป็นภัยร้ายแรงต่อ
สังคมยิ่งกว่าสันหยก แต่งานศพของเขาถูกจัดขึ้นอย่างพิถีพิถัน ผู้คนหลังไหลมาจากทั่วทุกสารทิศเพื่อทำ
ละหมาดให้แก่ศพ แยกหรือแห่ขบวนส่งศพไปยังกูโบร์อย่างสมเกียรติ แสดงให้เห็นว่าผู้คนต่างให้
ความสำคัญ ให้ความสำคัญยกย่อง กับผู้มีบารมี มีชื่อเสียงและเกียรติยศอย่างเช่นท่านเทศมนตรีแม้ว่าจะมี
น้องชายเป็นอาชญากร แต่ผู้คนกลับสนใจมองข้ามสิ่งนี้ไป นับเป็นค่านิยมที่ไม่ดี เพราะอาชญากรเป็นผู้
ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นและสังคมส่วนรวม ไม่ควรได้รับการยกย่องแม้ว่าจะมีญาติพี่น้องเป็น
คนดี มีชื่อเสียงก็ตาม ถือเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อบุคคลทั่วไปในสังคม

3.3.3 การบริโภคนิยม

การบริโภคนิยม คือความต้องการเกินจากความจำเป็นในชีวิตและเกินกว่าฐานะรายได้
ฝังรากลึกลงในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมไทย เสมือนหนึ่งเป็นปัจจัยที่ห้า ถ้าใครไม่ใช้ก็ถือว่าตกยุค
ไม่ทันสมัย

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคนิยม 5 เรื่อง ได้แก่ **สุธรรมสองศตวรรษ, ห่วงแหวนแห่งโลก, หม่าฝรั่ง, เซ็งแม้ง และทีนี่ – ทีโนน**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาการบริโภคนิยม ดังนี้

เรื่อง **สุธรรมสองศตวรรษ** ของ ประชาคม ลูนาซัย กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม จากข้อความ

ทุกวันนี้คนเราเชื่อข้อมูลสำเร็จรูป เด็กรุ่นใหม่ในสังคมถูกสร้างขึ้นมาจากเหมือนสิ่งของชิ้นหนึ่ง ไม่ต่างอะไรกับผลผลิตจากโรงงานข้ามชาติ เกิดมาเพื่อบริโภคและเป็นตลาดระบายสินค้าของชาติมหาอำนาจ เด็กๆ ในประเทศเราเป็นเหมือนกลไกเล็กๆ ที่ถูกคนอื่นควบคุมความคิด และการเคลื่อนไหวด้วยรีโมทคอนโทรล เราจะหวังอะไรได้อีกเล่าเตอร์ เราสองคนเป็นไทยแท้ๆ พ่อแม้อย่างตั้งชื่อให้เป็นฝรั่ง ดีที่เรามีวิญญาณเป็นไทยและมีความรักในศิลปะ ทำให้เรามองได้ไกลกว่าคนอื่น เราไม่มองเพียงเปลือกผิวของวัตถุ แต่วิเคราะห์ลึกลงไปด้วยจินตนาการ

(ประชาคม ลูนาซัย. 2545: 33)

จากข้อความข้างต้น ตัวละครวิพากษ์วิจารณ์สังคมว่าผู้คนเชื่อข้อมูลสำเร็จรูป เด็กรุ่นใหม่ไม่มีความคิดเป็นของตนเองจึงมักถูกผู้อื่นควบคุม ตัวละครสองคนมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษแต่ยังรักในความเป็นไทย รักศิลปะ ไม่นิยมวัตถุดังที่ปรากฏในสังคมปัจจุบันจึงแตกต่างจากคนอื่นที่ถูกค่านิยมต่างชาติครอบงำทางความคิด ทำให้ตกเป็นทาสทางความคิด สนองการบริโภคนิยม กระทบต่อศิลปะของไทย

เรื่อง **ห่วงแหวนแห่งโลก** ของ อัญชัน กล่าวถึงอำนาจใหม่ที่เกิดจากการทำให้คนหลงใหลในวัตถุนิยม ดังความว่า

มีคนคาดว่าหลังจากสงครามนี้หมดลง จะมีมหาอำนาจใหม่ ขึ้นมาเป็นผู้ครองโลกแทนนาซี และชาตินี้คงจะมาในรูปแบบตลาดแบบยลกว่า ไม่ต้องเอาอาวุธไปบังคับขู่ใคร ให้เสียทั้งกำลัง ทั้งเงิน ช้ำยังอาจถูกคนทั้งโลกรุมต่อต้านเหมือนนาซี ฉะนั้นการล่าทาสวิธีใหม่ซึ่งจะให้ผลที่สุดก็คือ ผลิตวัตถุนิยมในรูปแบบของสินค้าทุนนิยม มาเผยแพร่ล่อลวงคนชาติต่างๆ ลงทุนเพียงเท่านี้เอง ไม่ช้าก็จะมีคนแย่งกันเป็นทาสจนหมดโลก โดยไม่ต้องบีบบังคับ นี่จะเป็นวิธีที่ประเทศมหาอำนาจรุ่นใหม่ นำมาใช้ล่อคนให้ตกเป็นทาส ช้ำจะเป็นทาสยุคใหม่ที่หนักยิ่งกว่าทาสยุคเก่าซึ่งถูกล่ามแค่มือเท้าหลายเท้า เพราะครั้งนี้จิตใจ ค่านิยม ความคิดอ่านของเขา จะถูกผูกล่ามไว้แทน ยากนักที่จะปลดออก เพราะล่ามคนไว้ด้วยกิเลสของตัวเอง มักหนักแน่น

ยิ่งกว่าล่ามเขาด้วยไซ้ตรวนหลายเท่านัก แต่นั่นแหละ ตบมือข้างเดียวมันไม่ดัง ต้องโทษคนที่ไปยอมเป็น ทาสความโก้เก๋ให้จุมจุกด้วย และต่อจากนั้นมหาอำนาจรุ่นใหม่ ก็จะเริ่มขบวนการสูบเงินจากผู้ตกเป็นทาส จนชาติหนึ่ง ชาตินี้ ค่อยๆ ล่มจมล้มละลายกันทั้งโลก ไม่เชื่อก็คอยดูกันต่อไปสิว่า คำทำนายจากตำรา ประวัติศาสตร์ที่ฉันสอนอยู่ มันจะแม่นยำหรือเปล่า

(ฉันทัน. 2545: 50 - 51)

เรื่องนี้กล่าวถึงคำทำนายว่าจะมีมหาอำนาจใหม่เกิดขึ้นในรูปแบบที่ฉลาดแยบยลกว่า ไม่ได้ใช้อาวุธแต่เป็นการใช้สินค้าในรูปของทุนนิยมแล้วเผยแพร่เพื่อให้เกิดกิเลส จนคนทั้งโลกตกเป็นทาส ทาสในยุคใหม่นี้ถูกล่ามทั้งทางจิตใจ ค่านิยม และความคิด ยากที่จะปลดออกได้ เพราะการถูกล่ามด้วยกิเลสของตัวเองนั้นแน่นหนายิ่งกว่าไซ้ตรวนเพราะความหลงใหลไปกับวัตถุนิยม ค่านิยมในเรื่อง วัตถุนิยม มีต้นเหตุเกิดจากกิเลสของคน ความอยากได้ อยากมี ทำให้ต้องขวนขวาย แสวงหาเพื่อให้ได้มาครอบครองด้วยวิธีการต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น อาชญากรรม การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ความเห็นแก่ตัว เป็นต้น

เรื่อง **หมาฝรั่ง** ของ ประชาคม ลูนาชัย เรื่องนี้เปรียบเทียบให้เห็นถึงคนไทยต้อนรับกระแส เทคโนโลยีและสังคมบริโภคนิยมจนกระทั่งยอมตกเป็นทาสสนองการบริโภคจากชาติตะวันตก ดังข้อความต่อไปนี้

หลังอานมีไซ้และปลอกคอประดับเกียรติ มีแข่งขาและรองเท้ามันปลาบของเจ้านายไว้คลุกเกล้า คลอเคลีย ขนสีน้ำตาลตลอดร่างเป็นมันวาว อดความฟุ้งที่ต่อสายตาคอนยาคอนในบ้านสังกะสีข้างทาง ด่วน ขอบตาของผู้คนเหล่านั้นดูจะร้อนผ่าด้วยความริษยาในชีวิตความเป็นอยู่อันสุขสมบูรณ์ของหมาซึ่งมี เจ้าของเป็นฝรั่ง

หลังอีมกับอาหารมี้อค่าเลิศรสจากมือหญิงแม่บ้าน หนุ่มผมทองล่ามหลังอานไว้กับต้นเสา สวม ตะกร้อครอบปากมันไว้ หลังอานทิ้งตัวนอนตะแคงคิ่นเจ้า ๆ สองขาหน้าตะกุกอากาศ เจ้านายโน้มหน้าต่ำลง มา หลังอานซุกหัวเข้าได้หว่างขาส่งเสียงครางหึ่ง ๆ หนุ่มผมทองยืมน้อย ๆ พलयี่นมี้อบอุ่นลูปไล่หลังรูป ขวานของมัน

มันไม่ได้ซัดขึ้นตะกร้อที่สวมครอบปาก ในความรู้สึกของหลังอาน นี่เป็นของประดับเกียรติอีกชิ้นหนึ่ง มันไม่เคยเห็นหมาตัวอื่นได้รับ ตะกร้ออาจเป็นมงกุฎแห่งหมา เป็นเกียรติและความไว้วางใจสูงสุดสืบต่อ จากปลอกคอและไซ้ หลังอานไม่หงุดหงิดและแสดงอาการเกรงแม้ว่าคินนี้มันจะถูกล่ามไว้

(ประชาคม ลูนาชัย. 2543: 181 - 183)

เรื่องนี้ใช้หมาหลังอานมีตะกร้อครอบปาก ปลอกคอ และโซ่เหล็ก เป็นสัญลักษณ์แทนคนไทยที่ยอมถูกฝรั่งพันธุนาการ ยอมตกเป็นทาสสนองการบริโภคนิยม เป็นทาสความคิดต้องเดินตามฝรั่ง สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของคนรุ่นใหม่ที่กำลังลุ่มหลงมัวเมาในสังคมนิยมบริโภคนิยม รสนิยมของคนที่ไม่เห็นว่าเป็นฝรั่งเป็นความทันสมัย เป็นแฟชั่น นับเป็นค่านิยมที่กระทบต่อความเป็นไทย ต่อสินค้าไทย และเศรษฐกิจโดยรวม

เรื่อง **เซ็งเม้ง** ของวินทร์ เลียววาริณ สะท้อนให้เห็นตัวละครติดอยู่ในสังคมนวัตกรรมจนขาดความสัมพันธ์ทางจิตใจกับบุคคลในครอบครัว ดังตัวอย่าง

ผมรู้ว่าตนเองไม่ใช่คนเหาะเหยๆ ผมรู้จักหาความสบายต่างหาก

ไม่ใช่เพราะความสบายนี้หรือที่ทำให้มีงาน เกิดสินค้าใหม่ ๆ ออกมา มองไปรอบตัว เต็นท์ ผ้าเย็บ พัดลม เครื่องดื่ม ฯลฯ เหล่านี้คือสิ่งตอบสนองความสบายทั้งนั้น

อากาศยิ่งร้อน ยิ่งหมายถึงโอกาส ขนาดตลาดคนตายใหญ่กว่าที่ผมคิด

...หากทำ SWOT Analysis ของตลาดนี้ หลุมศพทั้งหมดนี้ไม่ต่ำกว่าสองพันหลุม แต่ละหลุมใช้เทียนอย่างน้อยสี่แท่ง มีสุสานในเมืองไทยทั้งหมดก็ร้อยสุสาน ดูเหมือนจะมีแต่ตลาดล่าง ไม่มีตลาดบน ในการตลาด สิ่งที่เป็นปัญหาก็คือตลาดเดิมมีคู่แข่งมากแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะเข้ามาขอส่วนแบ่งไม่ได้ด้วยการสร้างความแตกต่างและภาพลวงตา ทุกอย่างที่นี่สามารถปรับปรุงได้ทั้งสิ้น เหลือบดูรถบรรทุก เต็นท์ กิจการนี้ครอบคลุมไปทั่ว ตั้งแต่งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ ไปจนถึงการก่อกอง รถมอเตอร์ไซด์ บรรทุกเต็นท์ได้สักห้าหกหลัง ค่าลงทุนเต็นท์ ค่าขนส่ง ค่าอินเวนท์ทอรี่ส์ เขาน่าจะได้กำไรมากกว่านี้ถ้าสามารถปรับปรุงสินค้าให้กะทัดรัดกว่านี้ แบบพับเก็บใส่กระเป๋าได้ เป็นการลดค่าเช่าสถานที่สต็อกสินค้าลง กำไรของเขาก็น่าจะเพิ่มขึ้นอีก 10-20% เป็นอย่างน้อย

ไล่มาถึงพวกป้ายหินอ่อนทั้งหลาย ทั้งหมดที่เห็นในสุสานนี้ล้วนออกแบบต่ำกว่ามาตรฐาน ฮวงซุ้ยพวกนี้ไม่ได้ออกแบบโดยสถาปนิกแน่นอน ถ้าเพียงสามารถออกแบบให้ดูทันสมัยขึ้น เราสามารถตั้งราคาให้สูงขึ้นได้อย่างน้อย 10-30% จากคู่แข่งซึ่งเป็นเสี้ยนอนกิน ลดต้นทุนด้วยการสร้างแบบระบบสำเร็จรูป มีลายต่าง ๆ ให้เลือก เจาะเฉพาะกลุ่มคนมีเงิน คนเราตายชีวิตละครั้งเดียวเท่านั้น...

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 255)

เรื่องนี้กล่าวถึงตัวละครนางงานเซ็งเม้ง คือการมาเซ่นไหว้เพื่อรำลึกถึงบรรพบุรุษเป็นประเพณีของชาวจีน แต่ตัวละครเอกติดอยู่ในสังคมนวัตกรรมจนขาดความสัมพันธ์ทางจิตใจกับบุคคลภายในครอบครัวเพราะคิดถึงแต่การตลาด คิดแต่ผลประโยชน์ กำไร การเพิ่มคุณค่าสินค้า จึงมองสิ่งรอบ ๆ ตัวเป็นการตลาดหมด เช่น การทำเต็นท์ให้กะทัดรัดกว่านี้เพื่อลดค่าเช่าสถานที่สต็อกสินค้าลงจะทำให้ได้กำไรมากขึ้น การออกแบบป้ายหินอ่อนที่สุสานให้ดูทันสมัยแล้วตั้งราคาให้สูงขึ้นเจาะตลาดเฉพาะกลุ่มคนมีเงิน เป็นต้น สาเหตุที่ตัวละครติดอยู่ในสังคมนวัตกรรมเพราะสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคม

เกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม การรับวัฒนธรรมมาจากต่างประเทศ ทำให้เกิดค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม นิยมความร่ำรวย การมีทรัพย์สินเงินทองมาก ๆ เงินทำให้เกิดความสุขสบายในชีวิต ดังนั้นเมื่อตัวละครดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีค่านิยมเหล่านี้ จึงทำให้เขาคิดหาแต่วิธีการที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์ ผลกำไรจากการค้าขายสินค้า ส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ ความผูกพันที่พึงมีให้กันภายในครอบครัว

3.3.4 การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย

การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย หมายถึง การซื้อสินค้าในปริมาณที่มากเกินไปจนความจำเป็น หรือซื้อสินค้าที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ เช่น ซื้อเพราะความชอบส่วนตัว ซื้อเก็บสะสม หรือซื้อเพื่อแสดงฐานะของผู้ซื้อ เป็นต้น และไม่ได้ใช้ประโยชน์จากของที่ซื้อ

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย 5 เรื่อง ได้แก่ **เรื่องของผมกับพ่อ, อลิสาแห่งดินแดนพิศวง, โลกสีเงิน, คำอธิษฐาน และเรื่องในตู้เย็น**

เรื่อง **เรื่องของผมกับพ่อ** ของ วินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็นการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อความสุขส่วนตัว จากข้อความ

พ่อผมตายเมื่ออายุได้แปดสิบสองปี ตอนนั้นผมอายุย่างยี่สิบเจ็ด เพิ่งกลับจากประเทศอเมริกาโดยไม่ได้ปริญญามาเลยสักใบอย่างที่พ่อคาดหวัง พ่อทิ้งมรดกให้ทายาทหนุ่มพ่อคนเดียวคือผม ไม่มากไม่น้อย 1,320 ล้านบาท หลังจากพ่อตาย ผมก็อยู่คนเดียวในโลกกว้าง แต่ไม่เคยรู้สึกเหงา แม้ว่าผมจะไม่มีญาติพี่น้องแท้ ๆ เลยสักคน (แต่มีพวกที่ขอมาเป็นญาติมากมายวันละหลายคน) ความจริงแล้ว ไม่เคยนึกว่าตลอดชีวิตพ่อผมจะเก็บเงินได้มากขนาดนี้ ผมใช้มันอย่างสนุกสนานเหวี่ยงเท่าที่คนหนุ่มโสดรสนิยมแพงคนหนึ่งจะกระทำได้

พ่อผมที่ตายไปหลายปีแล้วคงเหงาหรือไม่ก็รู้สึกอึดอัดที่เห็นสภาพผมในตอนนี้อย่างเต็มทน จึงตัดสินใจมาเยี่ยมผมในวันที่ผมขับรถสปอร์ตเฟอรรี่คันแดงที่ความเร็ว 150 กม.บนทางหลวง มุ่งหน้าไปยังสนามกอล์ฟแห่งหนึ่งที่เขาใหญ่ ...

... นั่นเป็นครั้งสุดท้ายที่ผมพบพ่อ เมื่อตอนที่ผมเข้าใจในคำว่าภาพลวงตาของพ่อ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่พ่อทิ้งเป็นมรดกให้ผมก็ถูกการปรับอัตราค่าเงินแลกเปลี่ยนพลิกกิจการจากหน้ามือเป็นหลังมือ ผมมองภาพประชาชนที่แหกกันไปถอนเงินด้วยความไม่เชื่อในสายตา บริษัทที่พ่อผมเพียงสร้างมานานหลายสิบปีแทบจะล้มลงในวันเดียว โอกาสที่จะรื้อฟื้นสถานะบริษัทขึ้นมาใหม่สำหรับคนหนุ่มไม่เอาถ่านคนหนึ่งเป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญ ผมไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไป

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 119, 129)

เรื่องนี้กล่าวถึงพฤติกรรมของตัวละครที่เรียนไม่สำเร็จ ไม่เคยทำงาน และได้เงินมรดกมาโดยง่าย จึงทำให้ไม่เห็นค่าของเงิน ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยเกี่ยวกับเรื่องเที่ยว เรื่องผู้หญิง และเรื่อง การพนัน รวมทั้งซื้อสินค้าราคาแพงเกินความจำเป็น เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นจึงทำให้เขาเกิดปัญหา ด้านการเงิน และเพราะไม่มีความรู้จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เหตุที่ตัวละครเป็นคน ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยคือ การถูกปลูกฝังเลี้ยงดูของผู้ปกครอง การเกิดมาจากครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย มากทำให้มีความคิดที่ว่าไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือหรือทำงานก็สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข สบาย การได้รับมรดกมาอย่างง่ายดายทำให้ใช้จ่ายเงินอย่างไม่รู้คุณค่า ดังนั้นเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤต เศรษฐกิจจึงทำให้ไม่สามารถจัดการ แก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้

เรื่อง **อลิสซาแห่งดินแดนพิศวง** ของ **ปริญญญา ตรีน้อยใส** เสนอภาพการบริโภคของใช้ ฟุ่มเฟือย ดังตัวอย่าง

ในจำนวนบ้านหลังใหญ่ทั้งหลายนั้น เป็นบ้านของอลิสซาหนึ่งหลังใหญ่โตมีห้องมากมาย บางห้อง เปิดเพดานโล่งทะลุสองชั้น ให้มีที่วางพอแขวนโคมไฟแก้วเจียระไนพวงใหญ่ที่แม่อดุส่าห์แบกมาไกลจาก ตุรกี เพราะแม่อ้างว่าเครื่องแก้วเจียระไนของตุรกีดูสวยและดูคล้ายของออสเตรเลียแต่ราคาถูกกว่ากันครึ่ง ต่อครึ่ง ราคาถูกของแม่นั้น อลิสซา รู้ดีว่าเป็นเลขห้าหกตัวอยู่ดี

นอกจากโคมไฟระย้าในห้องโถงแล้ว ยังมีโคมไฟระย้าที่ห้องรับแขก และห้องรับประทานอาหารที่ รับรองแขกได้ถึงสามสิบคน ขนาดห้องจึงใหญ่มาก จนเวลาที่พ่อกับแม่และอลิสซาทานอาหารเข้ากันสามคนต้อง หนีไปทานในห้องเตรียมอาหารแทน แม่เลยบ่นใหญ่ว่าไม่ได้ทำเหมือนในละครโทรทัศน์ ...

... ปีที่เธอรอคอยเป็นนางสาวเจ้าของบัตรวิเศษนั้น เป็นปีเดียวกับที่บ้านเมืองเกิดภัยพิบัติ ตลาด หลักทรัพย์มีวันจันทร์สีดำซ้ำซาก พ่อแม่มีปัญหาทางการเงิน บัตรทองไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ รัฐบาลสั่งปิด บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ของพ่อ พ่ออดุส่าห์ทำแซนวิชขายแต่ไม่มีใครซื้อ เพราะทุกคนในบริษัทพ่อ ต่างทำ แซนวิชขายเหมือนกัน แม่ไม่ต้องออกไปเจรจาเรื่องที่ดินเพราะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ล่มสลาย แม่เคยเอา โฉนดไปเช่าขายที่ตลาดนัดคนเคยรวย แม่ถึงกับยอมขายลดครึ่งราคา แต่ยั้งสู้คนอื่นไม่ได้ เขาขายกันหนึ่ง โฉนดแถมรถยนต์ไฟรวิว และตั้งรถวีไอพีหนึ่งปี เครื่องเล่นต่าง ๆ ของอลิสซาที่เคยมี ไม่ถูกขายก็ถูกเล่นจน ฟังคามือ ของตกแต่บ้านไม่ถูกยึดคืนเหมือนรถยนต์ แม่ก็เลิกหรือจ๋านำ

(อลิสซาแห่งดินแดนพิศวง. 2541: 208 – 209, 213)

เรื่องนี้เสนอภาพครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย ใช้เงินซื้อสินค้าที่มีราคาแพงเพื่อประดับตกแต่งบ้านให้สวยงาม โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสินค้าอย่างแท้จริง เป็นการซื้อสินค้าเพื่อแสดงฐานะทางสังคม เมื่อสังคมเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้ครอบครัวเกิดความลำบาก เมื่อขาดรายได้จึงต้องขายทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์ไปขายบริการทางเพศเพื่อแลกกับเงินมาใช้ในการดำรงชีวิต สาเหตุสำคัญเกิดจากพ่อแม่ของอภิสมาเกิดความประมาท เมื่อหาเงินมาได้โดยง่ายและเป็นจำนวนมากทำให้ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น อภิสมาเติบโตขึ้นมาในครอบครัว และสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยการบริโภคนิยม จึงทำให้เธอมีค่านิยมเหมือนคนทั่วไป เมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจึงทำให้ครอบครัวต้องพบกับความลำบาก และอภิสมาต้องเลือกขายบริการทางเพศซึ่งเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา

เรื่อง **โลกสีเงิน** ของ อัญชัน เสนอภาพของคนที่มีฐานะร่ำรวยใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อแสดงถึงฐานะของตนเองในสังคม จากตัวอย่าง

ถ้าใครขับรถผ่านคฤหาสน์หลังนี้ ที่ปลูกอยู่ในเนื้อที่ร่วมสามไร่แถบพุทธมณฑลไปแล้ว ทุกคนคงอดทนหันไปมอง จนเหลียวหลังพร้อมกับอดริษยาผู้เป็นเจ้าของอยู่ในใจไม่ได้ ทุกอย่างภายในรั้วเหล็กตัดยอดถึงฐานะของผู้เป็นเจ้าของอย่างไม่เกรงใจสายตาคนเดินดินทั่วไป ไม่ว่าจะดูที่ตัวตึกหรรษาทรวดทรงยุโรป แถบเมดิเตอร์เรเนียน ดูที่อ่างน้ำพุขนาดมหึมาหน้าตึก ดูที่สนามหญ้าเขียวจัดผืนมรกตที่ตัดเรียบเป็นระเบียบ และที่ฟุ่มเฟือยล้นเกินขั้นนอกซึ่งปลูกรอบตัวตึก ล้วนกำลังแข่งกันผลิดอกแดงเข้มสลบเหลืองครีม ส่งกลิ่นหอมโชยเป็นระยะไกล บ่งบอกถึงการบำรุงรักษาอย่างดีเยี่ยมแต่มีมูลค่าที่ทำให้คนผู้มองจากภายนอกเข้ามาเห็น แทบจะเกิดอาการตัวตื้นขึ้นมา เพราะคั่งแค้นต่อความด้อยโสนความสนาของตัวเองนักก็คือ บริเวณมุมตึกที่ก่อสร้างเป็นโรงรถขนาดใหญ่ กินเนื้อที่เท่ากับทาวน์เฮาส์สองหลังติดกัน เผยให้เห็นรถเก๋งยี่ห้อแพงลิบ รวมทั้งรถสปอร์ตรุ่นใหม่เอี่ยมราคาเหยียบหลายล้าน ที่จอดเด่นเป็นสง่าอยู่หลายคันภายในโรงรถ สมบัติอันอัครฐานเหล่านี้มองปราดเดียว ทุกคนก็สามารถคำนวณตัวเลขของเงินในธนาคารของผู้เป็นเจ้าของได้ เพราะเพียงค่าใช้จ่ายสำหรับจ้างบริวารมาดูแลรักษา และปรนนิบัติผู้เป็นเจ้าบ้านในหน้าที่ต่าง ๆ แค่นี้ส่วนนี้ส่วนเดียวก็คงจะหมดไปเป็นจำนวนเงินนับมูลค่าไม่ได้ว่าสักเท่าไร

(อัญชัน. 2542: 211 – 212)

เรื่องนี้นำเสนอภาพของคนที่มีฐานะร่ำรวย ด้วยการปลูกสร้างบ้านอย่างใหญ่โต ซึ่งรถยนต์ที่มีราคาแพงเป็นจำนวนหลายคัน เพื่อแสดงถึงฐานะในสังคม อดความยิ่งใหญ่ของผู้เป็นเจ้าของ เพื่อสร้างความภูมิใจให้กับตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยอย่างแท้จริง สาเหตุที่ผู้เป็นเจ้าของบ้านใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยเพราะเติบโตขึ้นมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมาก ต้องเผชิญกับความลำบาก ทำให้เกิดความอิจฉา เมื่อวันหนึ่งชีวิตประสบความสำเร็จในการทำงานจนมีฐานะร่ำรวย จึง

ใช้เป็นโอกาสแสดงให้เห็นให้ผู้คนในสังคมได้เห็นถึงฐานะความร่ำรวยของตนเอง จนทำให้มีความเชื่อที่ผิดว่าเงินคือสิ่งเดียวที่ทำให้เกิดความสุขในชีวิตได้

เรื่อง **คำอธิษฐาน** ของ ประชาคม ลูนาชัย สะท้อนให้เห็นการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย เพื่อแสดงถึงฐานะ ความยิ่งใหญ่ จากตัวอย่าง

ชีวิตที่รุ่มรวยของเขาดำเนินต่อไป สะสมทรัพย์สินและแสวงหาความสุข ครอบครองในสิ่งซึ่งจะหนุนช่วยให้เขาเพิ่มพูนความยิ่งใหญ่ เขาชอบทองคำ-ห้องน้ำ โถส้วม เตียนนอน โต๊ะอาหาร เครื่องครัว ล้วนทำด้วยทองคำ ยามนั่งถ่ายทุกข์หรือขณะรับประทานอาหาร สีเหลืองอร่ามรอบกายของเขาแวววาวประหนึ่งมนุษย์ทองคำ

เขาหลงใหลรถยนต์ คำและเก็บสะสมไว้เป็นจำนวนมาก ศิลปกรรมแห่งยุคสมัยเหล่านี้พาเขาไปปรากฏกายตามที่ต่าง ๆ เมื่อเปิดประตูรถยนต์คันหรูรุ่นใหม่จากยุโรปก้าวลงไป เขารู้สึกถึงความงามสง่าของตน สายตาหลายคู่ที่จ้องมองเขามีทั้งความชื่นชมและริษยาแฝงอยู่

(ประชาคม ลูนาชัย, 2543: 129 - 130)

เรื่องนี้แสดงให้เห็นพฤติกรรม และความรู้สึกของนักธุรกิจคนหนึ่ง ที่ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อเพิ่มพูนความยิ่งใหญ่ เพื่อความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นผู้ครอบครอง ซึ่รถยนต์ราคาแพงเพื่อเก็บสะสม ไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์จากการใช้งานอย่างแท้จริง สาเหตุเกิดจากกิเลส ความอยากได้ อยากครอบครอง จึงต้องใช้เงินมากมายเพื่อซื้อมาสองกิเลสตัวเอง และเพราะความเป็นนักธุรกิจสามารถหาเงินมาได้มากยิ่งขึ้นทำให้เกิดความโลภ ความไม่รู้จักพอ จึงทำให้ชีวิตหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องการแสวงหาความสุขจากความร่ำรวย

เรื่อง **ในตู้เย็น** ของ จำลอง ฝั่งชลจิต แสดงให้เห็นเรื่องการใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับเรื่องอาหารเกินความจำเป็น จากข้อความ

ตู้เย็นขนาดหกคิวสี่เหลี่ยมฟ้าสูงเสมอปลายคางส่งเสียงหึ่ง ๆ หลอนเปิดเบา ๆ หลอดไฟสว่างทันที ไฉยเย็นแผ่ซ่านจากช่องน้ำแข็งพร้อมส่งกลิ่นเหม็นอับ หลอนดึงถาดได้ช่องน้ำแข็ง ลูกชิ้นปลาชนิดกลมและรักบี้ที่ซื้อมาอย่างละสองขีดเมื่อวันอาทิตย์ยังเหลืออยู่เจ็ดแปดลูก หลอนหยิบถาดลูกชิ้นที่น้ำแข็งจับเกล็ดมาดมและดูวันหมดอายุ ก่อนยัดลงถึงเป็นชยะ ในถาด น่องไก่ซื้อพร้อมกันตามลงไปอีก สามน่อง หมูเนื้อแดงชิ้นขนาดข้อมือในถาด สไลซ์รสเผ็ดสามแผ่นได้กรอกไก่และได้กรอกหมูรมควันเดือนที่แล้วยังไม่หมด... ฟรุ้งนี้ต้องซื้อของใหม่มาใส่ รื้อออกเสียคืนนี้คงดี ถ้าขึ้นปล่อยไว้ก็น่าเหม็นติดตู้ หลอนนึกพลาถอนหายใจ...

...ชั้นเล็ก ๆ อีกสองชั้นบนชั้นใส่ขวดน้ำ ชั้นในเก็บขวดแยม ตราเซนต์คาลัวร์จากฝรั่งเศส เป็นแยมผลไม้ชนิดผสมน้ำองุ่นขวดกลมขนาดมือกำรอบ ยาวหนึ่งคืบ เนื้อแยมยังเหลือค่อนข้างหนา ลูกสาวเป็นผู้ซื้อมาใช้ปึกว่า ๆ เธอเปิดรับประทานไปครึ่งสองครึ่งช่วงสัปดาห์แรก เธอชอบขวดกับฝาที่มีลวดลายสวยงามน่าเก็บเป็นของสะสม บนฝาระบุวันหมดอายุ ๕/๒/๒๐๐๐ หล่อนวางรอวันหมดอายุที่เดิม ข้างแยมฝรั่งเศสมีแยมลับปะรดของไทยวางเทียบอยู่ เนื้อแยมเหลือครึ่งขวด บนฝาเป็นที่วางแอมป์เปิดแดงที่กำลังเนาเปิบซีกับโคกอย่างละกระป๋อง ชั้นนอกเก็บโยเกิร์ตผสมสตอร์วเบอร์รี่สองถ้วย หมดอายุตั้งแต่วันอังคาร นมเปรี้ยวสามกล่องกับขวดน้ำหอมในกล่องกระดาษ ชั้นล่างสุดมีน้ำใส่ขวดพลาสติกสองขวด นมสดพร้อมไข่มุกกล่องลิตร น้ำส้มแท่งกล่องใหญ่ และเบียร์สิงห์ขวดเล็ก

“อะไรนักก็ไมรู้ ดูสิ นี่ขนาดยังดูไม่หมดเลย”

(จำลอง ผังชลจิต. 2542: 66 - 68)

ครอบครัวนี้ซื้ออาหารมาแช่ไว้ในตู้เย็นมากมาย วางใจว่าตู้เย็นสามารถถนอมอาหารได้นาน แต่มีอาหารหลายชนิดที่หมดอายุแล้ว จึงต้องทิ้ง แสดงให้เห็นว่าใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับเรื่องอาหารเกินความจำเป็น อาหารหลายอย่างต้องทิ้งเพราะเน่าเสีย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความนิยมของต่างประเทศที่มีราคาแพง ซื้ออาหารเพราะภาชนะที่บรรจุมีลวดลายสวยงามทำให้สิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น ต้นเหตุของการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยมาจากค่านิยมในสังคม ฐานะการเงินในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ทำให้สิ้นเปลืองเงินโดยไร้ประโยชน์

3.3.5 การบริโภคความหรูหราราคาแพง

การบริโภคความหรูหราราคาแพง หมายถึง การเลือกซื้อสินค้าที่มีชื่อเสียง ราคาแพง และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคความหรูหราราคาแพง 3 เรื่อง ได้แก่ **อลิสแห่งดินแดนพิศวง, ละครจริงในห้องขาวดำ และพระเจ้ากำม่มุขย์** ดังนี้

อลิสแห่งดินแดนพิศวง ของ ปริญญา ตริโนยใส กล่าวถึงความนิยมในวัตถุสิ่งของ ดังนี้

อลิสเข้าโรงเรียนเหลือเกินเพราะมีแต่นักเรียนหญิง แม้จะมีทอมบ้างแต่ก็ไม่ใช่ของจริง โรงเรียนอลิสบังคับให้ทุกคนใส่ชุดขาวน้ำเงินเหมือนกันหมด และยังมีห้ามแต่งหน้า ห้ามไว้ผมยาว ห้ามตัดผม ห้ามเขียนคิ้ว ห้ามทาปาก จนอลิสและเพื่อนไม่สวยเท่ากันหมด อลิสและเพื่อนเลยต้องอวดยกทรงทั้งที่ไม่มีให้

ยก แหวนเพชร จี้หูอัญมณี นาฬิกาเทกฮอยเออร์ ปากกามองบัง โทรศัพท์โนเกีย กระเป๋าวิตตอง รองเท้า
เฟอร์รารี รวมทั้งวิทยุติดตามตัว ที่พอให้อลิสาไว้สำหรับโทรตามตัว

(อลิสาแห่งดินแดนพิศวง. 2541: 210 - 211)

เรื่องนี้กล่าวถึงกลุ่มเด็กนักเรียนหญิงที่มีความนิยมในวัตถุสิ่งของที่มีราคาแพงและมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปโดยไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย แสดงให้เห็นค่านิยมเรื่องวัตถุนิยมของคน ในสังคมเพื่อแสดงถึงฐานะและรสนิยมของผู้เป็นเจ้าของ สาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม การรับค่านิยมจากต่างประเทศ การเลี้ยงดูของครอบครัว ขาดแบบอย่างและการอบรมที่ดีจาก ผู้ปกครอง ส่งผลให้มีพฤติกรรมใช้จ่ายเงินอย่างไม่รู้คุณค่า

เรื่อง **ละครจริงในห้องชาวดำ** ของ วินทร์ เลียววาริณ สะท้อนให้เห็นกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมสินค้า
แบรนด์เนม ดังนี้

ร่างของชายสองหญิงหนึ่งชุดมุนกันบนเตียงกลมเป็นตัวละครของคืนต่อมา นาฬิกาชี้ที่เวลาสามทุ่ม พอดีเมื่อพวกเขา นั่งรถสปอร์ตคันสีแดงปลาบเข้ามา เปิดวิทยุในรถจนดังออกมานอกรถ ละครกินเวลานาน ถึงเที่ยงคืน เขามองสามร่างนั้นผ่านผนังกระจกหัวเราะที่ ๆ ในคอ ไม่บ่อยนักที่เขาจะได้ชมละครหมู่แบบนี้ ท่าทางของพวกเขาดูเหมือนจะไม่มีใครจักเหน็ดเหนื่อย เมื่อละครจบท่อนแรกก่อนสี่ทุ่มเล็กน้อย พวกเขาสั่ง เครื่องดื่มเข้าไปในห้อง ตอนนั้นเองที่เขาเพิ่งสังเกตเห็นว่าทั้งสามยังเป็นวัยรุ่นนักศึกษา เขารู้สึกแปลกใจอยู่บ้าง เนื่องจากโดยปรกติช่วงสอบจะมีนักศึกษามาที่นั่นน้อยลงกว่าเดิม เขาปิดเครื่องอัดเทปเมื่อพวกเขาเริ่มคุย เรื่องจีปาละ เขาได้ยินพวกเขาคุยกันเรื่องเสื้อผ้าชุดละหำหมิ่นบาทที่ไปชุดมาจากฮ่องกง นาฬิกาฮอยเออร์ เรือนละสองหมื่นแปดพันบาทถ้วน ฯลฯ พวกเขาคุยอยู่กว่ายี่สิบนาทีก่อนที่เริ่มเล่นละครท่อนสองต่อ เขา สังเกตหญิงสาวในเงามืดคนนั้น นึกถึงตัวเองในวัยเดียวกันนั้นซึ่งยังไม่รู้เพียงสำนักในเรื่องเพศ “โลกมัน เปลี่ยนไป” เพื่อนเขาคนหนึ่งเคยว่าไว้

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 166 –167)

เรื่องนี้กล่าวถึงวัยรุ่นที่นิยมสินค้าที่มีชื่อเสียง ราคาแพง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป โดยไม่ได้ คำนึงถึงประโยชน์จากการใช้สินค้าอย่างแท้จริง คุยโอ้อวดด้วยความภูมิใจที่มีไว้ครอบครอง และเพื่อ แสดงให้เห็นว่าอยู่ในสังคมระดับเดียวกัน สาเหตุเกิดจากการอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย ขาดการ ถูกปลูกฝังและการอบรมเกี่ยวกับเรื่องคุณค่าของเงิน การอยู่ในสังคมที่มีค่านิยมวัตถุนิยม จึงทำให้มี พฤติกรรมใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็น

เรื่อง พระเจ้ากัมบมนุษย์ ของ ปรีทรรศ หุตางกูร แสดงให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนิยมสินค้าที่มีชื่อเสียงและการใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็น ดังความว่า

เมื่อวัยหนุ่ม.. เขาชอบเ็นติดคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยดัง จบออกมาก็เริ่มจริงจังกับงานในตำแหน่งเล็ก ๆ ของบริษัทขายรถ ก่อนย้ายเข้าบริษัทเงินทุนชื่อดัง จากนั้นโชคชะตาก็เข้าข้าง ด้วยความมูพยายามไต่ ประสพการณ์ถึงขั้นเขียนเงิน เขามีส่วนวางแผนสินเชื่อการเก็งกำไร เล่นหุ้นตามกุนซื้อ เลือกคบปีศาจการเงิน ทั้งหมดค่อย ๆ แปรความมั่งคั่ง ความมั่นใจมาสู่เขาจนมีสโลแกนเฉพาะว่า ‘เงินและเงินคืออำนาจ’

ครั้นชำนาญมากก็สนุกกับการหาเงิน ชีมชั้บระบายเงินเอาชนะคู่แข่ง ดูเหมือนไม่มีอะไรมาหยุดความร่ำรวยกับตำแหน่งที่สูงเพิ่ม จากโตโยต้า เป็นจากัวร์ บีเอ็ม จบลงที่เบนซ์ตาตักแต่น จากทาวน์เฮ้าส์ เป็นบ้านแฝด คอนโดฯ จบลงที่บ้านเดี่ยวร่วม 10 ล้าน เขาพบรักลูกเจ้าสัวและสัญญาจะแต่งงานกัน พร้อมกันก็หมุนเงินคล่องแคล่วสร้างกิจการธนสมบัติ กระทั่งฟองสบู่สวยพริ้งแห่งประเทศแตกดังโพละ

ดังที่รู้อยู่ ธุรกิจสินค้าปลอดภาษี บริษัทเงินทุนล้มระเนระนาด เขาถูกออกจากการงานโดยมีเงินเดือนล่วงหน้า 7 เดือนซึ่งจะพออย่าได้อะไร จากผ่อนบ้านเดือนละ 40,000 มีส่งแค่เดือนละ 1,000 จนมีโทรศัพท์มาตาม

“คุณคะ ค่าผ่อนบ้านไม่ครบคะ”

“พี่ตักงานนะน้อง มีให้แค่เดือนละ 1,000 ขึ้นจ่ายเท่าเดิมพี่จะกินอะไร”

“แต่คุณทำอย่างนี้ไม่ได้คะ เรามีสัญญากัน”

“จะให้ทำยังไง คนตักงานนี่คุณ”

“งั้นเราจะยึดบ้านและห้อง”

“เชิญยึดเชิญฟ้อง”

แล้วส่วนคนรักก็มาหนึ่งงานแต่งไปอีก กิจการเทคโอเวอร์

(ปรีทรรศ หุตางกูร. 2545: 110 - 111)

เนื่องจากตัวละครอยู่ในสังคมวัตถุนิยม จึงทำให้ลุ่มหลงอยู่กับเรื่องการแสวงหาเงิน ความร่ำรวย เลือกรซื้อที่อยู่อาศัย และสินค้าที่มีราคาแพงมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อสังคมเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ตัวละครถูกให้ออกจากงาน ไม่มีรายได้ จึงทำให้เดือดร้อนเรื่องการเงินและมีหนี้สินมากมาย

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยมเป็นจำนวน 29 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การขายบริการทางเพศเป็นจำนวน 12 เรื่อง พบว่าสาเหตุที่ทำให้มาขายบริการทางเพศคือต้องการเงิน สัมพันธ์กับสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด การขายบริการทางเพศเป็นวิธีการ

ที่ง่าย รวดเร็ว และได้เงินเป็นจำนวนมาก และผู้เขียนสะท้อนให้เห็นการขายบริการทางเพศในรูปแบบใหม่ที่แอบแฝงมาในเชิงธุรกิจต่าง ๆ เช่น สวนอาหาร ร้านอาหารโอเกะ ร้านเสริมสวย เป็นต้น ปัญหาที่พบรองลงมาได้แก่ การนิยมความร่ำรวยและความมีชื่อเสียงมีจำนวน 11 เรื่อง การบริโภคนิยมมีจำนวน 5 เรื่อง การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมีจำนวน 5 เรื่อง และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือการบริโภคความหรูหราราคาแพงมีจำนวน 3 เรื่อง สะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน คือคนให้ความสำคัญกับเรื่องเงิน ความร่ำรวย และความมีชื่อเสียง มากกว่าความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะกับคนในครอบครัว ส่วนการเลือกบริโภคสินค้านักเลือกที่ี่ห่อ ความมีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของคนทั่วไป มากกว่าการเลือกบริโภคโดยคำนึงถึงประโยชน์จากการใช้สอย และการเลือกซื้อสินค้าราคาแพงเพราะต้องการแสดงฐานะของตนในสังคม

3.4 ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย

ระเบียบวินัยเป็นจริยธรรมสำคัญที่ช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และช่วยพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า การขาดระเบียบวินัย และระเบียบข้อบังคับจะทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 ปรากฏปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย 6 ลักษณะ คือ การทำผิดวินัยในอาชีพ การค้าที่ผิดกฎหมาย การผิดวินัยของนักเรียน นักศึกษา การผิดกฎหมายจราจร การผิดวินัยสงฆ์ และการล่าสัตว์ป่าสงวน ปรากฏในเรื่องสั้นจำนวน 28 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของผมหักกับพ่อ, กามสุขัลลิกานูโยค, ตึกตา, เซ็งเม้ง, หมากกลางถนน, อนาคตของชาติ, ที่ร้านน้ำชา, วงจรชีวิต, อิทธิปาฏิหาริย์, ผู้แพ้, เพลงคลื่น, เสียงเพรียกจากซอยร้าง, เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, บริสุทธิ, ฆาตกร, แม่น้ำ, ภาพลวง, กรมอุตุนิยมวิทยา, วิปริต, แม่ยก, ไบหน้าและดวงตา, ละครคนเมือง, บุญ-อุ-ตา, ท่านอีหม่าม, นายบังเอิญ, พุศจิกายน, เรื่องเล่า สายน้ำและความตาย และบุรุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน

3.4.1 การทำผิดวินัยในอาชีพ

ในแต่ละอาชีพจำเป็นต้องมีกฎระเบียบข้อบังคับหรือจรรยาบรรณเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติซึ่งช่วยควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบอาชีพให้ทำตามบทบาทหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง ผู้ประกอบการ และสังคม สังคมปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกสายอาชีพจะต้องมีจริยธรรม

หรือจรรยาบรรณของตนเป็นข้อบังคับภายในจิตใจ นอกเหนือไปจากกฎหมายซึ่งบังคับเพียงผิวเผินภายนอก

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดวินัยในอาชีพ 15 เรื่อง ได้แก่ คำให้การ, อิทธิปาฏิหาริย์, แม่น้ำ, บุรุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน, เรื่องของผมกับพ่อ, วงจรชีวิต, เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, ฆาตกร, กรมอุตุนิยมวิทยา, มีดด้ามงา, เปรี้ยวจากซอยร้าง, เพลงคลื่น, พุศจิกายน, ตึกตา และบริษัท

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาการทำผิดวินัยในอาชีพ ดังนี้

เรื่อง คำให้การ ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงนักบัญชีธนาคารที่ทำผิดกฎหมายด้วยการโอนเงินจากลูกค้า ดั่งข้อความต่อไปนี้

ผมพบเพื่อนใหม่หลายคนในคุก มากกว่าครึ่งต้องคดีฉ้อฉล สมพงษ์เป็นนักบัญชีที่เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ เขาโอนเงินธนาคารโดยการป้อนข้อมูลให้คอมพิวเตอร์ตัดเศษสตางค์ของบัญชีลูกค้าทุกคนเข้าบัญชีของเขา เพียงคนละไม่กี่สิบลบาทต่อเดือนโดยไม่มีใครสังเกตเห็น เขาสามารถยกยอกเงินธนาคารมาได้เกือบยี่สิบล้านบาทก่อนถูกจับได้

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 28)

เรื่องนี้กล่าวถึงนักบัญชีธนาคารคนหนึ่งที่โอนเงินลูกค้าโดยการตัดเศษสตางค์ของลูกค้าเข้าบัญชีตัวเอง แสดงให้เห็นถึงการทำผิดกฎหมายโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน ความรู้ และความสามารถเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง สาเหตุเกิดจากตัวละครทำงานอยู่กับเงินเป็นจำนวนมากจึงทำให้เกิดกิเลส ความอยากได้ เงินจึงเป็นแรงจูงใจในการทำผิดครั้งนี้ ทำให้ธนาคารดังกล่าวเสียหายชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือ ลูกค้าสูญเสียเงิน และตัวละครต้องถูกให้ออกจากงาน และต้องถูกดำเนินคดีตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่อง อิทธิปาฏิหาริย์ กล่าวถึงอาชีพตำรวจที่ทำผิดวินัยโดยใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ ดังนี้

ตำรวจพาเมียทูนไปไม่ถึงโรงพัก กระบะคันนั้นแล่นห่างจูดจับกุมมาได้ไม่ไกลเสียงปืนดังขึ้น เป็นวิสามันฆาตกรรม...จำชายกับตำรวจที่ไปด้วยกันอ้างว่า เมียทูนแย่งปืนจากเขาดำรวจแล้วกระโดดลงรถหนีเข้าป่า พอถูกไล่ตามจับกุมแกก็ยิงต่อสู้ จำเป็นเองที่ตำรวจจะต้องป้องกันตัว

ป่าสายทองรับศพผัวกลับมา นางไม่ได้ร้องไห้หรือตีโพยตีพาย นั่งเงยบออยู่ท่ามกลางเสียงซุบซิบของเพื่อนบ้าน พวกเขาพูดกันว่าเผ่าทูนไม่น่าทำเช่นนั้นเลย กะอีแค่เหล่าเถื่อนยี่สิบสามสิบแกลลอน หากเรื่องถึงโรงศาลแกจะได้รับโทษสถานเบา ถ้ามีเงินเสียค่าปรับก็อาจไม่ต้องติดคุกให้หัวโตแม้แต่เดือนเดียว

ป่าสายทองรู้ดี ผัวนางไม่เคยจับปืน- เผ่าทูนยิงปืนไม่เป็นถึงแม้แกดูเจ้าเล่ห์แสนกลอยู่บ้างในบางครั้ง แต่ออกจะซื่อฉลาดในเรื่องชกต่อยหรือตีรันฟันแทง แกเป็นคนชอบสนุกมาแต่ไหนแต่ไร ไม่ยอมละทิ้งอาชีพเดิมโดยง่ายก็เพราะอยากมาร่วมกับเพื่อนบ้านในงานรื่นเริง

(ประชาคม ลุนาชัย. 2541: 53 - 55)

เมื่อตำรวจจับเผ่าทูนนักต้มเหล้าเถื่อนได้จึงวิสามัญฆาตกรรมเผ่าทูนเป็นการแก้แค้น เพราะโกรธแค้นที่ถูกเผ่าทูนหลอกจนจับกุมเผ่าทูนไม่ได้ สะท้อนให้เห็นว่าตำรวจทำผิดวินัยร้ายแรงเพราะใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจที่ตนมี ฆ่าคนตายเพราะความแค้นส่วนตัว ตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมาย ทุกคนจึงเชื่อตามคำที่ตำรวจให้การ ทำให้ไม่มีใครรู้ว่าเป็นผู้กระทำความผิด และไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย เหตุการณ์นี้ทำให้ภรรยาของเผ่าทูนมีความรู้สึกด้านลบต่อตำรวจเพราะความที่รู้จักสามีของตนเองดี จึงรู้ว่าเผ่าทูนถูกตำรวจฆ่าตาย

เรื่อง **บุรุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน** ของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ กล่าวถึงบุรุษไปรษณีย์ที่ทำผิดกฎข้อบังคับในอาชีพของตน เช่นตัวอย่าง

ในที่สุดบุรุษไปรษณีย์ก็ได้ฉวยโอกาสจากหน้าที่การงานอย่างวายร้าย นั่นคือเขาได้รับจดหมายที่หญิงสาวนำมาทิ้งตู้เอาไว้เสียพร้อมๆ กันกับที่ปริศนาลึกลับของเธอได้ถูกเปิดออก เขาอ่านจดหมายฉบับนั้นอย่างขบขันระคนสมเพช เอ้อเฮอะ ช่างตลกบริสุทธิ์เสียเต็มประดา หากู้กันทางหน้าหนังสือพิมพ์...

...หลังจากวันนั้นเป็นต้นมา หญิงสาวจึงไม่อาจล่วงรู้ได้เลยว่าจดหมายฉบับแล้วฉบับเล่าที่เธอเขียนขึ้น ได้ถูกบุรุษไปรษณีย์ผู้หนึ่งฉกฉวยเอาไปอ่านและเผา

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 296 – 297)

บุรุษไปรษณีย์แอบชอบหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งตาบอดข้างหนึ่ง เธอจะมาส่งจดหมายที่ตู้ไปรษณีย์เป็นประจำทำให้บุรุษไปรษณีย์สงสัยจึงรีบจดหมายเปิดอ่านและทำลายด้วยการเผาทิ้ง เมื่อบุรุษไปรษณีย์รู้ว่าหญิงสาวเขียนจดหมายหาคู่จากทางหนังสือพิมพ์ทำให้เขาไม่พอใจ สมเพชเธอ เขาจึงสวมรอยเขียนจดหมายปฏิเสธทำให้หญิงสาวเศร้าเสียใจมากจนฆ่าตัวตายในแม่น้ำ ดังตัวอย่าง

วันคืนของหญิงสาวแปรเปลี่ยนเป็นสีดำสนิท หลังจากได้รับจดหมายฉบับนั้น เธอหมกตัวอยู่แต่ในบ้าน ปล่อยให้แสงผัดเยียดเข้ามา ปล่อยให้แมวสาวร้องโอดครวญ เธออ่านจดหมายฉบับนั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า ร้องไห้จนไม่มีน้ำตาหลังไหลออกมาอีกต่อไป เนื้อความตอนหนึ่งทำให้หัวใจของเธอปวดแปลบเกินจะทนทน ...การที่ผมไม่ได้ตอบจดหมายฉบับแล้วฉบับเล่าของคุณ คุณก็น่าจะเข้าใจได้อย่างง่ายดายว่าผมปฏิเสธคุณ อย่าเสียเวลาเขียนจดหมายมาอีกเลย อีกอย่าง ผมก็ยังไม่อยากเปลี่ยนรสนิยมไปแต่งงานกับผู้หญิงตาบอดเสียด้วยสิ...

หญิงสาวจัดการเผาจดหมายฉบับนั้นในคำคืนเดือนดาวกระจ่างฟ้า เธอจัดการปิดบ้านอย่างเรียบร้อย ให้อาหารแมวสาวมากกว่าทุกวันที่ผ่านมา รถไฟเคลื่อนขบวนผ่านไปพร้อมเปิดหวูดก้องสะท้อนลำนน้ำ

ขณะที่หญิงสาวก้าวลงสู่สายน้ำ บรูซไปรษณีย์กำลังหัวเราะอย่างรื่นรมย์อยู่ในร้านเหล้า เธอปล่อยให้ตัวเองจมดิ่งลงสู่ก้นแม่น้ำ ไม่มีจดหมายกล่าวลาสักฉบับ แม้ก่อนหน้านั้นเธอจะชอบเขียนจดหมายเป็นชีวิตจิตใจ อยู่ ๆ แก้วเหล้าในมือของชายกลางคนก็พลัดร่วงลงกระแทกพื้นร้านแตกกระจาย ใครคนหนึ่งในวงโพล่งออกมาว่า มีเมียสาวมือไม้ยอมอ่อนเป็นธรรมดา แล้วพวกเขาก็พร้อมใจกันระเบิดหัวเราะดังลั่น

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 299 – 300)

บรูซไปรษณีย์ทำผิดกฎระเบียบวินัยในอาชีพของตนเพราะรู้สึกชอบหญิงสาวที่มาส่งจดหมาย และเกิดความหวังอยากให้หญิงสาวชอบตนเองด้วยเช่นกัน ดังนั้นเมื่อรู้ว่าหญิงสาวเขียนจดหมายติดต่อกับชายคนหนึ่งอยู่ จึงทำให้บรูซไปรษณีย์เกิดความผิดหวัง และไม่พอใจเผาจดหมายทิ้งและแอบสวมรอยเขียนจดหมายตอบกลับหญิงสาวในเชิงปฏิเสธ การทำผิดวินัยของบรูซไปรษณีย์เป็นสาเหตุที่ทำให้หญิงสาวฆ่าตัวตาย

ในเรื่อง **เรื่องของผมกับพ่อ** ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรและการละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจราจร ดังความว่า

“นี่นะ พ่อจะพาแกไปดูอะไรบางอย่าง ขับรถตรงไป...” พ่อชี้มือไปเบื้องหน้า ผมขับเก่งราคาสิบล้าน ตามทางที่พ่อบอก เมื่อถึงสี่แยกหนึ่ง ผมขับรถฝ่าไฟแดงอย่างไม่หวั่น แต่ผ่านไปได้ไม่กี่วินาที ตำรวจจราจร นายหนึ่งก็โบกมือให้ผมจอดรถ

“ขอไปขับชีด้วยครับ” นายตำรวจกล่าว

ผมยื่นใบขับชีให้เขา “คุณตำรวจจัดการเขียนใบปรับเลย”

นายตำรวจจ้องสี่ลิมมองหน้าผมเหมือนไม่เคยเจอคนแบบนี้มาก่อน เขามองดูใบขับชีและรถคันใหม่ เอี่ยมสลบกับหน้าผมอยู่ครู่หนึ่งอย่างลึกลับ ก่อนโบกมือให้ผมไปได้

“ทำไมเขาไม่ปรับแก?” พ่อถาม

“เขาคงกลัวเจอแจ็กพ็อตไปจับเอารถคนใหญ่คนโตเข้านะซี รถแบบนี้ไม่ใช่ใคร ๆ ก็มีกันได้”

“น่าสมเพช”

“ใคร? เขาหรือผม?”

“นำสมเพชสังคมเรา มันชักละเทะเจริญลงไปทุกวัน...” พ่อเปรยก่อนบอกทางต่อ

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 125)

ชายหนุ่มคนหนึ่งขับรถหรูราคาแพงฝ่าไฟแดงและถูกตำรวจเรียกให้จอดแต่ตำรวจไม่กล้าดำเนินการลงโทษชายหนุ่มเพราะเกรงว่าอาจเป็นคนใหญ่โตแล้วจะทำให้ตนเองเดือดร้อนภายหลัง จึงปล่อยตัวไป เรื่องนี้แสดงให้เห็นผู้ทำผิดกฎจราจร การละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเพราะเกรงกลัวว่าจะทำให้เดือดร้อนภายหลัง สาเหตุที่ชายหนุ่มขับรถฝ่าไฟแดงด้วยความประมาท ไม่เกรงกลัวความผิดที่ตนกระทำเพราะถือว่าตนเองมีฐานะร่ำรวย มีอำนาจ สามารถทำให้ไม่ต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

เรื่อง **วงจรชีวิต** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงภัสชกรชาตวินัยในหน้าที่การงานคือไปทำงานสายและกลับก่อนเวลา จากบทสนทนา

“ขอโทษที วันนี้มาค่าไปหน่อย”

นัยนาในชุดเสื้อขาวกระโปรงสีส้ม กล่าวขอโทษกับชาญชัย เนื่องจากเธอมาถึงร้านช้าไปเกือบชั่วโมง

“ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโทรขอข้อมูลด่วน นาเลยเสียเวลาสรุป จะรีบมาก็ไม่ได้ พวกคุณนี่ไม่รู้เรื่อง”

หญิงสาวแก้ตัวโดยอ้างงานประจำที่เธอทำทั้งที่ความจริงเธอมาช้าเพราะแวะดูเสื้อ กระโปรง ชุดใหม่ที่ร้านค้ามุกถนน แต่เธอไม่กลัว เพราะอย่างไรชาญชัยต้องจ้อเธออยู่แล้ว ด้วยเธอมีปริญญา ร้านขายยาจึงต้องจ้างมาประจำตามกฎหมาย วันใดที่เธอไม่มา ชาญชัยพร้อมที่จะทำตัวเป็นภัสชกรเอง วันใดที่เธอมาสิ เขาต้องหนีไปอยู่หลังร้านหรือนั่งเก็บเงินอย่างเดียว ...

... “วันนี้รีบกลับหรือเปล่านั้น”

คำถามของชาญชัยทำให้นัยนาแปลกใจ เธอจึงย้อนถามกลับทันทีว่า

“ทำไมหรือคะ”

“ผมไม่แน่ใจ เพื่อคุณจะต้องรีบกลับ เหมือนเมื่อวานที่ต้องไปเยี่ยมคุณป้า เป็นยังไงครับ อากาศดีขึ้นบ้างแล้วหรือยัง”

นัยนาจึงคิดได้ว่า เมื่อวานเธอต้องรีบออกไปเก็บเบี้ยประกันจึงโกหกว่าจะไปเยี่ยมญาติ ดีแล้วที่จำได้ เธอจะได้อ้างต่อ เพราะอย่างไรวันนี้เธอก็ต้องไปเก็บอีกรายอยู่แล้ว

“อ้อคะ ขอบคุณคะ แกก้ค่อยยังชั่วแล้วคะ แต่วันนี้ต้องเอาวิตามินไปให้คุณป้า จะได้ฟื้นตัวเร็ว นาต้องขอโทษที่ต้องรีบไป บ้านแกก้ไกลด้วยคะ เกรงใจเสียจังเลย”

“ไม่เป็นไรครับ ไม่ใช่คนอื่นคนไกล ต้องช่วยเหลือกันอยู่แล้ว”

(ปริญญา ตรีน้อยใส. 2541: 155,158)

นัยนาเป็นเภสัชกรและรับทำงานนอกเวลาที่ร้านขายยาแห่งหนึ่งแต่เธอมาสายและกลับก่อนเวลาเลิกงานเป็นประจำ แสดงให้เห็นการขาดวินัยในหน้าที่การงานคือนำเวลาทำงานไปใช้ในเรื่องส่วนตัวและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเพราะกฎหมายกำหนดให้ร้านขายยาต้องมีเภสัชกรประจำร้านนั้น หมายถึงการขายยาเป็นเรื่องที่สำคัญจึงจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้จัดยาให้ การขายยาโดยไม่มีความรู้เรื่องยาอาจทำให้ผู้ซื้อได้รับอันตราย นัยนากล้ามาสายและกลับก่อนเพราะถือว่ายานอะไร เจ้าของร้านขายยาก็ต้องจ้างเธอทำงานต่อไป เพราะเภสัชกรมีจำนวนน้อย และร้านขายยาจำเป็นต้องมีเภสัชกรประจำร้านเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นัยนาจึงใช้เป็นโอกาสเอาเปรียบเจ้าของร้าน

เรื่อง **เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา** ของ พิสิฐ ภูศรี กล่าวถึงอาจารย์ผู้ชายทำผิดวินัยในเรื่องชู้สาว จากตัวอย่าง

อาจารย์สมพงษ์ – อาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์ เพิ่งบรรจุเข้ามาได้ไม่นาน พวกเราไม่ค่อยให้ความสำคัญเคารพสักเท่าไร อายุที่ไม่ต่างกันนักก็เป็นส่วนหนึ่ง แล้วการวางตัวของแกก็ชวนให้หมั่นได้มากกว่าควรเคารพ ชอบพูดจาขี้ยวนกวนประสาทนักศึกษาชาย แต่กับนักศึกษาหญิงกลับพูดจะจำ กะหลีกะหลอ...

... “นายรู้ไหมว่าแกถูกไล่ออกไปแล้ว” สนั่นช่วยบอกข่าวใหม่ “หลังจากพวกเราจบไปไม่กี่ปี แกไปปล้ำเด็กในแผนก ผู้หญิงคนนั้นเอาเรื่อง สุดท้ายก็รวมหอมเสียค่าทำขวัญไปหลายหมื่น ไม่ต้องติดคุก แต่แกก็โดนเล่นทางวินัยให้ออกจากราชการ”

“อาจารย์บ้าๆ พรรคนี้ก็มี” ผมถุยน้ำลายส่ง

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 100-102)

เรื่องนี้กล่าวถึงอาจารย์ชายคนหนึ่งสอนวิชาประวัติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทำผิดวินัยครูดด้วยการล่วงละเมิดทางเพศหญิงที่มีใช้ภรรยาตนเอง จึงถูกให้ออกจากราชการ นับเป็นการทำผิดวินัยร้ายแรงเรื่องชู้สาว ทำลายภาพลักษณ์ของความเป็นครูบาอาจารย์และทำให้สถาบันการศึกษาเสียชื่อเสียง

เรื่อง **ฆาตกร** ของ เสาวรี กล่าวถึงตำรวจจับผู้บริสุทธิ์โดยไม่มีการตรวจสอบหรือให้ความเป็นธรรมแก่ผู้บริสุทธิ์ ซ้อมผู้ต้องสงสัยเพื่อให้สารภาพความผิดจนเสียชีวิต และไม่มีการลงโทษตำรวจที่ทำเกินกว่าเหตุ จากข้อความ

เขาถูกจับกุมตัวในเช้าวันหนึ่ง ตำรวจบุกมาที่บ้านเขา ขณะที่เขายังนอนซุกตัวอยู่บนแคร่ในกระท่อม ไม้ไผ่หลังเล็ก ๆ ที่ชายทุ่ง จากนั้นสิ่งดี ๆ ในชีวิตของเขาก็เริ่มถูกทำลายลงทีละน้อย...

... เมื่อการซ้อมครั้งสุดท้ายมาถึง เขาถูกส่งตัวเข้าโรงพยาบาลกลางดึก แพทย์รับตัวไว้รักษาและ จากนั้นเขาก็ถูกส่งตัวมาที่นี่อีก ถ้าเพียงแต่เขาจะโกหกตำรวจว่า เขาเป็นฆาตกรจริง ทุกคนพร้อมแล้วที่จะ เชื่อคำมดเท็จนั้น แต่เมื่อเขาพูดความจริง อธรรมได้ปฏิเสธรัน ...

... “ยายรู้ใช่ไหมว่าผมไม่ผิด” เขารู้สึกว่าเสียงนั้นตีบตันไม่สามารถเปล่งออกมาได้ หากยายยิ้มและ ผงกศีรษะ

“ผู้หญิงคนนั้นชื่อตัวผมเมื่อวานนี้ เขาบอกว่า ผมพยายามฆ่า เขาเรียกผมว่า “ไอ้ฆาตกร” ยายส่ายหน้า ไปมา เขามีความสุขที่ยายเชื่อเขา ยังมียายที่เชื่อในความบริสุทธิ์ของเขา คงเป็นเพราะยายตายแล้วยายจึงรู้ ความจริงคืออะไร อาจบางที...จะมีแต่ปรโลกเท่านั้นที่ระมัง ที่สามารถล่วงรู้ความจริงทั้งหมดที่เกิดขึ้นบน โลกมนุษย์

เสียงรอกเท้าสั้นหนัก ๆ ย่ำอยู่ที่พื้นรอบ ๆ ตัว ยายถอยออกไปยืนที่ปลายเท้าเขา

“ไปกันเถอะ ยายมารับ” เป็นครั้งแรกที่ยายพูด เขาไม่รู้สึกลับปวดอีก ร่างกายเบาสบาย เขาลุกขึ้นและ เดินไปหายาย

“ไปที่ไหน” เขากลาม

“กระท่อมไม้ไผ่” ยายตอบ

เขาได้กลิ่นหอมของดอกไม้ เขาเห็นร่างของตัวเองนอนนิ่งอยู่ที่พื้นคูก มีเลือดแห้งกรังที่ปากและจมูก ท้องบวมพอง ใบหน้าขาวซีด ตำรวจ 3 - 4 นายยืนอยู่ใกล้ ๆ สีหน้าไม่ค่อยดี

เขามองหน้าของฆาตกร ผู้ซึ่งได้ฆ่าความจริงไปจากโลกและเดินตามยายไปอย่างช้า ๆ กลิ่นดอกไม้ ล่องลอยอยู่เหนือศีรษะเขา

เช้าวันรุ่งขึ้น ศพนักโทษชายไม่มีญาติ ถูกนำส่งไปเต็ที่ตั้ง เหตุการณ์ทุกอย่างดำเนินต่อไปตามปกติ

(เสาวรี. 2543: 76 - 80)

ชายคนหนึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์แต่ถูกจับข้อหาข่มขืนและพยายามฆ่า โดยมีหญิงสาวเจ้าทุกข์มาชี้ตัว เขาถูกตำรวจซ้อมหนักเพื่อให้ยอมรับสารภาพว่ากระทำผิดจนกระทั่งเขาเสียชีวิตจากการถูกซ้อม ตันเหตุที่ทำให้ชายผู้นี้ต้องเสียชีวิตทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดเนื่องมาจากการทำงานของตำรวจที่ไม่รอบคอบ ไม่มีการสืบหาข้อเท็จจริง ไม่ให้ความเป็นธรรมกับผู้ต้องสงสัย ซ้อมผู้ต้องสงสัยจนถึงแก่ ความตาย เป็นการกระทำที่ทำเกินกว่าเหตุซึ่งผิดวินัยของอาชีพตำรวจ และหลังการเสียชีวิตของชายผู้นี้ก็ไม่มี การตรวจสอบหรือลงโทษการทำงานของตำรวจ

เรื่อง กรมอุตุฯ นิยมวิทยา ของ ปราบดา หยุ่น เรื่องนี้กล่าวถึงยามรักษาความปลอดภัยทำผิดกฎระเบียบหน้าที่ด้วยการหลับในขณะกำลังปฏิบัติงาน

“คุณต้อตื่นแต่เช้า ทำอะไรอยู่ครับ”

“ไม่ได้ทำอะไร” รอบข้างคุณต้อเงยเงยบ ตั้งผู้พูดอาศัยอยู่ในตู้เสื้อผ้าว

“คุณต้อเป็นนักเรียนหรือทำงานแล้วครับ” นักจัดรายการหนุ่มพยายามเต็มที่ที่จะปิดปากความหมอดอาลัยตายอยากของชายในสาย

“ผมเพิ่งถูกไล่ออกจากงาน”

“คุณต้อทำงานอะไรครับ”

“เป็นยามพี่ ผมเป็นยามคอนโด”

“คุณต้อพอจะบอกได้ไหมครับว่าถูกไล่ออกด้วยเหตุผลอะไร อาจทำให้คุณต้อสบายใจขึ้น ถ้าได้บอกเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง”

“เมื่อคืนผมเผลอหลับ แล้วมีขโมยเข้าไปในตัวตึก ตำรวจมาเต็มไปหมดเลยพี่ ห้องที่ถูกขโมยเป็นห้องผู้ใหญ่ เขาไว้วางใจเจ้าหน้าที่คอนโดได้ผมออกตรงนั้นเลยพี่ พอผมตื่นมา เขาก็ไล่ผมออก”

นักจัดรายการหนุ่มเงยไปชั่วขณะ เขาอาจจะนึกอยู่ในใจว่า เป็นผม ผมก็คงไล่คุณออกเหมือนกัน มันเป็นเรื่องธรรมดา คุณหลับในหน้าที่ หน้าที่ของคุณคือต้องตื่นตอนคนอื่นเขานอนหลับฝันดี พอคนที่เขาคอร์จะหลับฝันดีต้องตื่นมาเจอกับฝันร้าย เขาก็ต้องโมโหและลงโทษคุณ เหตุผลมันมีอยู่ แล้วผมจะพูดอะไรกับคุณดี

“เขาก็น่าจะให้โอกาสคุณต้อแก้ตัวนะครับ ยามเป็นอาชีพที่น่าเห็นใจ เป็นใครก็ต้องเผลอหลับกันได้”

“ผมไม่ไหวแล้วพี่ ไม่รู้จะอยู่ต่อไปได้ยังไงถ้าไม่มีงาน เงินผมก็ไม่มีเลย ต้องส่งแม่ที่ต่างจังหวัดอีก แม่ผมก็ป่วยใกล้ตายอยู่แล้ว ไม่มีเงินค่ายารักษา” คุณต้อเสียดสีอุ้งน้ำหนักเสียงเบาบางเหมือนจะเป็นลม

“ทำใจดี ๆ ไว้ครับคุณต้อ วันนี้คุณอาจจะได้งานใหม่ก็ได้”

“ไม่ได้หรอกพี่ ผมไม่ไหวแล้วจริงๆ ผมไม่อยากเป็นลูกกตัญญู ถ้ารักษาแม่ไม่ได้ ผมตายก่อนเสียดีกว่า”

(ปราบดา หยุ่น. 2545: 119 – 120)

เหตุที่ยามรักษาความปลอดภัยเผลอหลับในขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากทำงานในช่วงเวลากลางคืน ร่างกายต้องการพักผ่อน และเกิดจากความประมาทไม่คาดคิดว่าจะมีขโมย ดังนั้นขโมยจึงสามารถเข้าไปขโมยทรัพย์สินในคอนโดได้ ทำให้เจ้าของห้องที่ถูกขโมยสูญเสียทรัพย์สิน และยามรักษาความปลอดภัยถูกไล่ออกจากงาน เกิดความทุกข์ใจมากถึงกับสิ้นหวังในชีวิตเพราะไม่มีเงินส่งไปให้แม่ซึ่งป่วยอยู่ที่ต่างจังหวัด แสดงให้เห็นผลเสียที่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบในอาชีพจึงทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

เรื่อง **มิดด้ามงา** เรื่องนี้กล่าวถึงตำรวจที่ทำผิดกฎระเบียบวินัยในหน้าที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงปืนดังขึ้นตึกๆ กันสามนัด ก้องสะท้อนไปทั่วหุบเขา ร่างกายของผู้ต้องหาแหกห้องขังกระเด็นคว่ำลงบนเนินดิน ชักกระตุกอยู่ไม่กี่อึดใจก็แน่นิ่ง ผู้กองหนุ่มเก็บปืนพกและค่อยๆ สืบเท้าเข้าไปใกล้

มิดด้ามงากระเด็นตกอยู่ห่างผู้ตายราวสองสามช่วงแขน ผู้กองหนุ่มยืนนิ่งมองอยู่ชั่วอึดใจก่อนควักผ้าเช็ดหน้าห่อหีบขึ้นมา เพียงสัมผัสมีดมรณะครั้งแรกหัวใจเขาเต้นแรงขนลุกชูไปทั้งตัว กระแสลึกลับแล่นซ่านไปทั่วสายเลือด

พลันเขานึกถึงมิดอีกเล่มซึ่งเก็บซ่อนไว้ใต้แจ็กเก็ตเมื่อหลายวันก่อน เขาเก็บหลักฐานชิ้นนั้นไว้โดยไม่ปริปากบอใคร นอกจากกำชับให้ตำรวจได้บังคับบัญชาเรียบร้อยติดตามคนร้าย

เขาทำในสิ่งซึ่งตัวเองก็คาดไม่ถึง ล้วงมีดเล่มนั้นออกจากแจ็กเก็ตยัดใส่มือคนร้าย

นายตำรวจหนุ่มครอบครองมีดมรณะของฆาตกร ซัดล้างคราบเลือด เก็บซ่อนไว้ในห้องพักไม่ยอมให้สายตาคู่อื่นพบเห็น

(ประชาคม ลุนาชัย. 2543: 114)

ตำรวจหนุ่มคนหนึ่งตามจับคนร้ายที่แหกห้องขังหนีออกไป และได้ปล้นฆ่าอีกหลายครอบครัว เมื่อตำรวจหนุ่มยิงคนร้ายเสียชีวิตแล้วแต่กลับเก็บหลักฐานชิ้นสำคัญที่คนร้ายใช้ฆ่าคนไว้ โดยลับเปลี่ยนกับมีดที่พบเป็นหลักฐานอีกชิ้นก่อนหน้านั้นเพราะเกิดกิเลส ความอยากได้ อยากครอบครอง สิ่งของซึ่งตำรวจไม่มีสิทธิ์จะเก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัวและต้องนำหลักฐานทุกชิ้นในที่เกิดเหตุส่งมอบให้กรมตำรวจเพื่อใช้ประกอบรูปคดี แต่เมื่อไม่มีผู้ใดรู้เห็นจึงเป็นโอกาสให้ตำรวจละเมิดกฎระเบียบวินัยในอาชีพของตน ทำให้ข้อมูลความจริงถูกบิดเบือนไป ทำลายภาพลักษณ์ที่ดีของตำรวจผู้รักษากฎหมาย

3.4.2 การค้าที่ผิดกฎหมาย

3.4.2.1 การค้าของหนีภาษี

ประมวลกฎหมายอาญา (2523: 101) บัญญัติไว้ว่า “ผู้ที่ฝ่าฝืนเกี่ยวกับภาษีอากรไว้ด้วยนั้นก็ถือได้ว่าเป็นกฎหมายอาญาเป็นความผิดและมีบทลงโทษ”

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าของหนีภาษีเป็นจำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ **เซ็งเม้ง** ดังนี้

เรื่อง **เซ็งเม้ง** กล่าวถึง การค้าของหนีภาษี ดังนี้

อาทูลีบอกว่ากิจการขนของหนีภาษีของเขาทำเงินกำไรหลายเท่าตัว เขาคิดจะเปิดร้านขายของหนีภาษีอย่างเป็นทางการ เขาว่า “อ้าวรู้จักเจ้าหน้าที่ตำรวจและศุลกากรหลายคน”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 256)

ตัวละครทำกิจการขนของหนีภาษีแม้รู้ดีว่าเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย แต่ยังคงกระทำและกำลังจะเปิดร้านขายอย่างจริงจังเพราะเห็นว่าเป็นอาชีพที่ทำรายได้ดี เนื่องจากการเลี่ยงการเสียภาษีอากรให้กับรัฐบาลทำให้ได้กำไรจากการขายสินค้ามากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าเงินเป็นแรงจูงใจที่ทำให้คนเลือกกระทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย ส่งผลเสียในเรื่องเงินภาษีที่รัฐบาลต้องได้รับเพื่อนำไปพัฒนาประเทศชาติ และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ศุลกากรทุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.4.2.2 การค้าของผิดกฎหมาย

การค้าของผิดกฎหมายเป็นความผิดทางคดีอาญา หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดไว้ เช่น การค้ายาเสพติด การค้าไม้เถื่อน เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าของผิดกฎหมายเป็นจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ **อิทธิปาฏิหาริย์, มิดดัมมา, แม่ยก, ละครคนเมือง, วรรณกรรม 48 ชั่วโมง และท่านอิหม่าม**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาการค้าของผิดกฎหมาย ดังนี้

ใน **อิทธิปาฏิหาริย์** ของ ประชาคม ลุนาชัย กล่าวถึงนักต้มเหล้าเถื่อนที่ไม่ยอมเลิกอาชีพต้มเหล้าเถื่อนขาย ดังข้อความ

เผ่าทูนเป็นนักต้มเหล้าเถื่อนคนสุดท้ายของย่านนี้ แก่เหมือนตั้งเตาอยู่หน้าประตูคุก คิดดูแล้วมันเป็นอาชีพที่ไม่มือนาคตเอาเสียเลย ทว่าเผ่าทูนเป็นคนดื้อรั้น ไม่เคยเชื่อฟังคำห้ามปรามของญาติพี่น้อง ทุกครั้งที่เมียอ่อนวอนให้เลิกแกเป็นแย่งเสียงดัง ว่านี่มันอาชีพเก่าแก่ระเว้ย ข้าทำมาก่อนทางการจะห้ามเสียอีก เมื่อก่อนมีข้าเจ้าเดียวเสียเมื่อไหร่ บ้านเหนือบ้านใต้ต้มกันให้เกร่อ ผู้ใหญ่บ้านกำนันก็ยังคงทำขายแข่งกับข้า ข้าคิดดูแล้วก็เห็นว่ากฎหมายนั้นแหละผิด ข้าไม่เลิกหรอก

(ประชาคม ลุนาชัย. 2541: 50)

เผ่าทูนมีอาชีพต้มเหล้าเถื่อนขายมาเป็นเวลานานแล้วเมื่อทางการกำหนดว่าเหล้าเถื่อนเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เผ่าทูนก็ยังไม่เลิกประกอบอาชีพนี้ โดยให้เหตุผลว่าทำอาชีพนี้มานานมากแล้ว สาเหตุที่เผ่าทูนไม่ยอมเลิกต้มเหล้าเถื่อนขายเนื่องจากเผ่าทูนมีอายุมากแล้วจึงไม่ต้องการเริ่มต้นใหม่ในอาชีพอื่นที่ไม่มีความรู้ ความชำนาญมากเหมือนอาชีพนี้ และเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ยุติธรรมในเมื่อตนเองทำ

อาชีพนี้มาก่อนที่รัฐบาลจะกำหนดให้เป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย เมาท์นจึงเป็นตัวอย่างไม่ดีของผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

เรื่อง **มิดดัมกา** ของ ประชาคม ลูนาชัย กล่าวถึงตำรวจเข้าจับกุมอาชญากรค้ายาเสพติด ดังข้อความที่ว่า

ชีวิตราชการของเขาก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต่างให้ความรักใคร่ เขานำกำลังตำรวจไปล้อมจับนักค้ายาเสพติด เป็นอีกครั้งหนึ่งในชีวิตตำรวจมือปราบที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการนองเลือด เสียงปีนจากสองฝ่ายดังเป็นประตักแตก อาวุธสงครามจากฝ่ายคนร้ายทำให้ตำรวจหลายนายบาดเจ็บล้มลงทับกองเลือดของตน ยิ่งต่อสู้กันนานเกือบชั่วโมงเสียงปีนจึงสงบ นักค้ายาเสียชีวิตไปหลายคน ที่เหลือมีทั้งบาดเจ็บและพยายามหลบหนี

(ประชาคม ลูนาชัย. 2543: 115)

เรื่องนี้กล่าวถึงตำรวจนำกำลังไปล้อมจับกุมอาชญากรค้ายาเสพติด อาชญากรใช้อาวุธสงครามยิงต่อสู้กับตำรวจ ทั้งสองฝ่ายเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการค้ายาเสพติดเพราะเป็นช่องทางที่หาเงินได้ง่ายและรวดเร็ว แม้ว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายร้ายแรงเนื่องจากยาเสพติดเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

เรื่อง **แม่ยก** ของ จิรภัทร อังศุมาลี สะท้อนปัญหาการค้าของผิดกฎหมายร้ายแรง ดังข้อความที่กล่าววว่า

“จับยาบ้าเกือบสี่ล้านเม็ด” เด็กชายหนังสือพิมพ์ยืนห่างขอทานไม้ไผ่กลั่น ตะโกนพาดหัวข่าวฉบับป้าย

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 144)

เด็กชายหนังสือพิมพ์ตะโกนบอกหัวข่าวในหนังสือพิมพ์เพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้โดยสารที่มารอรถ สะท้อนให้เห็นสังคมในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่มีการขายยาบ้าเพิ่มมากขึ้น เพราะสามารถหาเงินได้มากและรวดเร็ว การค้ายาเสพติดส่งผลเสียต่อความมั่นคงของประเทศชาติ

เรื่อง **ละครคนเมือง** ของประชาคม ลูนาชัย เสนอปัญหาการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมายของผู้มีอำนาจ จากตัวอย่าง

... “พอที่ ตาสรุปแล้วว่า คุณไม่ได้รักจริง ผู้พันล่ะคะ”

เสียงไวโอลินสั้นรัว ภาพใบหน้าผู้พันอำนาจในแก้วบรันดีแดงกำ เขาจับชูกมือข้างที่สวมนาฬิกาข้อมือใน กระเป๋าเสื้อสูท กลืนน้ำลายลงคอ ยิ้มแห้งแล้ง “ตาครับ ผมเป็นทหารอาชีพไม่มีอำนาจอิทธิพลอะไร และ ไม่ใช่เศรษฐีเงินถุงเงินถัง”

“ตาผู้ดี” หล่อนเขิดหน้า “พ่อคุณเป็นบอร์คบริหารรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทสื่อสาร ทำ การค้าสวนตัวอีกหลายอย่าง อย่างบอกนะคะว่าคุณไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง รายได้จากที่ลับที่แจ่งอีกมากมาย ทั้ง กิจการค้าไม้เถื่อน ค่านายหน้าซื้อขายอาวุธ บัญชีส่วนตัวของคุณนะเงินแปดพันล้านเล็กน้อยเต็มที คุณไม่ รักตาเหมือนปากพูด”

(ประชาคม ลุนาชัย. 2543: 94)

จากข้อความตัวละครที่เป็นทหารยศนายพันทำธุรกิจที่ผิดกฎหมายได้แก่กิจการค้าไม้เถื่อน เป็นนายหน้าซื้อขายอาวุธซึ่งล้วนแต่สร้างความเดือดร้อนให้กับประเทศชาติ การประกอบอาชีพที่ผิด กฎหมายของผู้ที่มีอำนาจ มียศตำแหน่ง ทำให้เกิดความสะกดกในการกระทำความผิดมากยิ่งขึ้น สาเหตุเป็นเพราะอาชีพที่ผิดกฎหมาย เป็นอาชีพที่สามารถหาเงินได้มากและรวดเร็ว

เรื่อง **ท่านอิหม่าม** ของ รัตนชัย มานะบุตร กล่าวถึงการค้าของผิดกฎหมาย จากข้อความ

ท่านอิหม่ามตระหนักในหน้าที่ดี แต่ปากของท่านรู้สึกเย็นชาเมื่อเอ่ยถึงน้องชายของเทศมนตรีผู้ที่ได้ กลายเป็นศพในวันนี้

น้องชายของเทศมนตรีผู้นี้ใคร ๆ ก็ทราบว่ามีพฤติกรรมแตกต่างจากพี่ชายราวดำกับขาว และเมื่อเทียบกับ สันยกที่เพิ่งตายไปเมื่อไม่นานมานี้ ก็ไม่ต่างกันเลยในแง่ที่ว่าไม่เคยรู้จักคำว่าละหมาด ไม่เคยรู้จักมัสยิด ซ้ำยังมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมอย่างร้ายแรง เคยต้องโทษคดีฆ่าคนตายมาครั้งหนึ่ง และครั้งสุดท้าย ต้องโทษคดีค้ายาเสพติด ติดคุกไม่นาน ผู้คดีหลุดพ้นมาได้ทั้งสองครั้งสองครา

(รัตนชัย มานะบุตร. 2545: 134)

ตัวละครก่อกบฏคดีฆ่าคนตาย ค้ายาเสพติดเพราะเป็นช่องทางที่หาเงินได้ง่ายและรวดเร็ว แต่เป็น สิ่งที่ผิดกฎหมายร้ายแรง และเนื่องจากเป็นน้องชายของเทศมนตรีผู้มีบารมี มีชื่อเสียงและเกียรติยศ จึง สามารถหลุดพ้นคดีออกมาทำความผิดซ้ำอีก สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และสังคม เป็นตัวอย่างที่ ไม่ได้แก่คนทั่วไป

3.4.3 การผิดวินัยของนักเรียน นักศึกษา

การผิดวินัยของนักเรียน นักศึกษา คือการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนและสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สนใจการเรียน ไม่ใส่ใจหาความรู้ รักสนุก ชอบเที่ยว ไม่มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์ ไม่ตรงต่อเวลา เป็นต้น แสดงพฤติกรรมให้สังคมยอมรับว่าเป็นผู้ใหญ่แล้วด้วยการแสดงออกในทางที่ผิด เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา เล่นการพนัน เหล่านี้เป็นต้น ไม่สนใจกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทยแต่สนใจกิจกรรมในกลุ่มของตนที่ขัดต่อศาสนาและวัฒนธรรมไทย

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดวินัยของนักเรียน 6 เรื่อง คือ **เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, นายบังเอิญ, พุทธศิกายน, เล่าสายน้ำและความตาย, ที่ร้านน้ำชา และบุญ-บุญ-ตา**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดวินัยของนักเรียน ดังนี้

เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา กล่าวถึงนักศึกษามีเรื่องชกต่อยซึ่งผิดกฎระเบียบวินัยของสถานศึกษา ดังนี้

เท่าที่ฉันนั้นเปิดเผยให้รู้ แผนกของเราในปัจจุบันตกต่ำลงเรื่อย ยิ่งหลังจากที่อาจารย์ใหญ่ ผู้ก่อตั้งแผนกเกษียณอายุไป แผนกศิลปกรรมก็กลายเป็นศูนย์รวมก๊วย เด็กในแผนกชอบชกต่อยตีรันฟันแทง สมัยก่อนไม่เคยมีเรื่องอย่างนี้ ซ้ำร้ายการรับสมัครสอบในบางปี มีผู้เข้าสอบน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการ ก็จำเป็นต้องรับ ๆ ไว้ทั้งหมด

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 103)

สาเหตุที่นักศึกษามีเรื่องชกต่อยเกิดขึ้นเสมอ เนื่องจากมีผู้สมัครสอบเข้าเรียนน้อยกว่าจำนวนที่ทางสถาบันต้องการ จึงทำให้ต้องรับผู้สมัครสอบเข้าเรียนไว้ทั้งหมด ดังนั้นนักศึกษาที่เข้ามาเรียนจึงไม่ได้ผ่านการคัดเลือกนักเรียนรองรับเฉพาะผู้ที่ต้องการเข้ามาศึกษาหาความรู้อย่างแท้จริง การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกายเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความก้าวร้าวรุนแรงและผิดกฎระเบียบวินัยของสถานศึกษา สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้ปกครอง และสถาบันการศึกษา

การกล่าวถึงนักเรียนทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน พบในเรื่อง **นายบังเอิญ** จากข้อความที่กล่าวไว้ว่า

แล้วคืนพักแรมลูกเสือที่โรงเรียนก็เวียนมาถึง นั่นแหละคือโอกาสที่ผมจะได้ดูหนังสดโดยแท้ของ บุญเกิด เราทั้งสองลอบหนีออกมาจากค่ายในยามดึก ไม่มีปัญหาใดๆ ทั้งสิ้นด้วยการวางแผนอันชาญฉลาด รัศมของบุญเกิด หลังจากข้ามสะพานเราก็พากันลัดเลาะลงตลิ่ง ใจของผมเต้นโครมครามบอกไม่ถูก นี่ถ้าแม่รู้ รับรองได้ว่าแผ่นหลังของผมขาดไม่เป็นชิ้นดี ผมได้แต่ภาวนาอยู่ในใจ ความกลัวกับความกล้ามันเข้ามาถึงสูในใจผมพร้อมๆ กัน...

...ทันทีที่ตาของผมประทับลงแนบชิดคูหา โลกทั้งโลกดูราวจะถล่มทลายลงมาทับมนุษย์ที่อยู่เบื้องล่างให้จมลึน เสียงโครมครามที่หูของผมกำลังได้ยินอยู่ขณะนี้ คือเสียงเด่นอย่างบ้าคลั่งของหัวใจนั่นเอง

ร่างเปลือยเปล่าของผู้หญิงนอนหงายแผ่อยู่บนเตียง ผิวของหล่อนแลดูขาวซีดกลมกลืนกับแสงตะเกียง มัวขาว ขาววอดทั้งสองชั้นขึ้นแล้วแบะออกจนกางถ่าง และตรงหว่างกลางนั้นเห็นหัวของใครคนหนึ่งเคลี่ยอยู่ติดๆ ตามมาด้วยเสียงครางกระเส้าของผู้หญิง หล่อนเอามือทั้งสองตะโถมลงบนทรวงอก เอ็บอ้มเป็นพัลวัน หัวดำๆ นั้นค่อยๆ ใจขึ้นทีละนิด เส้นผมปรกยู่หน้าผาก เขาลากลิ้นผ่านร่องเนื้อขึ้นมาจากเนินดำ ด้วยดวงตาที่หลับปริ้ม ทันทีที่ดวงหน้าของเขาไหลพ้นจากหว่างขาของผู้หญิงขึ้นมาเต็มหน้านั้นผมก็แทบช็อก เนื้อตัวเย็นเยียบเฉียบพลัน ถึงกับตะลึงงัน

นั่นมันพ่อของผมเองนี่นา !

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 39, 41)

เรื่องนี้กล่าวถึงนักเรียนชายสองคนมาทำกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือที่โรงเรียน เมื่อถึงเวลากลางคืนได้แอบออกจากค่ายไปที่ช่องโสมถณี แอบดูชายที่มาเที่ยวมีเพศสัมพันธ์กับหญิงโสมถณี เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเพราะเด็กนักเรียนชายที่ชื่อ “บุญเกิด” เป็นเด็กที่ถูกแม่ซึ่งเป็นโสมถณีคนหนึ่งทิ้งไว้ที่ช่อง เติบโตและพักอาศัยอยู่ที่ช่องแห่งนี้ จึงทำให้บุญเกิดรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายก่อนวัยอันควร นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ บุญเกิดชวนเพื่อนสนิทซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ให้หนีค่ายลูกเสือออกมาซึ่งผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ทำให้ตัวละครเอกได้รับรู้ว่าพ่อของเขาจะมาเที่ยวที่ช่องโสมถณีแห่งนี้ และทำให้เห็นตัวอย่างที่ไม่ดีจากพ่อของตัวเอง

ในเรื่อง **พฤศจิกายน** ของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ กล่าวถึงเด็กนักเรียนคนหนึ่งทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนด้วยการหนีเรียน จากข้อความ

โลกของเขาก็จะอยู่ที่ร่องกระดานเรือน ซึ่งสามารถมองลงไปเห็นสายน้ำใต้นั้น เขาจะนอนแนบหน้าอยู่ เช่นนั้นเป็นเวลานานๆ มองดูปลาที่ว่ายเข้ามาออกกันอยู่ที่ใต้ถุนเรือน ปลาเสื่อลายสวยกระดี่สีเงิน หัวตะกั่ว

ตัวกะจริด แม่ปลาช่อนตกครอก ยามรุ่งสีกแรงร้อนเขาก็จะไปแช่ตัวอยู่ในโพรงดินใต้ต้นจามจุรีใหญ่ซึ่งถูกน้ำกัดเซาะ ที่นั่นเป็นโลกเฉพาะสำหรับเขา สามารถหลบเร้นสายตาของคนอื่นได้อย่างดีเยี่ยม ปล่อยให้ตะไคร่น้ำจับต้องเนื้อตัวจนแลดูเหมือนกับว่าเขาเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งซึ่งมีขนสีเขียวรุงรัง บ่อยหนที่เขาแสร้งแต่งชุดนักเรียนออกจากเรือนเพื่อที่จะมาหลบซ่อนตัวอยู่ในโพรงน้ำนั้น นั่นเองกรรมที่ทำให้เขาเรียนไม่จบชั้นมัธยมปลาย ท่ามกลางความ ชุ่นเคืองของพ่อและแม่ มิพักที่จะต้องถูกนำไปเปรียบเทียบกับพี่ๆ น้องๆ

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 210)

ตัวละครเรียนไม่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะละเมิดกฎระเบียบวินัยของทางโรงเรียน คือหนีเรียนด้วยการแสร้งใส่ชุดนักเรียนออกจากบ้านเพื่อปิดบังพ่อแม่ ทำให้ตนเองเรียนไม่จบ และสร้างความผิดหวัง เสียใจให้กับผู้ปกครอง

ผลของการทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนเป็นสาเหตุที่ทำให้เรียนไม่สำเร็จยังปรากฏในเรื่องเล่า สายน้ำและความตาย ดังนี้

ในที่สุดพนมรุ่งก็เรียนไม่จบ เพราะเขาหมดสิทธิ์สอบ ขณะกำลังเรียนในชั้นมัธยมปลาย เขาแต่งชุดนักเรียนออกจากเรือนไปแต่เช้ามืด แต่ทว่ากลับไปขลุกอยู่กับตาสปเหวอที่กระท่อมท้ายวัดนั้น

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 270)

การที่พนมรุ่งไม่มีสิทธิ์เข้าสอบและเรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพราะทำผิดกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน หนีเรียนด้วยการแต่งชุดนักเรียนออกจากบ้านทุกวันแต่กลับไปเที่ยวเล่นอยู่กับตาสปเหวอที่วัด ทำให้ผู้ปกครองผิดหวัง และทำให้ตนเองเรียนไม่สำเร็จ

3.4.4 การผิดกฎจราจร

กฎจราจร หมายถึง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการใช้รถใช้ถนน ผู้ขับขี่ยานพาหนะทุกคนจำเป็นต้องรู้เข้าใจ และนำไปปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัย หากผู้ใดฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตาม จะมีโทษตามกฎหมายการจราจรทางบก

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เขารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎจราจร 5 เรื่อง คือ **หมากลางถนน, แม่ยก, ไบหน้าและดวงตา, ผู้แพ้ และเพลงคลื่น**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาการทำผิดกฎจราจร ดังนี้

เรื่อง **หมากลางถนน** ของ ขงจวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงคนขับรถสิบล้อที่ชนรถกระบะแล้วหลบหนีไป ดังความว่า

ผู้โดยสารทุกคนในรถหลับไปหมดแล้ว ยกเว้นผม มองหน้าคนขับ สมบุญยิ้มให้ผม เขาเอ่ยขึ้นว่า “ครั้งหนึ่งผมเคยถูกรถชน...” “ผมยังจำมันได้ดี กระบะของผมถูกล้อชนกระเด็นคว่ำอยู่ที่ริมทาง สิบล้อคันนั้นหายวับไปเลย...” เขาหัวเราะแผ่ว ๆ “เพื่อนผมที่นั่งคู่มาด้วยกันตายคาที่ ส่วนผมเองบาดเจ็บขาหัก

(จวินทร์ เลียววาริณ. 2542: 289 – 290)

อุบัติเหตุเกิดขึ้นเพราะคนขับรถสิบล้อละเมิดกฎจราจร ใช้รถ ใช้ถนนด้วยความประมาท ชนรถชนผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต คนในครอบครัว ญาติพี่น้องเกิดความเศร้าเสียใจ และหลังเกิดเหตุคนขับรถสิบล้อได้หลบหนีไปเพราะเกรงกลัวความผิดที่ต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

แม่ยก ของ จิรภัทร อังศุมาลี กล่าวถึงคนขับรถแท็กซี่ฝ่าฝืนกฎจราจรและตำรวจละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังตัวอย่าง

รถแท็กซี่อีกคันแล่นเข้ามาจอดตรงหน้าประตูอาคารสถานีขนส่งฯ สาวใหญ่ก้าวออกมาอย่างเร่งรีบ สวมกับตำรวจร่างอ้วนกำลังผลักประตูออกมา เธอสะดุ้งตกใจ เมื่อเสียงนกหวีดดังแสบแก้วหู ตำรวจนายนั้นปากคาบนกหวีด กวักมือเรียกแท็กซี่จอดคาอยู่ริมทางเท้า พร้อมเดินตัดหน้ารถไปยังประตูด้านคนขับ เสียงเครื่องยนต์ยังคงคำรามแผ่ว ๆ ในท่ามกลางอากาศคอบอ้าว คนขับแท็กซี่กดปุ่มให้กระจกด้านข้างลดลงก่อนจะจมหายไปประตู

“มีใครขอบคุณตำรวจ” คนขับแท็กซี่ยิ้ม

“ล้อจอดตรงที่ห้ามจอด” ตำรวจร่างอ้วนชี้ไปตรงแถบขาวแดง ทาติดขอบทางเท้า

“ก็เจ้คนนั้นจะลงให้ตรงประตู แก่ไม่ยากเดินไกลครับ”

“นั่นมันเรื่องล้อ” ตำรวจตะคอก “เอาใบขับขี่มา”

“ช่วยฉิบ...” คนขับบน หยิบใบขับขี่พร้อมธนบัตรแนบใต้ใบขับขี่ยื่นให้

ตำรวจรับใบขับขี่ ใช้มืออีกข้างรูดเอาเฉพาะธนบัตรยัดใส่กระเป๋ากางเกง ชายตามองใบขับขี่แล้วส่งคืน

“ควรวหลังจอดตรงที่รับส่ง” ตำรวจโบกมือให้รถออก

คนขับแท็กซี่ส่ายหน้า ค่อย ๆ นำรถเคลื่อนออกสู่ท้องถนนอันพลุกพล่าน

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 151 -152)

คนขับรถแท็กซี่ทำผิดกฎจราจรด้วยการจอดรถในที่ห้ามจอด ทำให้เกิดการกีดขวางช่องทางเดินเข้าออกหน้าประตูอาคารสถานีขนส่ง จึงถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับ แต่คนขับรถแท็กซี่ติดสินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยการมอบเงินให้ ตำรวจจึงปล่อยตัวไปโดยไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษ ตำรวจซึ่งเป็นผู้รักษากฎหมาย แต่ละเมิดกฎหมายด้วยการรับสินบน ทำลายภาพลักษณ์ที่ดีของตำรวจ และส่งผลให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเคยชินคือ เมื่อใดที่ฝ่าฝืนกฎจราจรแล้วถูกจับ ก็แก้ไขปัญหากับการติดสินบน

3.4.5 การผิดวินัยสงฆ์

อานวย ยัสโยธา (2534: 34) กล่าวถึง “พระวินัย” ตามความหมายในพระอภิธรรม คือ “ข้อปฏิบัติที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนสำหรับปฏิบัติเพื่อชำระราคะ โทสะ และโมหะออกจากสันดาน สำหรับปฏิบัติเพื่อนำบาปกุศลต่าง ๆ ออกจากสันดาน” และ พระวินัย ตามความหมายในพระอภิธรรม คือ “ข้อบังคับที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้นสำหรับควบคุมปิดกั้นมิให้หมู่ภิกษุประพฤติกายทุจริต วจีทุจริต และแสดงมรรยาทที่ไม่สมควรแก่สมณะต่อสังคม สำหรับอบรมหมู่ภิกษุให้เป็นสมณะที่ดี ให้มีมรรยาทที่ดี”

ในพระไตรปิฎกและอรรถกถากล่าวถึงสิ่งที่ทำให้พระภิกษุต้องอาบัติ คือ “ภิกษุเสพเมถุนในมรรค 3 คือ วัจจมรรค ปัสสาวมรรค และมุขมรรค (มรรคใดมรรคหนึ่งหรือทั้งสาม) ของมनुषย์ผู้หญิง.. มนุษย์ผู้หญิง...สัตว์เดรัจฉานตัวเมีย ต้องปาราชิก” (พระมหาบุญชู สุขุมมาโล ; และคนอื่น ๆ. 2545: 6)

การเสพเมถุนเป็นการทำผิดทางวินัยหรืออาบัติของพระภิกษุสงฆ์ โทษที่ได้รับเป็นโทษหนัก คือ การขาดจากความเป็นภิกษุ อาบัติขั้นสูงสุด เรียกว่า ปาราชิก

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ.2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดวินัยสงฆ์ 3 เรื่อง คือ กามสุขัลลิกานุโยค, ภาพลวง และวิปริต

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่นำเสนอปัญหาพระสงฆ์ทำผิดพระวินัย ดังนี้

เรื่อง กามสุขัลลิกานุโยค ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงพระสงฆ์ทำผิดพระวินัย จากข้อความต่อไปนี้

แสงจันทร์ซีดสาดเฉียง สีหน้าเขาเรียบขมดังรูปปั้นสำรวม คล้ายกำลังประกอบพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์
แสงจันทร์ซีดสาดเฉียง ในใจเขาไร้ความรู้สึกขณะยื่นมือออกไปปลดผ้าชิ้นที่ห่มคลุมร่างนั้น

อรุโณทัยกรายมาเยือนทั้งที่ฟ้ายังเป็นสีเทา สายฝนที่ปรายบาง ๆ มาทั้งคืนทำท่าจะหยุดลงแล้ว เก็บกลดอย่างเชื่องช้า สะพាយยาม เดินจากที่นั่นไปโดยไม่ได้เหลียวดูเบื้องหลัง สีหน้าและแววตาของเขาสงบเรียบ ก้าวคุ่ม ๆ ออกไปข้างหน้าอย่างมั่นคงคล้ายได้ละแล้วซึ่งความรู้สึกทั้งมวลไว้ที่นี่...

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 157)

สาเหตุที่พระสงฆ์ทำผิดพระวินัยด้วยการปลดผ้าขึ้นของหญิงสาวออก เพราะพระสงฆ์รูปนี้ยังไม่สามารถละกิเลสตัณหาที่มีอยู่ภายในได้ จึงมีความต้องการทางกามารมณ์อยู่ ดังนั้นเมื่อมีโอกาสที่จะสนองกิเลสตัณหาด้วยการประกอบกามกิจจึงได้ปลดผ้าขึ้นของหญิงสาวออก ซึ่งเป็นการละเมิดพระวินัยของพระสงฆ์อย่างร้ายแรง เป็นโทษหนัก ต้องลี้กจากความเป็นภิกษุสงฆ์ทันที ผลเสียที่เกิดขึ้นคือทำลายภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ผู้เผยแผ่คำสอนของศาสนา ประชาชนหลงให้ความเคารพ ศรัทธา

เรื่อง วิปริต ของ จิรภัทร อังศุมาลี เรื่องนี้กล่าวถึงเจ้าอาวาสมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีสามีแล้ว ดังข้อความ

ศพเจ้าอาวาสกับหญิงสาวเปลือยเปล่าอยู่บนเตียง ทั้งคู่นอนตะแคงเข้าหากัน เพียงแต่สลับหัวเท่านั้น ใบหน้าเจ้าอาวาสหันไปทางปลายเตียง ชูกตรงระหว่างขาหญิงสาว กลางกระหม่อมเกลี้ยงเกลา มีรอยกระสุนเล็กๆ เจาะอยู่ เลือดกับคราบเมือกสมองซึมออกมาไม่มาก ส่วนใบหน้าหญิงสาวชูกตรงระหว่างขาเจ้าอาวาสเช่นกัน ในปากคล้ายกำลังขบกัดอะไรบางอย่างเอาไว้ ตรงท้ายทอยมีรูกระสุนสีดำ ปรอยผบบางๆ ตรงต้นคอปิดอยู่ ตรงบริเวณหน้าผากหญิงสาวกับต้นขาเจ้าอาวาส นอกจากเส้นผมยาวกระจายไปทั่วแล้วยังมีเลือดสีแดงคล้ำกับเยื่อสมองสีขาวกระเซ็นเต็มไปหมด

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2542: 42)

เรื่องนี้กล่าวถึงพระสงฆ์มีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีสามีแล้ว จึงทำให้สามีของเธอฆ่าคนทั้งคู่ เพราะความโกรธแค้น สาเหตุที่พระสงฆ์มีเพศสัมพันธ์กับหญิงเพราะยังไม่สามารถตัดขาดจากกิเลสตัณหา เรื่องกามารมณ์ได้ เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสทำผิดพระวินัยสงฆ์อย่างร้ายแรงด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงสาว ทำลายความศรัทธาของชาวบ้านที่มีต่อพระสงฆ์และทำให้ศาสนา มัวหมอง การที่หญิงสาวดังกล่าวเป็นภรรยาของชายอื่นจึงถือว่าเป็นชู้กันซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎระเบียบของสังคม

3.4.6 การล่าสัตว์ป่าสงวน

สัตว์ป่าสงวน หมายถึง สัตว์ป่าที่หายาก 15 ชนิด ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ได้แก่ แมวลายหินอ่อน พะยูง เก้งหม้อ นกกระเรียน เลียงผา กวางผา ละองหรือละมั่ง สมัน กูปรี ควายป่า แรด กระซู่ สมเสร็จ นกแต้วแล้วท้องดำ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร จากพระราชบัญญัติดังกล่าวถึงข้อห้ามการล่าสัตว์ป่าสงวนไว้ว่า สัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่าที่ห้ามล่า พยายามล่า ห้ามค้า ห้ามนำเข้าหรือส่งออก เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ผู้ฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535: 21)

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการล่าสัตว์ป่าสงวน 1 เรื่อง คือ เรื่องที่ร้านน้ำชา ของ จำลอง ฝั่งชลจิตร กล่าวถึงชาวบ้านทำผิดกฎหมายด้วยการเข้าไปล่าสัตว์สงวน ดังนี้

“ชาวบ้านขึ้นไปล่าสัตว์พวกนี้ด้วยวิธีที่” สมชาติถาม

“ผมว่าครูน่าจะรู้ดีนะ ครูกว้างขวางกว่าผมเสียอีก” พัทธ์ธีระบายควีนหูหรือซ่า ๆ “สองอาทิตย์ก่อน พวกมันยิงกู่าไปตัวหนึ่ง ผมเกี่ยวสปีบ ๆ ขอให้พอรู้ พบพวกนี้ในป่า ผมยิงแน่ รับรอง”

“พวกมันยิงเอาเนื้อ หรือว่าเอาเขาหนึ่งไปแช่น้ำมันทำยา” ถวิลถาม

“เดี๋ยวนี้มันเล่นกันมากกว่านั้น น้ำหวน” พัทธ์ธีระบุนหูหรือรุนแรง “แต่ขึ้นพูด กู่าก็หมดป่า หรือไม่ผมอาจต้องยิงชาวบ้านที่รู้จักกันเสียเปล่า ๆ”

(จำลอง ฝั่งชลจิตร. 2542: 187 - 188)

เรื่องนี้กล่าวถึงชาวบ้านขึ้นไปล่ากู่าหรือเลียงผาซึ่งเป็นหนึ่งในสัตว์ป่าสงวนที่มีทั้งหมดสิบห้าชนิด ปัจจุบันเลียงผามีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากถูกล่าอย่างหนัก เพื่อเอาเขา กระดูก และน้ำมันมาใช้ทำยาสมานกระดูก นอกจากนี้พื้นที่หากินของเลียงผาลดลงอย่างรวดเร็วจากการทำการเกษตรตามลาดเขา และบนพื้นที่ที่ไม่ชันจนเกินไป เลียงผาจัดเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าดังนั้นผู้ล่าจึงมีความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องขาดระเบียบวินัย จำนวน 28 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การทำผิดวินัยใน

อาชีพมีจำนวน 15 เรื่อง ปัญหาที่พบบรองลงมาคือ การค้าที่ผิดกฎหมายมีจำนวน 7 เรื่อง การผิดวินัยของนักเรียน นักศึกษามีจำนวน 6 เรื่อง การผิดกฎจราจรมีจำนวน 5 เรื่อง การผิดวินัยสงฆ์มีจำนวน 3 เรื่อง และการล่าสัตว์ป่าสงวนมีจำนวน 1 เรื่อง ตามลำดับ การทำผิดวินัยในอาชีพเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด สังเกตว่ามีทุกสาขาอาชีพ แสดงให้เห็นสภาพสังคมในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนต่างหาวิธีการที่จะทำให้ตนเองอยู่รอดโดยไม่คำนึงว่าเป็นสิ่งที่ผิดระเบียบวินัย หรือผิดกฎหมาย ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ผู้เขียนแสดงให้เห็นการละเมิดระเบียบวินัยของพระสงฆ์ผู้อยู่ในศีลธรรม ผู้เผยแพร่หลักธรรมคำสอน และการละเมิดระเบียบวินัยของนักเรียน นักศึกษา ผู้เป็นเยาวชนสำคัญของชาติ สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของจริยธรรมในสังคม

3.5 ปัญหาจริยธรรมเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น

ความเห็นแก่ตัว หมายถึง การมุ่งแต่ผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นเสียผลประโยชน์ การมุ่งเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว วิทย์ วิศทเวทย์ (2522: 107 -108) กล่าวว่า การเอาตัวเอาเปรียบ การอำพรางใจ การฉวยโอกาส การไม่ยอมเสียเปรียบใคร การอิจฉา ริษยา การโกหกตลปตะแฉง การไม่เห็นแก่ส่วนรวม โดยสรุป คือการเห็นแก่ตัว ยิ่งคนเห็นแก่ตัวมากเท่าใด จริยธรรมหรือศีลธรรมเสื่อมลงมากเท่านั้น ยิ่งขาดความเห็นแก่ตัวได้มากเท่าใด ศีลธรรมก็ยิ่งดีขึ้นเท่านั้น นักศีลธรรมและนักศาสนาพราหมณ์ให้คนลดความเห็นแก่ตัวลง แต่ความเห็นแก่ตัวก็ยังปรากฏอยู่ทุกแห่ง สาเหตุหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัวคือระบบสังคมเศรษฐกิจการเมือง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (2548 : 45) กล่าวถึงผลวิจัยกลุ่มเสี่ยงเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย คือเพศชายจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ และจิตใจที่ดิ่งามต่ำกว่าเพศหญิงที่อายุเท่ากัน การศึกษาที่เท่ากัน สถานะทางสังคมเท่าเทียมกัน

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเห็นแก่ตัว 3 ลักษณะ คือ ความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการ ความเห็นแก่ตัวของเพศชาย และความเห็นแก่ตัวของเพศหญิง ปรากฏในเรื่องสั้นจำนวน 21 เรื่อง ได้แก่ คำให้การ, ละครจริงในห้องขาวดำ, เมืองน่าอยู่, ในตู้เย็น, ตัวประกอบ, คอนโดสุดสายรุ่ง, องคุลิมาน 2550, วงจรชีวิต, ภาพเกียรติยศ, อิสรภาพ, แม่น้ำ, สมองตาย, สาปศรัทธา, นัย – ในความรัก, วันประเมินค่า, ตื่น-ลึก หนา – บาง, ชายสวมแว่นตาดำเนินผู้มองเห็นเงา, เทียงคินพอดิ, บนถนน, เพ็ญรัก ลานแค้น และพระเจ้ากับมนุษย์

3.5.1 ความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ คือบุคคลที่จัดตั้งธุรกิจใหม่ โดยเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนทางธุรกิจ เพื่อแสวงหาผลกำไรและความเติบโต มุ่งหาความต้องการของตลาดเพื่อสนองความต้องการ

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ คำให้การ, องคุลิมาล 2550, เพลงรักลานแค้น, ละครจริงในห้องขาวดำ, วงจรชีวิต, ชายสวมแว่นตาดำเนินผู้มองเห็นเงา, สมองตาย, แม่น้ำ, ตัวประกอบ และตื่น-ลึก หนา-บาง

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการ ดังนี้

เรื่อง คำให้การ ของวินทร์ เลียววาริณ กล่าวถึงความเห็นแก่ได้ของผู้ผลิตสินค้าที่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ที่ได้รับโดยไม่ใส่ใจผู้บริโภค จากข้อความ

สองปีต่อมาผมกลายเป็นคนเขียนคำโฆษณาที่ประสบความสำเร็จ จำพวกนี้ได้ไหม “ยาแก้ฝ้าชั้นนี้เพช
ลอกหน้าขาว เพื่อสาวพราวเสน่ห์” “ข้อยตีมนินโชวันละขวด---วันละขวด” นั่นแหละที่ผมเขียนเป็นวรรค
ทองของผม สินค้าที่ผมจับแต่ผู้ชายได้ดี ผมก้มหน้าก้มตาทำงานจนกระทั่งวันหนึ่งมีหญิงสาวคนหนึ่งมา
หาผมถึงที่สำนักงาน ดูจากรูปร่าง เป็นหญิงสาววัยไม่เก่าเกินสามสิบ มีฝ้าคลุมหน้าสีดำตั้งแต่ไต้นัยน์ตาลง
มาอย่างกับแพชั่นใหม่จากปารีส หล่อนถามหา คนเขียนโฆษณาชั้นนี้เพช เมื่อพบผม หล่อนเดินเข้ามาใกล้
ปลดฝ้าคลุมหน้านั้นออกก่อนตบหน้าผมหนึ่งครั้ง หล่อนว่า “นี่คือรางวัลผลงานเขียนของคุณ” แล้วจากไป
เงิบ ๆ แต่ผมยังยืนนิ่งนาน ไม่ใช่เพราะความโกรธ หากเพราะความละอาย ใบหน้าของหล่อนที่ซ่อนในฝ้า
คลุมสีดำพุงพอง มีรอยน้ำเหลืองไหลอาบกรังเป็นผลจาก “ลอกหน้าขาว เพื่อสาวพราวเสน่ห์” ของผม ไข่ครับ
ในใจผมครุ่นคิดเรื่องนั้นตลอดหลายคืน หล่อนคงไม่ใช่คนเดียวที่ใช้สินค้าซึ่งผมเขียนคำโฆษณาสวยงาม ผม
เพิ่งรู้ว่าตลอดหลายปีที่ผ่านมา ผมทำงานโดยไม่รู้จักงานของผมอย่างถ่องแท้เลย ผมคุยกับเจ้าของสินค้า
เขาหัวเราะ “คุณเฉลียว คุณนี่ชื่อจริง เราไม่ได้โกหกอะไร เราเพียงแต่ไม่ได้พูดความจริงทั้งหมดเท่านั้น” ผม
นิ่งเงิบ ได้แต่ผินยิ้ม

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 22)

เรื่องนี้กล่าวถึงคนเขียนคำโฆษณาสินค้าที่เขียนคำโฆษณาโดยไม่มีความรู้เกี่ยวกับตัวสินค้า
อย่างแท้จริง จนกระทั่งมีหญิงคนหนึ่งมีใบหน้าเป็นแผลพุงพองหลังการใช้สินค้า มาตบหน้าเขาเพราะ
หลงเชื่อในคำโฆษณาที่เขาเขียน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้คนเขียนคำโฆษณารู้สึกละอายใจ เรื่อง

นี่สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ได้ของผู้ผลิตสินค้าที่ผลิตสินค้าไม่ได้คุณภาพ เน้นแต่การโฆษณาเพื่อเพิ่มยอดขายหวังแต่ผลกำไรโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดกับผู้บริโภค

เรื่อง **องค์มูล** 2550 ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงความเห็นแก่ตัวของเจ้าของโรงงานย้อมผ้า ดังความว่า

...เจ้าของโรงงานย้อมผ้าที่ผมผลัดตกน้ำครำในคลองลาดพร้าวนั้นก็เลวทรามพอกัน เป็นคนเห็นแก่ได้ คิดแต่กำไร แอบปล่อยน้ำเสียลงคลองหลังโรงงาน เครื่องบำบัดน้ำเสียมี แต่เปิดใช้งานเฉพาะเวลามีเจ้าหน้าที่ไปตรวจ นอกจากนั้นความเจ้าเล่ห์ของมันยังแสร้งทำตัวเป็นพวกตาวีเศษ ชอบวิ่งการกุศลบ้าง ร่วมรณรงค์ปลูกป่าบ้าง ทั้งๆ ที่ตัวเองทำลายสิ่งแวดล้อม

(ปริญญา ตรีน้อยใส. 2542: 52-53)

เรื่องนี้กล่าวถึงเจ้าของโรงงานย้อมผ้าที่ปล่อยน้ำเสียลงคลองหลังโรงงาน และจะเปิดใช้เครื่องบำบัดน้ำเสียเมื่อมีเจ้าหน้าที่มาตรวจเท่านั้น แสดงให้เห็นความเห็นแก่ตัวเพราะคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตนโดยไม่สนใจว่าน้ำเสียจากโรงงานจะส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและบุคคลอื่นอย่างไร นอกจากนี้ยังสร้างภาพเป็นคนดีของสังคมด้วยการแสร้งทำตัวเป็นผู้ส่งเสริมดูแลสิ่งแวดล้อม

เรื่อง **เพลิงรักลานแค่น** ของปรีทรรศน์ หุตางกูร สะท้อนภาพความเห็นแก่ได้ของบริษัทโฆษณา ดังนี้

“คืออย่างนี้ล่ะ เรากำลังถ่ายทำหนังโฆษณาบ้านอมตะภิรมณ์โครงการสาม วิธีการเราต้องเรียกว่าฝรั่งมากไปหน่อยนะล่ะ แต่คุณลุง คุณผู้ชาย คุณผู้หญิงและหนุ่มน้อย บัดนี้พวกคุณกลายเป็นดารานำในหนังโฆษณาของเราแล้วล่ะ ของแสดงความยินดี”

พูดจบก็พยายามเข้ามาจับมือ แต่ก็โดนคุณลุงปัดมือนั้นออกไป

“ดารารหรือ ทูเรตเอ๊ย ทำไมไม่รอให้หัวใจวายตายก่อนล่ะ แล้วดูหลานชายท่านนี้ตึกใจเยี่ยวแตก พวกคุณคิดยังไง และที่ว่าเราทั้งสี่คือดารารจำเป็น คนอื่นๆ ละ แก่จางมาหมดเลยหรือ”

“ใช่” ผมกล่าวเสริม

“เฮ้อ ใช่ล่ะ กลุ่มคนเหล่านี้คือพวกที่เราจัดมาเพื่อจำลองสถานการณ์พิเศษนี้ โดยเฉพาะมีเพียงคุณลุง คุณผู้ชาย คุณผู้หญิง และหนุ่มน้อยที่เรากันมาเป็นเหยื่อ เอ๊ยๆ โทษชะ เป็นดารารจำเป็นของเรา เราได้กันพวกบุคคลิกนอกชายออกไปเพื่อสรรหาชายหนุ่ม สาวผู้มั่นใจ วัยรุ่น และชายแก่อย่างลุงนี่ละชะ

(ปรีทรรศน์ หุตางกูร. 2545: 39 - 40)

เรื่องนี้กล่าวถึงการถ่ายทำหนังโฆษณาบ้าน โดยจำลองสถานการณ์การปล้นขึ้นกลางห้างสรรพสินค้า สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ได้ของบริษัทโฆษณาที่ไม่คำนึงถึงสิทธิ์ ความพอใจและความปลอดภัยของผู้ที่ต้องมาเป็นดาราจำเป็น เพราะหากมีผู้เป็นโรคประจำตัวรวมอยู่ด้วยในระหว่างการถ่ายทำอาจทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้

เรื่อง **ละครจริงในห้องขาวดำ** ของ วินทร์ เลียววาริณ สะท้อนภาพความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการที่ไม่ช่วยเหลือนางสาวที่กำลังจะถูกข่มขืน ดังตัวอย่าง

ละครจริงในห้องขาวดำยังดำเนินต่อไป

ในความสลับของห้องขาวดำ ชายวัยสามสิบเศษคนหนึ่งกำลังดำเนินบทบาทของเขากับร่างเปลือยเปล่าบนที่นอนกลม เขาชะงักกึกเมื่อสังเกตเห็นว่าหญิงสาวผู้นั้นร่างอ่อนระทวยหนึ่งไร้สติ เขารู้ทันทีว่าเป็นการมอมเหล้าผู้หญิงมาข่มขืน ขยับร่างหมายจะเปิดประตูออกไป แต่ก็หยุด เขายืนนิ่งครู่หนึ่งก่อนหันกลับไปนั่งในห้องตามเดิม จมตัวเองในโซฟาหนานุ่มดูละครบทนั้นดำเนินต่อไปเสียบ ๆ

ละครจริง ฉากหนึ่งจบลงเมื่อ 10.05 น. บทที่สองเริ่มตอนหญิงสาวตื่นขึ้นเมื่อเห็นที่เกิดอะไรขึ้นกับตนเอง หลอนก็ร้องไห้โฮ ตัวละครชายเริ่มบทบาทปลอมโยนหลอน ผั่งกระຈกสะท้อนสองร่างชัดเจน ไฟสลัว สองร่างอยู่หลังไฟเป็นเงาตะคุ่มเห็นชัดแม้ขนาดขนตาของฝ่ายหญิง

“อย่าร้องไห้สิ ผมรักคุณ ผมรับผิดชอบคุณทุกอย่าง” เสียงนุ่มผ่านลำโพงทั้งแปดตัว วันนี้ไม่มีดนตรีประกอบ

น้ำตาจริงไหลลงมาเป็นสาย ไม่มีการใช้เคมี “ถ้าแม่รู้จะทำไงนี่”

“แม่คุณไม่รู้หรอก...”

“คุณทำกับฉันยังงี้ได้ไงนะ...”

มือที่บีบเค้นหลอนอย่างเฝ้ามั่นเมื่อสิบห้านาทีที่แล้วลูปได้แผ่นหลังเปลือยอย่างทะนุถนอม

“อย่าห่วง ผมรับผิดชอบคุณแน่”

เขาพึมพำกับตัวเอง “ยิ่งกว่าละครทีวี ไลน์เยี่ยม ตีบทแตก ข่มขืนเขาแล้วยังพูดหวานได้อีก...”

เป็นครั้งแรกที่เขาเริ่มต้องฝืนดูงานอดิเรกของตัวเอง เขาไม่แน่ใจว่าทำไมเขาไม่มีความกล้าที่จะหยุดละครจริงเรื่องนี้ ไซ้ใหม่ว่าเขากลัวว่าหากเขาไปห้าม เรื่องราวอาจบานปลายเมื่อมีตำรวจมาเกี่ยวข้อง กิจการโรงแรมยี่สิบกว่าปีของเขาอาจล่มได้ในชั่วข้ามคืน กิจการที่ยาวนานพอกับชีวิตสมรสของเขาซึ่งใกล้จะอับปางเช่นกัน

หยิบโทรศัพท์ที่ตกบนพื้นห้องขึ้นมาวางบนโต๊ะอีกครั้งและกลับบ้าน

คืนนี้เขาต้องการเหล้า

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 171-172)

เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของเจ้าของกิจการโรงแรมม่านรูดที่ไม่กล้าเข้าไปช่วยหรือแจ้งความกับตำรวจเมื่อรู้ว่าหญิงสาวที่ไร้สติกำลังจะถูกข่มขืน เพราะกลัวว่าหากแจ้งความกับตำรวจแล้วอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่ และจะทำให้กิจการของเขาได้รับความเสียหาย สูญเสียผลประโยชน์ได้ เขาจึงได้แต่ฝืนนั่งมองดูผู้ชายข่มขืนหญิงผ่านกระจกที่มองเห็นได้ด้านเดียวในโรงแรมม่านรูดของเขา

เรื่อง **วงจรชีวิต** ของ ปริญญา ตรีน้อยใส กล่าวถึงความเห็นแก่ได้ของเจ้าของร้านขายยาที่ขายยาปลอมให้กับลูกค้า ดังนี้

ชาญชัยคิดในใจและนึกไปถึงคำของญาติที่เคยสอนไว้ว่า

“คนที่มาซื้อยาตามร้านส่วนใหญ่ไม่รู้เรื่องรู้ราว ถ้ารู้หรือสงสัยเกิด คอยซักถามว่ายาที่เขาได้จากคลินิกหรือโรงพยาบาลเป็นอย่างไร สีอะไร แล้วลือเลือดยาปลอมที่ดูใกล้เคียงกัน พวกนี้ไม่รู้หรอก ยาที่หมอสั่งนั้นไม่มีก็อย่าง แบบเก่าไม่เป็นเม็ดกลมก็รี หรือแบบใหม่ก็จะมีแคปซูลลือลงถุงสั่งมาหลายสีหน่อยลือไม่ต้องกลัวผิดกลัวบาป ยาปลอมพวกนี้เขาใส่แป้งหรือน้ำตาลมาเท่านั้นจึงไม่มีอันตราย อีกอย่างคนเรานั้นเวลาเจ็บป่วยไม่สบายร่างกายจะรักษาตนเองได้ แค่นอนพักผ่อนสักสองสามวันก็จะหายเอง ถ้าลือทำตัวดีดูน่าเชื่อถือเขาจะเข้าใจได้ว่าเขาหายเพราะยาปลอมที่ลือขาย”

(ปริญญา ตรีน้อยใส, 2542: 154-155)

เจ้าของร้านขายยาขายยาปลอมให้กับลูกค้า แสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ได้ของเจ้าของร้านยาที่คิดถึงแต่ผลประโยชน์ กำไรจากการขายโดยไม่สนใจความเจ็บป่วยของผู้ซื้อ

เรื่อง **ชายสวมแว่นตา ดำสนิท ผู้มองเห็นเงา** ของ จิรภัทร อังศุมาลี สะท้อนภาพความเห็นแก่ได้ของผู้มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากกิจการขนส่งทางรถไฟ ดังความว่า

“ตกลงจะให้ฉันนั่งมัย” หญิงท้องแก่ถาม

“ไม่ได้หรอกครับ” เขาพูดพร้อมสวดยหน้า น้ำเสียงอ่อนโยน “ต้องขอโทษครับ เพราะถ้าให้คุณนั่ง มันจะผิดความเชื่อของผมครับ”

“น้ำเย็น ๆ...น้ำเย็น ๆ ครับ” คนขายน้ำตะโกนสอดขึ้นมาชานชาลาข้างหน้าต่าง

“คุณนั่งที่ผมก็ได้” ชายขาลีบทำท่าลุกขึ้น

“ไม่นะครับ” เขารีบโต้แย้ง “ผิดหลักครับ”

“แล้วจะเอาไง” ชายขาลีบรำคาญ และเริ่มงุนงง “คุณก็เห็นเค้าท้องแก่ จะยืนได้ไงเล่า”

“ต้องเรียกร้องหรือไม่ก็ต่อว่าคนขายตัวครับ” ชายร่างเล็กพูดเสียงดังอีกครั้ง

“เค้าขายกันแบบนี้มานานแล้ว”

“นั่นก็ผิดหลักการซ้ำซากเลย” ชายร่างเล็กส่ายหน้าท่าทางเหนื่อยหน่ายอย่างยิ่ง “เป็นเสียแบบนี้แหละ บ้านเราจึงไม่เจริญ”

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 134)

เรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนรถไฟ เมื่อตัวรถไฟเต็มทุกที่นั่ง แต่คนขายตั๋วก็ยังขายให้ผู้โดยสาร เป็นตั๋วแบบไม่มีเลขที่นั่ง ดังนั้นผู้โดยสารที่ซื้อจึงต้องยืน และเมื่อหญิงท้องแก่ซื้อตั๋วแบบไม่มีเลขที่นั่งจึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ได้ของคนขายตั๋วรถไฟที่เห็นแก่เงินจากการขายตั๋วให้ผู้โดยสาร โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้โดยสาร

3.5.2 ความเห็นแก่ตัวของเพศชาย

ผู้ชายเป็นเพศที่มีร่างกายแข็งแรงกว่าเพศหญิง สังคมจึงเห็นว่าเพศชายควรเป็นผู้เสียสละให้ผู้ที่ยอ่อนแอกว่า เช่น เสียสละที่นั่งบนรถประจำทางให้กับ เด็ก ผู้หญิง คนชรา เป็นต้น สังเกตว่าทหารเป็นเพศชายเพราะต้องใช้กำลังต่อสู้ในศึกสงคราม ดังนั้นกฎหมายจึงกำหนดให้เพศชายต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร เมื่อถึงเวลาหรือโอกาสที่เพศชายควรจะเสียสละหรือช่วยเหลือผู้อื่นแต่กลับไม่แสดงสิ่งเหล่านี้ออกมา เราจึงเรียกว่าความเห็นแก่ตัวของเพศชาย

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเห็นแก่ตัวของเพศชาย จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ วันประเมินค่า, ภาพเกียรติยศ, ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองเห็นเงา, แม่น้ำ, สาปศรัทธา, บนถนน, พระเจ้ากับมนุษย์, เมื่อน้ำอยู่, อิศรภาพ และเที่ยงคืนพอดี

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เสนอปัญหาความเห็นแก่ตัวของเพศชาย ดังนี้

เรื่อง **วันประเมินค่า** ของ อัญชัน เสนอภาพความเห็นแก่ตัวของเพศชายเมื่อยามเกิดวิกฤตขึ้นในชีวิต จากข้อความ

...ผมบอกกับตัวเองว่าผมทนใจร้ายเหมือนคนเลือดเย็นกับเธออีกต่อไปไม่ไหวแล้ว ผมต้องหาทางช่วยเหลือไม่วิธีใดก็วิธีหนึ่ง...ตอนนั้นอาการคลุ้มคลั่งของผม คงไม่ต่างจากคนบ้าเท่าไรหรอก ผมร้องสั่งลูกชายซึ่งตอนนั้นยังตัวเล็กกระฉอยร่อยแค่สักสองสามขวบเอง ให้หันหน้าเข้าหาผาผนัง แล้วเอามือปิดตาของแกเองไว้ให้แน่นอีกที ห้ามลืมตาขึ้นมาเด็ดขาดไม่ว่าจะได้ยินเสียงอะไรก็ตาม จนกว่าที่ผมจะสั่งให้ลืมตาขึ้นมาใหม่ ผมลนลานคว่ำก้นเปล่าขึ้นมาได้ใบหนึ่ง แล้วหลับหูหลับตา จับมันครอบสวมลงไป

ศีรษะเมื่อยผม แล้วจับปลายอุ้งรัดรอบคอเธอไว้จนแน่น...แน่นจนสุดแรงเกิด เธอทวนทวยาดิ้นอยู่ชั่วไม่กี่อึดใจเท่านั้น แล้วเธอก็สงบนิ่ง ลมหายใจที่บอบบางเต็มทีของเธอจึงได้หยุดลงตลอดกาล..."

...“คุณครับ โปรดบอกผมหน่อยเถิดว่า ถ้าวัดจากการกระทำของผมในฐานะของผู้ที่ฆ่าเมีย ผมควรจะนับตัวเองไว้ในคนประเภทไหน ในระหว่างการได้ชื่อว่าเป็นคนผู้ที่มีมนุษยธรรมที่ยอมฆ่าเมียเพื่อปลดเปลื้องความทรมารให้เธอ หรือว่าคนผู้นั้นควรได้ชื่อว่าเป็นคนมนุษยฆาตที่เห็นแก่ตัวถึงขนาดลงมือทำสิ่งที่เลือดเย็นที่สุดลงไป โดยมีเหตุผลที่หามาบังหน้าได้อย่างแนบเนียนเหมาะสมตามสถานการณ์ขณะนั้นว่าเป็นการกระทำเพื่อมนุษยธรรมกันแน่?”

(อัณชัน. 2542: 79, 81 – 83)

เรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2712 อากาศเป็นสิ่งที่มิจำกัด เมื่อเกิดสงครามทำให้อากาศยิ่งขาดแคลน ส่งผลให้ร่างกายมนุษย์มีอาการทวนทวยาย ทรมานมากจนกระทั่งชายผู้เป็นสามีตัดสินใจฆ่าภรรยาตัวเองเพื่อตนเองจะได้มีอากาศหายใจเพียงพอ แต่ก็พยายามหาเหตุเข้าข้างตนเองว่าต้องการช่วยภรรยาเพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทรมาน สะท้อนให้เห็นว่าในยามวิกฤตผู้ชายมักมีความเห็นแก่ตัวมากกว่าเพศหญิง ทำได้ทุกอย่างเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่รอด

เรื่อง **ภาพเกียรติยศ** ของ ประชาคม ลุนาชัย กล่าวถึงความเห็นแก่ตัวของช่างภาพข่าว อาชญากรรม ดังตัวอย่าง

องอาจหวังว่าช่วงเวลาที่เหลือก่อนถึงสิ้นปีต้องมีสักวันที่ญาณสัมผัสพิเศษจะนำสองเท้าของเขาก้าวไปเผชิญกับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน บางคราวที่เดินเฉียดตึกสูงระฟ้า เขานึกอยากให้ตึกยักษ์ถล่มลงมาต่อหน้าเขาจะได้เป็นช่างภาพคนแรกที่เข้าถึงเหตุการณ์ จะเริ่มบันทึกรอยต่อแห่งการถล่มทลายตั้งแต่รอยปริแตกของตัวตึก เนื้อซีเมนต์ค่อย ๆ แยกจากกัน อาคารย่อยยับลงมากองทับถมกันทีละชั้น เขายอมได้ภาพในแง่มุมซึ่งแม้แต่สวรรค์ก็ไม่อาจมองเห็น นอกจากนั้นเขายังมีภาพอีกมากมายทำให้ใครต่อใครตกตะลึง เป็นต้นว่าภาพชิ้นส่วนอวัยวะมนุษย์โผล่ขึ้นกลางผนังซีเมนต์ หรืออาจเป็นน้ำพุเลือดซึ่งสาดพุ่งขึ้นมากลางซากปรักหักพัง

ขณะเดินท่อม ๆ อยู่ริมถนน เขานึกอยากให้มีแม่กุ่มลูกอ่อนที่น่าสงสารข้ามทางม้าลายในช่วงโมงเร่งด่วน ทันทีที่ได้ยินเสียงเบรคดังลั่น เขาจับภาพด้วยสัญชาตญาณขณะร่างของแม่กับลูกน้อยลอยคว้างอยู่กลางอากาศ ลอยสูงจากพื้นด้วยแรงกระแทกของยานมรณะพร้อมหยาดสีแดงซึ่งพุ่งกระเซ็นราวฝนเลือด

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542: 149)

ช่างภาพชายคนหนึ่งคิดอยากให้เกิดอุบัติเหตุหรือโศกนาฏกรรมเพียงเพื่อตนเองจะได้บันทึกภาพข่าวนั้นแล้วส่งเข้าประกวดภาพถ่ายยอดเยี่ยมประจำปี โดยที่ไม่คำนึงถึงผู้ประสบเหตุว่า

จะต้องพบกับความทุกข์ทรมานจากความเจ็บปวดหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และญาติของผู้ประสบเหตุที่ต้องสูญเสียคนในครอบครัว สะท้อนให้เห็นความเห็นแก่ตัวของช่างภาพที่คิดถึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองอันได้แก่ เกียรติยศ ชื่อเสียง และรางวัลโดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ร้อนของผู้อื่น

เรื่อง **ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองเห็นเงา** ของ จิรภัทร อังศุมาลี กล่าวถึงความเห็นแก่ตัว ความไร้น้ำใจของชายร่างสูงใหญ่ เช่นข้อความ

“ลูกซี...” ชายร่างสูงใหญ่หันกลับมายังหญิงท้องแก่อีกครั้ง

หญิงท้องแก่มีท่าทีลำบากใจ ไม่กล้าสบสายตาก้าวแข็งกำลังจ้องอยู่

“มีตัวมัย” เขาถามเสียงห้าว

หญิงท้องแก่พยักหน้า ยื่นตัวในมือให้

“ตัวไม่มีเลขที่นั่น” เขาพูดเสียงดังลั่น จนทุกคนภายในตู้หันมามอง ...

... “ขอฉันนั่งเถอะ” เธอวิงวอน “ยืนไม่ไหว”

“เกี่ยวไรกับผมล่ะ” เขาสายหน้า “ผมจองตัวมาสองอาทิตย์แล้ว ที่จริงไม่อยากจะขึ้นสามร้อยกิโลตันเต็มหมดเลยจำใจต้องซื้อตัวขึ้นสาม เพราะผมมีกำหนดการแน่นอนรออยู่”

หญิงท้องแก่มองด้วยแววตาอ่อนวอน

“ทำไมไม่จองตัวล่วงหน้า”

“ไม่นึกว่าคนจะมาก” เธอฝันยิ้ม “ขอฉันนั่งนะ” ...

... “คุณไปติดต่อพนักงานรถไฟดีกว่า” เขาพูดอย่างรำคาญ “ที่ตรงนี้เป็นสิทธิ์ของผม”

“ไม่ได้หรอกจ๊ะ” เธอเงยหน้าขึ้น

“แล้วเอาไง” เขาหงุดหงิด ใบหน้าแดงกรามขบกันแน่นจนเป็นสันนูนเด่นชัด

“ฉันท้องแก่ ไม่เกินสองเดือนจะคลอดแล้ว ขอฉันนั่งเถอะนะ ไหวล่ะ” เธอยกมือไหว้อย่างนอบน้อม แววตาอ่อนวอน

“ไม่เกี่ยวเลย” เขาโกรธ พูดเสียงดังยิ่งขึ้น “คุณอย่าเอาเรื่องท้องมาต่อรองซี ตัวผมมีหมายเลขที่นั่งถูกต้อง ตัวคุณไม่มี คุณไม่มีสิทธิ์ตรงที่นั่งผม ถูกมัย”

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 116 – 119)

เรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนรถไฟโดยหญิงท้องแก่ใกล้คลอดซื้อตั๋วที่ไม่มีเลขที่นั่นแล้วมานั่งที่ของชายร่างสูงใหญ่คนหนึ่ง แต่ชายร่างสูงใหญ่ไม่ยอม ขอที่นั่งคืนเพราะเขามีตัวยืนยัน หญิงท้องแก่พยายามอ่อนวอนขอความเห็นใจ แต่ชายร่างสูงใหญ่ก็ไม่ยอม โดยผู้เขียนจงใจใช้คำว่า “ชายร่างสูงใหญ่” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแข็งแรงของร่างกาย และจงใจใช้คำว่า “หญิงท้องแก่” เพื่อแสดง

ให้เห็นถึงผู้ที่อ่อนแอกว่าทั้งทางเพศและทางร่างกาย ชายร่างสูงใหญ่สามารถสละที่นั่งให้กับหญิงที่ท้องแก่ได้โดยที่ไม่ทำให้เขาได้รับความเดือดร้อนมากนักแต่เพราะความไร้น้ำใจ ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวจึงไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้ที่อ่อนแอกว่า คำนี้ถึงแต่ความสบายส่วนตัว

เรื่อง **เที่ยงคืนพอดี** ของ จิรภัทร อังศุมาลี กล่าวถึงความเห็นแก่ตัว ความไร้น้ำใจของผู้ชายที่ไม่สนใจต่อเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับคนใกล้ตัว ดังเช่นตัวอย่าง

23.51 น.

“ว้าย.....” “มันกระชากสร้อย”

ชายร่างผอมกำสร้อยที่กระตุกมาจากต้นคอกหญิงสาวยึดใส่กระเป๋ากางเกง จ้องหน้าหญิงสาว แล้วมองไปในศาลา

“ช่วยด้วย...” หญิงสาวตะโกนร้อนรน สายตามองไปยังชายหนุ่มทั้งสองในศาลาใกล้ตัวเอง ก่อนจะมองเลยไปยังชายร่างกำยำ และกะเทยทั้งสอง

“บ้าเหอ” ชายร่างผอมตะคอก “ใครกระชากสร้อยมึง”

“แก่นั่นแหละ” หญิงสาวชี้หน้า หันไปมองทุกคนในศาลาอีกครั้ง ด้วยแวตาคู่อันวอน

ชายหนุ่มทั้งสองทำไม่รู้ไม่ชี้ ก้มหน้าคุยกันต่อไป

ชายร่างกำยำเดินไปหากะเทยผิวขาว

กะเทยทั้งสองไปรยยิ้มหวาน

“อ้อบ้า.....” ชายร่างผอมขยับเดินไปทางด้านหลังศาลา

“ใครจะไปกระชากสร้อยเส้นนิตเดียวของมึงคุ้มกันทีไหนวะ”

หญิงสาวยืนนิ่ง เริ่มสงบสติอารมณ์ ร่างเพรียวบางดูเหมือนจะลึบเล็กกลงกว่าเดิม ทรวดนั้งบนเก้าอี้ยาวสี่ตะกั่วห่างจากชายหนุ่มทั้งสองไม่มาก เธอเสียบจนเกือบไม่มีตัวตน ดวงตากลมโตมีน้ำตาคลอจ้องไปยังชายหนุ่มทั้งสองครู่หนึ่งหลังม่านน้ำตาเธอจะลั่นดวงตาคู่สวยนั้น คล้ายมีแววมยุราแววมยุราจางๆ เธอก้มหน้าลงมองพื้น แล้วน้ำตาหยดหนึ่งกรีนไหลลงกระทบพื้นตรงปลายเท้า

ชายหนุ่มทั้งสองรีบลุกขึ้น เดินออกจากศาลาไปทางสี่แยก โดยไม่หันกลับมามองข้างหลัง...

... ชายร่างกำยำมองชายร่างผอม ก่อนจะหันมามองหญิงสาวตรงเก้าอี้ยาว แสงไฟในศาลาสะท้อนผิวมันเงาสีตะกั่วเป็นประกายวาว หญิงสาวเงยหน้าขึ้นมาพอดี สายตาทั้งสองสบนึ่งกันชั่ววูบหนึ่ง แล้วชายร่างกำยำรีบหลบหน้าไปหากะเทยทั้งสอง

“สงสารเธอนะ” กะเทยผิวขาวทำเสียงเศร้า

“ซึ่งเธอนะ....” กะเทยผิวคล้ำขีดหน้า “ไม่ใช่กิจการของเรา”

“ใช่...” ชายร่างกำยำพยักหน้า “ไม่ใช่เรื่องของเรา”

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 201, 204)

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ป้ายรถประจำทางหน้าโรงพยาบาลตำรวจ มีชายร่างผอมคนหนึ่งกระซอกสร้อยคอของหญิงสาวคนหนึ่ง เธอร้องขอความช่วยเหลือจากคนที่รอรถในศาลา แต่ไม่มีใครสนใจช่วยเหลือเธอเลยแม้ว่าจะมีชายหนุ่มที่รอรถอยู่ถึงสามคน สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของผู้ชายโดยไม่สนใจความทุกข์ร้อนของผู้อื่นเพราะถือว่าไม่ใช่เรื่องของตน และเกรงว่าหากให้ความช่วยเหลืออาจทำให้ได้รับความเดือดร้อน

3.5.3 ความเห็นแก่ตัวของเพศหญิง

ความเห็นแก่ตัวเป็นธรรมชาติของมนุษย์ สังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากการกระทำหรือคำพูด ความเห็นแก่ตัวมีหลายลักษณะ ความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรักของเพศหญิงเป็นเรื่องสำคัญโดยเฉพาะผู้ที่สมรสแล้ว เพราะการมีความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรักสามารถทำให้ความสัมพันธ์สิ้นสุดลงได้ เช่นการเอาแต่ใจตนเอง ข่มสามี เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเห็นแก่ตัวของเพศหญิง จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ **เรื่องนัย ในความรัก** ของ เสาวรี สะท้อนภาพความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรักของผู้หญิง ดังนี้

เมื่อมีลูกสองคน นรกรกลับอาการหนักขึ้น เธอุ่นวายอยู่กับการจัดการชีวิตของคนในครอบครัว เธอกระด้างเสียงดัง และเริ่มที่จะกล่าวคำหยาบ ๆ ที่ไม่เคยพูด

“สันดานดิบละสิ” เธอแค้นเสียง เมื่อเริ่มหวาดระแวงสามี หรือเมื่อยามอยู่กันอย่างสงบเธอก็ก่อเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ขึ้นได้อยู่ดี...

... “แม่ไซค์ดีที่แต่งงานกับพ่อ” นรกรเอ่ย

“คนโบราณนะเขารู้จักให้อภัยกัน ถึงได้อยู่กันจนแก่จนเฒ่า ถ้าพึ่งความรักอย่างเดียวมันผูกพันกันไว้ไม่ได้นาน บางทีมันก็รักอย่างเห็นแก่ตัวกันทั้งนั้น อย่างพ่อกับแม่เนี่ย อยู่ไปอยู่มานันไม่ใช่ความรักแล้วมันเป็นความผูกพันชนิดใหม่ เกือบผูกซึ่งกันและกัน แม่ไม่ยอมพอกก็จริงแต่พอกก็ให้อภัย แล้วแม่เขาก็มีน้ำใจนะ เห็นอย่างนี้เถอะ” พ่อหัวเราะ

“น้ำใจ” นรกรทวนคำ

“ฮือ...น้ำใจนี่แหละที่ผูกพันพ่อไว้กับแม่ น้ำใจของแม่เขาเป็นไปโดยธรรมชาติ ไปถามเขาตอนนี้เขาอาจตอบไม่ได้ด้วยซ้ำ เพราะไม่รู้ตัวเอง เหมือนกับที่บางทีเราก็อำนาจคนอื่นโดยคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาอันแหละ”

นรากรนั่งเงียบ พ้อหันไปหากระถางต้นกระบองเพชร โดยมีกระถางดินเผาอีกสองสามกระถางวางไว้ใกล้ ๆ พ้อขุดดินใส่กระถางเปล่าทั้งหมดนั้น

“พ้อจะย้ายกระบองเพชรมาเพราะในนี้ มันขึ้นง่ายแค่เราตัดใต้อุ้มกลม ๆ เล็ก ๆ นี้ แล้วมาเพาะชำในกระถางใหม่ มันก็เป็นแล้ว ต้นไม้แต่ละชนิดนะมันไม่เหมือนกันบางต้นก็บอบบางเหลือกำลัง ต้องประณีตกับมัน บางต้นก็ทรหดอดทนเหลือเกิน อย่างพ้อนี้ต้องเปรียบกับต้นกระถางของเพชรนี่ละมัง” พ้อหัวเราะ “แต่พ้อก็รู้ว่าเราควรจะดูแลต้นไม้เหล่านี้อย่างไร เราต้องรู้ต้องเข้าใจธรรมชาติของมัน แล้วก็ดูแลเอาใจใส่ กำจัดพวกวัชพืชเหล่านี้เสียบ้าง”

นรากรนั่งอยู่อย่างโดดเดี่ยวยามค่ำคืน จันทร์สองแสงนวลเย็นตากระจางใจ วันเวลาที่ผ่านไปจนบัดนี้ นรากรเพิ่งมีโอกาสได้ทบทวนตัวเองอย่างจริงจังและจริงจังในความรักที่แท้แล้วมีความนัยซุกซ่อนอยู่ ไม่ใช่ความรักอย่างที่นรากรได้มีให้กับวิฑูรย์ นรากรเพิ่งเข้าใจ...

(เสาวรี. 2542: 146 -147, 150 – 151)

เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นผู้หญิงที่มีความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรัก เช่น ความต้องการอยู่เหนือสามี ความเอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ เป็นต้น จนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นภายในครอบครัวอยู่เป็นประจำ จนกระทั่งวันหนึ่งสามีทนพฤติกรรมความเห็นแก่ตัวของภรรยาต่อไปไม่ได้ เขียนจดหมายทิ้งไว้แล้วจากภรรยาไป

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้นเป็นจำนวน 21 เรื่อง ลักษณะของความเห็นแก่ตัวที่พบคือความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการมีจำนวน 10 เรื่อง โดยผู้ประกอบการจะทำทุกวิถีเพื่อให้เกิดผลประโยชน์โดยไม่สนใจว่าวิธีที่เลือกใช้นั้นจะทำให้ใครได้รับความเดือดร้อนบ้าง ปัญหาความเห็นแก่ตัวของเพศชายมีจำนวน 10 เรื่อง พบว่าผู้ชายซึ่งเป็นเพศที่แข็งแกร่งกว่าเพศหญิงแต่กลับไม่ยอมเสียสละให้กับผู้ที่อ่อนแอกว่า ไม่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อนเพราะเกรงว่าตนเองจะได้รับความสะดวกสบายไป ด้วย และการคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น และความเห็นแก่ตัวของเพศหญิงพบเพียงเรื่องเดียว คือความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรัก สะท้อนให้เห็นปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ความหวงกั้ววลแต่เรื่องของตนเอง การดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดโดยไม่สนใจความทุกข์ร้อนของผู้อื่น

3.6 ปัญหาเรื่องการทำแท้ง

การทำแท้งคือการฆ่าทารกที่อยู่ในครรภ์ของมารดา ทารกถือเป็นชีวิตที่บริสุทธิ์เพราะยังไม่ได้เกิดมาและกระทำบาปกรรมอันใด ดังนั้นการทำแท้งจึงเป็นเรื่องของการทำบาปกรรมที่สำคัญและเป็นปัญหาของสังคม อำนวย ยัสโยธา (2541: 212–213) กล่าวถึงสาเหตุของการทำแท้งว่ามี 3 สาเหตุปัจจัยหลัก คือ

(1.) แรงบีบคั้นจากสภาพของการดำรงชีวิต ในสังคมสมัยปัจจุบัน การทำแท้งอาจเกิดจากสภาพของการดำรงชีวิตในรูปแบบต่างๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ หรือความอดอยากแร้นแค้น มีบุตรจำนวนเพียงพอตามที่ต้องการแล้ว การคุมกำเนิดผิดพลาด เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพการงาน เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา(ในกรณีที่ตั้งครรภ์ในขณะที่เรียนหนังสือ) เป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์กับสามี เกิดจากปัญหาครอบครัว เช่น หย่าขาดจากกัน ถูกสามีทอดทิ้งหรือตายจาก เป็นต้น

(2.) แรงบีบคั้นจากสภาพทางจิตวิทยา เกิดจากค่านิยมเกี่ยวกับจริยธรรมระหว่างเพศส่วนมากมักเกิดจากการตั้งครรภ์ที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การตั้งครรภ์ที่เกิดจากสัมพันธ์ทางเพศระหว่างมารดาบิดากับบุตร (incest) หรือการตั้งครรภ์ที่เกิดจากสัมพันธ์ทางเพศนอกสมรส เมื่อตั้งครรภ์จะรู้สึกผิด ไม่สบายใจ กลัวถูกสังคมประณาม จึงทำแท้งเอาเด็กออก เพื่อเป็นการกลบเกลื่อนหรือปกปิดมิให้สังคมรู้ว่าตนได้กระทำในสิ่งที่ผิดจริยธรรมระหว่างเพศนั้นลงไป เป็นที่น่าสังเกตว่าการทำแท้งตามเงื่อนไขนี้ มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีวัฒนธรรมสูงส่งแล้ว มากกว่าในสังคมที่ล่าหลังทางวัฒนธรรม

(3.) เพื่อป้องกันผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนาที่จะมีต่อเด็กที่คลอดออกมา ส่วนในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ จะมีการทำแท้งเอาเด็กออกเพราะตรวจพบว่าถ้าปล่อยให้ทารกนั้นคลอดออกมา อาจจะต้องเป็นคนร่างกายพิการ หรือติดเชื้อโรคร้ายแรงบางอย่าง เช่น ทารกในครรภ์ที่มารดาเป็นโรคหัดเยอรมัน หรือรับเชื้อไวรัสเอดส์ หรือเกิดมาปัญญาอ่อนที่เรียกกันว่า down syndrome เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องเกี่ยวกับการทำแท้ง 9 เรื่อง คือ **หมากลางถนน, ทุ่งแห่งดวงดาว, สปอร์รา, พฤษจิกายน, ผู้บริสุทธิ์, ล้นทมโรยกลิบ, อาณาจักรมายา, โลกในสายลม และตุ๊กตา**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องการทำแท้ง ดังนี้

เรื่อง **หมากลางถนน** กล่าวถึงข้าราชการชายคนหนึ่งต้องเดินทางร่วมกับคนในหน่วยงานเข้าเมืองหลวงด้วยความรีบเร่งเพราะมีงานด่วน ในระหว่างการเดินทางช่วงเวลากลางคืนรถตู้ชนสุนัขตัวหนึ่ง เขาพยายามบอกให้คนขับรถจอดเพื่อดูอาการของสุนัขเพราะคิดว่าผู้ที่ชนต้องรับผิดชอบโดยพามันไปหาหมอ แต่คนในรถไม่มีใครเห็นด้วยกับเขา จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้เขานึกย้อนไปในอดีตที่พ่อเคยเล่าให้เขาฟังว่า ตอนที่พ่อกับแม่เข้ามาทำงานรับจ้างเทศบาลกวาดถนนในกรุงเทพฯ พ่อพบซากศพเด็กทารกในกองขยะ ดังบทสนทนา

ตอนนั้นพ่อพาแม่ไปทำงานในกรุงเทพฯ อยู่ครึ่งปีกว่าก่อนพาแม่อพยพกลับบ้านเดิม พ่อเล่าว่าพ่อไปทำงานรับจ้างเทศบาลกวาดถนน “งานมันง่ายอยู่หรอก แต่น่าเบื่อ พ่อเลยเลิก...”

“ทำไมพ่อกลับมาครับ?”

“มันแห้งแล้ง”

ผมมองสภาพรอบตัว ป่าทั้งป่าเปลี่ยนสี ต้นไม้ใหญ่หลายต้นใบร่วงกราวเพราะขาดน้ำ ภูเขาแพะขึ้นกระจายเหมือนสิ่งไร้ชีวิต เป็นภาพชินตาของฤดูร้อน “แห้งแล้งอย่างนี้หรือพ่อ?”

“ไม่ใช่ มันแล้งน้ำใจ...” พ่อหยุดครู่หนึ่ง “ครั้งปีที่ทำงานกวาดถนน พ่อเห็นอะไรหลาย ๆ อย่าง การขับรถ การข้ามถนน การทิ้งขยะ เมืองอะไรก็ไม่มี มีขยะมากเหลือเกิน”

ผมไม่รู้ว่ตอนนั้นพ่อพูดเป็นนัยหรือไม่ ผมคิดว่าไม่ เพราะพ่อไม่มีการศึกษาสูงอะไร

“ทุกวันนี้คนทิ้งอะไรแปลก ๆ เช่น...”

“เช่นอะไร?”

พ่อสั่นหัว “แกอย่ารู้เลย”

มองหน้าพ่อนิ่ง

พ่อเสียบครู่หนึ่ง ในที่สุดก็ว่า “พ่อไม่อยากให้ลูก ๆ ของพ่อโตในเมืองแบบนี้”

“ทำไมล่ะพ่อ?”

“พ่อไม่อยากให้ลูกโตในหมู่คนที่ไม่มีความรับผิดชอบ”

เราทั้งสองก้ำกวดบ ๆ ต่ไปข้างหน้า ระยะเวลาห้ากิโลเมตรผ่านไปโดยผมไม่รู้สึกรู้ตัว อากาศแห้งและอ้าวเล็กน้อย ในที่สุดผมก็ถามขึ้นลอย ๆ “พ่อพบอะไรในกองขยะครับ?”

“ซากศพเด็กทารกคนหนึ่ง”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 285)

การพบซากศพเด็กทารกตามกองขยะแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการทำแท้ง ตัวละครพ่อตัดสินใจพาครอบครัวกลับสู่ถิ่นกำเนิดเพราะไม่ต้องการให้ลูกเติบโตขึ้นมาท่ามกลางผู้คนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อชีวิต แต่สุดท้ายแล้วลูกชายที่พ่อพยายามสอนให้เป็นคนมีความรับผิดชอบต่อชีวิตก็แก้ไขปัญหาการตั้งครรภที่ไม่พึงประสงค์จากหญิงที่เขาได้สัมผัสด้วยโดยการพาไปทำแท้ง ดังข้อความ

ผมรู้จักผู้หญิงคนนั้นมานานปีเศษ คือนั้นเราทั้งสองก็นั่งรถเวลากลางคืนเช่นกัน เบื้องบนพระจันทร์ดวง เดิมทอแสงซีดคล้าย ๆ กับตอนนี้ รถประจำทางสายกลางคืนแล่นข้ามจังหวัด ตลอดทางผมนอนไม่หลับ ผม เชื่อว่าหล่อนก็นอนไม่หลับเช่นกัน ไม่ว่าใครก็ตามที่กำลังเดินทางไปเพื่อจุดหมายเช่นนั้นต้องนอนไม่หลับ แน่นนอน แต่เราทั้งสองเชื่อว่ามันเป็นทางออกที่ดีที่สุด เราต้องตัดสินใจก่อนที่ความเปลี่ยนแปลงในร่างกาย หล่อนจะมีมากกว่านี้

รถประจำทางจอดที่หน้าสถานีขนส่งตอนเจ็ดโมงเช้า เราทั้งคู่จับรถสองแถวอีกคันหนึ่งให้ไปส่งเรา ณ จุดหมาย ตลอดทางเราทั้งสองไม่พูดอะไร ผมเพียงแต่สงสัยว่าหากสามารถย้อนอดีตกลับไปได้อีกครั้ง ผม จะทำเช่นนั้นอีกไหม

ผมไม่รู้ และน่าเสียดายที่อดีตก็เช่นสายน้ำไม่เคยหวนกลับ

สถานที่แห่งนั้นเป็นห้องแถวแคบกว้างประมาณสามเมตรซ่อนตัวในซอยเล็กเงียบสายหนึ่ง สีเทาหม่น บนประตูไม้แบบโบราณหลุดกะเทาะออกเป็นริ้ว เราทั้งคู่เดินขึ้นชั้นสอง เสียงบันไดไม้เก่าโถมลั่น เอียดทุก ครั้งที่เราเดินเข้าประตู ผู้หญิงรับใช้ร่างท้วมวัยสี่สิบผู้หนึ่งเดินมาเปิดประตูและพาเราขึ้นไปในห้องที่มีกลิ่น น้ำยาอบอวลจนฉุน ที่ด้านหลังมีชั้นเหล็กวางขวดยาและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ผมไม่เคยเห็นมาก่อนในชีวิต มี อ่างล้างมือเก่าคร่ำคร่าบนเคาน์เตอร์สีเทาหม่น บนพื้นมีถังขยะขนาดใหญ่รองด้วยถุงพลาสติกสีดำ ผู้หญิง รับใช้บอกให้หล่อนนอนบนเตียงและให้ผมรออยู่ข้างนอกขณะที่หล่อนไปตามชายอีกคนหนึ่งมาทำงาน ผม นั่งรออยู่ที่หน้าห้องเงียบ ๆ รู้สึกปวดหัวเล็กน้อย โกงเล็กน้อย นั้นสว่างด้วยแสงไฟจากหลอดไฟหกสิบวัตต์ เพียงดวงเดียว ผมนั่งรออยู่อย่างทुरนทुरาย เมื่อทุกอย่างจบสิ้นลง ผมก็พาหล่อนกลับบ้าน

สีหน้าหล่อนขาวซีด ทรงตัวย่นแทบไม่อยู่ ผมประคองหล่อนออกทางประตูหลังของห้องแถว เมื่อถึง ปากซอยเราทั้งคู่นั่งบนม้านั่งรถสองแถว ผมรู้สึกเหนื่อย มือเย็นขึ้นด้วยเหงื่อ ผมกวาดสายตาไปทั่ว บริเวณ แลเห็นขยะเกลื่อนชอย เรารออยู่ที่นั่นราวครึ่งชั่วโมงกว่ารถสองแถวคันแรกจะมาถึง เราทั้งสองก้าว ขึ้นรถพอดีกับที่ผมเห็นผู้หญิงรับใช้คนนั้นแบกถุงขยะพลาสติกสีดำออกมา หล่อนทิ้งถุงขยะใบนั่นกองทับอยู่ ข้างบนถังขยะ ผมพอเดาออกว่าภายในถุงใบนั่นมีอะไร ผมหลับตาลงขณะที่รถสองแถววิ่งหายไปจาก สถานที่นั้น กลิ่นก้อนแข็งอะไรบางอย่างลงคอ นึกถึงพ่ออย่างบอกไม่ถูก

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 288 - 289)

ชายข้าราชการนี่ถึงอดีต เขาเคยพาหญิงที่มีสัมพันธ์ด้วยไปทำแท้ง ซึ่งเป็นการตัดสินใจของคนทั้งคู่ที่เชื่อว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด แสดงให้เห็นว่าการเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ดีและการถูกลี้ภัยดูอบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองไม่สามารถทำให้เขาหลีกเลี่ยง การแก้ไขปัญหามาโดยการทำแท้งได้ สาเหตุของการทำแท้งในเรื่องนี้คือ ความไม่พร้อมของการมีบุตรอัน สืบเนื่องมาจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ปัญหาการเงิน เด็กจึงกลายเป็นขยะของสังคม

เรื่อง **ทุ่งแห่งดวงดาว** ของ พิสิษฐ ภูศรี เรื่องนี้ ผู้เขียนจินตนาการถึงความคิด ความรู้สึกของ เด็กที่กำลังถูกทำแท้ง ดังคำบรรยายว่า

ร่างหนูปลิวคว้างระไปตามขอบผนัง เปลวเพลิงสะบัดเกลียวฉีกคว้างร่างกายเจ็บปวดที่สุดในชีวิต หนูกระเด็นกระดอนไปไม่รู้ทิศทาง อวัยวะส่วนต่าง ๆ ฉีกขาดออกจากกัน ขาสองข้างขาดกระเด็น แขนหลุดหายไปยังข้างหนึ่งแล้ว คอของหนูห้อยร่อนแรงกำลังจะหลุดออกจากบ่า เลือดทะลักแดงฉาน

“แม่...แม่จำ...ช่วยหนูด้วย” หนูร้องไห้โฮ มองไปทางใดก็เห็นแต่เปลวไฟลุกท่วม

ร่างของแม่ปรากฏราว ๆ อยู่หลังม่านเพลิงกลุ่มหนึ่ง

“แม่...หนูอยู่ทางนี้ มาช่วยหนูด้วย” หนูตะโกนไปสุดเสียง

คล้ายแม่จะส่ายหน้าเงาตะคุ่มนั้นค่อย ๆ ถอยห่างออกไป เสียงพูดปนสะอื้นเหมือนแว่วมาจากที่แสนไกล

“แม่ช่วยหนูไม่ได้หรอก แม่ที่แท้จริงเขายังไม่ช่วยหนูเลย”

แล้วเงาร่างของแม่ก็ล้มหาย เปลวเพลิงพวยพุ่งเข้าใส่หนูอีกครั้ง มันพัดพาหนูปลิวไปตามซอกหลืบอย่างรวดเร็ว ดูเหมือนทุกชิ้นส่วนของหนูก็ถูกพัดมารวมกัน หนูใช้แขนข้างเดียวนั้นโอบกวดทุกชิ้นส่วนเข้ามาหากัน พยายามกอดกระชับให้เป็นหนึ่งเดียว

ร่างหนูปลิวคว้างระไปตามซอกหลืบ รู้สึกว่าพื้นที่ค่อย ๆ ลาดต่ำและแคบลงทุกขณะ หนูถูกผนังสองข้างบีบรัดจนบีบแน่น ทั้งแสงร้อนทรมานทราวยกับเปลวเพลิงที่กระแทกเข้าใส่ไม่หยุดหย่อน

หนูมองลงไปเบื้องล่าง เห็นแสงสว่างเรืองรองอยู่ต่ำลงไปไม่ไกลนัก ชิ้นส่วนของหนูไหลเข้าไปหามันอย่างรวดเร็ว...

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 181-182)

จากข้อความแสดงให้เห็นภาพการทำแท้งของทารกที่มีอวัยวะครบสมบูรณ์แล้ว โดยทารกจะถูกแยกชิ้นส่วนอวัยวะก่อนนำแต่ละส่วนออกมาจากครรภ์มารดา ผู้เขียนกล่าวถึงความรู้สึกของตัวละครซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดาในขณะกำลังถูกทำแท้งว่าเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน และต้องการความช่วยเหลือ หลังการทำแท้งเศษซากของเด็กทารกจะถูกนำไปทิ้งในกองขยะ ดังความว่า

“ร่างหนูหลุดผลัดจะออกมาจากหลืบรกแห่งนั้น ร่วงลงไปกระแทกกับวัตถุเรียบแข็งเต็มแรง เจ็บปวดไปทั้งตัว แสงสีชาวดำสว่างอย่างฉับพลัน สว่างอย่างที่หนูไม่เคยเห็นมาก่อน.... สว่างจ้าน่ากลัว

หนูนอนแบ็บกระดิกกระเดี้ยไม่ได้ ได้แต่กลอกตามองไปรอบทิศ ร่างหนึ่งปรากฏแก่สายตา ผู้หญิงหน้าสวยชนแต่ซีดซีขาว เธอชำเลืองมองมาทางหนูเหมือนกัน

“แม่...แม่ใช่ไหม” หนูร้องเรียกเสียงเครือ

เธอเบือนหน้าหนีไป หนูเรียกคำเดิมอีกครั้ง มันใจว่าผู้หญิงคนนั้นคือ แม่ ของหนูแน่

เธอไม่หันหน้ามามองหนูอีกเลย, เสียงกึก ๆ ดังใกล้เข้ามา หนูเหลือบตามอง เห็นผู้ชายท่าทางใจดีใส่ชุดขาวผืนเดียวกรอมเท้าเดินมาหยุดตรงหน้า เขาก้มลงมามอง แล้วซ่อนร่างของหนูขึ้นด้วยสองมือ พาออกเดิน

นี่เขาจะเอาหนูไปไหน เขาไม่ได้พาหนูไปหาแม่ เขาเดินทางไปจากแม่ ลัดเลาะไปตามหิลีเลียวต่าง ๆ หนูกรี๊ดร้องเสียงลั่น น้ำตาไหลนองหน้า

“จะพาหนูไปไหนนะ.... หนูจะไปหาแม่...พาหนูกลับไปหาแม่นะ...หนูจะหาแม่...”

เขาไม่ใส่ใจเสียงร้องของหนูเลย คุ้มหนูผ่านพ้นประตูออกไป แสงสว่างหายวับ กลายเป็นความมืดมิดรอบด้าน เขาเดินมาหยุดอยู่หน้ากองวัตถุกรือ เหลือบตามองหนูแวบหนึ่ง ก่อนจะโยนหนูลงไปบนเศษซากที่กองซุ่มนั้น แล้วเดินกลับไปทางเดิม

หนูร้องไห้สะอึกสะอื้น น้ำตาแทบจะไม่มีไหลอยู่แล้ว ร่างจมเกลือกกลิ้งอยู่กับเศษสิ่งสุดท้ายจะคันระคายกลื่นเหม็นเนาอบอวล เสียงแกรกรากดังใกล้เข้ามา หนูหันขวับไปตามเสียง ตัวอะไรก็ไม่รู้ไต่ตัวมเตี้ยมเข้ามา หน้าเสี้ยมของมันส่ายหลุกหลิก ดวงตาแดงวาวจ้องมาทางหนูอย่างประสงคร้าย หนูหวีดร้องลั่น มันตกใจแผ่นหายไปในพริบตา

(พิสิฐ ภูศรี. 2542: 182 – 183)

จากข้อความตอกย้ำให้เห็นว่าเด็กทารกที่ถูกทำแท้งเป็นสิ่งที่ไม่มีใครต้องการจึงถูกทำลายชีวิตและถูกทิ้ง กลายเป็นขยะสังคมที่เกิดจากการขาดความรับผิดชอบต่อการกระทำ

เรื่อง **สปอร์รา** ของ อัญชัน สะท้อนภาพการทำแท้งเพราะถูกพ่อเลี้ยงล่วงละเมิดทางเพศ เช่นข้อความ

พันอึดใจนั้นมาแค่ลมหายใจออก ทุกอย่างก็โล่งกระจ่าง โล่งเหมือนทะเลบ้ำที่หมดพายุ ก่อนแปลกลปอมสิ่งนั้นหลุดออกจากตัวฉันจนได้ ด้วยความรู้สึกราวกับตายแล้วเกิดใหม่ เสียงของมันร่วงกระทบน้ำในโถชักโครกได้ยินถนัด ความทารุณแทบขาดใจเริ่มผ่อนลงไปแล้ว ทั่วทั้งรสชาติไว้เป็นแค่น้ำตาระริกระรัวจมูกฉันได้กลิ่นควาจัด อวลจากโถส้วมคลุ้งลอยขึ้นมา พาจิตกลับไปนั่งได้กลิ่นเลือดอยู่ใต้โคนไม้ในป่าละเมาะอีกหน ฉันรู้สึกโง่งงหน้ามืด ขนลุกซ่าขึ้นมาทั้งตัว หลับหูหลับตาดกดันชักโครกลงไป ตืด ๆ กัน ทว่าไม่แม้แต่จะก้มลงไปมอง น้ำสงเสียงครึกโครมสนั่นหวั่นไหว ช่วยพาต้นตอของกลิ่นให้ไหลเลือนคลั่ง ๆ ลงไปจมก้นธรณีอย่างไม่เหลือร่องรอย

ไปเกิดไป...กลับไปเป็นดินน้ำลมไฟที่เจ้าจากมา ดึกว่าจะปล่อยเจ้าให้ปฏิสนธิตัวตนขึ้นในอุทรของผู้ที่จะเป็นเจ้าได้...ก็แต่แค่อูเปล่า ๆ ให้อยู่...สิ่งท้ายสุดในโลกที่ฉันจะคิดไปถึง ก็คือการที่ฉันจะตั้งท้อง และยังคงมาตั้งท้องกับคู่แข่งที่ฉันเพียรพยายามมาตลอดเพื่อจะเอาชนะ...แม้จะด้วยปืนก็ ๆ

ชีวิตหนึ่งหมดไปแล้ว วาบหนึ่งที่ฉันรู้สึกดีใจแทนมันจริง ๆ ที่มีโอกาสจบชีวิตลงไปเสียก่อนจะต้องเกิดมาลิ้มตาดูโลก โลกที่แทบจะไม่มีอะไร ควรแก่การลิ้มตาขึ้นมามองดู แต่อีกชีวิตหนึ่งบนโถชักโครกนี้เล่า ทำไมมันจึงยังมีลมหายใจอยู่ ทั้งที่ดูเหมือนไม่น่ามีสิทธิ์ มาใช้ลมหายใจรวมอยู่ในโลก ที่มีแต่คนปกติครอบครองเป็นเจ้าของแต่ผู้เดียว

(อัญชัน. 2542: 199)

สาเหตุของการทำแท้งเกิดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากชายผู้เป็นพ่อเลี้ยง เด็กสาว ตัดสินใจภายใต้ความกดดันต่าง ๆ อันได้แก่ อายุ การเรียน ความรู้สึกรักชอบเพศเดียวกัน ความเกลียดชังพ่อเลี้ยง ฐานะของความเป็นลูกเลี้ยง ความรักที่มีต่อแม่ ไม่ต้องการทำให้แม่เกิดความเสียใจ และสังคมที่เธออยู่ ดังนั้นจึงแก้ไขปัญหาโดยการทำแท้งเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา

เรื่อง **พฤตจิกายน** ของ เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องทำแท้งของหญิงคนหนึ่ง จากตัวอย่าง

หลังจากนั้นเขาและหล่อนจึงได้พูดคุยกัน สนธิสนมกันอย่างรวดเร็ว เขาคิดว่าหล่อนเป็นผู้หญิงที่เปิดเผยเกินไปสักหน่อย นั่นทำให้เขาได้รับรู้ว่าหล่อนลงมาจากทางเหนือ จากบ้านไม้หลังเล็กๆ ริมฝั่งน้ำนาน หล่อนรู้สึกปวดร้าวกับชีวิตหลังจากถูกหนุ่มคนรักทอดทิ้ง ต้องรืดเด็กรวยสี่เดือนในท้องทิ้งไปเสีย พ่อแม่อับอายขายหน้า ในที่สุดหล่อนจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้าน ห้องแถวทั้งเก้าคือปลายทางของหล่อน ในยามค่ำ คั้นหล่อนต้องนอนกับผู้ชายไม่เลือกหน้า

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 214)

สาเหตุของการทำแท้งเกิดขึ้นจากการขาดความรับผิดชอบของชายหนุ่ม ทำให้ตัวละครหญิง ตัดสินใจทำแท้งภายใต้ความกดดันของคนในครอบครัวและสังคม เด็กซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์จึงถูกทำลายชีวิต การทำแท้งครั้งนี้ถือว่ามีผิดกฎหมาย และเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญด้านจริยธรรมของมนุษย์

เรื่อง **ผู้บริสุทธิ์** ของ เสาวรี เรื่องนี้กล่าวถึงผู้ที่มีอาชีพทำแท้งเถื่อน ผู้ที่กำลังจะไปทำแท้ง และผู้ที่ถูกขอให้พาไปทำแท้ง จากข้อความ

พี่ตั๋ยเป็นพยาบาล เคยทำงานที่เดียวกับฉัน เธออยู่ห้องคลอดขณะที่ฉันอยู่กับเด็กทารกตั้งแต่แรกเกิด เด็กทารกที่ต้องใส่เครื่องช่วยหายใจเพื่อทวงสิทธิ์ในการมีชีวิตอยู่และต้องได้รับการดูแลอย่างดี เด็ก ๆ เหล่านี้จะถูกส่งมาจากห้องคลอดเป็นส่วนใหญ่ บางรายก็มาจากการทำแท้งไม่สำเร็จ คลอดก่อนกำหนด หรือพิกลพิการมาจากการทำแท้ง ดูเหมือนเวลานี้จะเป็นที่ของพี่ตั๋ย ที่ผ่านมาระยะนี้ไม่เคยพูดกันมากไปกว่าการทักทายกันตามมารยาทแต่โดยลึก ๆ แล้วฉันรังเกียจการทำงานของเธอ เธอลาออกมาหลายปีแล้ว หลังการถูกสอบสวนเกี่ยวกับกรณีรับจ้างทำแท้งเถื่อน ฉันไม่เคยนึกถึงเธอเลย กระทั่งวันที่ฉันรับปากกับผู้หญิงคนหนึ่ง

เธอมาหาฉันด้วยความวิตกกังวล แก้มตบและมีสีขื่นเต็มสองแก้ม

“ช่วยหาสถานที่และอยู่เป็นเพื่อนฉันเท่านั้น” เธอพูด

“เธอจะทำอย่างนั้นได้หรือ มันบาปนะ” ฉันพูดด้วยความตระหนก เธอโบกมือ

“ใคร ๆ ก็พูดอย่างนี้ พูดเหมือนที่เธอพูดทุกคำนั่นแหละ” เธอหันมามองหน้าฉัน ริมฝีปากสั่นระริก

“ฉันขอร้องนะ คิดว่าฉันขอร้อง” เธอทอดกายลงอย่างอ่อนแรง ดวงตาอ้างว้าง หม่นมัว
 ฉันมองออกไปนอกหน้าต่าง เราเป็นเพื่อนกันมานาน แต่ฉันก็ลำบากใจเหลือเกิน
 “แค่นี้ไปเป็นเพื่อนนะ ความเลวร้ายทั้งหมดจะอยู่ที่นี้...” เธอชี้หน้าตัวเอง “อยู่ที่ฉันเพียงคนเดียวเท่านั้น”
 ฉันไม่ยอมรับปาก จนกระทั่งเธอสารภาพว่า เด็กในท้องนั้นคือเลือดเนื้อเชื้อไขของใคร....ฉันตกอยู่ใน
 สภาพซ็อก

ในยุคที่ศีลธรรมเสื่อมทรามลง สถาบันครอบครัวอาจถูกทำลายลงโดยบุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัว
 ความรักที่บริสุทธิ์ค่อยอันตรธานไป เหลือเพียงร่องรอยของความรักที่สกปรก นับวันเรื่องราวที่ไม่เคยได้ยิน
 หรือได้ยินนาน ๆ ครั้งก็จะได้ยินบ่อยขึ้น และกลัปกลายเป็นเรื่องเล่าธรรมดา ๆ

...ฉันซ็อกเกินกว่าจะบอกอะไรได้มากกว่านี้

(เสาวรี. 2542: 68 - 69)

ตัวละครเอกของเรื่องทำงานในโรงพยาบาลแผนกดูแลเด็กทารกตั้งแต่แรกเกิด เป็นเด็กที่มี
 ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น พิการ เด็กที่ต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ เด็กที่ทำแท้งไม่สำเร็จ เป็นต้น
 ตัวละครไม่ชอบการทำแท้งจึงรังเกียจการทำงานของพี่ต้อยพยาบาลที่ทำงานเกี่ยวกับการทำแท้งเดือน
 จนกระทั่งวันหนึ่งเพื่อนของตัวละครมาขอความช่วยเหลือให้พาไปทำแท้งเพราะพ่อของเด็กคือพ่อของ
 เธอเอง ทำให้ตัวละครเข้าใจเรื่องการทำแท้ง ความจำเป็นที่ต้องทำแท้งในบางกรณี เมื่อคนเราเกิด
 วิกฤตในชีวิตการทำแท้งเป็นการแก้ไขปัญหอย่างหนึ่ง หากเลือกที่จะเอาเด็กไว้อาจจะทำให้เกิดปัญหา
 มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่
 เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนแสดงให้เห็น
 ปัญหาเรื่องการทำแท้งเป็นจำนวน 9 เรื่อง พบว่าสาเหตุที่ทำให้ทำแท้งมาจากความไม่พร้อมของการมีบุตร
 สอดคล้องกับสภาพสังคมในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนประสบปัญหาด้านการเงิน หากปล่อยให้เด็ก
 คลอดออกมาอาจทำให้ปัญหาการเงินยิ่งแย่ง และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญของการทำแท้งคือ การถูก
 ล่วงละเมิดทางเพศจากคนในครอบครัวและจากบุคคลอื่น สะท้อนให้เห็นความเสื่อมโทรมของจริยธรรม

3.7 ปัญหาเรื่องสื่อ

สื่อมวลชน เป็นสื่อกลางที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสาร ข้อคิดเห็น และทัศนคติต่าง ๆ สู่ประชาชน
 ทำให้ประชาชนที่รับข่าวสารนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม วิถีชีวิตและเกิดวัฒนธรรม
 มวลชน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความสามัคคี ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและ
 ความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้การศึกษอบรมความรู้ทางด้านสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ

ให้แก่สมาชิกในสังคม สื่อที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคมได้แก่ สื่อโฆษณาชวนเชื่อ และสื่อลามกอนาจารซึ่งมีเป็นจำนวนมากในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ตมักเสนอข้อมูลในรูปแบบของเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องยากต่อการควบคุม

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องสื่อ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ **เรื่องหมอลเปลี่ยนหัว, เรื่องไอ้หนักแก้ว, เรื่องล้นทมโรยกليب, ละครจริงในห้องขาวดำ และ ตัวประกอบ**

3.7.1 สื่อลามกอนาจาร

สื่อลามกอนาจาร คือ สื่อที่นำเสนอรูปภาพและข้อมูลที่ช่วยยั่วยุให้มนุษย์เกิดกิเลสด้านกามารมณ์ ความต้องการทางเพศ ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศ การทำแท้ง เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องสื่อลามกอนาจาร จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ **เรื่องหมอลเปลี่ยนหัว, เรื่องไอ้หนักแก้ว, เรื่องล้นทมโรยกليب และละครจริงในห้องขาวดำ**

เรื่อง **หมอลเปลี่ยนหัว** ของ ปรีทรรศ หุตางกูร เสนอปัญหาให้เห็นว่าสื่อโทรทัศน์ทำให้มนุษย์หลงมัวเมาในกามารมณ์ที่ไม่ได้เกิดจากความรัก ดังความว่า

“อย่ารีรอ” มีเสียงจากพิธีกรหัวสีในทีวีตะโกนขึ้นมานะหมอล หัวเขาแดงหวานเหมือนงานภาพประกอบแมกกาซีน “อย่ารีรอ การรอทำให้สับสน ผมคือผู้นำลัทธิหวาน มีลูกกวาดและน้ำตาลเป็นอาวุธเคลือบความสกปรกทั้งมวล คุณเคลือบของคุณหรือยัง ส่งใบสมัครมาที่เรา ผมอยู่ในทีวี ผมคือตำรา คือประชาสัมพันธ์ สนุกกันเข้าไว้ รื่นเริงกันเข้าไป ความอวบอ้วนกำลังเผยออก ลัทธิหวานแหววจงเจริญ”

ตกลงดีนี่...เขาเข้าใจสอดใส่ความคิด

สอดใส่ความคิดเหมือนผมสอดลิ้นลงในปากเธอใช่ไหมหมอล ผมตั้งจูบเธอจนได้อีกนะ ความหื่นกระหายกลับมาใหม่และคอยเตือนว่าคราวนี้ต้องไม่พลาด แต่เธอก็เอาแต่จะตอบเรื่องเป็นหมาหรือแมวดีฝ่ามือผมเย็นอีกแล้ว อวัยวะตรงนั้นแข็งเป็นก้อน เธอเขย่าผมแรง ๆ พร้อมแววตาซื่อ ๆ ผมเบื้อแววตาแบบนี้จริง ๆ นะหมอล “น้องว่าแมวศิลปินกว่าหมา แต่หมาก็รวยกว่าแมว” ผมหัวเราะค่อยๆ ล้วงมือลงใต้เสื้อ “ความอวบอ้วนกำลังเผยออก” เสียงสโลแกนพวกหัวสีดังมา แล้วเธอก็ตบหน้าผม บอกว่าผมเอาแต่หมกมุ่นในกามารมณ์ แต่ให้ตายสิ...เธอจะมาซีเรียสอะไรกันตอนนี่ “อย่า อย่าเพิ่งไป...ไร้”

(ปรีทรรศ หุตางกูร. 2545: 54-55)

การโฆษณาชวนเชื่อจากสื่อโทรทัศน์ทำให้ตัวละครเกิดกิเลสในกามารมณ์อยู่ตลอด ดังนั้นหากสื่อ นำเสนอและกระตุ้นให้เกิดกิเลสในกามารมณ์ก็จะทำให้มนุษย์ลุ่มหลงมัวเมาในกามารมณ์ที่ไม่ได้เกิด จากความรัก และอาจทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา เห็นได้ว่าสื่อมีอิทธิพลต่อผู้คนในสังคม

เรื่อง **ไอ้หนักแก้ว** ของ ปรีทรรศ หุตางกูร กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต เช่น ตัวอย่าง

“ก็เพราะนายท่านไม่ใช่หรือ ที่ทำให้ไอ้หนักแก้วมันปึกกล้าหาแข็ง เดี่ยวนี้มันคุยเรื่องว่านายรักมันที่สุด สนใจมันที่สุด ทั้งยังไม่ต่อว่ากำลังทำปริญญาเอกเพราะโดนป้อนข้อมูลอินเทอร์เน็ต มีตำราเรพเธ็กซ์ เรทอาร์ ใหม่ ๆ แปลก ๆ และกล้าประกาศว่า ทุกสิ่งบนโลกเป็นไปเพื่อมันโดยแท้ ยังไม่พอนะครับ มันยังใ่วว่ามี อิทธิพลบารมีที่สุดในยานี้”...

...“ล่าสุดไอ้หนักแก้วกำลังยุมือขวาซ้าย เจ้าตีนขวาซ้าย ให้ช่วยพามันไปชมชินพิ่มวยข้างบ้าน มันบอก ขาวจี้จะอวบดี พวกเราตกใจรีบห้ามกันใหญ่ บอกว่าเดี๋ยวติดคุกขึ้นมาจะพากันลำบากไปหมด โดยเฉพาะตัวนายท่านเอง แต่มันก็อ้างบอกมีวิธีและศึกษามาเยอะ มันเชื่อว่ามันประยุกต์เป็น พิ่มวยเสร็จแน่”

(ปรีทรรศ หุตางกูร. 2545: 16, 22)

เรื่องนี้ผู้เขียนสร้างภาพเหนือจริงให้อวัยวะในร่างกายพูดคุยกัน ครุ่นคิดแต่จะทำหน้าที่ เสพสังวาส สื่ออินเทอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยมเพราะสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและการ โฆษณาสินค้า ดังนั้นภาพและหนังสือลามกอนาจารจึงแพร่หลายทางอินเทอร์เน็ต ทำให้คนเกิดกิเลส ตก เป็นเหยื่อของตัณหาหาคะกามารมณ์ตลอดเวลาส่งผลให้เกิดปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ แสดงให้เห็นสังคมไทยที่แวดล้อมไปด้วยสื่อด้านกามารมณ์

เรื่อง **ล้นทมโรยกลีบ** ของ วินทร์ เลียววาริณ สะท้อนให้เห็นสื่อลามกอนาจารประเภทหนังสือ นิยายปลุกใจ จากตัวอย่าง

วันนั้นเป็นครั้งแรกที่ผมเข้าไปในบ้านของล้นทม และรู้จักครอบครัวนี้ดีขึ้น สัมภาษณ์กับเครื่องครัว เก่า ๆ กองระเกะระกะ ขวดเหล้าหลายสิบขวดวางที่มุมห้อง ที่เก้าอี้โยกมีหนังสือและนิตยสารกองหนึ่ง ผมขมวด คิ้ว นึกแปลกใจที่เห็น **แนบเนียนาง** ของผมที่นี้ คงเป็นสมบัติของพ่อเธอ ซึ่งอาจไม่เคยรู้ว่าหลายเรื่องในนั้น เป็นผลงานของผมเอง ...

... น้ำตาเด็กสาวไหลพรากลงมาเป็นเส้นสาย กระซิบเสียงเครือ “ลั่นทม... ต้องมาสองเดือนแล้ว...”

เลือดในกายผมเย็นเฉียบ นึกถึงเหตุการณ์ที่ลั่นทมเป็นลมเมื่อวานเย็น “หมอที่คลินิกบอกเธอ?” เธอ
ผงกหัว

“พ่อเธอก็รู้?” พ่อลั่นทมตบตีที่ลั่นทมท้อง?”

ลั่นทมไม่ตอบ แต่ผมรู้ว่าใช่ “แล้วพ่อเธอว่ายังไง?”

น้ำตาเด็กสาวเริ่มไหลออกมามาก “อย่าถามอีกเลย พี่ช่วยพาลั่นทมไปเอามันออกที...”

“เล่าความจริงให้ฟังก่อน” ผมบอก เด็กสาวสั่นหัว

รู้ว่าไร้ประโยชน์ที่จะคาดคั้นเธอตอนนี้ ผมคงต้องปลอบเธอไปก่อน และค้นหาความจริงทีหลัง “ก็ได้ ถ้า
หากเธอต้องการอย่างนั้นจริงๆ ฟุ้งนี้พี่จะพาลั่นทมไปเอามันออก”

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 80–82)

พ่อของลั่นทมละเมิดทางเพศพี่สาวของลั่นทมและลั่นทม พี่สาวลั่นทมฆ่าตัวตายไปเมื่อสามปี
ก่อน ลั่นทมตั้งครรภ์สองเดือนและกำลังจะไปทำแท้ง ต้นเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องเลวร้ายนี้เนื่องมาจากพ่อ
ของลั่นทมอ่านหนังสือประเภทนิตยสารปลุกใจเป็นประจำจึงทำให้เกิดกามารมณ์แล้วสนองความต้องการ
ของตนเองด้วยการล่วงละเมิดทางเพศลูกสาวทั้งสองคน แสดงให้เห็นว่าสื่อลามกอนาจารมีอิทธิพลที่
ทำให้เกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว และทำให้เกิดปัญหาเรื่องการทำแท้ง
ตามมา

เรื่อง **ละครจริงในห้องขาวดำ** ของ วินทร์ เลียววาริณ เสนอสื่อลามกอนาจารทางจอภาพยนตร์
จากข้อความ

ถือโอกาสพาเธอไปดูหนังรอบบ่ายสองโมง หนุ่มสาวหลายคู่กอดกันในโรงหนังมากกว่าจะสนใจภาพ
บนจอ ภาพยนตร์เรื่องนั้นมีฉากพิศวาสที่ใจจรั้ม เขาบนกับตัวเองพลางลากลูกสาวออกจาก
โรงภาพยนตร์ คงจริงอย่างที่หลายคนกล่าวว่า พ่อที่เสเพลทำไต่ก็ยิ่งหวังลูกสาวมากเท่านั้น

“พ่อรีบออกจากโรงหนังทำไมคะ?”

“หนังอย่างนี้ไม่เหมาะสำหรับหน้อย หนังอะไรก็ไม่รู้ไม่รู้ปล่อยให้ออกมาได้ยังไง ไม่มีเซ็นเซอร์”

“โอ้! พ่อก็โธ หน้อยโตแล้วนะคะ รู้ว่าอะไรเหมาะไม่เหมาะคะ”

มองหน้าลูกสาว เป็นครั้งแรกที่เขาสังเกตว่าลูกสาวเขาโตเป็นสาวเต็มตัวแล้ว เรือนร่างเต็มสาว หน้าอก
และสะโพกที่บอกว่าเธอไม่ใช่เด็กอีกต่อไป วัยของเธอไล่เลี่ยกับเด็กสาวคนนั้นในห้องขาวดำ ทำให้เขารู้สึก
อึดอัดใจอย่างบอกไม่ถูก ใช่ไหมว่าเขากลัวว่าวันหนึ่งเขาอาจเห็นเธอในห้องขาวดำของเขา?

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542: 168)

เรื่องนี้กล่าวถึงพ่อพาลูกสาวมาดูภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ และเมื่อพ่อเห็นฉากพิศวาสในโรงภาพยนตร์ และเห็นพฤติกรรมของหนุ่มสาวหลายคู่ที่กอดกันในโรงภาพยนตร์จึงรีบพาลูกสาวออกมา เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสม และเกรงว่าในวันหนึ่งอาจจะเห็นลูกสาวในโรงแรม่านรูตของตัวเองที่เธอแอบบันทึกภาพของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ แสดงให้เห็นว่าสื่อภาพยนตร์เป็นตัวอย่างที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการลอกเลียนแบบ อาจทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง และการล้วงละเมิดทางเพศ

3.7.2 สื่อหลอกหลวง

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เขารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อหลอกหลวง 1 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง **ตัวประกอบ** ของจำลอง ผึ้งชลจิตร กล่าวถึงคนเขียนคำโฆษณาสินค้าเกิดความรู้สึกละเอียดใจเมื่อต้องเขียนคำโฆษณาสินค้าที่ไม่เป็นความจริง ดังข้อความ

ความรู้สึกเช่นนี้ต่างจากราวเขียนคำโฆษณาให้สินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่ม ความรู้สึกที่ว่าผู้บริโภคเป็นเหยื่อเจ้าของสินค้าหมกมุ่นอยู่ในใจของเขาทุกวี่วัน แม้จะมีเหตุผลมารองรับทุกตัวสินค้า เขายังรู้สึกตัวว่าเป็นผู้ไปกระตุ้นไปเร่งเร้าให้คนควักกระเป๋าซื้อ เงินทุนกับการโฆษณาช่วยกันสร้างสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตออกมาเต็มท้องตลาด ...

... ฉันเบื่อ...ฉันสงสารคนซื้อ ฉันสงสารเด็ก ๆ ...สินค้าบางตัวอย่าให้ฉันด่าเลย... มันไม่มีประโยชน์อะไรสักอย่าง มีแต่โทษๆ ฤณัญพุดอย่างอารมณ์เสีย น้ำอัดลม ผงชูรส น้ำหวานจากรากไม้ที่ถูกโฆษณาให้เป็นรังนกนางแอ่น...นายจำได้ไหม

(จำลอง ผึ้งชลจิตร. 2542: 110-111)

จากข้อความแสดงถึงความรู้สึกของคนเขียนคำโฆษณาสินค้าที่รู้สึกละเอียดใจจากการทำงานของตนเองที่ต้องเขียนคำโฆษณาเพื่อกระตุ้นให้คนมาซื้อสินค้ามากขึ้น ทั้งที่รู้ว่าสินค้าเหล่านั้นบางอย่างก็ไม่มีประโยชน์ และบางอย่างให้โทษ จึงเกิดความสงสารผู้ซื้อและเกิดความเบื่อหน่ายในอาชีพนี้ สื่อโฆษณามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ซื้อ ดังนั้นอาจทำให้ผู้ซื้อหลงเชื่อคำโฆษณาที่ไม่เป็นความจริง สินค้าที่ซื้อมาอาจทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย และสูญเสียเงินไปกับสินค้าที่ไม่มีประโยชน์

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นที่เขารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่าผู้เขียนสะท้อนให้

เห็นปัญหาเรื่องสื่อเป็นจำนวน 5 เรื่อง พบปัญหาเรื่องสื่อลามกอนาจาร เป็นจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ สื่อภาพยนตร์ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยสื่อลามกอนาจารเหล่านี้ทำให้ผู้เสพสื่อเกิดอาการมึน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมการข่มขืน การถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัว การทำแท้ง และพบปัญหาเรื่องสื่อหลอกลวงที่เกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า จำนวน 1 เรื่อง แสดงให้เห็นว่าสื่อมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชนในสังคม

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่องสั้น ครอบคลุมทำรายวาลซีไรต์ จำนวน 124 เรื่อง พบปัญหาดังกล่าว 7 ด้าน เรียงตามลำดับจำนวน ปัญหาที่พบมากที่สุดไปถึงปัญหาที่พบน้อยที่สุด ได้แก่ ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข ปัญหาเรื่อง การไม่เคารพต่อกฎหมาย ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น ปัญหาเรื่องการทำแท้ง และปัญหาเรื่องสื่อ สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม เกิดค่านิยม วัตถุนิยมขึ้นในสังคม และเมื่อสังคมไทยต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลให้ปัญหาทั้ง 7 ด้าน ดังกล่าวทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด จึงแสดงความเห็นแก่ตัว ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ออกมามากยิ่งขึ้น ปัญหาที่ผู้เขียนนำเสนอไว้มากที่สุดคือปัญหา เรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข สะท้อนให้เห็นว่าเวลาที่มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต มนุษย์ มักเลือกแก้ไขปัญหาที่ผิดวิธี ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นกลับแย่ลงกว่าเดิม

ปัญหาทั้ง 7 ด้านดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย สะท้อนให้เห็นพฤติกรรม แนวทางการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ควรทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าเกิดวิกฤตทางจริยธรรม ในสังคมไทย เพราะพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง และผู้อื่น ทำให้สังคมเรียนรู้ แต่จริยธรรมในเชิงลบ

ดังนั้นเห็นได้ว่าปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมทั้ง 7 ด้านสัมพันธ์กับช่วงที่สังคมเกิด ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และผู้เขียนสื่อให้เห็นในงานวรรณกรรมเรื่องสั้น ครอบคลุมทำรายวาลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และปี พ.ศ. 2545

ตาราง 1 ปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ปรากฏในเรื่องสั้นเข้ารอบ

สุดท้ายรางวัลซีไรต์

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปัญหาเรื่องการคุ้มครองในอบายมุข	ปัญหาเรื่องการเมืองการปกครอง	ปัญหาเรื่องการศึกษาและระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าเสรีและเรื่องวัฒนธรรม	ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากเกินไป	ปัญหาเรื่องการทำแท้ง	ปัญหาเรื่องสื่อ
วินทร์ เลียววาริณ	1. ชู้				✓			
สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน	2. คำให้การ					✓		
	3. โลกสามใบของราชภู่ เอกเทศ	✓			✓			
	4. ดันทมโรยกลีบ	✓	✓				✓	✓
	5. กระถางชะเนียงริมหน้าต่าง	✓	✓					
	6. เรื่องของผมกับพอ			✓	✓			
	7. ยี่สิบปีหลัง	✓						
	8. กามสุขัลลิกานุโยค			✓				
	9. ละครจริงในห้องขาวดำ	✓	✓		✓	✓		✓
	10. วรรณกรรม 48 ชั่วโมง	✓	✓					
	11. ตุ๊กตา		✓	✓			✓	
	12. คำสารภาพของข้างเท้าหลัง	✓						
	13. เติ้งเหม็ง	✓		✓	✓			
	14. หมากลางถนน		✓	✓			✓	
	15. เพชฌฆาต	✓	✓					
	16. เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด	✓	✓					
จำลอง ฝั่งชลจิตร	17. อนาคตของชาติ	✓	✓	✓				
เมื่อน้ำอยู่	18. เมื่อน้ำอยู่					✓		
	19. แคร์เริ่มต้นเท่านั้น	✓						
	20. คนหมดไฟ	✓						
	21. หวันไหวและเปราะบาง	✓						
	22. ในตู้เย็น		✓		✓	✓		
	23. ผู้ครองเรือน		✓					

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปัญหาเรื่องการคุ้มครองในอบายมุซุ	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการค้าระเบียบวินัย
	24. ตัวประกอบ								
	25. ทุ่งร้าง	✓							
	26. ที่ร้านน้ำชา	✓		✓					
ปริญญญา ตริ้น้อยใส	27. คอนโดสุดสายรุ้ง						✓		
หนอนคอนกรีต	28. องคูลีมาน 2550		✓				✓		
	29. วาณิชศิลป์ปะกัจ		✓						
	30. วงจรชีวิต		✓	✓			✓		
	31. สำนักใหม่	✓							
	32. อลิสาแห่งดินแดนพิศวง					✓			
	33. สมศรีกับตึกสูง	✓							
ประชาคม ลุนาชัย	34. อิทธิปาฏิหาริย์	✓	✓	✓					
นาฏกรรมแห่งชีวิต	35. ผู้แพ้	✓		✓					
	36. ภาพเกียรติยศ	✓					✓		
	37. อีสรภาพ		✓				✓		
	38. อสรพิช		✓			✓			
	39. เพลงคลื่น			✓					
	40. สุดฝั่งขอบฟ้า	✓							
	41. ชายในห้องเงียบ	✓							
	42. บ่วงไฟ	✓							
	43. มหกรรมแห่งชีวิต	✓	✓			✓			
พิสิฐ ภูศรี	44. คำคืนในเมืองใหญ่	✓							
คนไซในปราสาท	45. การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว	✓							
	46. เรื่องเล่าในร้านเหล้า	✓	✓						
	47. เสียงเพรียกจากซอยร้าง	✓		✓		✓			

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปัญหาเรื่องการดูแลสุขภาพ	ปัญหาเรื่องการรักษาผู้ป่วย	ปัญหาเรื่องการรักษาผู้ป่วย	ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัฒนธรรม	ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น	ปัญหาเรื่องการทำแท้ง	ปัญหาเรื่องสื่อ
	48. ทู่งแห่งดวงดาว						✓	
	49. โจนาทาน : เกย์	✓						
	50. เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา	✓		✓				
	51. แมวแม่ลูกอ่อน	✓						
	52. โรแมนติกตาย				✓			
	53. นักตากล้อง	✓						
	54. บริสุทธิ			✓				
เสาวรี	55. เสียงแห่งความตาย		✓					
ภาพลวง	56. หมอใหญ่		✓					
	57. ผู้บริสุทธิ		✓				✓	
	58. ซาตกร		✓	✓				
	59. แม่น้ำ	✓	✓	✓		✓		
	60. สัตว์ชาติญาณ		✓					
	61. สมอตาย					✓		
	62. สาปศรัทธา			✓		✓		
	63. นัย - ในความรัก					✓		
	64. ภาพลวง			✓				
อัฒจันทร์	65. มือที่มองไม่เห็น	✓						
มือที่มองไม่เห็น	66. วันประเมินค่า					✓		
	67. จุดเยือกแข็ง	✓						
	68. สปอร์รา	✓	✓				✓	
ปราบดา หยุ่น	69. กรมอุตุนิยมวิทยา		✓	✓				
ความน่าจะเป็น	70. ตามตาต้องใจ		✓					
	71. เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า	✓			✓			

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปัญหาเรื่องการคุ้มครองในอบายมุซุ	ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม	ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากเกินไป	ปัญหาเรื่องการทำแท้ง	ปัญหาเรื่องสื่อ
	72. ตีน-ลี้ก หนา - บาง					✓		
จิรภัทร อังศุมาลี	73. ในสำนึก	✓						
วิบริต	74. วิบริต	✓	✓	✓				
	75. ผู้เฒ่าแก่ร้องไห้				✓			
	76. ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองเห็นเงา	✓				✓		
	77. แม่ยก		✓	✓				
	78. เทียงคีนพอดี		✓	✓		✓		
	79. บนถนน		✓			✓		
ประชาคม ลุนาชัย	80. สุธรรมสองศตวรรษ				✓			
เมืองใต้อุโมงค์	81. เหตุเกิดข้างถนน	✓	✓					
	82. อาณาจักรมายา						✓	
	83. มีดดำมंगा		✓					
	84. คำอธิษฐาน		✓		✓			
	85. เหนือดวงตาที่ปิดสนิท	✓	✓		✓			
	86. หมาฝรั่ง				✓			
	87. ไบหน้าและดวงตา			✓				
	88. ละครคนเมือง			✓				
	89. หมอคุณธรรม				✓			
ปริทรรศ หุตางกูร	90. ใสนกแก้ว							✓
แม่มดบนตึก	91. เพลิงรัก ลานแค้น				✓	✓		
	92. หมอเปลี่ยนหัว 1							✓
	93. ช่างทาสี		✓					
	94. แม่มดบนตึก				✓			
	95. คำสารภาพ		✓					

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปัญหาเรื่องการคุ้มครองในอบายมุซุ	ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย	ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม	ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากเกินไป	ปัญหาเรื่องการทำแท้ง	ปัญหาเรื่องสื่อ
	96. ห้องเธอห้องฉันคั่นกันด้วยความ เหงา	✓						
	97. พระเจ้ากับมนุษย์				✓	✓		
	98. ATM แห่งชีวิต	✓						
รัตนชัย มานะบุตร	99. ต้นไผ่สั้น	✓						
อุทกภัย	100. บุญอ-ตา	✓		✓				
	101. ท่านอีหม่าม	✓	✓	✓	✓			
	102. เพียงชั่ววูบหลับ		✓					
	103. ใต้ร่มพุก				✓			
เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์	104. โมงยามของวัยเยาว์	✓						
ชีวิตสามะหาอันใด	105. นายบังเอิญ	✓	✓	✓	✓			
	106. เรื่องเล่าของคนชายเฒ่า	✓	✓					
	107. เพียงชั่วขณะหนึ่ง	✓						
	108. พศจิกายน			✓	✓		✓	
	109. เรื่องเล่า สายน้ำ และความตาย	✓		✓				
	110. สะพานข้ามแม่น้ำ	✓						
	111. ค่ายและคุก	✓	✓					
	112. นครรัฐชาติ		✓					
	113. สายเลือด	✓						
	114. ประตุ	✓						
	115. ภูเขา	✓	✓					
	116. บุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้าน ของตน	✓		✓				
อัถุขันธ์	117. ห้วงแหวงแห่งโลก		✓		✓			

จากตารางจะพบว่าปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุขเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย ปัญหาจริยธรรมเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น ปัญหาเรื่องการทำแท้ง และปัญหาเรื่องสื่อตามลำดับ จากที่พบปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุขมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการดื่มเหล้า แสดงให้เห็นสภาพสังคมที่คนส่วนใหญ่กำลังทุกข์ใจ และไม่ต้องการเผชิญกับความทุกข์ยากในชีวิต จึงเลือกดื่มเหล้าเพื่อให้ลืมความทุกข์ เพื่อต้องการให้เกิดความสุข นอกจากนี้ยังสังเกตพบว่าเรื่องสัดส่วนใหญ่ใน 1 เรื่องนำเสนอปัญหาหลายด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้ตระหนักถึงปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงที่สังคมไทยต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมดังกล่าวส่งผลให้เกิดวิกฤตทางจริยธรรมในสังคมไทย เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ เพราะทำให้ตนเอง ครอบครัว และสังคมได้รับความเดือดร้อน

บทที่ 4

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

การนำเสนอแนวคิด หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเลือกใช้ในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม เพื่อเสนอเรื่องราว สะท้อนสภาพสังคม เสนอแนวคิดและความรู้สึกของผู้เขียน เพื่อให้งานวรรณกรรมมีคุณค่าและน่าสนใจ ผู้เขียนแต่ละคนมีวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นแตกต่างกันไป เช่น การเล่าเรื่องย้อนหลัง การใช้ตัวละคร การใช้บทสนทนา การใช้ฉาก การเปรียบเทียบ เป็นต้น

จากการศึกษาวิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ จากเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่องนั้นปรากฏว่ามีวิธีการนำเสนอปัญหา 2 ประเด็นหลัก คือ 1. การนำเสนอแบบตรงไปตรงมา 2. การนำเสนอแบบอ้อม โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์แต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 การนำเสนอแบบตรงไปตรงมา

การนำเสนอแบบตรงไปตรงมาคือ การที่ผู้อ่านทราบได้ในทันทีเมื่ออ่านเรื่องราวได้แก่ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่องซึ่งผู้เขียนอาจเป็นผู้เล่าเรื่องเองหรือให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง และการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา ผู้อ่านจะทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ตัวละครพูดคุยกัน

4.1.1 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่อง

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลการประพันธ์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2539:167-169) อธิบายถึง “มุมมอง” ว่า เป็นกลวิธีเล่าเรื่องตามฐานะของผู้เล่าเรื่องที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถูกนำมาเล่า โดยทัศนะของใคร มีมุมมองหลายแบบ และแต่ละแบบอาจนำมาผสมกันได้ แต่อาจกล่าวได้ว่ามีมุมมองในการเล่าเรื่องที่ เป็นพื้นฐาน 3 แบบคือ

1. ผู้เล่าเรื่องรู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่าง ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละคร สถานที่ และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีอิสระเต็มที่ โดยที่ผู้ประพันธ์ทราบความคิด และความรู้สึกของตัวละครแล้วนำมาเล่าเรื่องราวเหล่านั้นมาเล่าได้ตามที่ต้องการ กลวิธีเล่าเรื่องแบบนี้แพร่หลายที่สุดและใช้กันมานานมากแล้ว

2. การใช้บุรุษที่ 3 เป็นผู้เล่าเรื่อง ผู้ประพันธ์เลือกตัวละครตัวหนึ่งให้เล่าเหตุการณ์เท่าที่ตัวละครตัวนั้นรู้เห็น ในกลวิธีนี้ผู้เล่าเรื่องจะไม่สามารถรู้ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอื่น ตัวอย่างที่ดี เช่น ในเรื่อง **สี่แผ่นดิน** ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นต้น

3. การใช้บุรุษที่ 1 ที่เป็นตัวละครในเรื่อง เรื่องจะเล่าโดยตัวละครที่เป็นบุรุษที่ 1 ตัวอย่างเช่น **ละครแห่งชีวิต** ของหม่อมเจ้าอากาศดำเกิงรพีพัฒน์ ในหลายกรณีผู้เล่าเรื่องเป็นตัวละครที่ไม่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง

การใช้ผู้เล่าเรื่องนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมในเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 มี 3 ลักษณะได้แก่ ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง และตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง วิธีนี้พบมากที่สุดจำนวน 83 เรื่อง ได้แก่ กามสุขัลลิกานุโยค, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด, วงจรชีวิต, อลิสาแห่งดินแดนพิศวง, อิทธิปาฏิหาริย์, ภาพเกียรตยศ, อิศรภาพ, มหกรรมแห่งชีวิต, แม่น้ำ, สัญชาติญาณ, สมอตาย, ภาพลวง, บนถนน, มืดดำมเงา, ไบหน้าและดวงตา, โลกสี่เงิน ชู้, คำให้การ, กระจกชะเนียงริมหน้าต่าง, โลกสามใบของราชบุรุษ เอกเทศ, เรื่องของผมหักพ่อ, ละครจริง-ในห้องขาวดำ, ตึกตา, เข็มมั่ง, หมากกลางถนน, เมืองน่าอยู่, แคร์เริ่มต้นเท่านั้น, ในตู้เย็น, ผู้ครองเรือน, คอนโดสุดสายรุ้ง, วาณิชศิลป์, สมศรีกับตึกสูง, อสรพิษ, เพลงคลื่น, ชายในห้องเงียบ, การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว, เรื่องเล่าในร้านเหล้า, เสียงเพรียกจาก-ชอยร้าง, ท่งแห่งดวงดาว, แมวแม่ลูกอ่อน, นักตากล้อง, บริสุทธิ, เสียงแห่งความตาย, หมอใหญ่, ฆาตกร, สัปศรีธา, มือที่มองไม่เห็น, สปอร์รา, ตามตาต้องใจ, คำอธิษฐาน, หมอเปลี่ยนหัว 1, ช่างทาสี, แม่มดบนตึก, พระเจ้ากับมนุษย์, ATM แห่งชีวิต, บุปผา-ตา, ท่านอีหม่าม, โต๊ะชุมพุก, โมงยามของวัยเยาว์, นายบังเอิญ, เรื่องเล่าของคนขายเหล้า, เพียงชั่วขณะหนึ่ง, พศจิกายน, ค่ายและคุก, สายเลือด, ประตู่, บุรุษไปรษณีย์ผู้หลงลืม-เลขที่บ้านของตน, โลกในสายลม, ที่นี่ – ที่โน่น, พรหมโลก, สุวรรณภูมิ, ล้นทมโรยกليب, วรรณกรรม 48 ชั่วโมง, ผู้แพ้, บ่วงไฟ, โจนาทาน : เกย์, จุดเยือกแข็ง, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, เหตุเกิดข้างถนน, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, เรื่องเล่า สายน้ำ และความตาย, สะพานข้ามแม่น้ำ และคนข้ามโลก

4.1.1.1 ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องคือ การที่ผู้เขียนเป็นผู้เล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นผู้รู้แจ้ง ล่วงรู้เหตุการณ์และการกระทำตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของตัวละครทุกตัวรวมทั้งแสดงทัศนคติของผู้เขียนด้วย โดยใช้สรรพนามบุรุษที่สาม เช่น เธอ หล่อน เขา พวกเขา มัน หรือเรียกชื่อตัวละครในฐานะบุรุษที่สาม เป็นต้น ดังที่ วัลยา วิวัฒน์ศร (2536 : 59) กล่าวถึงผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องว่า “ผู้เล่าเรื่องมิได้ถูกนำเสนอในเรื่องแต่ง เขาเป็นผู้ควบคุมเนื้อเรื่องและตัวละคร ความรู้ของเขาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและตัวละครไร้ขอบเขตจำกัด และอยู่ในฐานะผู้รู้แจ้ง ประดุจพระเจ้าเป็นเจ้า เขาหยั่งลึกไปถึงจิตใต้สำนึก สัญชาตญาณและความมุ่งมาดปรารถนา ของสัตว์โลกทุกผู้ทุกนามซึ่งไม่มีความลับสำหรับเขา ผู้เล่าเรื่องผู้รู้แจ้ง สามารถพูดให้ผู้อ่านทราบถึงความคิดที่ซ่อนเร้น หรือแม้แต่ความคิดในจิตใต้สำนึกของตัวละคร เขาสามารถแม้แต่จะวิเคราะห์ไปได้ไกลกว่าตัวละครเองเสียอีก”

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 16 เรื่อง ได้แก่ กามสุขัลลิกานุโยค, เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด, วงจรชีวิต, อลิสาแห่งดินแดนพิศวง, อิทธิปาฏิหาริย์, ภาพเกียรติยศ, อิสรภาพ, มหกรรมแห่งชีวิต, แม่น้ำ, สัญชาตญาณ, สมอตาย, ภาพลวง, บนถนน, มีดดำมंगा, ไบหน้าและดวงตา และโลกสีเงิน

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่ใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมด้วยวิธีผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง ดังนี้

เรื่อง อลิสาแห่งดินแดนพิศวง เรื่องนี้ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยเล่าถึงตัวละคร “อลิสา” เด็กสาวที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางสังคมที่มีค่านิยมในเรื่องวัตถุนิยม พ่อแม่ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย อลิसानิยมสินค้าที่มีชื่อเสียงและราคาแพง เมื่อสังคมเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ครอบครัวประสบปัญหาด้านการเงิน อลิสาจึงต้องมาขายบริการทางเพศเพื่อแลกกับเงิน ผู้เขียนแสดงให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด และหญิงสาวหลายคนเลือกแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการขายบริการทางเพศ ดังตัวอย่าง

อลิสาหมุนตัวไปมาหน้ากระจกบานเล็ก เธอมองเห็นภาพหญิงสาวสวยย้วยยวน โชคดีที่เธอเกิดมารูปร่างเล็ก รักษาผิวพรรณมาก่อน เสียหลายคนจึงคิดเอาเองว่าเธอพึ่งพ้นจากเด็กสาวมาไม่นาน อลิสาารู้ดีว่า

รูปร่างหน้าตาอย่างนี้แหละที่เป็นที่ต้องการในตลาดพรหมจารี๋ย ดั่งนั้นเธอคงหาเงินได้ไม่น้อย สำหรับตอนนี้
ที่เธอมีปัญหาเรื่องเงินอย่างยิ่ง

อลิส้าจำเป็นต้องเลือกเส้นทางนี้ เพราะปีที่เธอออกคายเป็นนางสาวเจ้าของบัตรวิเศษนั้น เป็นปีเดียวกับ
ที่บ้านเมืองเกิดภัยพิบัติ ตลาดหลักทรัพย์มีวันจันทร์สีดำซ้ำซาก พ่อแม่มีปัญหาทางการเงิน บัตรทองไม่มี
ความศักดิ์สิทธิ์ รัฐบาลสั่งปิดบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ของพ่อ พ่ออุตส่าห์ทำแซนวิชขายแต่ไม่มีใครซื้อ เพราะ
ทุกคนในบริษัทพ่อ ต่างทำแซนวิชขายเหมือนกัน แม่ไม่ต้องออกไปเจรจาเรื่องที่ดินเพราะธุรกิจ
อสังหาริมทรัพย์ล่มสลาย แม่เคยเอาโฉนดไปเร่ขายที่ตลาดนัดคนเคยรวย แม่ถึงกับยอมขายลดครึ่งราคา
แต่ยังสู้คนอื่นไม่ได้ เขาขายกันหนึ่งโฉนดแถมรถยนต์ไฟร์วู้ และตั้งรถไอพีพีหนึ่งปี เครื่องเล่นต่าง ๆ ของ
อลิส้าที่เคยมี ไม่ถูกขายก็ถูกเล่นจนพังคามือ ของตกแต่งบ้านไม่ถูกยึดคืนเหมือนรถยนต์ แม็กก็แลกหรือจำนำ
ที่จริงไม่ใช่ครอบครัวอลิส้าเท่านั้น เพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ล้วนล่มสลายเช่นกัน ผู้คนทั้งหมู่บ้านไม่มีเงินผ่อน
ปราสาทโรมัน ยอมปล่อยให้ธนาคารยึดไป ทั้งหมู่บ้านและสนามกอล์ฟจึงรกร้างกลายเป็นทุ่งเลี้ยงวัวของ
แขกแถวนั้นไป

(ปริญา ตริ่น้อยใส. 2541 : 212 – 213)

เรื่องนี้ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่มีบทสนทนาของตัวละคร การเล่า
เรื่องนี้ไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนเรียกชื่อตัวละครว่า “อลิส้า” เล่าให้ผู้อ่านทราบบุคลิก พฤติกรรม
ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของตัวละครในช่วงเวลาทั้งก่อนและหลังเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยก่อน
เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้เขียนเล่าถึงอลิส้าว่าเป็นสาวรุ่นสดใสสวยงาม ผิวพรรณนวลผ่อง มีพฤติกรรมใช้
จ่ายเงินฟุ่มเฟือย นิยมสินค้ามีชื่อเสียง และรู้สึกเบื่อโรงเรียน เมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ อลิส้าต้อง
ขายบริการทางเพศเพื่อความอยู่รอด ซึ่งการขายบริการทางเพศทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา
ได้แก่ ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาเรื่องการทำแท้งเถื่อน การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ ทำให้ผู้อ่านได้
ทราบชีวิตของอลิส้าตั้งแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิด สาเหตุ และ
ความจำเป็นที่อลิส้าต้องมาขายบริการทางเพศ

เรื่อง **วงจรรชีวิต** เรื่องนี้ผู้เขียนเล่าถึงตัวละครชายที่ชื่อ “วารินทร์” ผู้เป็นเจ้าของโครงการ
บ้านจัดสรร นำเงินดาวน์บ้านของลูกค้าไปเล่นหุ้นจึงทำให้การก่อสร้างบ้านล่าช้า ผู้เขียนแสดงให้เห็น
ความคิดและพฤติกรรมของวารินทร์ที่เป็นคนเห็นแก่ได้โดยสังเปลี่ยนวัสดุก่อสร้างหลายอย่างเพื่อลดค่า
ก่อสร้างหวังผลกำไรที่จะได้มากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย จากข้อความ

ตอนท้าย ๆ วารินทร์พยายามทำเสียให้ตกลงหวังช่วยลดอารมณ์ขุ่นเคืองของนายนา เธอเหมือนผู้ซื้อคน
อื่น ๆ ที่ล้วนต่อว่าต่อขานพนักงานขายตลอดทั้งวัน พวกนั้นคงเบื่อเลยหนีกลับไปก่อน เขาเอง จำยอม
เพราะรู้ว่าสาเหตุที่แท้จริงคือ ผู้รับเหมาทั้งงาน เพราะเขาไม่ยอมจ่ายเงินตามสัญญาเงินดาวน์ของลูกค้า

และเงินกู้จากธนาคารที่ได้มาตอนแรก วารินทร์เอาไปเล่นหุ้นและติดอยู่ตั้งแต่ต้นปี วารินทร์จำต้องบ้าย เบี่ยงการจ่ายเงินให้กับผู้รับเหมารวมไปถึงร้านวัสดุก่อสร้าง ทำให้วัสดุก่อสร้างขาดบ่อย ๆ ช่างปูน ช่างไม้ ต้องรอของหลายวัน นอกจากนี้วารินทร์ยังสั่งเปลี่ยนวัสดุหลายอย่างเพื่อลดค่าก่อสร้างลง แต่ผู้รับเหมาเอง ไม่อยากทำ เพราะเกรงว่าจะมีปัญหาต้องเสียเวลาและเงินมาซ่อมภายหลังอีก วารินทร์ยังแอบลดเหล็ก โครงสร้าง อ้างว่าเคยทำมาแล้วหลายหลังไม่เห็นบ้านไหนพัง ช่างทุกคนรู้ว่าแม้จะพังลงมา วารินทร์ก็ไม่ยอม ให้ใครตำ วารินทร์ทำอย่างนี้บ่อยจนพวกช่างไม่พอใจทยอยทิ้งงานไป พวกที่เหลือก็เป็นคนงานไม่ใช่ช่าง ทำ เป็นบ้างไม่เป็นบ้างแต่วารินทร์ชอบเพราะค่าแรงถูกกว่ากันครั้งต่อครั้ง เท่ากับช่วยลดค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่ง

(ปริญา ตริณ้อยใส. 2541 : 160 –161)

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องซ้อนกันไปเรื่อย ๆ โดยมีตัวละครในเรื่องเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ผู้เล่าเรื่องไม่ปรากฏตัวในเรื่องในฐานะตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง แต่เป็นผู้รู้เรื่องราว เหตุการณ์ การกระทำตลอดจนความรู้สึก นึกคิดของตัวละครทุกตัว ดังนั้นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงเสนอผ่านการกระทำ คำพูด ทศนะของตัวละครที่ถูกเอ่ยถึง เช่นจากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนเล่าถึงความคิดและพฤติกรรมของตัวละครที่ชื่อ “วารินทร์” เป็นคนเห็นแก่ตัว คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น โดยการนำเงินของลูกค้าไปใช้ใน เรื่องส่วนตัว และสั่งเปลี่ยนวัสดุก่อสร้างเพื่อหวังผลกำไรมากขึ้น การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ ผู้เขียนสามารถบรรยายถึงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ ทั้งเรื่องราว เหตุการณ์ พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ของตัวละคร ทำให้ผู้เขียนสามารถแทรกทศนะ ข้อคิด สื่อไปถึงผู้อ่านได้โดยตรง

เรื่อง **ภาพเกียรติยศ** ผู้เขียนเล่าถึงตัวละครที่มีความคิดที่ก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรมได้แก่ “องอาจ” เป็นช่างภาพข่าวอาชญากรรมที่มีความคิดอยากให้เกิดเหตุการณ์ร้าย ๆ ขึ้นเพื่อตนเองจะได้ บันทึกภาพเหล่านั้น ดังตัวอย่าง

องอาจส่งใจช่วยชายบนดาดฟ้าอีกตึก รีบกระโดดลงมาเกาะเพื่อนเอ๋ย กระโดดลงมาเสียก่อนที่พวก ตำรวจจะมารวบตัวแก่ไว้ โลกสิ้นหวังจะมีประโยชน์ได้อีกเล่า มันไม่ควรค่าที่แก่จะอยู่ต่อไป เป็นสิ่ง ประเสริฐสุดแล้วเพื่อนเอ๋ย แกเลือกความตายแทนที่มันจะเป็นฝ่ายเลือกแก

องอาจจ้องชายโรคเอดส์ในช่องมองภาพ นิ้วชี้วางอยู่บนชัตเตอร์ และแล้ว...ร่างในชุดสีขาวก็พุ่งหลาว ลงจากดาดฟ้าลอยละลิวตัดกับผืนฟ้าสีน้ำเงินดุงดงามยิ่ง องอาจลั่นชัตเตอร์ต่อเนื่องติด ๆ กันถึงสิบสอง ครั้ง ด้วยใจที่เอมอ้มประหนึ่งจิตรกรวาดป้ายพู่กันในช่วงสุดท้ายของภาพเขียน

ภาพที่เขาพอใจที่สุดเป็นช่วงขณะร่างสีขาวลอยคว้างระหว่างชอกตึก หัวดิ่งพุ่งลง มุมอาคารสองหลัง บีบเข้าหากัน ฉากหลังคือท้องฟ้าสีน้ำเงินแจ่มจ้า เกาสีขาวพุ่งดิ่งตัดสีน้ำเงินลงสู่พื้นซีเมนต์แห่งความตาย ซึ่งสงบนิ่งรออยู่เบื้องล่าง

แน่นอน...เป็นภาพเด็ดขาดกว่าภาพร่างແລກและที่ช่างภาพคนอื่น ๆ รุมถ่ายเมื่อเหตุการณ์ผ่านจุดสุดยอดไปแล้วอย่างเทียบกันไม่ได้

ภาพข่าวยอดเยี่ยมสามปีซ้อน นับเป็นเกียรติประวัติสูงสุดของช่างภาพหนังสือพิมพ์ประเทศนี้ นอกจากนี้อาจแล้วยังไม่เคยมีใครทำได้ เขายังหวังมากกว่านี้ เชื่อว่าตัวเองยังหนุ่มแน่น วัยเพิ่งสี่สิบต้น ๆ สายตายังดี ระยะเวลาการทำงานยังเหลืออยู่อีกยาวไกล

เกียรติประวัติและความเป็นเลิศยังวางรอเขาอยู่บนถนนทุกสาย

(ประชาคม ลูนาชัย. 2542 : 146-147)

ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่มีบทสนทนาของตัวละคร ผู้เขียนทราบได้แม้แต่ความคิดภายในใจของตัวละครจึงทำให้ผู้อ่านทราบถึงความคิดของช่างภาพข่าวอาชญากรรมที่อยากให้ชายผู้ป่วยเป็นโรคเอดส์รีบกระโดดตึกลงมาฆ่าตัวตาย เพื่อตนเองจะได้บันทึกภาพ แล้วส่งผลงานภาพถ่ายเข้าประกวดชิงรางวัลภาพข่าวยอดเยี่ยม แสดงให้เห็นปัญหาจริยธรรมเรื่องความเห็นแก่ตัว คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเฉพาะตนเอง ได้แก่รางวัล ความมีชื่อเสียงโดยไม่คำนึงถึงผลเสีย ความทุกข์ร้อนของผู้ประสบเหตุหรือญาติของผู้ประสบเหตุ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ ทำให้เห็นภาพความเห็นแก่ตัวของตัวละครได้อย่างชัดเจน

เรื่อง **มหกรรมแห่งชีวิต** ผู้เขียนเล่าถึงความคิด ความรู้สึกของตัวละครโสภณีนคนหนึ่งที่มีพ่อแม่ชายให้กับคนอื่นตอนอายุสิบสอง ถูกกักขังให้ขายบริการทางเพศจนถึงอายุห้าสิบ จากข้อความ

ครั้งหนึ่งนางรู้ว่าไม่ได้อยู่ในประเทศเกิดของตน ถูกส่งข้ามเขตแดนมารับแขกที่พูดคนละภาษากับนาง หน้าตาผิวพรรณพวกเขาต่างไปจากฝูงมนุษย์ที่นางเคยเห็นเจเนดา แต่จะแปลกอะไร เมืองทุกเมืองคือฝูงที่ปลิวคลุ้งอยู่นอกหน้าต่าง โลกแคบขังชีวิตนางไว้ตั้งแต่ครั้งปฐมกาล - โลกแคบที่นางอาศัยอยู่ และช่องแคบในตัวนางก็คือสิ่งมหัศจรรย์โดยแท้ - มันเป็นทางผ่านของทหารเป็นกองทัพ ลูกเรือจำนวนมากพอจะยึดครองมหาสมุทรได้เพียงชั่วข้ามคืน กรรมกรและผู้คนอีกนับร้อยอาชีพ ผ่านมาและจากไปเหมือนกีบเท้าม้า ย่ำลงบนเนื้อเยื่อที่ตายแล้ว

ผู้ชายทุกคนเหมือนกันหมด พวกเขาถือดอกไม้คนละเล่ม จ้วงแทงเกียรติและความเป็นคนของนาง เจ็บปวดเพียงช่วงระยะสิบปีสิบห้าปีแรก นานเข้าก็ซาชิน ทุกอย่างผ่านเลยประจักษ์ลอร์ดไฟที่บีบซ้ำลงบนรางเหล็ก ชีวิตแสนสั้นของมนุษย์ต่างจมอยู่ในห้วงทรมานอันเนิ่นช้า ในห้องแคบที่มองเห็นภายนอกผ่านช่องหน้าต่าง รับรู้โลกกว้างจากคำบอกเล่า ความสุขและอิสรภาพจะหอมหวานเพียงใดก็ตาม คนอย่างนาง แม้แต่ฝันถึงก็แทบไม่มีสิทธิ์

อิสรภาพแห่งโลกกว้างเป็นของนางเมื่ออายุย่างเข้าปีที่ห้าสิบ ออกจากคอกขังในปีที่โรคระบาดแพร่สู่เมืองซึ่งกำลังย่อยยับลงด้วยฝ่าเท้าของความตาย พาชีวิตกระจัดกระจายซึ่งมีโรคร้ายเกาะอยู่ไปอาศัยซุกหัวนอนในห้องเช่าสกปรก ต่อสู้กับความเจ็บปวดที่ต่างจากเดิมในโลกซึ่งค่อย ๆ มีดลง

นางจมอยู่กับโลกมืดที่มีแสงสว่างมานาน ดักดานอยู่กับชีวิตที่ไม่เป็นชีวิต ผ่านการเรียนรู้และซึมซับรสของการถูกระทำ ค่อย ๆ เข้าใจโลกในความเป็นจริงและตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นคน แล้วนางก็สัมผัสกับความรู้สึกกอดสู้อย่างแท้จริง นางเศร้าและอับอาย แม้ดวงตามืดบอดแต่แสงสว่างแห่งปัญญากลับเจิดจ้า นางมีความคิดและมีดวงตามองเห็นชีวิตอื่น ความทุกข์ระทมของลูกผู้หญิงในโลกใบนี้ แท้แล้วกว้างใหญ่เกินประเมินประมาณ

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542 : 177 - 178)

จากข้อความจะเห็นว่าผู้เขียนล่วงรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของตัวละครจึงถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกของตัวละครออกมาอย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่ต้องทนทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกายและจิตใจอยู่เป็นเวลานาน และเนื่องจากผู้เขียนสามารถล่วงรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จึงสามารถเล่าถึงเรื่องราวในอดีตของตัวละครเพื่อทำให้ผู้อ่านทราบถึงสาเหตุที่ต้องมาขายบริการทางเพศอันเนื่องมาจากถูกพ่อแม่ขายให้กับคนอื่น แสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการขายบริการทางเพศที่มาจากการค้ามนุษย์ ทำให้ผู้หญิงคนหนึ่งต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยความทุกข์ทรมาน ทั้งกายใจ และแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการให้ความสำคัญกับเงินมากกว่าความรัก ความผูกพันของพ่อแม่ที่ควรมีให้แก่ลูก

เรื่อง ภาพลวง ผู้เขียนเล่าถึงพระภิกษุรูปหนึ่ง โดยเรียกตัวละครว่า “ภิกษุผู้ต้องการละกิเลส” เกิดกิเลสต้นหาความต้องการทางกามารมณ์ ชาวบ้านพิจารณาเพียงภายนอกจึงเกิดความเคารพเลื่อมใสศรัทธา สะท้อนให้เห็นการทำผิดพระวินัยของพระภิกษุ จากตัวอย่าง

เมื่อลำแสงแห่งศรัทธาใกล้เข้ามา ภาพที่ได้เห็นก็คือ ภิกษุหนุ่มผู้สงบสำรวมนั่งขัดสมาธิอยู่ในกอดพวกเขาวางไฟฉายลงบนพื้น คนประมาณยี่สิบคนทรุดตัวลงนั่งพับเพียบและค้อมตัวลงเล็กน้อยต่อหน้าภิกษุผู้นำเลื่อมใส สายตาแต่ละคู่ของผู้คนที่คิดว่าตนเองยังมีกิเลสหนามองภิกษุเบื้องหน้าด้วยความเปี่ยมศรัทธา

ภิกษุผู้ต้องการละกิเลสไม่ยอมลืมตา ยังคงนั่งสงบในท่าขัดสมาธิเขาไม่ต้องการเห็นลำแสงแห่งศรัทธาพุ่งตรงมาที่เขา ในความเงียบมีเสียงพูดคุยเบา ๆ

“ท่านกำลังนั่งสมาธิ”

“แล้วนี่เราจะได้ฟังท่านเทศน์ไหม”

“เมื่อไหร่ท่านจะลืมตา”

ประโยคสุดท้ายเป็นลุ่มเสียงไพเราะของอิสตรี ลุ่มเสียงใส ๆ นั้นเป็นเสียงของสาวรุ่น ภิกษุผู้ต้องการ ละกิเลสรู้สึกจิตใจสั่นไหว บางสิ่งบางอย่างภายในจิรวเริ่มไหวตัวอีกครั้ง เสียงหวานนั้นกระตุ้นให้ภิกษุหนุ่ม จินตนาการถึงความงดงามแห่งสระของเพศหญิง ภายใต้ดวงตาที่ปิดสนิท ดวงใจกลับไหวระเพื่อมด้วย ตัณหาราคะแห่งธรรมชาติเข้าครอบงำ

“ท่านยังไม่ยอมลืมนตา” เสียงหวานใดยังคงแว่กระทบความรู้สึกส่วนลึกให้ลุถึงอำนาจมืดที่ ชุกซ่อน อยู่ภายใน

ลมหายใจของภิกษุแรงขึ้น “กลับกันไปเสียเถอะกลับไปเสีย เราไม่มีอะไรจะเทศน์ให้พวกท่านฟังเลย” ภิกษุรำว้อบอกพวกเขาอยู่ในใจ พยายามอย่างยิ่งที่จะเอาชนะปฏิกิริยาทางกายให้ได้ แต่ดูเหมือนมันกลับ รุนแรงขึ้นสุดระดับ

“พวกเรากลับกันก่อนดีกว่า ออย่ารบกวนท่านเลย พงุ่นนี้เข้าค้อยมาใหม่” ใครคนหนึ่งพูดขึ้น

พวกเขาพากันก้มลงกราบ ภิกษุเหงื่อไหลซึม สายลมเย็นพัดโชยยามวิกาล จีวรลุ่มผัสผัดผวย เสียง เดินของพวกเขาห่างไปไกลทุกขณะ เหงื่อขึ้นทำให้เย็นสบายยามลมพัดต้อง ภิกษุผู้ต้องการ ละกิเลสล้มตัว ลงนอน บางสิ่งบางอย่างในจิรวขยายตัวเต็มที่ โนมโนภาพเขามองเห็นโยนีอยู่รอบกาย เขาสัมผัสถึงความ พายแพ้อีกครั้งหนึ่งเมื่อจิรวบางส่วนเปียกขึ้น

(เสาวรี. 2542 : 131 – 132)

ผู้เขียนเล่าถึงความคิดในจิตใจได้สำนึกของพระภิกษุผู้ต้องการละกิเลสจึงทำให้ผู้อ่านทราบถึง ความคิด ความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ เมื่อพระภิกษุได้ยินเสียงผู้หญิงก็จินตนาการถึงเรือนร่าง อ้นงงดงามของเพศหญิง เกิดความต้องการทางกามารมณ แสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการทำผิดพระวินัย ของพระสงฆ์ ที่ต้องปฏิบัติตนตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อชำระกิเลสราคะ การนำเสนอปัญหา สังคมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้รู้ถึงความปรารถนาของพระภิกษุผู้ต้องการละกิเลสที่ยังมีกิเลส ราคะ ความต้องการทางกามารมณเหมือนกับบุคคลทั่วไป ทำให้ชาวบ้านหลงให้ความเคารพ เลื่อมใสศรัทธา

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 16 เรื่อง การที่ผู้เขียนเลือกใช้วิธีนี้นำเสนอปัญหาเพราะผู้เขียน สามารถบรรยายถึงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ พฤติกรรม ตลอดจน ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร เป็นวิธีการที่ผู้เขียนสามารถแทรกความรู้สึกนึกคิด ถ้อยคำที่ต้องการพูด หรือต้องการแสดงพฤติกรรมผ่านตัวละครบางตัวเพื่อให้ความคิดที่แทรกไว้ในลักษณะต่าง ๆ สื่อไปถึง ผู้อ่านได้

4.1.1.2 ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง คือ ตัวละครเอกซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุดในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เช่น ผม ฉัน ดิฉัน ข้าพเจ้า เรา ข้า เป็นต้น เล่าเรื่องของตนเองที่ได้ประสบมา แสดงความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเล่าถึงเหตุการณ์หรือพฤติกรรมของตัวละครอื่น ๆ ผ่านสายตาหรือทัศนะของตัวละครเอก ผู้เล่าเรื่องดังที่ วัลยา วัฒนศรี (2536 : 64 กล่าวถึง ผู้เล่าเรื่องถูกนำเสนอในเรื่องแต่งเป็นตัวเอก และ เล่าเรื่องตามมุมมองของเขา พูดถึงตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ผู้อ่านจะรู้ทันทีว่าเป็น ผู้เล่าเรื่อง – ผู้กระทำ โดยไม่ผิดพลาด ทรรศนะนี้จะทำให้การมองแคบ เพราะจะเห็นเฉพาะสิ่งที่ตัวเอกเห็น แต่การเล่าเรื่องจะหนักแน่น น่าเชื่อถือ เพราะผู้อ่านจะรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับโชคชะตาของตัวละคร ผู้เล่าเรื่อง – ตัวเอก อาจพรรณนาประสบการณ์ของเขาโดยไม่เปิดเผยตัวด้วยการใช้สรรพนามบุรุษที่สาม ซึ่งจะทำให้การเสนอเรื่องราวของเขามีลักษณะวัตถุวิสัยมากขึ้น และตัวเขาเองก็จะได้ถอยห่างออกมาจากเหตุการณ์ซึ่งเขามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ตัวอย่างเช่นกรณีของนายแพทย์วิเศษ ในเรื่อง **กาฬโรค** ของ อัลเบิร์ต กามูส์ เขาเป็นผู้เล่าเรื่อง – ตัวเอก แต่พูดถึงตัวเองโดยใช้บุรุษที่สาม และในช่วงสุดท้ายเท่านั้นที่ได้เปิดเผยว่าเขาเป็นเจ้าของเรื่องนี้ นักประพันธ์บางคนพยายามลบล้างการใช้ภาษาตามแบบเก่าที่เชื่อมโยงผู้เล่าเรื่องกับผู้อ่านไว้ด้วยกัน โดยการเปลี่ยนบุรุษสรรพนาม นี่คือกรณีของเรื่อง **การเดินทางที่ผันแปร** ของมิเชล บูเตอร์

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เขารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 55 เรื่อง ได้แก่ **ซู้, คำให้การ, กระจ่างชะเนียงริมหน้าต่าง, โลกสามใบของราษฎร เอกเทศ, เรื่องของผมกับพ่อ, ละครจริงในห้องขาวดำ, ตุ๊กตา, เช็งเม้ง, หมากกลางถนน, เมืองน่าอยู่, แค่เริ่มต้นเท่านั้น, ในตู้เย็น, ผู้ครองเรือน, คอนโดสุดสายรุ้ง, วาณิชศิลป์, สมศรีกับตึกสูง, อสรพิษ, เพลงคลื่น, ชายในห้องเงียบ, การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว, เรื่องเล่าในร้านเหล้า, เสียงเพรียกจากซอยร้าง, ทุ่งแห่งดวงดาว, แมวแม่ลูกอ่อน, นักตากล้อง, บริสุทธิ, เสียงแห่งความตาย, หมอใหญ่, ฆาตกร, สาปศรัทธา, มือที่มองไม่เห็น, สปอร์รา, ตามตาต้องใจ, คำอธิษฐาน, หมอเปลี่ยนหัว 1, ช่างทาสี, แม่มดบนตึก, พระเจ้ากับมนุษย์, ATM แห่งชีวิต, บุญ-ตา, ท่านอิหม่าม, ไต้ชุมพุก, โมงยามของวัยเยาว์, นายบังเอิญ, เรื่องเล่าของคนขายเหล้า, เพียงชั่วขณะหนึ่ง, พุศิจิกายน, ค่ายและคุก, สายเลือด, ประตู่, บุรุษไปรษณีย์ผู้หลงลืมเลขที่บ้านของตน, โลกในสายลม, ที่นี่ – ที่โน่น, พรหมโลก และสุวรรณภูมิ**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่ใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมด้วยวิธีให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง ดังนี้

เรื่อง **ตุ๊กตา** เรื่องนี้ผู้เขียนให้ตัวละครเอกเล่าเรื่องของตน โดยการตั้งคำถามกับตัวเองว่า “ทำไม” เป็นคำถามที่ไม่มีคำตอบ เล่าตามสิ่งที่เห็นด้วยความสงสัยตลอดเวลา ตัวละครเอกผู้เล่าเรื่องใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ฉัน” เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตัวละครเอกเป็นเด็กสาวที่มีความผิดปกติทางสมอง สมองไม่โตตามวัยและร่างกาย จึงถูกยาม คนขับรถ และจิตแพทย์ล่อลวงเพื่อข่มขืนจนตั้งครุฑและทำแท้งถึงสามครั้ง ผู้เขียนนำเสนอปัญหาเรื่องการทำแท้งและการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะจากจิตแพทย์ที่ไปรับการรักษา แสดงให้เห็นถึงความตกต่ำทางจริยธรรมในสังคม

แม่เคยบอกว่าฉันสวยไซ้ใหม่ คนยามที่เฝ้าบ้านเราก็เคยบอกฉันอย่างนั้นไม่ใช่หรือ ทำไมเขาชอบแอบมองฉัน ทำไมยามคนนั้นแอบเอาตุ๊กตาให้ฉันในวันที่แม่ไม่อยู่ ทำไมเขาบอกว่าที่ห้องของเขายังมีของเล่นแบบนี้อีกเยอะ ทำไมฉันรู้สึกดีใจมากเหลือเกินที่เขาก็ชอบเล่นตุ๊กตา ทำไมเขาบอกให้ฉันไปเล่นกับเขาที่ห้อง ทำไมเขาบอกให้ฉันถอดเสื้อผ้าออก ไม่งั้นก็เล่นแต่งตัวตุ๊กตากับฉันไม่ได้ ทำไมเขาเอามือลูบร่างฉันไปทั่ว ทำไมฉันรู้สึกดีใจเมื่อเขาบอกว่าผิวฉันมันเหมือนผิวตุ๊กตา ฉันสวยอย่างนั้นจริง ๆ หรือ ทำไมเขาซุกไซ้บนหน้าอกฉัน ทำไมเขาบอกให้ฉันนอนลงเพื่อที่จะแต่งตัวตุ๊กตาได้ง่ายขึ้น เขเอาอะไรใส่เข้าไปในตัวฉันนะ ทำไมฉันไม่เคยรู้มาก่อนว่าเล่นแต่งตัวตุ๊กตาแบบนี้ก็สนุกดีเหมือนกัน ทำไมที่หว่างขาฉันมีเลือดไหลทั้งที่ฉันไม่ได้ถูกมีดบาด ทำไมเขาห้ามไม่ให้ฉันบอกใคร มิฉะนั้นเขาจะไม่มาเล่นแต่งตัวตุ๊กตากับฉันอีก ทำไมหลังจากนั้นฉันมักแอบไปเล่นตุ๊กตาในห้องของเขาตอนที่แม่ไม่อยู่ ทำไมตอนนี้เขาไม่อยู่แล้ว เขานั่งเครื่องบินไปไหนหรือเปล่า ทำไมวันหนึ่งแม่จึงร้องลั่นเมื่อเห็นฉันถอดเสื้อผ่านอนเล่นตุ๊กตาคนเดียวในห้อง ทำไมแม่จึงมีสีหน้าตกใจเมื่อฉันบอกว่าใครเป็นคนสอนฉันเล่นแบบนี้ ทำไมแม่ตบหน้าฉัน ฉันทำอะไรผิดหรือ ทำไมไม่มีใครบอกฉันมาก่อน ทำไมยามคนนั้นไม่มาเล่นกับฉันอีก เขาหายไปไหนแล้ว ทำไมฉันรู้สึกเหมือนหิว ฉันอยากกินขนมไซ้ใหม่ ทำไมแม่ถามฉันว่าใช้ผ้าอนามัยครั้งสุดท้ายเมื่อไหร่ และหน้าซีดเมื่อฉันตอบว่าไม่ได้ใช้มันมานานสองเดือนแล้ว ทำไมฉันไม่เข้าใจอะไรเลย ทำไมไม่กี่วันหลังจากนั้นฉันมักรู้สึกตัวในตอนเช้าท้องไส้จุกจิกและอาเจียนทุกอย่างออกมาหมด

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542 : 205)

จากที่ผู้เขียนให้ตัวละครเอกที่มีสติปัญญาอ่อนกว่าอายุเป็นผู้เล่าเรื่อง ทำให้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านความคิด ความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างคนที่มีสติปัญญาปกติ กับคนที่มีสติปัญญาอ่อน คือในโลกของคนปกติจะเห็นว่าเรื่องราวที่ตัวละครเอกเล่าเรื่องเป็นเรื่องร้ายแรง เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ โดยเฉพาะการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากจิตแพทย์ผู้ให้การรักษา และปัญหาเรื่องการทำแท้งถึงสามครั้ง แต่ในโลกของคนสติปัญญาอ่อนกลับไม่ได้คิดหรือรู้สึกเหมือนกับคนปกติ

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานี้เพราะผู้ชายที่ล่องละเมิดทางเพศตัวละครเอกเป็นคนเห็นแก่ตัว ใช้ความไม่รู้ของคนสติปัญญาอ่อนเป็นโอกาสเอาเปรียบด้วยการล่องลวงเพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วย การนำเสนอปัญหาด้วยวิธีให้ตัวละครเอกเล่าเรื่องนี้ ทำให้ผู้อ่านได้รู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเอกอย่างละเอียดว่าไม่เข้าใจความเลวร้ายที่เกิดขึ้น ถูกล่องละเมิดทางเพศด้วยความไม่รู้ ได้ทราบถึงพฤติกรรม การกระทำของตัวละครอื่น ๆ ที่กระทำกับตัวละครเอก และผู้อ่านสามารถพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นได้โดยตรงจากมุมมองของตัวละครเอกเล่า

เรื่อง **เซ็งเม้ง** ตัวละครเอกเล่าเรื่องราวโดยใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งคือ “ผม” เล่าถึงการมางานเซ็งเม้ง เทศกาลรำลึกถึงบรรพบุรุษของตระกูลผู้ล่องลับ ญาติของเขาต่างเข้าใจว่าเขามาเพราะสำนักบุญคุณบรรพบุรุษ แต่เขามางานเซ็งเม้งเพราะบริษัทของเขาได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ จึงทำให้ต้องออกสำรวจงานนอกพื้นที่เพื่อหาช่องทางความคิดใหม่ ๆ ในการขายสินค้าและนำไปเสนอหัวหน้า ในระหว่างงานเซ็งเม้งเขาจึงคิดถึงแต่เรื่องการตลาด เช่น ถ้าสลักลดขายเพิ่มที่เทียบแล้วเพิ่มราคาสินค้าให้มากขึ้น การหาวิธีตั้งเทียบโดยไม่ต้องจุดไฟลง แล้วเจาะกลุ่มลูกค้าที่มีฐานะการเงินดี เป็นต้น สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะตัวละครเอกติดอยู่ในสังคมวัตถุนิยม มีค่านิยมเหมือนคนทั่วไปในสังคมที่เห็นเงินเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ทุกอย่างจึงล้วนคิดเป็นเงินตรา คิดแต่ผลประโยชน์ กำไร การเพิ่มคุณค่าสินค้า จนขาดความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจกับญาติพี่น้อง ดังเช่นตัวอย่าง

หม่อมอุบลวรูปไหวของเทียบแดง สัตยชาติญาณผมไหลพล่าน เครื่องมือสื่อสารกับบรรพบุรุษเหล่านี้ดูเรียบ ๆ ไม่น่าสนใจเท่าไร ยังสามารถทำ ‘product development’ ได้อีกมาก เป็นต้นว่าถ้าพิมพ์ลายสลักแบบเงินลงบนล่ำเทียบได้ อาจเป็นลายมังกร ลายหงส์ หรืออักษรมงคลของจีนสามสี่ตัว จะเป็นการเพิ่ม ‘added value’ ให้สินค้าขึ้นมาทันที เพิ่มราคาได้อีก 10 -20% และหากเราสามารถทำอะไรสักอย่างให้เทียบสามารถยืนเองโดยไม่ต้องจุดไฟลงกัน อาจโดยการถ่วงกันแบบตุ้กตาล้มลุก หรืออาจทำเป็นฐานสำเร็จรูปติดมาด้วย ห่อหุ้มด้วยแพ็กเกจจิ้ง ดีไซน์ดี ๆ ก็น่าจะจับลูกค้ากลุ่มใหม่ได้ทันที สำหรับพวกที่ต้องการความสะดวก พวกนี้คือกลุ่ม เอ บี มีเงิน แต่ไม่มีเวลา กลุ่มเป้าหมายนี้ยอมจ่ายเพิ่มอีกเพื่อซื้อความสะดวก เพิ่มค่าวัสดุและค่าแรงอีกประมาณ 5 - 10% แต่อาจเพิ่มกำไรได้อีกถึง 50% น่าสนใจ เพราะ... “ความจริงคือมนุษย์ทุกคนต้องตาย...” เจ้านายใหญ่บอก...

... “ตอนนี้เป็นยังไง?”

“แยะ เศรษฐกิจแย่มากอะไรไม่ค่อยได้ เราโดนกระทบแรงเหมือนกัน เลยต้องออกข้างนอกบ่อยๆ เพื่อหาช่องทางใหม่ ๆ”

(วินทร์ เลียววาริน. 2542 : 243, 246)

เรื่องนี้ผู้เขียนให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง เล่าเรื่องราวของตนเอง และเล่าถึงตัวละครอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวละครเอก จากที่ตัวละครเอกเล่าเรื่องราวของตัวเองที่มาในงานไหว้เซ็งเม้ง สะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงเรื่องวัตถุนิยมได้อย่างเด่นชัดมาก เพราะผู้เขียนให้ตัวละครเอกเล่าถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างการไหว้เซ็งเม้งอยู่เกือบตลอดทั้งเรื่อง ไม่ว่าตัวละครเอกจะเห็นอุปกรณ์อะไรที่ใช้ในงานไหว้เซ็งเม้ง เขาก็จะคิดถึงแต่เรื่องการมองหาสินค้าตัวใหม่ การเพิ่มคุณค่าของสินค้าแล้วเพิ่มราคาขาย การคำนวณถึงผลกำไรที่จะได้รับจากการขายสินค้า ผู้เขียนให้ตัวละครเอกมีอาชีพทำงานด้านการตลาด มีตำแหน่งเป็นมาร์เก็ตติ้ง แพลนเนอร์ ซึ่งทำให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความคิดของตัวละครเอกที่แสดงออกมา นอกจากนี้ตัวละครเอกได้เล่าถึงตัวละครอื่นที่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย ได้แก่ญาติคนหนึ่งประกอบอาชีพค้าของหนีภาษี การนำเสนอปัญหาด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็นปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เพราะตัวละครเอกได้แสดงความคิดภายในใจอยู่ตลอด และทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าตัวละครเอกติดอยู่ในสังคมวัตถุนิยม จนมองข้ามเรื่องความสัมพันธ์ด้านจิตใจกับคนในครอบครัว

เรื่อง **สาปศรัทธา** ตัวละครเอกชื่อ “โรจน์” เป็นนักศึกษาฝึกงานในโรงพยาบาลจิตเวช เขาช่วยผู้กระทำผิดโดยการปกปิดความผิด ไม่พูดความจริงในเรื่องที่เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลจับผู้ป่วยกอดน้ำจนเสียชีวิต ตัวละครเอกเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อนที่ตนเองจะกลายมาเป็นผู้ป่วยจิตเวช เรื่องเกิดขึ้นในโรงพยาบาลจิตเวชที่เขาฝึกงาน เมื่อเจ้าหน้าที่สารภาพกับเขาว่าไม่ได้ตั้งใจจะฆ่าผู้ป่วย เพียงแต่จะทำให้เข็ดหลาบเท่านั้น ส่วนเขื่อนเป็นผู้ป่วยที่อยู่ในเหตุการณ์และพูดความจริงที่เกิดขึ้นแต่ไม่มีใครเชื่อคำพูดของเธอเพราะทุกคนเห็นเธอเป็นเพียงคนป่วยทางจิตคนหนึ่ง จึงทำให้เธอผูกคอตายในห้องน้ำ เรื่องนี้แสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมเรื่องการฆ่าคนตายของเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ป่วย และเรื่องความเห็นแก่ตัวของนักศึกษาฝึกงานเพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเองและเกรงว่าจะได้รับความเดือดร้อนหากพูดความจริงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยเขื่อนฆ่าตัวตายดังข้อความ

ผมยังจำได้ถึงน้ำในสระที่ใสและเย็น มีดอกบัวลอยปริ่มอยู่ในน้ำนั้น แดดสีเหลืองเริ่มสาดแสงผ่านใบมะกอกลงมาถึงสระ แล้วผมก็มองเห็นภาพนั้นอีก ผู้หญิงมอม ๆ คนนั้นกับแววตาของเขื่อน แล้วผมก็ได้ยินอีกเสียงหนึ่ง “เธอต้องช่วยพี่นะ” เสียงนั้นบอกผม “พี่ไม่ได้ตั้งใจ” เธอยังพูดกับผม พยายามบอกผมถึงความไม่ตั้งใจของเธอ ปากเธอสิ้น หน้าเธอซีด เธอบอกว่าเธอเพียงแต่จะทำให้พวกนี้เข็ดและหลาบจำเท่านั้น เพื่อ

คนอื่นจะได้ไม่เอาเป็นเยี่ยงอย่างด้วย เพียงแต่ครั้งนี้นั้นพลาด ผมบอกเธอก่อนจะออกมาจากห้องว่า “ครับ ผมสัญญาว่าจะไม่พูด”...

...ผมว่า เธอช่างหาเรื่องยุ่งยากเสียจริง ๆ แค่นี้มันก็ยุ่งยากพออยู่แล้ว มีการเรียกผมไปสอบสวน หลังจากนั้นผมได้ต่อว่าเธอไป 2-3 คำ เธอมองผมด้วยสายตาเหยียดหยาม

การสอบสวนผ่านไป ผมรับปากแล้วว่าผมจะไม่พูดถึงมัน นี่คือสัจจะของลูกผู้ชาย ทุกสิ่งทุกอย่างคือ อุบัติเหตุแค่เขียนรายงานก็น่าจะพอแล้ว เย็นยังคงถูกขังอยู่ในห้องขังรวม ความผิดของเขื่อนคืออะไร ผมไม่พยายามนึกถึง

สัปดาห์สุดท้ายมาถึงอย่างเชื่องช้า แต่ว่าข่าวของวันนี้มาถึงอย่างรวดเร็วจนผมไม่ทันตั้งตัว “เขื่อนผูกคอตายในห้องน้ำ” ผมได้ยินเช่นนั้น ผมยอมรับว่าตกใจกับข่าวนี้มาก...มากทีเดียว...

...คะแนนภาคปฏิบัติของผมออกมาดีมาก พี่ที่ตีพิมพ์ให้อาจารย์ฟัง

“เกียรตินิยมเนโรจน์” ผมได้ยินเสียงนั้นดังข้าง ๆหู แต่ผมพยายามที่จะไม่ใส่ใจ

(เสาวรี. 2542 : 24, 28 – 29, 31)

ผู้เขียนให้โรจน์ตัวละครเอกซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุดเป็นผู้เล่าเรื่อง โรจน์เป็นคนเดียวที่เห็นเหตุการณ์ผู้ป่วยชื่อมาลีถูกจับคาน้ำจนเสียชีวิต และมีผู้ป่วยชื่อเขื่อนเข้าไปช่วยและเล่าความจริงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ไม่มีใครเชื่อเธอ การที่โรจน์ช่วยผู้กระทำผิดโดยปกปิดความจริงที่เกิดขึ้นทำให้เขื่อนถูกขังและฆ่าตัวตาย ผู้อ่านสามารถพิจารณาปัญหาจริยธรรมเกี่ยวกับความเห็นแก่ตัวของตัวละครเอก ได้จากเหตุการณ์ที่ตัวละครเอกเล่า จากบทสนทนาที่พูดคุยกับตัวละครอื่น ซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นความเห็นแก่ตัวของตัวละครเอกอยู่ตลอดเรื่อง ยกตัวอย่างเช่น ตัวละครเอกไม่ยอมเปิดเผยความจริงเพราะเกรงว่าตนเองจะได้รับความเดือดร้อนไปด้วย เข้าข้างคนผิดที่ฆ่าผู้ป่วยโดยเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ไม่รู้สึกสำนึกผิดที่มีส่วนทำให้เขื่อนฆ่าตัวตายและคิดว่าเขื่อนคิดสั้นเอง คิดว่าตนเองเป็นแค่นักศึกษาฝึกงาน ฝึกงานเป็นระยะเวลาเพียงแค่เดือนกว่า คงทำอะไรได้ไม่มาก ควรปล่อยให้เรื่องนี้เงียบไป เป็นต้น การนำเสนอปัญหาสังคมเกี่ยวกับอาชญากรรมและการนำเสนอปัญหาจริยธรรมความเห็นแก่ตัวด้วยวิธีนี้สามารถสะท้อนความคิด ความรู้สึกของตัวละครเอกได้อย่างเด่นชัด และผู้อ่านไม่ต้องพิจารณาผ่านตัวละครตัวอื่นทำให้พิจารณาเรื่องได้ตรงกับข้อมูลความเป็นจริงตามที่ตัวละครเอกนำเสนอด้วยการเล่าเรื่องของตนเองที่ได้ประสบมา

เรื่อง **สปอรัรา** ตัวละครเอกผู้เล่าเรื่องเป็นเด็กสาวคนหนึ่ง ใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ฉัน” เล่าเรื่องราวชีวิตของตนเองตั้งแต่เด็กที่พ่อถูกฆาตกรรมเสียชีวิต พ่อเลี้ยงมีพฤติกรรมเจ้าชู้ ชอบดื่มเหล้าเมาเป็นประจำ เธอถูกพ่อเลี้ยงล่วงละเมิดทางเพศบ่อยครั้งจนตั้งครรภ์ จึงแก้ปัญหาโดยการทำแท้ง

ตัวละครเอกเล่าความคิด ความรู้สึก และความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นระหว่างการทำแท้ง ปัญหานี้มีจุดเริ่มต้นมาจากความเห็นแก่ตัวของพ่อเลี้ยง ล่อลวงลูกเลี้ยงเพื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วย แสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัว ผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ตั้งครรภ์เพราะถูกล่วงละเมิดทางเพศมักจะแก้ปัญหาด้วยการทำแท้ง จากข้อความ

คราวนี้ ทุกครั้งที่ปลอดภัยโดยเฉพาะในเวลาที่ไม่อยู่บ้าน ลุงต้นจะถือเป็นโอกาสเข้ามาปฏิบัติสิ่งเดียวกันกับฉันอีกหลายต่อหลายหน ฉันเคยเชื่อว่า ไม่มีสิ่งใดอีกแล้วในชีวิต ที่ทำให้ฉันเกิดความสยดสยองขวัญ เทียบเท่าได้กับความตายของพ่อที่ตงไผ่ แต่ทว่าในตอนนั้น มันมีสิ่งมาแทนเสียแล้ว...

...พอเอาจริง ๆ เข้าความอลัชชีวิตก็ผุดขึ้นมาท่วมหัว เร็วแรงมีรูปร่างมาจากไหน ถูกสูบฉีดเข้าไปใหม่ให้ฉันตั้งหน้ากอดพันต่อ เอาเถอะ ถึงไม่อาจมองเห็นความเป็นไปข้างในได้เองด้วยตา แต่ความทรมานที่ระดมขึ้นไม่หยุดหย่อนก็บอกอยู่ในตัวแล้ว ว่ามันกำลังลงมือบีบรัดขับเคี่ยวของแปลกล้อมในท้องฉันเต็มทีตามคุณภาพยาที่มีผู้สอดใส่มันให้เข้าไปละลายอยู่ภายในช่องท้องฉันเพื่อการนี้ภายในคลินิกเมื่อหลายชั่วโมงก่อน ทางเดียวที่ต้องการทำก็คือฉันต้องหือมหาญและทานทนความเจ็บปวดชั้นดับดินอันนี้ให้ได้...ดีร้ายแค่ไหนหนอที่ฉันยังมีความรู้สึกที่จะเจ็บปวดได้อยู่ อย่างน้อยก็ทำให้ฉันรู้ว่าชีวิตตัวเองยังมีอยู่ให้เส้นประสาทได้รับรสความเจ็บปวดชนิดนี้ไปอย่างถึงรสถึงชาติ ให้หือรับฟังเสียงน้ำก็อกหยดร่วงลงอ่างซีเมนต์ตึงตึงแจ่มชัดอยู่ในความเจ็บ ให้จมูกยังได้กลิ่นและขึ้นเห็นอับของผืนตะไคร้ไรราซึ่งเพียรพยายามทุกหนทาง ที่จะขยายวงสีเขียวคร่ำจากพื้นส้วมแผ่ออกไปจับอยู่บนชอกผ่นงปุ่นตามส่วนที่แม้จะอับแคดที่สุด... ดูเถอะคนอย่างฉันหัวแข็งขนาดไหน อยู่มาได้จนถึงวันนี้เพื่อจะมาตายลงบนโลกชักโครกอย่างนั้นหรือ

(อัณชัน. 2542: 195,198)

ผู้อ่านรู้ถึงความจำเป็นของตัวละครที่ต้องทำแท้งว่าเป็นเพราะสาเหตุใด เหตุผลของการทำแท้งมีอยู่สามข้อใหญ่ ได้แก่ ทำแท้งเพราะเหตุผลส่วนตัวที่มาจากหลายสาเหตุ ทำแท้งเพราะความผิดปกติของเด็กหรือความไม่สมบูรณ์ทางร่างกายของมารดา และทำแท้งเพราะถูกล่วงละเมิดทางเพศ เรื่องนี้ตัวละครเอกซึ่งกำลังอยู่ในวัยเรียนต้องทำแท้งเพราะถูกพ่อเลี้ยงล่อลวงละเมิดทางเพศจนตั้งครรรภ์ การที่ผู้เขียนเลือกนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความเป็นมา สาเหตุ และความจำเป็นของตัวละครเอกที่ต้องทำแท้ง ผู้อ่านสามารถพิจารณาเรื่องได้โดยตรง ทำให้รับรู้อารมณ์ความคิด ความรู้สึกของตัวละครเอกได้อย่างละเอียด

เรื่อง **เรื่องเล่าของคนขายเหล้า** ตัวละครเอกเล่าความเป็นมาของตนตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็กจนกระทั่งมาเป็นเจ้าของร้านเหล้าในปัจจุบันโดยใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ผม” เล่าถึง ตนเองในวัยเด็กที่เกลียดพ่อเพราะพ่อดื่มเหล้ามาเป็นประจำแล้วทำร้ายร่างกายคนในครอบครัวรวมทั้งตัวเขาเองด้วย เมื่อเขาโตขึ้นและพบกับความยากลำบากในชีวิตเขากลับหันหน้าพึ่งเหล้าเหมือนพ่อเขาเอง

ทะเลาะกับภรรยาเป็นประจำ มีหนี้สินที่เกิดจากการดื่มเหล้า แสดงให้เห็นว่าต้นเหตุของปัญหาเกิดจากความคิด ทัศนคติที่มีต่อการใช้ชีวิต อารมณ์ และความรู้สึก คือเมื่อมนุษย์เกิดปัญหาขึ้นในชีวิต ส่งผลให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ใจ คิดหาทางออกเพื่อพ้นจากความทุกข์ หรือเพื่อบรรเทาความทุกข์ใจให้น้อยลง และเลิกการดื่มเหล้าเพื่อแก้ไขปัญหา แต่การดื่มเหล้าไม่ใช่ทางออกของชีวิต แต่ให้ผลเป็นตรงข้ามคือทำให้การดำเนินชีวิตยิ่งแย่ลง จากตัวอย่างดังนี้

แรก ๆ ชีวิตคู่ของเราก็ทำท่าว่ามุ่งตรงไปตามปณิธานที่ตั้งหวังไว้ด้วยดีอยู่หรอกครับ ผมทำงานหนัก เธอก็ทำงานหนักไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่นานวันเข้าสิครับ อะละ—อะไร ๆ มันก็เกิดขึ้นได้ แต่ผมไม่รู้ว่ามีเจ้าความเครียดมันได้เข้ามาเกาะกุมหัวใจของผมตั้งแต่เมื่อไร งานหนักที่ผมมองไม่เห็นหนทางก้าวหน้าใด ๆ เลย ค่าแรงก็ กว่าจะขยับเขยื้อนได้ก็แทบรากลือดเลยแหละครับ บ่อยครั้งผมเกิดท้อถอยขึ้นมาเอาดี ๆ ความระหองระแหงระหว่างคู่ผัวตัวเมียมันจึงเกิดขึ้นเนื่อง ๆ อย่างว่าถ้าผมไม่เอามันระบายกับเมีย ผมจะเอาไประบายกับใครได้เล่าครับ นั่นแหละผมถึงได้บอกว่าปริศนาในวัยเด็กของผมมันแจ่มกระจ่างขึ้นมาบ้างแล้ว ผมรู้ว่าทำไม และเพราะเหตุใดผมรู้แล้ว—บัดนี้บาปเคราะห์ที่ผมเคยสาปแช่งพ่อมันกลับมาตอบสนองตัวผมเข้าให้แล้วครับ ผมเริ่มหันเหไปพึ่งพาเหล้าเข้าบ้างแล้ว แน่ะ มีครั้งแรกมันก็ยอมมีครั้งต่อ ๆ ไป...

...ต่อจากนั้นผมก็กลายเป็นแค่กรรมกรขี้เหล้าคนหนึ่ง ชีวิตคู่ปั่นป่วนอยู่ด้วยการทะเลาะเบาะแว้ง ความคับข้องทั้งหลายทั้งปวงที่ผมเคยมีต่อพ่อ มาบัดนี้มันได้ปลาสนาการไปสิ้นแล้ว ผมเข้าใจ ผมสำนึกถึงบาปเคราะห์อันนั้นด้วย บางคืนผมเมามากเสียจนกลับไปไม่ถึงห้องพัก หัวทิ่มหัวต้ออยู่ข้างทาง กว่าจะได้สติกลับคืนมาก็พบว่ามันสว่างแจ้งเข้าไปแล้ว ผมนอนขดเหมือนหมาอยู่ข้างทางนั่นเอง แถวบิดขบตาพระเดินเฉียดหัวผมไป ตาเราสบกันอย่างจัง ๆ ก็หลายครั้งหลายหน พระท่านมองมายังผมด้วยสายตาสมเพชเวทนาเต็มที ส่วนผมนะรี อย่านำให้พูดถึงเลยดีครับว่า หัวจิตหัวใจมันจะพิพัตพิพวนเพียงใดชีวิตของผมช่างบัดซบสิ้นดี--

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์.2545 : 124-125)

ผู้เขียนให้ตัวละครเอกที่เป็นเจ้าของร้านเหล้า เล่าเรื่องราวความเป็นมาของเขา ก่อนจะมาเปิดร้านขายเหล้า โดยเล่าถึงชีวิตตั้งแต่ในช่วงวัยเด็กที่มีพ่อเป็นคนชอบดื่มเหล้ามาเป็นประจำ สร้างความเดือดร้อนให้กับครอบครัวอยู่เสมอ เขาจึงมีความทรงจำด้านลบกับพ่อ และไม่ชอบเหล้าเพราะเป็นสาเหตุทำให้เกิดความทุกข์ในครอบครัว เมื่อโตขึ้นจึงตั้งใจทำงานเก็บเงินโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับเหล้าเลย แต่แล้วเมื่อชีวิตต้องเผชิญกับความยากจนข้นแค้น ความยากลำบาก ทำให้รู้สึกท้อแท้ จึงเลิกแก้ไขปัญหาด้วยการดื่มเหล้า และทำให้เข้าใจความรู้สึกของพ่อที่ชอบดื่มเหล้า ชีวิตเขาเปลี่ยนไปเมื่อภรรยาของเขาได้เงินมาจากการเล่นพนันหอยใต้ดิน เขาจึงนำเงินมาเปิดร้านเหล้าเพราะเห็นว่าคนสมัยนี้นิยมดื่มเหล้ากัน และเห็นใจคนหัวอกเดียวกันที่ต้องพบกับความยากลำบาก การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ทำ

ให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนมีพฤติกรรมชอบดื่มเหล้ามาเป็นประจำ ว่าเกิดขึ้นมาจากความรู้สึกด้านลบของมนุษย์ในภาวะที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยากในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวัง หมดกำลังใจ เข้าถึงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกได้ตรงกับที่ตัวละครเอกผู้ซึ่งผู้อ่านได้เห็นพฤติกรรมตัวละครอื่นที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมผ่านการเล่าของตัวละครเอก

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 55 เรื่อง วิธีนี้ผู้เล่าเรื่องจะเป็นผู้เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกมาจากมุมมองของผู้เล่า เป็นตัวละครเอกที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง การเล่าเรื่องโดยให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องจึงเอื้อต่อการนำเสนอปัญหา เนื่องจากเป็นการเล่าโดยตัวของผู้เล่าเอง จึงทำให้เรื่องดูสมจริง หนักแน่น น่าเชื่อถือ ผู้อ่านจะรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร สามารถดึงดูดอารมณ์ของผู้อ่านให้คล้อยตามได้มาก และสะท้อนภาพปัญหาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับสังคมได้อย่างเด่นชัด

4.1.1.3 ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง

วิธีการเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยให้ตัวละครอื่นเป็นผู้เล่าเรื่องจะใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เล่าถึงเรื่องราวของตัวละครเอกหรือตัวละครอื่น ๆ แล้วแสดงความรู้สึกนึกคิดหรือพูดพาดพิงถึงตัวละครอื่น ๆ ตัวละครอื่นที่เป็นผู้เล่าเรื่องจะมีสถานภาพเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์หรือพยานในเรื่อง อาจมีส่วนร่วมหรือรับรู้ในเหตุการณ์นั้น ตัวละครจะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นจากมุมมองของตน จึงทำให้ผู้อ่านสามารถพิจารณาตัวละครได้ด้วยตนเอง ดังที่ วัลยา วิวัฒน์ศร (2536: 66) กล่าวถึงผู้เล่าเรื่อง – ผู้เห็นเหตุการณ์ว่า “ใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเล่าเรื่อง มีตัวละครที่เรียกตัวเองว่า “ฉัน” แต่ผู้เล่าเรื่องผู้นี้ไม่ใช่ตัวเอกของเรื่อง เป็นตัวละครที่มีความสำคัญรองลงมา ทำหน้าที่เล่าเรื่องของตัวเองในฐานะผู้สังเกตการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ไม่มากก็น้อย เช่นในเรื่อง **โมลันส์ผู้ยิ่งใหญ่** ผู้เล่าเรื่องคือฟรองซัวส์ เซอเรล บุตรชายของครูซึ่งออกุสเต็ง โมลันส์ ไปอยู่ด้วยในฐานะนักเรียนกินนอน พรรคนะเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหาละเอียดอ่อนประการหนึ่ง ผู้เล่าเรื่องจะอยู่ในเหตุการณ์ สำคัญ ๆ ทุก ๆ ครั้งหรือไม่ การสนทนากับผู้อื่น การจับความจากคำพูดของคนอื่น คนนี้ อาจทำให้เกิดความรู้สึกแปลกปลอมต่อผู้อ่านได้ ผู้เล่าเรื่อง – ผู้เห็นเหตุการณ์อาจมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์บางช่วง แต่ นอกเหนือจากนั้นเขาจำเป็นต้องถูกจำกัดให้คาดเดาสิ่งที่เกิดขึ้นแก่ตัวเอง หรือเล่าสิ่งที่ตัวเองยินดีเปิดเผยให้เขาทราบเท่านั้น”

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ **ล้นทมโรยกليب, วรรณกรรม 48 ชั่วโมง, ผู้แพ้, บ่วงไฟ, โจนาทาน : เกย์, จุดเยือกแข็ง, เหตุการณ์กรรมซ้ำเล่า, เหตุเกิดข้างถนน, เหนือดวงตาที่ปิดสนิท, เรื่องเล่า สายน้ำ และความตาย, สะพานข้ามแม่น้ำ และคนข้ามโลก**

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่ใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมด้วยวิธีให้ตัวละครอื่นเป็นผู้เล่าเรื่อง ดังนี้

เรื่อง **ล้นทมโรยกليب** เรื่องนี้ตัวละครผู้เล่าเรื่อง “ผม” เป็นนักเขียนหนังสือประเภทลามกอนาจาร เล่าเรื่องของตัวละครเอกในฐานะผู้ร่วมรู้เห็นเหตุการณ์ โดยเล่าเรื่องของ “ล้นทม” เด็กสาวข้างบ้าน “ผม” ได้รับรู้เรื่องราวเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับล้นทมหลังจากไปส่งเธอที่บ้าน ล้นทมถูกพ่อ ล่วงละเมิดทางเพศจนตั้งครรรภ์ และขอร้องให้ “ผม” ช่วยพาไปทำแท้ง “ผม” แอบชอบล้นทมจึงรู้สึกปวดร้าวใจเมื่อได้เห็นหนังสือแนวลามกอนาจารผลงานที่ตัวเองเขียนที่บ้านของล้นทม และเข้าใจถึงสาเหตุที่พี่สาวของล้นทมกระโดดน้ำตายเมื่อสามปีก่อน เรื่องนี้แสดงให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากมาย ได้แก่พ่อของล้นทมชอบดื่มเหล้ามาเป็นประจำ ล้นทมและพี่สาวถูกพ่อล่วงละเมิดทางเพศ จนทำให้พี่สาวล้นทมฆ่าตัวตาย ส่วนล้นทมเองกำลังจะไปทำแท้ง สื่อประเภทยุติธรรมลามกอนาจารที่พ่อของล้นทมซื้อมาอ่านซึ่งมีส่วนที่ทำให้เกิดความต้องการทางกามารมณ์ และความเห็นแก่ตัวของ “ผม” ที่ไม่รักษาสัญญาว่าจะพาล้นทมไปทำแท้ง และหลีกเลี่ยงการพบเจอล้นทมหลังจากรับรู้เรื่องราวเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นกับเธอ ต้นเหตุสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวนี้ได้แก่ ความเห็นแก่ตัวของผู้เป็นพ่อใช้อำนาจความเป็นพ่อเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับลูกสาว ส่งผลให้ลูกสาวเกิดปัญหาทางด้านจิตใจจนลูกสาวคนโตฆ่าตัวตาย และเกิดปัญหาเรื่องการทำแท้งเมื่อลูกสาวคนเล็กตั้งครรรภ์ ดังตัวอย่าง

ผมยืนมองดูเหตุการณ์ในบ้านอยู่ข้างนอก “ไปให้พ้นนะพ่อ” ลูกสาวร้องลั่นและตบหน้าพ่อ ผมตะลึงงัน จ้องภาพคนเมาสลัดกับหน้าเด็กสาวเซมิง ล้นทมหลบสายตาผมเมื่อรู้ว่าผมมองเห็นทุกสิ่งที่เกิดขึ้น วิ่งเข้าห้องปิดประตูดังโครม วินาทีนั้นผมก็เข้าใจเรื่องทุกอย่าง

ผมนึกถึงบทที่ผมเคยเขียนไว้นานมาแล้ว...

...ร่างของชายวัยกลางคนโถมทับบนร่างของเด็กสาว (แรงไปมั้ง...ไม่หรอกคนอ่านชอบ และก็ทำให้หนังสือขายดีด้วย) เด็กสาวดิ้น แต่เขาไม่ยอม มือกระซากผ้าใส่รังหลุดลงมากองบนขนานไม้ ผิวขาวผ่องเป็น

นวลติดกับพื้นไม้สักด้านสีน้ำตาลเข้ม ชายวัยกลางคนหอบหายใจพี๊ดพาด สายตามแลมเลียร่างชาวโพลน เขาปลดกางเกงออกอย่างรวดเร็ว โถมทับเข้าไป...

มันเป็นเช่นนี้มานานเท่าใดแล้ว ไม่มีใครรู้ มิน่าเล่าแววตาเธอมักแฝงความซึ่มเศร้าอย่างที่ผมบรรยาย ไม่ถูก ลั่นทมเคยเล่าว่าพี่สาวเธอกระโดดน้ำตายเมื่อสามปีที่แล้ว ผมเข้าใจแล้วว่าทำไม

ก้มหน้าซบลงบนกองนิตยสารอย่างปวดร้าว เป็นครั้งแรกที่ผมอยากร้องไห้แต่ไม่มีสิทธิ์บ่น ไม่มีสิทธิ์พูด หรือขอความเห็นใจจากใคร...

นอกหน้าต่างดอกลั่นทมบานเต็มต้น คนโบราณว่ามันเป็นดอกไม้แห่งความเศร้า อาจจริงนี่ถึง สัญญาที่ให้ไว้กับเธอ “พุ่มนี้พี่จะพาลั่นทมไปเอามันออก...”

จ้องเครื่องพิมพ์ดีดเบื้องหน้าก่อนเบือนหน้าไปมองต้นลั่นทมนอกหน้าต่าง ปวยการคิด พุ่มนี้ยังมาไม่ถึง และตอนนี้ยังไม่ใช่วเวลาที่จะคิดแก้ปัญหาของโลก

(วินทร์ เลียววาริณ. 2542 : 82 - 83)

ตัวละคร “ผม” เล่าเรื่องราวของตัวละครเอกคือ ลั่นทมเด็กสาวที่อยู่ข้างบ้าน เพราะความเป็นเพื่อนบ้านกันจึงทำให้ตัวละคร “ผม” รู้เรื่องราวของลั่นทมตลอดเพราะเขาแอบชอบลั่นทมจึงสนใจชีวิตความเป็นไปของเธอ ดังนั้นจึงสามารถถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตของลั่นทมให้ผู้อ่านได้รับทราบอย่างละเอียด นอกจากนี้ตัวละครผู้เล่าเรื่องยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับครอบครัวของลั่นทมคือ พ่อของลั่นทมอ่านหนังสือลามกอนาจารที่ตัวละคร “ผม” เป็นคนเขียน การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงผลกระทบจากการเสพสื่อประเภทหนังสือลามกอนาจารที่เกิดขึ้นกับคนเขียนเอง ตัวละครผู้เล่าเรื่องรู้สึกเจ็บปวดร้าวใจมากเมื่อได้รู้ว่าลั่นทมเด็กสาวที่เขาแอบชอบถูกพ่อของเธอเอง ล่วงละเมิดทางเพศจนตั้งครรรภ์

เรื่อง ผู้แพ้ ตัวละครผู้เล่าเรื่องชื่อโย่งใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ข้าพเจ้า” เล่าเรื่องของตัวละครเอกที่ชื่อ “ศรีเวียง” ลูกเจ้าของเรือประมง โย่งเล่าถึงความคิด ความรู้สึกของศรีเวียงที่เป็นฝ่ายพ่ายแพ้การทำพินันกับนายช่างเจริญอยู่เสมอ ศรีเวียงเฝ้าแต่คิดหาวิธีที่จะเป็นฝ่ายชนะการทำพินันซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตเพราะการทำพินันแข่งดำน้ำ หลังถูกนายช่างเจริญโกงเหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการลุ่มหลงในการพินันซึ่งมีแต่ทำให้เกิดการสูญเสีย ศรีเวียงต้องเสียชีวิต พ่อแม่ของศรีเวียงต้องโศกเศร้าเสียใจที่ต้องสูญเสียลูกชายคนเดียวไป ดังข้อความ

ความพ่ายแพ้เหมือนแผลลึกกลางหัวใจ เมื่อเกิดขึ้นซ้ำซากก็ขยายรอยกว้างออกไปทุกที มีเพียงน้ำทิพย์แห่งชัยชนะเท่านั้นจะช่วยสมานได้ ข้าพเจ้าเข้าใจความรู้สึกของศรีเวียง แม้ไม่คิดแค้นอาฆาตแต่คล้ายมีภาพลวงแห่งความพยายามเฝ้าอยู่ในเบื้องลึก เขาตกหล่มความปราชัยมานาน อยากตะกายข้ามสันเขื่อนความขมขื่นเพื่อจะได้สัมผัสแสงสว่างละมุนแห่งชัยชนะสักครั้งหนึ่ง

เขาคงนึกภาพภาพตัวเองนั่งกระดิกเท้าอย่างเพลินใจขณะสาวบริวารรินเหล้า โกงคอสั่งเครื่องดื่มและอาหารราคาแพงที่สุดในร้าน ปรายตามองเย้ยหยันเมื่อนายช่างควักเงินจ่ายค่าเหล้าค่าอาหาร ใบหน้าเรียวผอมของนายช่างคงหงิกงอเป็นม้าหมากรุก ยิ่งคราวต่อไปเปลี่ยนจากคาเฟ่เป็นผับเปิดใหม่ มูลค่าความสิ้นเปลืองคงดูไม่เจ็ด ศรีเวียงคงได้ยิ้มกว้างเท่าที่ริมฝีปากจะยัดได้ ยิ้มขึ้นบานของเขาล่องลอยอยู่เหนือหัวตกห้อยของนายช่างเจริญ

ข้าพเจ้าจะช่วยเขาอย่างไรดี เพื่อให้เขาได้ก้าวขึ้นยืนบนแป้นแห่งชัยชนะ เขาว่ายน้ำไม่เก่ง ดำน้ำไม่ทน ฉลาดน้อยกว่านายช่างหลายเท่า...

...ถ้าแก่กับครอบครัวมาถึง ทุกคนตอบคำถามของแกสั้นๆว่า ศรีเวียงดำน้ำดูใบจักร ไม่มีใครกล้าพูดถึงสาเหตุที่แท้จริง

นายช่างเจริญหน้าตาแดงก่ำ ปลีกตัวไปนั่งร้องไห้คนเดียว ไม่มีใครเข้าไปปลอบเขา ปล่อยให้เขาจมอยู่กับสำนักคิดที่ไม่มีวันแก้ไขให้กลายเป็นดีได้

ตอนสายอีกสามวันถัดมา ศพศรีเวียงโผล่ขึ้นที่ฝั่งตรงข้ามกันลอยฟ่องติดอยู่กับโพงพาง คราวนี้ทุกคนหัวเราะไม่ออก นายช่างทรุดฮวบลงกับพื้น ยกมือปิดหน้าสะอื้น

ข้าพเจ้าหยิบสายยางที่หล่นจากชายเสื้อนายช่างในวันแข่งดำน้ำครั้งล่าสุดออกมา เดินเข้ามาหาเขามันเป็นสายยางยาวราวเมตรเศษขนาดเล็กราวนิ้วก้อย ใช้กับถังน้ำมันในห้องเครื่อง ข้าพเจ้าจ้องมองเขาและโยนสายยางใส่หน้า

(ประชาคม ลุณชัย. 2542: 84, 86 - 87)

ผู้เขียนให้ “โย่ง” เป็นตัวละครผู้เล่าเรื่อง เล่าเรื่องของตัวละครเอกที่ชื่อ “ศรีเวียง” ลูกเจ้าของเรือประมง เพราะโย่งทำงานอยู่ที่เรือประมงจึงรู้เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของศรีเวียงอยู่ตลอด และอยู่ในเหตุการณ์การพ่นแข่งขันที่เกิดขึ้นในเรือประมงระหว่างศรีเวียงกับนายช่างเจริญอยู่บ่อยครั้ง เขาได้รับการยอมรับจากลูกเรือทุกคนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ดีที่สุด เพราะมีหน้าที่ช่วยได้กังคัมบญี่เงินเบิกจ่ายของลูกเรือ โย่งจึงได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการการทำพ่นแข่งดำน้ำระหว่างนายช่างเจริญกับศรีเวียง และโย่งเป็นคนเดียวที่รู้ว่านายช่างเจริญโกงการแข่งขันจนเป็นเหตุที่ทำให้ศรีเวียงเสียชีวิต โย่งจึงเป็นตัวละครที่รู้เรื่องราวของศรีเวียงดีที่สุด ผู้เขียนให้ตัวละครผู้เล่าเรื่อง เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ แล้วแสดงความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่อง ต่อเหตุการณ์ ต่อตัวละครเอก และตัวละครอื่น ๆ จากมุมมองความคิดของตน จึงทำให้ผู้อ่านต้องพิจารณาเรื่อง ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของตัวละครด้วยตนเอง

เรื่อง บ่วงไฟ ผู้เขียนให้ตัวละครอื่นเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ผม” เล่าเรื่องของตัวละครเอกที่ชื่อ “ลายไทย” เป็นนักร้องนักแต่งเพลง โดยผู้เล่าเรื่องเล่าถึงพฤติกรรมของลายไทยว่าเป็นคนสูบบุหรี่และดื่มเหล้าจัด ดังตัวอย่าง

ผมไม่เข้าใจเหมือนกันว่า สาว ๆ แต่ละคนเสนอหาอะไรในตัวเขา หน้าตาชายไทยค่อนข้างซีริว รูปร่างผอมเป็นไม้เสียบลูกชิ้น หน้าโค้งยาวเหมือนฝักบวบ ตาหลุกหลิกแฝงแววเจ้าเล่ห์เดินเฉียดใกล้ทุกครั้งมักได้กลิ่นที่ไม่ค่อยสะอาดนัก เพื่อนหน้าเต๋อของเขากระเซ้าว่า ลายไทยนี่มันอสูรนาารี ปีศาจสุรา ฝักัญชา บ้ากาแพ

เขาสูบบุหรี่และดื่มเหล้าจัด ดิตกาแพงอมแงม หนุ่มหน้าเต๋อเล่าว่าหากคืนไหนลายไทยนั่งแต่งเพลง กาแพที่เพิ่งซื้อमतอนหัวค้ำจะเหลือเพียงขวดเปล่าในตอนเช้า

ผาณิตเกาะติดพฤติกรรมของลายไทยกับผองเพื่อน เหมือนกำลังเก็บข้อมูลเขียนนวนิยายเรื่องใหม่ บางคืนเขาลงทุนไปร่วมดื่มกินและเล่นไพ่กับลายไทย แล้วมาวิเคราะห์ให้ผมฟังว่า พวกศิลปินนี่แปลก ดื่มกินและเสพกามไม่บันยะบันยัง...

“พวกเขาอยู่กลางเส้นแบ่งเล็ก ๆ ระหว่างอภิมนุษย์กับสัตว์สฤล...” ผาณิตย้ำ

ผาณิตชวนผมไปดูการแสดงของลายไทยในงานดนตรีการกุศลกลางถนนที่เต็มไปด้วยฉับเปิดใหม่ เวทีพรางไฟสีฉับแน่นให้ลายไทยดูสง่า ...

... “ถนนทุกสายในเมืองนี้เต็มไปด้วยร้านเหล้า” เสียงเขาดังก้อง “ด้านหลังร้านเหล้าบางแห่งมีร้านขายคนมันเป็นอะไรไปแล้วเมืองนี้ ผู้คนเมินเฉยต่อจริยธรรม สลัดความดีงามออกจากวิถีชีวิต เด็ก ๆ ดิตยาเสพติด หนุ่มสาวหมกมุ่นอยู่กับกามารมณฺ์ ดูเอาเถิดพี่น้อง...ถนนแสงไฟเต็มไปด้วยหนุ่มสาวควงคู้กันมาเสพดื่ม ผมเห็นแล้วนี่ถึงบ้านเดิมของผมช่วงกลางเดือนสิบสอง...”

(ประชาคม ลุนาชัย. 2542 : 156 – 157)

ตัวละคร “ผม” เล่าถึงพฤติกรรมการใช้ชีวิตของลายไทยที่ใช้ชีวิตหมกมุ่นอยู่กับเรื่องการดื่มเหล้า เล่นการพนัน และเสพกาม เนื่องจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ลายไทยเกิดความสุข เป็นพฤติกรรมของคนกลุ่มหลงใหลในอบายมุข คือทางแห่งความเสื่อม ล้วนแต่ให้โทษ แต่เมื่อลายไทยขึ้นแสดงบนเวทีกลับวิพากษ์ วิจาร์ณถึงความเสื่อมโทรมของจริยธรรมในสังคม ได้แก่ การทุจริตของนักการเมือง การขายบริการทางเพศที่แอบแฝงตามร้านขายเหล้า เขววชนดิตยาเสพติด และหนุ่มสาวหมกมุ่นในกามารมณฺ์ นอกจากนี้ตัวละคร “ผม” มีเพื่อนสนิทชื่อ “ผาณิต” เป็นนักเขียน สังเกตพฤติกรรมของลายไทยและวิพากษ์ วิจาร์ณลายไทยกับกลุ่มเพื่อนว่า “ไอ้พวกนี้ มันโลกกียชนชัด ๆ” และ “พวกเขาอยู่กลางเส้นแบ่งเล็ก ๆ ระหว่างอภิมนุษย์กับสัตว์สฤล” ผู้เขียนให้ “ผม” เป็นผู้เล่าเรื่องของลายไทยเพราะเป็นผู้ที่ร่วมรู้เห็นเหตุการณ์ตลอดเนื่องจากลายไทยมาเช่าบ้านริมคลองของแม่ “ผม” จึงเล่าเรื่องของลายไทยในฐานะผู้สังเกตการณ์ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นพฤติกรรมของคนกลุ่มหลงใหลในอบายมุข ได้รับฟังความคิดเห็นของผาณิต การนำเสนอปัญหาด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้พิจารณาเรื่องของตัวละครเอกด้วยตนเอง

เรื่อง **เหนือดวงตาที่ปิดสนิท** เรื่องนี้ผู้เขียนให้ “ผม” ซึ่งเป็นดวงวิญญาณของตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องของตัวละครเอกคือ นายธนสาร เกียรติวัฒนาไพศาล ในช่วงที่ยังมีชีวิตอยู่ว่าเขาเป็นนักธุรกิจผู้ร่ำรวยและไม่รู้จักพอ ใช้ชีวิตด้วยการแสวงหาความสุขใส่ตัว มีผู้หญิงมากมาย สาเหตุเกิดจากการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม ความสุขที่เกิดจากการครอบครองวัตถุสิ่งของซึ่งไม่ใช่ความสุขที่แท้จริงของชีวิตไม่เคยสำนึกได้ว่าทรัพย์สมบัติมากมายที่มีนั้นเมื่อเสียชีวิตแล้วทุกอย่างก็ไม่มีค่าอีกต่อไป นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานด้านธุรกิจ ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ จนถูกฆ่าเสียชีวิต จากตัวอย่าง

ผมล่องลอยกลับมาวนเวียนอยู่เหนือดวงตาที่ปิดสนิท ผ้าสีเลือดหมูคลุมร่างอันน่าเกลียด นำซึ่งของธนสารเอาไว้ ปกปิดบาดแผลจากคมกระสุนตรงหน้าอกเบื้องซ้าย

แผลได้รับการตกแต่งและเลือดหยุดไหลไปนานแล้วมันไม่ทำให้เขาเจ็บปวดอีก เขาจะสนใจอะไรอีกเล่า ไม่ว่าจะขำซึ่งกระฉ่อนอยู่บนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน หรือเสียงโห่ขานที่ติดอยู่บนริมฝีปากของคนทั้งเมือง เขาไม่สนใจหรอกว่าตำรวจจะปิดสำนวนคดีลงเมื่อใด

ผมก็ไม่สนใจเช่นเดียวกัน ผมกับเขาไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับอีก ผมไม่ใช่ นายธนสาร เกียรติวัฒนาไพศาลอีกต่อไป ผมเป็นเพียงผลึกควันบางใส ในขณะที่นายธนสารเป็นร่างไร้วิญญาณ อีกไม่นานเขาก็ถูกบรรจุลงโลง แม้จะสลักลวดลายสวยงามสักเพียงใด มันก็เป็นเพียงกล่องไม้เล็ก ๆ ที่กำลังจะกลายเป็นถ้ำถ่าน

ตอนยังมีชีวิตอยู่ นายธนสารต้องการเป็นเจ้าของที่ดินอย่างไม่รู้จักพอ ดูเหมือนเขาจะต้องการโลกทั้งโลก เขาต้องการควบคุมความสุข และความฝัน บรรดาญาติให้ใครต่อใครรักและกริ่งเกรง แต่ตอนนี้แม้เหล่าสักแก้วก็ไม่มี ความหมายสำหรับเขา

ผมเป็นเพียงผลึกควัน ไม่มีสิทธิ์เศร้าและอาฆาตแค้น ควันบางใสไม่อาจรับรู้ความรู้สึกใด ๆ ไม่อาจเป็นเจ้าของอะไรได้เลยบนโลกนี้ ผมเดินออกมาจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เคยเป็นของ นายธนสาร เกียรติวัฒนาไพศาล

ผมล่องลอยราวอากาศธาตุ อำนาจบางอย่างกำลังดึงผมเข้าไปหา มันมีพลังกำลังเกินกว่าผมจะขึ้นต้าน ผมต้องจากไปแล้ว

ลาก่อน...

(ประชาคม ลุนาชัย.2543: 152)

ผู้เขียนให้ดวงวิญญาณของตัวละครเอกเล่าเรื่องราวของตนเองในช่วงที่ยังมีชีวิตอยู่ตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย จบออกมาทำงาน แต่งงานมีครอบครัว ใช้ชีวิตอยู่กับการแสวงหาทรัพย์สมบัติอย่างไม่รู้จักพอ ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย จนถูกฆาตกรรม การให้ตัวละครที่เป็นดวงวิญญาณของตัวละครเอกเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเองทำให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เช่น เล่าถึงการดำเนินชีวิต ทัศนคติ ค่านิยม ความคิด ความรู้สึก เป็นต้น ผู้อ่านจึงรับรู้ข้อมูลและสามารถ

พิจารณาเรื่องได้จากตัวละครเอกเอง ไม่ต้องพิจารณาเรื่องผ่านความคิดหรือมุมมองของตัวละครอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเตือนสติผู้อ่านให้เห็นว่าความโลภ ความไม่รู้จักพอ และการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้จึงทำให้ผู้อ่านเห็นปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องวัตถุนิยมได้อย่างชัดเจน

เรื่อง **สะพานข้ามแม่น้ำ** ตัวละครผู้เล่าเรื่องเป็นเด็กวัดใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ผม” เล่าเรื่องราวของตัวละครเอกชื่อเบิ้ม แต่ตัวละครผู้เล่าเรื่องมักเรียกตัวละครเอกว่า “เขาของผม” โดยเล่าถึงตัวละครเอกว่าเป็นชายโสดคนหนึ่งทำงานเป็นคนเข็นผักแบกของในตลาดสด สิ่งที่เขาชอบมีอยู่สองสิ่ง ได้แก่ ชอบไปยืนอยู่บนสะพานข้ามแม่น้ำ และชอบไปเที่ยวช่องโศกแถวไหนหลงรักหญิงโศกแถวไหนหนึ่งวันหนึ่งหญิงโศกแถวไหนนั้นหายตัวไป ทำให้เขาเสียใจเต็มเล้าหนักแล้วมีเรื่องทะเลาะวิวาทเมื่อไปตามหาที่ช่องแล้วไม่พบ จนกระทั่งมากระโดดน้ำฆ่าตัวตายที่สะพานข้ามแม่น้ำ ตัวละครเลือกแก้ไขปัญหาด้วยการดื่มเหล้า ทำให้ขาดการควบคุมตนเอง จนเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น และผลจากการดื่มเหล้าทำให้ขาดสติขาดความยับยั้งชั่งใจ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย เรื่องนี้แสดงให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ การลุ่มหลงเรื่องการไปเที่ยวสถานแหล่งเรีงรมย์ และการดื่มเหล้าเพื่อแก้ไขปัญหาดังข้อความ

สิ่งที่ผมเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเขาอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความชอบและหลงใหลสะพานข้ามแม่น้ำแห่งนี้ก็คือ เขาชอบไปที่นั่น – ที่ที่ผู้คนพากันเรียกขานมันว่า ‘บ้านกลางบึง’ มันอยู่ห่างออกไปจากท้ายตลาดที่เขาอาศัยอยู่ราว ๆ หนึ่งกิโลเมตร

ว่ากันว่า เป็นศูนย์รวมเหล่าผู้หญิงหากิน เขาชอบไปที่นั่นพร้อมช่อมะลิในมือ ผู้คนในตลาดซุบซิบกันว่า เขาของผมไปหลงรักหัวปักหัวปำอยู่กับหญิงคนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ในนั้น เขาของผมต้องไปหาผู้หญิงคนนั้นทุกคืนพร้อมช่อดอกมะลิไปฝากในท้ายที่สุดคนพวกนั้นก็กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า เขาของผมโง่บัดซบ...

... สองวันถัดมา มีผู้พบศพชายคนหนึ่งโผล่ขึ้นห่างจากสะพานไปประมาณสองกิโลเมตร

ช่วงหลัง ๆ มา ผมห่างเหินเขาไประยะหนึ่ง เนื่องด้วยหลวงตาล้มเจ็บลงแรมเดือน ผมต้องคอยปรนนิบัติดูแลอย่างใกล้ชิด

ผู้คนในตลาดพากันวิพากษ์วิจารณ์หลังจากศพถูกฝังขึ้นมาจากแม่น้ำ สวดและเผาภายในวันเดียว มีคนใจบุญและคุ้นเคยกับผู้ตายช่วยกันบริจาคโลงศพกับปัจจัยถวายพระสงฆ์เพื่อศพที่ไร้ญาติขาดมิตรและน่าสมเพชเวทนา ไม่อยากเชื่อเลยจริง ๆ ว่ามันจะคิดสั้น... คนหนึ่งว่าขึ้น นันนะซี ไม่น่าเกิดมาเป็นผู้ชายเลยจริง ๆ พับฝ่าสิ...คนที่สองพลอยกล่าวเสริม นี่แหละที่เขาว่ากันว่าตายเพราะผู้หญิงอับปรีย์แท้ๆ

ว่ากันว่า คืบก่อนที่เขาจะมาจบชีวิตลงที่สะพานแห่งนี้ มีคนเห็นเขากำลังอยู่ในอาการเมามายอย่างหนัก และกลายเป็นคลุ้มคลั่งก่อนจะบุกเข้าไปใน ‘บ้านกลางบึง’ เพื่อทวงถามเกี่ยวกับหญิงสาวของเขาซึ่งสูญหายไปโดยเขาไม่เข้าใจ และไม่รู้สาเหตุแท้จริง แล้วโดนผู้ชายกลุ่มหนึ่งข่มเอาเสียสะប់บอมปางตาย

(เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. 2545: 53 -55)

ตัวละครเอกเป็นลูกกำพร้า อาศัยวัดเป็นที่อยู่อาศัย เมื่อโตขึ้นออกจากวัดมาประกอบอาชีพรับจ้างเข็นผักในตลาด ยังไม่มีครอบครัว ใช้ชีวิตเพียงลำพัง เขายังกลับไปวัดอยู่เสมอ และได้พบกับตัวละครผู้เล่าเรื่องซึ่งเป็นเด็กวัดอยู่ที่นั่น ทั้งสองคนเป็นเพื่อนสนิทต่างวัยกัน ตัวละครเอกจึงเล่าเรื่องราวของเขาให้ตัวละครผู้เล่าเรื่องฟังเกี่ยวกับชีวิตความเป็นมา ความคิด ความรู้สึกที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ เช่น พุดถึงเหตุผลที่ชอบมาเย็นดูสายน้ำไหลที่สะพานข้ามแม่น้ำ พุดแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบกับสายน้ำว่า “มันมีขึ้นมีลงเสมอ ไม่มีสิ่งใดจริงยั่งยืนได้ตลอดไปหรอก เอ็งเคยได้ยินที่คนเขาพูดว่าสายน้ำไม่ไหลกลับนั้นบ้างมั๊ยล่ะ นั่นแหละ ชีวิตคนเราก็เป็นอย่างนั้น...” เป็นต้น ผู้เขียนให้ตัวละครผู้เล่าเรื่องอยู่ในสถานะเดียวกันกับตัวละครเอกคือ เป็นเด็กกำพร้า และเป็นเด็กวัดเหมือนกัน ดังนั้นตัวละครผู้เล่าเรื่องจึงสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างลึกซึ้ง เข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครเอก เช่น ข้อความที่กล่าวว่า “แวบหนึ่ง ผมเห็นดวงตาของเขาดูเหงาเศร้าประหลาด มันช่างขัดแย้งกันเหลือเกินกับร่างกายสูงใหญ่บึกบึนของเขา” การนำเสนอปัญหาด้วยวิธีนี้ ทำให้ผู้อ่านได้คิดพิจารณาเรื่องสาเหตุของการเสียชีวิตของตัวละครเอก เพราะไม่มีตัวละครตัวใดที่รู้ถึงสาเหตุที่แท้จริง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่องเป็นจำนวน 12 เรื่อง โดยผู้เล่าเห็นพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครอื่นเนื่องจากตัวละครผู้เล่าเรื่องได้มีโอกาสอยู่ร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกในเรื่องหรือตัวละครเอกเล่าให้ตัวละครผู้เล่าเรื่องฟังอีกที แล้วตัวละครผู้เล่าเรื่องเล่าให้ผู้อ่านฟังอีกต่อหนึ่ง ดังนั้นเรื่องที่ตัวละครผู้เล่าเรื่องเล่าจึงเป็นเหตุการณ์ที่น่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้ สามารถสื่อให้ผู้อ่านเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และพบว่าผู้เขียนนำเสนอด้วยการบรรยายเหตุการณ์เป็นหลักจึงทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสะท้อนของปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้อย่างชัดเจน

4.1.2 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา

การใช้บทสนทนาในการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเป็นวิธีที่น่าสนใจอีกวิธีหนึ่ง

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ – ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545:131) กล่าวถึงความหมายและคุณค่าของบทสนทนาว่า “ตอนของบทประพันธ์ที่เป็นการสนทนาของบุคคล 2 คนขึ้นไป แม้จะใช้กันเป็นปกติในบันเทิงคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทละคร นวนิยาย และเรื่องสั้น แต่บางทีบทสนทนายังใช้กันในงานเขียนเชิงอธิบายและงานเขียนทางปรัชญาด้วย การวิเคราะห์บทสนทนาที่นักเขียนผู้มีชื่อเสียงใช้กัน แสดงให้เห็นว่าบทสนทนามีคุณค่าดังนี้

- (1) ช่วยในการดำเนินเรื่อง มิได้ใช้เพื่อเป็นเครื่องประดับแต่เพียงอย่างเดียว
 - (2) สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของผู้พูด บทสนทนาจะแตกต่างกันในด้านน้ำเสียงและการแสดงออก สุดแต่ว่าสัญชาติภาษาถิ่น อาชีพ ระดับทางสังคมของผู้พูดจะเป็นเช่นไร
 - (3) ให้อรรถพิมพ์ใจในความเป็นธรรมชาติโดยไม่จำเป็นต้องเป็นการบันทึกถ้อยคำที่พูด จริง ๆ ออกมาคำต่อคำ เพราะบันทึกเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับ “ความคล้ายคลึงกับความเป็นจริง” ไม่ใช่ความเป็นจริงเอง
 - (4) สะท้อนความคิดเห็นและบุคลิกภาพของบุคคลที่สนทนากัน บทสนทนาจะเสนอการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มิใช่ให้นำเอาคำสนทนาของผู้พูดมาเรียงสลับกันไว้เท่านั้น
 - (5) มีความหลากหลายในเรื่องคำที่ใช้ จังหวะ วิธีการใช้คำ ความยาวของประโยคและอื่น ๆ ตามฐานะของผู้ร่วมสนทนาแต่ละคน นักเขียนบทสนทนาที่มีฝีมือย่อมทราบดีว่าน้อยนักที่คน 2 คนขึ้นไปที่มาพบกันและสนทนากันจะมีวัฒนธรรมและภูมิหลังส่วนตัวเหมือนกันทุกอย่าง บทสนทนาที่นักเขียนเหล่านี้เขียนขึ้นจะบันทึกความแตกต่างเหล่านี้ไว้ด้วย
 - (6) นักเขียนบางคนอาจเขียนบทสนทนาให้ช่วยผ่อนคลายความเครียดหลังจากที่ผู้อ่านได้อ่านข้อความที่เคร่งเครียดจริงจังหรือข้อความเชิงอธิบายมาแล้ว
- บทสนทนายังเป็นวรรณกรรมพิเศษชนิดหนึ่งที่ตัวละครตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปถกเถียงหรือหาเหตุผลในเรื่องข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่างวรรณกรรมชนิดนี้มีอยู่มากในวรรณคดีของโลก ที่รู้จักกันดีที่สุดคือ Dialogues ของเพลโต ใช้การสนทนาแบบโสกราตีสซึ่งเป็นการโต้แย้งกันทางปรัชญา หรือเป็นบทละครอิงหลักปรัชญา โดยใช้วิธีการถามและตอบปัญหา บทสนทนาที่มีชื่อเสียงของกรีกเช่นเดียวกันอีกเล่มหนึ่ง คือ Dialogues of the Dead ซึ่งลูเซียนแห่ง ซาโมซาทา แต่งไว้
- บทสนทนาทำให้ผู้อ่านรู้จักและเข้าใจตัวละคร ทั้งในด้านบุคลิกลักษณะ นิสัย อารมณ์ความรู้สึก และทัศนคติ บทสนทนามีส่วนสำคัญในการเสนอภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือที่ผู้เขียนใช้แสดงทัศนคติซึ่งทำให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ และมองเห็นภาพสะท้อนของปัญหาสังคมในเรื่องได้

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนาเป็นจำนวน 45 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของหมักกับพ่อ, ยี่สิบปีหลัง, ละครจริงในห้องชาวดำ, คำสารภาพของช่างเท้าหลัง, หมากกลางถนน, เพชฌฆาต, คนหมดไฟ, หวันไหวและเปราะบาง, ตัวประกอบ, ทุ่งร้าง, ที่ร้านน้ำชา, องคุลิमान 2550, วงจรชีวิต, วาณิชศิลป์, อสรพิษ, เพลงคลื่น, สูดฝั่งขอบฟ้า, เรื่องเล่าในร้านเหล้า, เสียงเพรียกจากซอยร้าง,

เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา, โรแมนติกตาย, ผู้บริสุทธิ์, นัย – ในความรัก, วันประเมินค่า, กรมอุตุนิยมวิทยา, เหตุการณ์กรรมซ้ำแล้ว, ตื่น-ลึก หนา-บาง, ในสำนึก, วิปริต, ผู้เฒ่าแก่-ร้องไห้, ชายสวมแว่นตาตำสนิทผู้มองเห็นเงา, สุธรรมสองศตวรรษ, อาณาจักรมายา, ละครคนเมือง, หมอคุณธรรม, เพ็ญรัก ลานแค้น, คำสารภาพ, ห้องเธอห้องฉันคั่นกันด้วย-ความเหงา, ต้นไต้สน, เพียงชั่ววับหลับ, นครรุกขชาติ, ภูเขา, ห่วงแหวนแห่งโลก, โลกคู่ของใหม่ และสุวรรณภูมิ

ตัวอย่างเรื่องสั้นที่ใช้วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา ดังนี้

เรื่อง **หวั่นไหวและประบาง** เรื่องนี้เป็นการสนทนากันระหว่างสามีกับภรรยา โดยภรรยามีความวิตกกังวลกลัวว่าจะตกงานเหมือนกับคนอื่น ๆ ในช่วงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ จากตัวอย่าง

“ตื่นเช้าดูทีวี มีแต่คุยกันเรื่องคนตกงาน อ่านหนังสือพิมพ์ก็ตกงาน ค่าเงินบาทตกจนถึงสี่สิบแปดบาทต่อดอลลาร์...จะอยู่ไหวหรือ..”

“ไม่ไหวก็ต้องไหวนะ คนที่ตกงาน บ้าน รถยนต์ถูกยึด ยังน่าสงสารกว่าครอบครัวเราอีก” สามีเปรยขึ้นมาอย่างอ่อนล้า “พี่ได้แต่หวังว่า เหตุการณ์ร้าย ๆ คงจะไม่อยู่นานเกินไป”...

... “พี่”

“หือ”

“พี่กลัวตกงานใหม่”

“ไม่กลัว ตกก็ตก”

“ถ้าพี่กับเล็กตกงานพร้อมกันล่ะ”

“ไม่เป็นไรหรอกน่า ไม่ตกง่าย ๆ หรือ”

“พี่จ่ายประหยัด ๆ หน่อยนะคะ”

“ประหยัดแล้ว ไม่นั่งแท็กซี่เหมือนก่อนแล้ว พี่พยายามนั่งรถเมล์มาสองเดือนแล้ว”

“พี่”

“อะไรอีกล่ะ”

“อย่าดื่มให้บ่อยนักนะ สงสารลูก กลัวลูกไม่มีกิน”

“หยุดบ้างแล้ว ไม่เมามาสองสามสัปดาห์แล้ว...ได้กลิ่นมัย”

“ดีค่ะ”

ภูเก็ดยิ้มเต็ม ๆ อยู่ในดวงหน้า “พี่จะดื่มให้น้อยที่สุด”

(จำลอง ฝั่งชลจิตร. 2542 : 53, 56)

จากบทสนทนาของตัวละครแสดงให้เห็นสภาพสังคมที่กำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ มีคนตกงานเป็นจำนวนมาก และภรรยาที่กลัวว่าจะตกงานและไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวจึงบอกสามีให้เลิกดื่มเหล้า แสดงให้เห็นว่า การดื่มเหล้าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นครอบครัวนี้จึงพยายามตัดออกจากค่าใช้จ่าย แต่สามียังคงไม่เลิกดื่มเหล้าเพียงแต่บอกว่าจะดื่มให้น้อยลงเท่านั้น การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยบทสนทนานี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดในใจของตัวละครที่มีแต่ความกังวลใจในช่วงภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวคิดของผู้เขียนในการเสนอวิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

เรื่อง **ผู้บริสุทธิ์** ตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาระหว่างตัวละครสองตัวได้แก่ “พี่ต้อย” ผู้มีอาชีพทำแท่งเถื่อน และตัวละครเอกที่ใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ฉัน” สนทนาเกี่ยวกับเรื่องการทำแท่ง ดังนี้

... “พี่ทำแท่งมาตั้งมากมาย พี่ไม่กลัวบาปกลัวกรรมเลยหรือ พวกเด็ก ๆ ที่พี่ฆ่าทิ้งเคยมาทวงชีวิตคืนจากพี่บ้างไหม”

ฉันรู้สึกสะใจที่สามารถกล่าวจาเหล่านี้ออกมาได้อย่างน้อยก็รู้สึกผิดน้อยลง
เธอนั่งเงียบ สายตาเหม่อมองไปในความมืด กลิ่นดอกการเวกยังคงหอมเยียน
“มโนธรรมของใครที่กำลังโจมตีเธอ” พี่ต้อยหันกลับมาจ้องหน้าฉัน “เธอกลัวใครจะรู้ล่ะ”
“เปล่าเลย” ฉันลละล้าลัด

“เธอควรจะแน่วแน่มโนธรรมของเธอเสียตั้งแต่แรก” เธอหัวเราะที่

“หมายความว่า เป็นมโนธรรมของเธอจริง ๆ นะ ไม่ใช่ของใคร แต่เธอก็เพียงกลัวว่าคนอื่นจะรู้เท่านั้น เธอกลัวสังคมของเธอจะประณามความคิดเช่นนี้ ขณะที่เธอก็ดูเหมือนจะยินดีเงียบ ๆ ถ้าเรื่องราวมันจะจบลงเช่นนั้น ครั้งแรกเธอจะผลิผลามไปหน่อย เธอตกใจกับสิ่งที่ได้ยินได้ฟังละสิ แล้วเธอไม่ยอมแม้แต่จะคิดถึงเรื่องราวอันน่าบัดสีนั้น เธอชอบที่จะทำตัวลับ ๆ ล่อ ๆ ผู้ชายต่างหากที่เธอควรจะประณาม”

ฉันยั้งนิ่ง รู้สึกคลื่นไส้อย่างรุนแรง

“เราอยู่กับความโหดร้ายและไร้ปราณีของสังคมมาโดยตลอด เธอลองก้าวออกไปข้างนอกที่ถนนนั่นสิ อันตรายทุกอย่างรอเธออยู่ตั้งแต่ก้าวแรก เพียงแต่ว่าวันนี้หรือวันพรุ่งนี้เธออาจจะโชคดี ความชั่วร้ายมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ไม่เฉพาะแต่ในบ้านหลังนี้หรอก ในใจเธอ...”

ฉันหันหลังให้พี่ต้อย ละอายแก่ใจ แล้วก็เปลี่ยนเป็นความโกรธ พี่ต้อยยังคงพูดต่อ

“ฟังนะ เธอไม่ใช่ผู้บริสุทธิ์หรอก เด็ก ๆ พวกนั้นล่ะเขาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ชั่วร้ายของสังคม...”

“พอเถอะ” ฉันโบกมือ ได้ยินเหมือนเสียงเด็กร้องมาไกล ๆ

“ฉันเพียงอยากบอกอะไรเธอบ้างเท่านั้น คนที่มีมโนธรรมเพียงพอเท่านั้นที่มีสิทธิ์มายืนชี้หน้าประณามคนอื่นเขาได้”

“หนูจะเข้าไปดูเธอได้หรือยัง” ฉันทพูด

“ก็ได้...หวังว่าเธอคงจะตื่นแล้ว”

(เสาวรี . 2542 : 71 - 73)

จากบทสนทนาข้างต้นแสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการทำแท้ง ตัวละครเอกที่ใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งว่า “ฉันท” กลียดเรื่องการทำแท้งเพราะเห็นเป็นเรื่องบาปกรรมจึงพาลเกลียดผู้มีอาชีพทำแท้ง ในระหว่างการสนทนาจึงพยายามใช้คำพูดที่ทำให้พี่ที่อยู่รู้สึกสำนึกผิดบาปขึ้นมาบ้าง แต่แล้วพี่ที่อยู่กลับย้อนถึงการทำแท้งที่เธอยินดีเป็นผู้พาเพื่อนของเธอมาทำแท้งเพราะถูกพ่อล่วงละเมิดทางเพศจนตั้งครรภ์ พี่ที่อยู่บอกว่าคนที่มึมนิธรรมมากพอจริง ๆ เท่านั้นที่จะมีสิทธิ์มาประณามการกระทำของเธอ การนำเสนอปัญหาด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้รับฟังความคิดเห็นของคนที่มีอาชีพทำแท้งเถื่อน และได้ทราบถึงความรู้สึกของคนที่มาเพื่อนมาทำแท้ง ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้แก่ การทำแท้งที่มีสาเหตุมาจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว และการทำแท้งในบางกรณีถือว่าเป็นวิธีการแก้ไขปัญหา เพราะหากไม่แก้ไขด้วยการทำแท้งแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

เรื่อง **กรมอุตุนิยมวิทยา** ผู้เขียนนำเสนอบทสนทนาของตัวละครระหว่างนักจัดรายการหนุ่มกับยามรักษาความปลอดภัยที่โทรศัพท์เข้ามาพูดคุยระบายความรู้สึกที่เพิ่งถูกไล่ออกจากงานเพราะหลับยามในขณะที่กำลังปฏิบัติหน้าที่จึงทำให้ขโมยเข้าไปขโมยของในคอนโดได้ ทำให้เจ้าของห้องที่ถูกขโมยของได้รับความเดือดร้อน และตนเองก็ได้รับความเดือดร้อนเมื่อถูกไล่ออกจากงานเพราะทำให้ไม่มีเงินส่งไปให้แม่ที่ป่วยอยู่ที่ต่างจังหวัด แสดงให้เห็นผลจากการขาดระเบียบวินัยในการทำงานที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน สาเหตุเกิดจากความประมาท นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรมเรื่องการขโมยทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในคอนโด ดังนี้

“ตอนนี้ในสายเรามีชายหนุ่มหนึ่งคนรออยู่ สวัสดีครับ คุณต่อใช่ไหมครับ”

“ครับ” ในน้ำเสียงของคุณต่อไม่มีแม้แต่ความศรัทธาชีวิต

“คุณต่อตื่นแต่เช้า ทำอะไรอยู่ครับ”

“ไม่ได้ทำอะไร” รอบข้างคุณต่อเงียบเชียบ ดังผู้พูดอาศัยอยู่ในตู้เสื้อผ้า

“คุณต่อเป็นนักเรียนหรือทำงานแล้วครับ” นักจัดรายการหนุ่มพยายามเต็มที่ที่จะปิดปากความหมด

อาลัยตายอยากของชายในสาย

“ผมเพิ่งถูกไล่ออกจากงาน”

“คุณต่อทำงานอะไรครับ”

“เป็นยามพี่ ผมเป็นยามคอนโด”

“คุณต่อพอจะบอกได้ไหมครับว่าคุณไล่ออกด้วยเหตุผลอะไร อาจทำให้คุณต่อสบายใจขึ้น ถ้าได้บอกเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง”

“เมื่อคืนผมเผลอหลับ แล้วมีขโมยเข้าไปในตัวตึก ตำรวจมาเต็มไปหมดเลยพี่ ห้องที่ถูกขโมยเป็นห้องผู้ใหญ่ เขาไว้วางใจเจ้าหน้าที่คอนโดไทม์ผมออกตรงนั้นเลยพี่ พอผมตื่นมา เขาก็ไล่ผมออก”

นักจัดรายการหนุ่มเงียบไปชั่วขณะ เขาอาจจะนึกอยู่ในใจว่า เป็นผม ผมก็คงไล่คุณออกเหมือนกัน มันเป็นเรื่องธรรมดา คุณหลับในหน้าที่ หน้าที่ของคุณคือต้องตื่นตอนคนอื่นเขานอนหลับฝันดี พอคนที่เขาคอร์จะหลับฝันดีต้องตื่นมาเจอกับฝันร้าย เขาก็ต้องโมโหและลงโทษคุณ เหตุผลมันมีอยู่ แล้วผมจะพูดอะไรกับคุณดี

“เขาก็น่าจะให้ออกาสคุณต่อแก้ตัวนะครับ ยามเป็นอาชีพที่น่าเห็นใจ เป็นใครก็ต้องเผลอหลับกันได้”

“ผมไม่ไหวแล้วพี่ ไม่รู้จะอยู่ต่อไปได้อย่างไรถ้าไม่มีงาน เงินผมก็ไม่มีเลย ต้องส่งแม่ที่ต่างจังหวัดอีก แม่ผมก็ป่วยใกล้ตายอยู่แล้ว ไม่มีเงินค่ายารักษา” คุณต่อเสียงอู้อี้หนักเสียงเบาบางเหมือนจะเป็นลม

“ทำใจดี ๆ ไว้ครับคุณต่อ วันนี้คุณอาจจะได้งานใหม่ก็ได้”

“ไม่ได้หรอกพี่ ผมไม่ไหวแล้วจริงๆ ผมไม่อยากเป็นลูกกตัญญู ถ้ารักษาแม่ไม่ได้ ผมตายก่อนเสียดีกว่า”

(ปราบดา หยุ่น, 2545 : 118 – 120)

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้ผู้อ่านเข้าใจในรายละเอียดของเรื่องที่เกิดขึ้นว่ายามรักษาความปลอดภัยถูกไล่ออกจากงานเพราะสาเหตุใด แสดงปัญหาเกี่ยวกับการขาดระเบียบวินัยต่อการปฏิบัติหน้าที่ จนเป็นเหตุทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน นอกจากนี้ผู้เขียนได้แทรกความคิดของตนผ่านความในใจของตัวละครนักจัดรายการหนุ่มระหว่างการสนทนากับยามรักษาความปลอดภัยที่เพิ่งถูกไล่ออกจากงานว่า “ เป็นผม ผมก็คงไล่คุณออกเหมือนกัน มันเป็นเรื่องธรรมดา คุณหลับในหน้าที่หน้าที่ของคุณคือต้องตื่นตอนคนอื่นเขานอนหลับฝันดี พอคนที่เขาคอร์จะหลับฝันดีต้องตื่นมาเจอกับฝันร้าย เขาก็ต้องโมโหและลงโทษคุณ เหตุผลมันมีอยู่” สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียนที่เห็นด้วยกับเรื่องที่ยามรักษาความปลอดภัยถูกลงโทษเพราะขาดระเบียบวินัยต่อการปฏิบัติหน้าที่ การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสคิดพิจารณาถึงสิ่งที่คุณเขียนต้องการนำเสนอด้วยตนเองโดยวิเคราะห์จากคำพูดของตัวละคร

เรื่อง **ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มองไม่เห็นเงา** ผู้เขียนนำเสนอปัญหาจริยธรรมเรื่องความเห็นแก่ตัว และความเห็นแก่ได้ผ่านบทสนทนาของตัวละครระหว่างชายร่างสูงใหญ่ หญิงท้องแก่ และชายชาลิบ แสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของชายร่างสูงใหญ่ที่ทวงสิทธิ์ที่นั่งบนรถไฟคืนจากหญิงท้องแก่ที่มีตัวแบบไม่มีเลขที่ที่นั่ง มาที่นั่งของเขา หญิงท้องแก่พยายามอ้อนวอนขอความเห็นใจ แต่ชายร่างสูงใหญ่ไม่ยอม จนกระทั่งชายชาลิบสละที่นั่งของตัวเองให้หญิงท้องแก่แทน ผู้เขียนได้นำเสนอ

ปัญหาความเห็นแก่ตัวของผู้คนที่มีความซึนในสังคม การปกป้องผลประโยชน์ของตนโดยไม่สนใจความทุกข์ร้อนของผู้อื่นโดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอกว่า สาเหตุสำคัญเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม เมื่อทรัพยากรมีจำกัดจึงส่งผลให้ผู้คนที่เห็นแก่ตัวมากขึ้น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นปัญหาความเห็นแก่ได้ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์จากการขายตัวแบบไม่มีเลขที่นั่งให้กับผู้โดยสาร หลังจากที่ขายตัวแบบมีเลขที่นั่งหมดไปแล้ว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แล้วคุณมีเลขที่นั่งมั๊ย” ชายร่างสูงใหญ่ก้มหน้าถามชายชาลิบ

“มี” ชายชาลิบเงยหน้ามอง ขยับไม้ยันข้างตัว

“เห็นมั๊ย ทุกคนมีเลขที่นั่ง” เขาหันไปพูดกับหญิงท้องแก่ “มีคุณคนเดียวไม่มี คุณลูกดีกว่า ผมเบื่อต่อล้อต่อเถียงแล้ว”

“ฉันไม่ได้เถียง” เธอพูด น้ำเสียงกร้าวขึ้น “ฉันขอความเห็นใจ”

“ทำไมไม่ไปขอคนอื่นเล่า”

“ตอนขึ้นมาที่นี่ว่างอยู่ที่เดียว”

“ง่ายดีนะ”

“น้ำเย็น ๆ ... น้ำเย็น ๆ ครับ” คนขายน้ำตะโกนสอดขึ้นมา จากชานชาลาข้างหน้าต่าง

“คุณนั่งที่ผมก็ได้” ชายชาลิบทำท่าลุกขึ้น

“ไม่...” เขาตะคอกอีกครั้ง “ไม่ถูกต้อง”

“แล้วเอาไง” ชายชาลิบรำคาญ เริ่มเสียงดังบ้าง “คุณก็เห็นเขาท้องแก่ จะยืนได้ไงกันเล่า”

“คนขายตัวไม่น่าขายให้” เขาตอบโต้ “ทั้งที่รู้ว่าตัวเต็มหมดแล้ว”

“เค้าขายกันแบบนี้มานานแล้ว”

“ยังไม่ถูกหลักใหญ่” เขาสายหน้า “เป็นเสียยังงั้นแหละบ้านเมืองจึงไม่เจริญ”

“ฉันลูกก็ได้” หญิงท้องแก่ลุกจากเก้าอี้ด้วยท่าทางอึดอัด

“ไม่ครับ” ชายชาลิบยกมือห้าม “ผมให้เขานั่งเอง”

ชายร่างสูงใหญ่ขยับเปิดทาง ชายชาลิบหยิบไม้ยันตัวเองขึ้นจากที่นั่ง หญิงท้องแก่กำลังจะทรุดกลับลงไปนั่งที่เดิมอีกครั้ง มองชายชาลิบด้วยแววตาซาบซึ้ง

“ไม่... ไม่ใช่” ชายร่างสูงใหญ่พูดเสียงหลง “ที่นั่งข้างหน้าต่างของผม คุณย้ายมาตรงที่นั่งชายคนนี้”

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 120 - 121)

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมด้วยบทสนทนา ทำให้เกิดความสมจริงเพราะเหมือนคำพูดของคนทั่วไปทำให้รู้สึกราวกับว่าตัวละครมีชีวิตจริง จากตัวอย่างบทสนทนาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครชายร่างสูงใหญ่มีร่างกายปกติแต่กลับมีจิตใจไม่ปกติเหมือนคนทั่วไป ตรงข้ามกับตัวละครชายชาลิบที่มีร่างกายพิการแต่กลับมีจิตใจปกติ ดีงาม มีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน การนำเสนอปัญหาจริยธรรมด้วยบทสนทนาทำให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ คำพูดที่

ออกมาจากตัวละครตัวใดสามารถสื่อไปถึงความคิดของตัวละครตัวนั้น และสามารถสะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยความเป็นตัวตนของตัวละครตัวนั้นได้อย่างชัดเจน

เรื่อง **วิปริต** นำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมด้วยบทสนทนาของตัวละครต่าง ๆ ได้แก่ แม่เฒ่า ผู้เฒ่า ชายวัยกลางคน ครูใหญ่ น้อย และผู้ใหญ่น้อย โดยสนทนากันที่กุฏิของเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมขึ้น จากบทสนทนา

“อับปรีห์จริง ๆ” แม่เฒ่าคนหนึ่งนั่งยอง ๆ ตรงขึ้นบันไดเอ๋ย

“เออ” ผู้เฒ่าอีกคนถอนหายใจ “อิมพิกก็อับปรีห์ พระเจ้าไม่เว้น ผัวก็มี จะไปเล่นชู้กับใครก็ช่าง ดันมาเล่นชู้กับพระ”

“อิมพิกนั่นแหละ ไม่รู้จักเจียม” แม่เฒ่าคนเดิมลงความเห็น “กลางค้ำกลางคืบดันมาหาเจ้าอาวาสถึงกุฏิ จัญไรจริงๆ”

“เจ้าอาวาสก็พอกันแหละ” ชายวัยกลางคนในกลุ่มออกความเห็น “หลงเชื่อถือศรัทธา”

“เลวด้วยกันทั้งคู่แหละ” ผู้เฒ่าสรุป “ตบมือข้างเดียวไม่ดังหรือ”

“อย่าเพิ่งสรุปก่อนซิ” เสียงครูใหญ่วิ่งขึ้น ขณะเดินลงบันได “บางที่เจ้าอาวาสอาจถูกวางยาก็ได้”

“ยาปลุกกำหนดหรือ” ชายวัยกลางคนถาม

“ก็ไม่แน่ละ” ครูใหญ่จริงจัง “เคยเห็นเจ้าอาวาสสูงส่งผู้หญิงที่ไหน ตลอดเวลาหลายปีนี้ หลวงพ่อท่านไม่เคยมีเรื่องแบบนี้ให้ระแคะระคาย”

“เออ...” แม่เฒ่าพยักหน้า “มันก็จริงแหละครูใหญ่”

“อิมพิกก็อับปรีห์” ผู้เฒ่ามองหน้าครูใหญ่ “มีปัญหาเกี่ยวกับผัว ไม่น่าจะไปลงที่เจ้าอาวาสนะ”

“นั่นนะซิ” ครูใหญ่พูดเสียงดัง

“แล้วที่นอนตายกลับหัวกลับหางเป็นเลขหกเก้าอยู่นั่นละ” น้อยพูดเสียงดัง จ้องหน้าครูใหญ่อย่างท้าทาย ทำให้ทุกคนยืนเกาะกลุ่มในบริเวณใต้ถุนกุฏิหันมามอง

“จัดฉากเขาก็ได้” ครูใหญ่แย้ง

“งั้นอ้ายก้างคงเหี้ยมน่าดู” ผู้ใหญ่น้อยพูดพร้อมพนันคว้นนุหรือ “ยิงแล้วยังใจเย็นจัดศพอีก”

“ใช่...” ครูใหญ่พยักหน้า “ดูมันไม่น่าเหี้ยมเลย”

“แล้วในปากอิมพิกนั่น อ้ายก้างมันจับยึดเข้าไปได้ไง” น้อยยังจ้องหน้าครูใหญ่คล้ายจะรอคำตอบ

(จิรภัทร อังคมาลี. 2545: 45 – 47)

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้ผู้อ่านเห็นพฤติกรรมของตัวละครที่ก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้แก่ เจ้าอาวาสทำผิดวินัยของพระสงฆ์อย่างร้ายแรง ทำให้ศาสนามัวหมอง ชาวบ้านเสื่อมศรัทธา เจ้าอาวาสซึ่งเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้ามีหน้าที่เผยแพร่คำสอนของศาสนาให้

ทุกคนในสังคมทำความดี ละเว้นความชั่ว แต่กลับเป็นผู้ที่กระทำความผิดเสียเอง จึงเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ต่อพระสงฆ์และผู้คนในสังคม สาเหตุเกิดจากความต้องการทางกามารมณ์ การไม่สามารถหลุดพ้นจากกิเลส ตัณหาได้ นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีสามีแล้วถือเป็นการทำผิดระเบียบวินัยของสังคม ส่วนสามีเกิดความหึงหวงและคับแค้นใจจึงลงมือฆ่าคนทั้งคู่ก็เป็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นตามมา จากบทสนทนาของตัวละครแต่ละตัวสามารถทำให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราว และเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เหตุที่ผู้เขียนต้องนำเสนอเรื่องนี้ด้วยบทสนทนาเพราะผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านสัมผัสกับตัวละครด้วยตนเองโดยไม่ต้องบรรยายหรือพรรณนาความ ผู้เขียนใช้บทสนทนาเปิดเผยให้เห็นตัวตนของตัวละครแต่ละตัวที่ถูกกล่าวถึง และให้ผู้อ่านพิจารณาเรื่องด้วยตนเองโดยไม่ได้สรุปว่าใครทำผิด มีการใช้เหตุผลแก้ข้อกล่าวหาให้เจ้าอาวาส แต่ก็มีกรหาเหตุผลอื่นมาชี้แจง บทสนทนาตอนนี้จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบวิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนาเป็นจำนวน 45 เรื่อง การนำเสนอปัญหาดังกล่าวโดยใช้บทสนทนาทำให้ผู้อ่านทราบถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย แนวคิด ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อเรื่องที่กำลังพูดคุย ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความนึกคิดภายในจิตใจของตัวละคร เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่ก่อให้เกิดปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้อย่างชัดเจน

4.2 การนำเสนอแบบอ้อม

การนำเสนอปัญหาแบบอ้อมคือ การที่ผู้อ่านต้องตีความด้วยตนเองจากสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอได้แก่การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก โดยใช้สัญลักษณ์ และโดยใช้ข่าว เห็นได้ว่าเรื่องสั้นเหล่านี้มีนัยยะทุกส่วนทั้งเนื้อเรื่อง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก และบทสนทนา

4.2.1 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก

ฉาก หมายถึง สถานที่ เวลา วัตถุสิ่งของและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่อง การนำเสนอปัญหาโดยใช้ฉาก ผู้เขียนจะใช้ฉากเป็นหลักในการเสนอเรื่องและสอดคล้องกับปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมที่ปรากฏในเรื่อง การสร้างฉากในเรื่องจะเป็นลักษณะการบรรยายหรือการพรรณนาเพื่อทำให้ผู้อ่านทราบถึงเวลา สถานที่และบรรยากาศในเรื่องซึ่งจะสอดคล้อง สัมพันธ์กับเนื้อหาในเรื่อง โดยจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมที่ปรากฏในเรื่องได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2552: 199) กล่าวถึง “ฉากท้องเรื่อง” ว่า หมายถึง สถานที่ เวลา บรรยากาศ บริบท และสิ่งแวดล้อมในตัวเรื่อง เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ระบบการเมือง วิถีชีวิต เป็นองค์ประกอบของนวนิยายและเรื่องสั้นที่ทำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราว หรือเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจบุคลิกลักษณะ ภาวะทางอารมณ์ และจิตใจของตัวละครอีกด้วย ผู้เขียนอาจจะให้ความสำคัญแก่ฉากท้องเรื่องมาก หรือน้อยแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของการนำเสนอ

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก เป็นจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ **สำนักใหม่, คำคืนในเมืองใหญ่, เทียงคินพอดิ และบนถนน** ดังนี้

เรื่อง **สำนักใหม่** ผู้เขียนกล่าวถึงสถานแหล่งเจริญแห่งใหม่ที่เพิ่งเปิดให้บริการในเวลากลางคืน โดยบรรยายถึงฉากและบรรยากาศที่เต็มไปด้วยผู้คนที่มาเที่ยว มีเสียงดนตรีดังอีกที่ก๊ ก แสง สี และควันบุหรี่ จนร่างกายของตัวละครเอกที่มาเที่ยวเริ่มทรมาณ ทนต่อไปไม่ไหวจึงบอกลากกลุ่มเพื่อน ตัวละครเอกที่มาเที่ยวเป็นผู้ที่ชื่นชอบการเที่ยวผับมากแม้ว่าจะอยู่ในวัยชราแล้ว สะท้อนให้เห็นการลุ่มหลงมัวเมาในการเที่ยวเวลากลางคืนตามสถานแหล่งเจริญอันมีสาเหตุมาจากการถูกยั่วยุกิเลสจากสถานแหล่งเจริญแห่งใหม่ ความชอบส่วนตัว และความสุขที่เกิดจากการได้สัมผัสกับบรรยากาศ แสง สี เสียง ทำให้เสียทรัพย์ เสียเวลา และเสียสุขภาพ จากข้อความ

แม้จะเตรียมตัวเตรียมใจมาแล้วว่าจะเจออะไรแปลก ๆ แต่มีวายตกใจเมื่อผมเดินเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธีกรรม ซึ่งเป็นห้องโถงใหญ่เท่าวิหารวัดข้างบ้าน ทั้งห้องเต็มไปด้วยผู้คน เต็มไปด้วยแสงสี เต็มไปด้วยเสียงอีกที่ก๊ และเต็มไปด้วยหมอกควัน เมื่อประสาธสัมผัสทั้งหลายของผมเริ่มปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมแล้ว ผมเริ่มมองเห็นเป็นผู้เป็นคน เป็นลำแสง เป็นสีส่น เป็นเสียงเครื่อง เป็นเสียงคน เป็นหมอกวิทยาศาสตร์ เป็นควันบุหรี่ แต่ก็เห็นได้ยาก ด้วยภายในห้องค่อนข้างมืดรวมกับผู้ร่วมพิธีและสาธุศิษย์สำนักนี้ที่ล้วนแต่งกายสีดำ ไม่เหมือนตอนไปวัด เห็นสีจีวรพระ และผ้าถุงแม่ชีได้ชัดเจน สว่างไสวน่าเลื่อมใสยิ่งนัก ในขณะที่สีดำดูมืดมิด มัวหมอง แต่นำเข้าไปค้นหาหรือค้นหา...

...ผมเฝ้าสังเกตทั้งสถานที่ และผู้คนที่มาร่วมพิธีอยู่นาน จนรู้สึกว่าร่างกายเริ่มทนไม่ไหวกับแสง สี ควัน กลิ่น น้ำ อากาศ และผู้คนที่ล้วนมีภาวะไม่ปกติ จึงบอกลาพรรคพวกที่กำลังอยู่ในอารมณ์เต็มที่

(ปริญา ตริณ้อยใส. 2541 : 195,199-200)

ผู้เขียนนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการลุ่มหลงในการเที่ยวตามสถานแหล่งเรีงมย์โดยใช้ฉากสถานที่ได้แก่ ผับเปิดใหม่ในเวลากลางคืน ผู้เขียนบรรยายฉากอย่างละเอียดทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการสัมผัสได้ถึงบรรยากาศภายในผับที่มีหมอกวิทยาศาสตร์ คันนูหรือแสง สี เสียงอึกอึก และเต็มไปด้วยผู้คนที่ล้วนแต่งกายสีดำซึ่งเป็นสีแทนสัญลักษณ์ของความลึกลับ น่ากลัว ส่วนมากจะมีความหมายไปทางลบ เช่น การแต่งชุดดำไปงานศพ หรือติดปลอกแขนสีดำเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการไว้ทุกข์ ความโศคร้าย เป็นต้น ผู้เขียนเลือกใช้ฉากเป็นวิธีนำเสนอเรื่องทำให้ผู้อ่านเห็นภาพปัญหาสังคมเกี่ยวกับการลุ่มหลงในการเที่ยวตามสถานแหล่งเรีงมย์ช่วงเวลากลางคืนได้อย่างชัดเจนและสมจริง และสะท้อนให้เห็นว่าช่วงเวลากลางคืนเป็นช่วงเวลาที่มืดมิดมืดเหมือนกับสีดำซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งที่ไม่ดี แต่กลับมีผู้คนมากมายที่รู้สึกดำหรือเวลากลางคืนเป็นสิ่งที่น่าเข้าไปค้นหา

เรื่อง **คำคืนในเมืองใหญ่** ผู้เขียนกล่าวถึงบาร์อะโกโก้ สถานแหล่งเรีงมย์ที่เปิดให้บริการในเวลากลางคืน ผู้เขียนบรรยายถึงบรรยากาศ ดังนี้

มันหาความสมดุลไม่ได้เลยบางคนขยับแข้งขาไปแค้น ๆ จังหวะเพลงจะเปลี่ยนไปอย่างไร หล่อนก็ซังกะตายตื้นยอกแหยกในท่าเดิม แต่กับบางคนนั้นเกินเหตุ หล่อนกระโดดโลดเต้นราวคนบ้า บางทีถึงกับกระโจนขึ้นไปคืบขาคาเสาเหล็ก แล้วรูดตัวเองลงมาอย่างโลดโผน ปากก็กรีดร้องเหมือนว่าบรรลู่ถึงขีดสุดของอารมณ์ เป็ต้องพอรู้ว่าบางคนทำไปโดยไม่รู้สึกตัว – เมายา

เพลงหยุด – จบชุดการเต้น ทุกนางทยอยลงจากเวที มีอีกนางหนึ่งเยื้องย่างขึ้นไปบนเวทีโล่ง และแน่นนอน – ร่างนั้นปราศจากอารมณ์ใด ๆ หล่อนไปยืนเด่นอยู่กลางเวที ไค้งค้ำับไปรอบทิศ ดีใจประกาศว่าต่อไปนี่จะเป็นรายการโชว์ชุดพิเศษ

นางเต้นที่เสร็จสิ้นภารกิจพากันเดินว่อน พวกหล่อนอยู่ในชุดคลุมร่างไม่มิดชิด เพียงแต่เอามาบังส่วนบน – ล่างพอเป็นพิธี บางนางถูกแขกเรียกไปนั่งด้วย บางนางแถมเข้าไปนั่งกับแขกเอง

(พิสิฐ ภูศรี. 2542 : 28)

จากการบรรยายถึงบรรยากาศภายในบาร์อะโกโก้ หญิงสาวที่ประกอบอาชีพด้วยการเปลือยกายและเต้นยั่วชวนอยู่บนเวที ฉากที่ผู้เขียนนำเสนอนี้เป็นฉากที่ยั่วกิเลสคน เมื่อผู้ชายที่มาเที่ยวเห็นภาพแล้วเกิดกามารมณ์ จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมเรื่องการซื้อขายบริการทางเพศตามมา และหญิงที่แสดงบนเวทีบางคนเสพยาเสพติดจึงแสดงท่าทางการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ออกมาโดยไม่รู้สึกตัว แสดงให้เห็นปัญหาเรื่องการเสพสิ่งเสพติด เป็คือคือตัวละครที่มาเที่ยวที่นี้เป็นประจำจึงทำให้เขาไม่มีเงินส่งไปให้กับภรรยาและลูกที่อยู่ต่างจังหวัด แสดงให้เห็นปัญหาการลุ่มหลงมัวเมาในการเที่ยวตามสถานแหล่งเรีงมย์ ทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สิน ส่งผลให้ครอบครัวได้รับความเดือดร้อน และเสี่ยงต่อ

การติดโรคทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้เห็นได้ว่าตัวละครกำลังประสบปัญหาด้านการเงิน แต่เขายังคงมาเที่ยวเหมือนเช่นเคย จึงทำให้ปัญหายิ่งแย่งลง แสดงให้เห็นว่าตัวละครเลือกแก้ไขปัญหาวัยวิธีที่ไม่ถูกต้อง ผู้เขียนบรรยายฉากในบาร์อะโกโก้ในตอนบาร์กำลังจะปิดซึ่งเป็นภาพที่ไม่น่าชวนมอง ดังความว่า

ถึงเวลาปิด – ไฟเปิด ทุกตารางนิ้วสว่างโล่งใจขึ้นในพริบตา แลเห็นเบาะสีกระดาษต่างนาเกลียด บางเบาะมีรอยขาดฉีกเผยเนื้อฟองน้ำเหลืองชุน บนโต๊ะเกลื่อนไปด้วยขวดเปล่าแก้วเปล่า คราบน้ำไหลนองเลอะเทอะ ชีบูหรือหล่นเซาะอยู่นอกจานเขี่ย บริการเร่งเก็บกวาดเช็ดถู มันเป็นภาระสุดท้ายที่ต้องรับผิดชอบ เสร็จกิจนี่เร็วเท่าไรก็ได้นอนเร็วเท่านั้น ไม่มีใครสนใจใคร คนเก็บก็เก็บไป นางโชว์ก็ใส่เสื้อผ้าไป พวกหล่อนยืนกันเกลื่อนห้อง ทำทางไม่ค่อยพิถีพิถันกับการสวมใส่ สอดขาเข้ากางเกงสองครั้ง สวมเสื้อลอดหัวลงมาอีกครั้ง – เป็นอันเสร็จ ช่างรวดเร็วกับเรื่องพวกนี้เสียเหลือเกิน...ถอดก็ไว- ใส่ก็ไม่ช้า

เปลื้องครั้นจะอยู่ดูภาพเหล่านี้ มันไม่เจริญหูเจริญตาเอาเสียเลย ส่งสัญญาณบอกหล่อนว่าจะลงไปรอข้างล่าง หล่อนพยักหน้าเข้าใจ

เพียงครู่หล่อนก็ตามลงมา ด้านล่างนั้นฝูงชนคับคั่ง ทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งคนที่ยวคนทำงาน ต่างเดินเซแต่ตะปะปนกันไป แฉงลอยหน้าบาร์เร่งเก็บข้าวของเสียงโห่งฉาง อีกไม่นานก็คงแล้วเสร็จ ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายเดียวกัน คือไปจากที่นี่ ปล่อยให้มันเป็นที่เปลี่ยวร้างไปโดยไม่แยแส- จนกว่าจะถึงคืนพรุ่งนี้

(พิสิฐ ภูศรี. 2542 : 37- 38)

ผู้เขียนนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุขเกี่ยวกับการเที่ยวตามสถานแหล่งเริงรมย์ โดยใช้ฉากเป็นวิธีการนำเสนอปัญหาคือ บาร์อะโกโก้ในเวลากลางคืน สถานแหล่งเริงรมย์ต่างๆ มักเปิดให้บริการในช่วงเวลากลางคืน ดังเช่นที่บาร์อะโกโก้แห่งนี้ ลูกค้ำที่มาเที่ยวมีทั้งวัยเรียนและวัยทำงาน เมื่อถึงเวลาปิดบริการ ไฟจะถูกเปิดสว่างทำให้เห็นภาพต่าง ๆ ภายในบาร์ซึ่งล้วนเป็นภาพที่ไม่น่าชวนมอง เช่น เบาะที่นั่งขาดจนเห็นเนื้อฟองน้ำ คราบน้ำไหล ชีบูหรือหล่นอยู่นอกจานเขี่ย เป็นต้น หากเป็นช่วงเวลาที่บาร์ยังเปิดบริการ ความมืดก็จะบดบังภาพต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ทำให้ผู้ที่มาเที่ยวมองไม่เห็น สะท้อนให้เห็นเรื่องความแตกต่างของความมืดกับความสว่าง ถ้ามนุษย์มีแสงสว่างทางปัญญาจะทำให้เห็นภาพความจริงที่กิเลสด้านมืดปกปิดไว้ ถึงสิ่งที่กำลัง ลุ่มหลงเฝ้าอยู่นั้น แท้จริงแล้วไม่ใช่สิ่งดี มีผู้คนมากมายที่รู้ว่าสิ่งที่ตนเลือกกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่ยังคงเลือกที่จะกระทำต่อไป เหตุที่ผู้เขียนเลือกวิธีการนำเสนอโดยใช้ฉากเพราะสามารถบรรยายถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้อย่างสมจริง และสอดคล้องกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ทำให้ผู้อ่านจินตนาการถึงภาพบรรยากาศได้อย่างชัดเจน และเห็นคล้อยตามไปกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

เรื่อง **บนถนน** ผู้เขียนกล่าวถึงฉากบนถนนโดยบรรยายถึงภาพความสกปรก และเหตุการณ์ ความวุ่นวายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากข้อความที่บรรยายว่า

ฝั่งตรงข้ามปากซอย เป็นอาคารพาณิชย์เก่าปิดร้างมานาน ถัดขึ้นไปตามทางเท้าริมถนนใหญ่ มีที่ดินว่างเปล่าถูกลบปล่อยทิ้งไว้ ให้หญ้ากับไม้เลื้อยขึ้นรกเต็มไปหมด ศพนั้นนอนพาดทางเท้า ชิดไปทางหญ้าแห้ง หัวศพถูกกระดาษหนังสือพิมพ์ปิดไว้ ทีมขายเข้าไปในดงหญ้าแห้ง ตรงฝาดนั่งอาคารพาณิชย์เก่า ด้านซิดที่ติดว่างเปล่า มีตัวอักษรเขียนด้วยสีหยาบ ๆ ว่า -ที่หมาเหี่ยว - พื้นบริเวณนั้นค่อนข้างเตียน มีกลิ่นปัสสาวะอบอวล

(จิรัฏฐ อังศุมาลี. 2545 : 167)

ฉากที่ผู้เขียนนำเสนอแสดงให้เห็นสังคมที่เต็มไปด้วยขยะ ความสกปรก น่ารังเกียจ รวมทั้งศพที่ถูกปล่อยทิ้งไว้ข้างถนนใหญ่ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้ฉากนำเสนอปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนถนน ดังข้อความ

รถติดจนเคลื่อนได้ช้ามาก ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์จอดขวางตรงทำยรถตู้ ไม่สามารถแทรกต่อไปได้...

...ชายวัยกลางคนในรถเก๋งถัดไป มองหน้าชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ ยังคงบีบแตรเล่นเป็นจังหวะ เหมือนจะให้เข้ากับเสียงเพลงภายในรถ แล้วยิ้มทำท่าย่างกวนๆ

“อ้าย- ท- ว -ย” ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ตะโกนจบนหน้าแดง พร้อมทั้งชูนิ้วกลางยื่นไปข้างหน้า ให้กับชายวัยกลางคนในรถเก๋งสีแดงเลือดนก

“มีงมีแต่- ท-ว-ย- เหรอ” ชายวัยกลางคนยื่นหน้าออกมาตะโกนโต้ตอบ

“เปล่า...” ชายหนุ่มขี่จักรยานยนต์ตะคอกโต้ตอบพร้อมกระชากปืนพกตรงสะโพกหลังออกมา “มีปืนด้วยโว้ย”

บั้ง..บั้ง..บั้ง..บั้ง..บั้ง..

เสียงปั้งดังกล้อง พร้อมกับเสียงเพลงชาติดังกระหึ่มตอนเวลาแปดนาฬิกาพอดี เป็นเสียงเพลงชาติดังออกมาจากสถานที่ทำการเขต ซึ่งตั้งอยู่ริมถนน ผู้คนเดินอยู่บนทางเท้าต่างหยุดนิ่ง เพื่อทำความเคารพ เพลงชาติเหมือนเช่นทุกเช้า ธงไตรรงค์บนเสาธงหน้าที่ทำการเขต ค่อย ๆ ขึ้นสู่ยอดเสา สายลมอ่อนพัดโบกธงพลิ้วไหว นิมนวล

กระสุนห้านัด ขัดผ่านเสียงเพลงชาติและเสียงเพลงร็อคจากภายในรถเก๋งสีแดงเลือดนก เสียงทั้งหมดกอดแน่นอยู่ในบรรยากาศยามเช้าอันขมขมัว ชายวัยกลางคนหน้าหงายพาดพนักพิง รุกกระสุนสามรู เจาะตรงหน้าผากและขมับขวา เริ่มมีเลือดซึมไหลออกมาเป็นสีแดงเข้มจนเกือบดำ กระຈกหน้ารถแตกเป็นรูห้ารู ตรงบริเวณขอบรูทั้งห้ากระຈกเริ่มรั่วเป็นเส้นกระจายออกไป...

...ชายหนุ่มผมยาวโบหน้าซีด หลังเห็นชายในรถถูกยิงต่อหน้าต่อตา เขาตกใจและรู้สึกสับสน คาดไม่ถึงว่าจะมีการยิงกัน เขาหมุนร่างไปรอบ ๆ มองผู้คนบริเวณนั้นอย่างเลื่อนลอย ไม่รู้จะพูดอะไรกับคนยืนใกล้ตัว แล้วเหมือนเขาคิดอะไรได้ หันร่างวิ่งย้อนกลับไปทางเดิม...

... ชายหนุ่มผมยาวนิ่งเงียบ รู้สึกเสียวสันหลังในหัวจะจางหายไป
 “ที่ดูอะไรตรงศพ” คนขับจักรยานยนต์ตะโกนถามอีกครั้ง “เห็นกัมมอยู่ตั้งนาน”
 ชายหนุ่มผมยาวยิ้ม ตอบแผ่วเบาเหมือนจะบอกกับตัวเอง มากกว่าจะตอบกับคนขับจักรยานยนต์
 “ดูโฆษณารับสมัครงาน”

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545 : 180, 182 – 184, 188)

ผู้เขียนบรรยายถึงฉากบรรยายอากาศความเร่งรีบของผู้คนที่ใช้รถใช้ถนน สภาพการจราจรติดขัดซึ่งส่งผลต่อภาวะทางอารมณ์ของตัวละครที่กำลังเดินทาง จนเป็นเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมถูกฆ่าตายบนถนน แสดงให้เห็นปัญหาอาชญากรรม ส่วนอาชญากรผู้ก่อเหตุเปรียบเหมือนขยะของสังคม ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับฉากแรกที่แสดงให้เห็นสภาพบ้านเมืองที่เต็มไปด้วยขยะ และเห็นชัดว่าในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจคนที่กำลังเผชิญกับปัญหาการตกงาน มักไม่สนใจเรื่องทุกขร้อนของผู้อื่น สนใจแต่เรื่องของตัวเองดังเช่นตัวละครชายหนุ่มผมยาว ผู้เขียนนำเสนอเรื่องโดยใช้ฉากบนท้องถนนเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบนถนนใหญ่ ทำให้ผู้อ่านจินตนาการเห็นภาพตามได้อย่างชัดเจน

เรื่อง **เที่ยงคืนพอดี** ผู้เขียนสะท้อนปัญหาอาชญากรรมและความเห็นแก่ตัวของคน ผ่านฉากโดยบอกถึงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งมีผู้เสียชีวิต จากตัวอย่างบางส่วนดังนี้

23.28 น.

ป้ายรถประจำทางหน้าโรงพยาบาลตำรวจมีศาลาที่พักผู้โดยสาร ออกแบบไว้ค่อนข้างหรู แบ่งออกเป็นสามศาลา เคียงชิดติดในแนวเดียวกัน ศาลาแรกเยื้องไปทางสนามม้า ทุกศาลาเว้นช่องว่างระหว่างกำแพงคอนกรีตสูงของสนามม้ากับตัวศาลา กว้างประมาณกว่าเมตร เป็นทางเท้าปูด้วยหินอ่อนคอนกรีตสลัปลีเป็นแนวสวยงาม ชิดกับกำแพงขาว

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545 : 189)

จากข้อความข้างต้นผู้เขียนกล่าวถึงฉากในช่วงเวลา 23.28 น. และบรรยายถึงสถานที่ที่เป็นป้ายรถประจำทางหน้าโรงพยาบาลตำรวจในกรุงเทพฯ ก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมขึ้น ผู้เขียนแสดงให้เห็น

เห็นว่าป้ายรอรถประจำทางแห่งนี้อยู่หน้าโรงพยาบาลตำรวจแต่ก็เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ สะท้อนให้เห็นปัญหาอาชญากรรมในสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ไม่เฉพาะแต่สถานที่เปลี่ยวเท่านั้น จากข้อความตัวอย่างต่อไปนี้

23.51 น.

“ว้าย....” “มันกระชากสร้อย”

ชายร่างผอมกำสร้อยที่กระตุกมาจากต้นคอกหญิงสาวยึดใส่กระเป๋าทางแกง จ้องหน้าหญิงสาว แล้วมองไปในศาลา

“ช่วยด้วย...” หญิงสาวตะโกนร้องกรน สายตามองไปยังชายหนุ่มทั้งสองในศาลาใกล้ตัวเอง ก่อนจะมองเลยไปยังชายร่างกำยำ และกะเทยทั้งสอง

“บ้าเหอ” ชายร่างผอมตะคอก “ใครกระชากสร้อยมึง”

“แกนั่นแหละ” หญิงสาวชี้หน้า หันไปมองทุกคนในศาลาอีกครั้ง ด้วยแววตาอ่อนหวาน

ชายหนุ่มทั้งสองทำไม่รู้ไม่ชี้ ก้มหน้าคุยกันต่อไป

ชายร่างกำยำเดินไปหากะเทยผิวขาว

กะเทยทั้งสองไปรยยิ้มหวาน

“อ้อบ้า.....” ชายร่างผอมขยับเดินไปทางด้านหลังศาลา

“ใครจะไปกระชากสร้อยเส้นนิตเดียวของมึงคุ่มกันที่ไหนวะ”

หญิงสาวยืนนิ่ง เริ่มสับสนตีอารมณ์ ร่างเพริ้วบางดูเหมือนจะลีบเล็กกว่าเดิม ทรวดนึ่งบนเก้าอี้ยาวสี่ตะกั่วห่างจากชายหนุ่มทั้งสองไม่มาก เธอเงิบจนเกือบไม่มีตัวตน ดวงตากลมโตมีน้ำตาคลอจ้องไปยังชายหนุ่มทั้งสองครู่หนึ่งหลังม่านน้ำตาเธอจะลั่นดวงตาคู่สวยนั้น คล้ายมีแววสุมเพศดูบจางๆ เธอก้มหน้าลงมองพื้น แล้วน้ำตาหยดหนึ่งกรีนไหลลงกระทบพื้นตรงปลายเท้า

ชายหนุ่มทั้งสองรีบลุกขึ้น เดินออกจากศาลาไปทางสี่แยก โดยไม่หันกลับมามองข้างหลัง

(จิรภัทร อังคุมาลี. 2545: 201 - 202)

ผู้เขียนใช้ฉากบอกเวลาในการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นช่วงเวลา 23.51 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลา que หญิงสาวถูกชายร่างผอมกระชากสร้อย เธอร้องขอความช่วยเหลือ แต่ไม่มีใครสนใจและให้ความช่วยเหลือเธอเลย สะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของคนที่มามากขึ้น ความไร้น้ำใจ เพราะคนเหล่านั้นเกรงว่าหากให้ความช่วยเหลืออาจได้รับความเดือดร้อน มีเพียงชายบ้าเท่านั้นที่ช่วยแย่งสร้อยคืน ดังความว่า

23.56 น.

ในท่ามกลางบรรยากาศที่อึดอัด อยู่ ๆ ชายบ้าถูกจากเก้าอี้ยาว วิ่งเข้าไปตักหน้าตรงช่องทางด้านหลังศาลา ขณะชายร่างผอมกำลังจะเดินผ่านไป ในแสงสลัวหลังป้ายโฆษณาที่มีเสียงกระแทกผนังด้านหลังป้ายโฆษณาที่ค่อนข้างแรง ตามด้วยเสียงล่ำลึงและโอรุณแรง

“เสือก...” ชายร่างผอมตะคอก

เขาเดินพ้นออกมาจากผนังป้ายโฆษณาพับมิดเข้าฝักยัดใส่กระเป๋ากางเกง ตรงมือมีเลือดไม่มากเประอะ อยู่ เซ็ดหลังมือกับกางเกงตรงกันตัวเอง มองไปยังกะเทยกับชายร่างกำยำ ยักคิ้วข้างหนึ่ง และยิ้มเล็กน้อย ผิวปากเพลงลูกทุ่งเดินหายไปในความมืด ตรงไปยังสี่แยกข้างหน้า มีหมอกจางก้านรูปกับควันเทียน รอยปกคลุมเป็นม่านจาง ๆ ในแสงสลัวจากไฟริมทาง ไฟแดงตรงสี่แยกส่องประกายสว่างชัดเจน

ชายร่างกำยำมองชายร่างผอม ก่อนจะหันมามองหญิงสาวตรงเก้าอี้ยาว แสงไฟในศาลาสะท้อนผิวมัน่า นิ่งสี่ตะกั่วเป็นประกายวาว หญิงสาวเงยหน้าขึ้นมาพอดี สายตาทั้งสองสบนึ่งกันชั่ววูบหนึ่ง แล้วชายร่างกำยำรีบหลบหน้าไปหาคะเทยทั้งสอง

“สงสารเธอนะ” กะเทยผิวขาวทำเสียงเศร้า

“ซึ่งเถอะ...” กะเทยผิวคล้ำเชิดหน้า “ไม่ใช่กิงการของเรา”

“ใช่...” ชายร่างกำยำพยักหน้า “ไม่ใช่เรื่องของเรา”

(จิรภัทร อังคมาลี. 2545 : 203 – 204)

ผู้เขียนกล่าวถึงฉากในช่วงเวลา 23.56 น. ซึ่งห่างกันเพียง 5 นาทีเป็นเวลาที่ชายบ้าถูกชายร่างผอมใช้มีดแทงเพราะช่วยแย่งสร้อยคินให้หญิงสาว ชายบ้าจึงเสียชีวิตที่ป้ายรถประจำทาง เหตุการณ์นี้เป็นปัญหาอาชญากรรมกึ่งการชิงทรัพย์และการฆ่าคนตายซึ่งเกิดขึ้นที่ป้ายรถประจำทางหน้าโรงพยาบาลตำรวจซึ่งเป็นสถานที่ที่ไม่น่าจะเกิดเหตุการณ์ร้าย สาเหตุเกิดจากคนร้ายไม่ได้มีฐานะการเงินดี จึงต้องการทรัพย์สินมีค่าของผู้อื่น เหตุการณ์นี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัวของผู้คนในสังคมที่ไม่สนใจให้ความช่วยเหลือเพราะถือว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง และเกรงว่าหากให้ความช่วยเหลือแล้วอาจทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อน ผู้เขียนนำเสนอปัญหาสังคมเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยใช้ฉากนำเสนอเรื่องราว ได้แก่ฉากสถานที่คือ ป้ายรถประจำทาง และฉากเวลาคือเป็นเวลากลางคืน และผู้เขียนได้นำเสนอเป็น 7 ช่วงเวลาโดยแต่ละช่วงเวลามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ป้ายรถประจำทาง ดังนี้

ช่วงเวลา 16 นาทีแรกก่อนเกิดเหตุอาชญากรรมได้แก่

23.28 น. หญิงสาวเดินเข้ามาจอดรถที่ป้ายรถประจำทาง

ผ่านไป 7 นาที = 23.35 น. ชายบ้าเดินเข้ามานั่งที่ป้ายรถประจำทาง

ผ่านไป 5 นาที = 23.40 น. กะเทยแต่งหญิงสองคน เดินเข้ามายังป้ายรถประจำทาง

ผ่านไป 4 นาที = 23.44 น. ชายร่างผอมบางเดินเข้ามาที่ป้ายรถประจำทาง

ช่วงเวลา 16 นาที หลังเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุอาชญากรรม

23.44 น. ชายร่างผอมบางเดินเข้ามาที่ป้ายรถประจำทาง

ผ่านไป 7 นาที = 23.51 น. ชายร่างผอมบางกระตุกสร้อยคอของหญิงสาว

ผ่านไป 5 นาที = 23.56 น. ชายบ้าเข้าไปตักหน้าชายร่างผอมและถูกชายร่างผอมแทงด้วยมีด

ผ่านไป 4 นาที = 24.00 น. ชายบ้าเสียชีวิต

จากการนำเสนอเรื่องในแต่ละช่วงเวลาดังกล่าว แสดงให้เห็นความเหมือนกันของระยะห่างระหว่างเวลา แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน โดยช่วงเวลา 16 นาทีแรกเป็นเหตุการณ์ปกติเกิดขึ้นทั่วไปที่ป้ายรถประจำทาง แต่ภายในช่วงเวลา 16 นาทีหลังได้เกิดเหตุร้ายต่าง ๆ ขึ้น ณ ที่แห่งเดียวกัน ผู้เขียนนำเสนอฉากที่เกิดปัญหาอาชญากรรมเป็นช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่พักผ่อนอยู่ที่พัก จึงทำให้อาชญากรรมมักเลือกก่ออาชญากรรมในช่วงเวลากลางคืน และหลังก่อเหตุก็อาศัยความมืดหลบหนีการจับกุม การนำเสนอเรื่องด้วยวิธีการใช้ฉากนี้ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่นำเสนอ สร้างความสมจริงเกี่ยวกับการเกิดปัญหาอาชญากรรมที่มักเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืน และแสดงให้เห็นปัญหาการไม่เคารพต่อกฎหมาย คนร้ายก่อเหตุได้ทุกที่แม้ว่าจะเป็นป้ายรถประจำทางหน้าโรงพยาบาลตำรวจ แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเรื่องการเกิดอาชญากรรมที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา แตกต่างจากสังคมสมัยก่อนที่มักเกิดเหตุร้ายในสถานที่เปลี่ยว สาเหตุสำคัญที่ผู้คนกระทำอาชญากรรมชิงทรัพย์เพราะความไม่มีเงิน ปัญหาทางเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการเงิน

จากการศึกษาผู้วิจัยพบการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉากเป็นจำนวน 4 เรื่อง ผู้เขียนมักเสนอฉากในช่วงเวลากลางคืน เพราะเวลากลางคืน หรือความมืดเป็นสัญลักษณ์ของความลึกลับน่ากลัว เป็นช่วงเวลาที่อาชญากรเลือกก่อเหตุอาชญากรรม เพราะเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่พักผ่อนตามที่พักอาศัย และใช้ความมืดเป็นประโยชน์ต่อการหลบหนีหลังก่อเหตุร้าย ผู้เขียนสร้างฉากอย่างสมจริงในลักษณะการบรรยาย และพรรณนาภาพ สามารถสะท้อนให้เห็นปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้อย่างเด่นชัด

4.2.2 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2552: 500 – 502) กล่าวถึงสัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิต ใช้แทน หรือเป็นตัวแทนสิ่งอื่นที่มีสมบัติบางประการร่วมกัน เช่น สีแดง อาจเป็นสัญลักษณ์ของเลือด หรือแทนคำว่า “หยุด” ในเครื่องหมายของการจราจร โดยทั่วไปและในวรรณคดี สัญลักษณ์อาจเป็น วัตถุสิ่งของ ท่าทาง สี ดอกไม้ สัตว์จริง สัตว์ในจินตนาการ เครื่องหมายต่าง ๆ แบ่งประเภทของสัญลักษณ์เป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. สัญลักษณ์สากล คือสัญลักษณ์ที่รู้จักกันทั่วไปเป็นสากล ซึ่งมักตีความได้ลงรอยกัน โดยที่ผู้พบเห็นอยู่เสมอว่า นักเขียนนำมาใช้ในรูปลักษณะ แทนสิ่งที่เป็นอยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์ เช่น ถนน เส้นทาง สายน้ำ ลูกแกะ หมาป่า ดอกไม้ ฯลฯ เหล่านี้เป็นที่รู้จัก เพราะนักเขียนนำมาใช้อยู่เสมอ การตีความจึงมักสะดวกไม่สู้มีปัญหา

2. สัญลักษณ์ส่วนตัว มักมีขึ้นในวรรณกรรมเรื่องเดียวของนักเขียนคนใดคนหนึ่ง หรืองานประพันธ์ชุดใดชุดหนึ่ง นักเขียนบางคนใช้นครใหญ่ในอดีตแทนเมืองในปัจจุบัน ซึ่งยากจะกำหนดลงไปว่าเป็นที่ใด บางครั้งผู้อ่านต้องหาเบาะแสจากภายนอกวรรณกรรมเรื่องนั้น เช่น ประวัติชีวิต บันทึกจดหมาย ของนักเขียนผู้นั้น ก็อาจได้รับการแนะนำได้บ้างว่า สัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมที่นักเขียนกำหนดขึ้นนั้นเป็นสิ่งแทนของอะไร ในแง่ใด

บทบาทสำคัญของสัญลักษณ์ก็คือ สัญลักษณ์นั้นจะต้องให้สีสันเพิ่มแง่เงื่อนของความคิด ขยายความรู้ความเข้าใจในสรรพสิ่งรอบกายเรา ตลอดจนทำให้วรรณกรรมนั้น ๆ ทวีคุณค่าขึ้น

ดังนั้นสัญลักษณ์ คือ คำที่ใช้แทนสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรมโดยมีความหมายนอกเหนือจากความหมายตามตัวอักษร ผู้อ่านต้องตีความสัญลักษณ์นั้นให้ถูกต้องจึงจะเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง กลวิธีการใช้สัญลักษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อความหมายในงานวรรณกรรม

จากการศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปีพ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์เป็นจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ **หมาฝรั่ง** และ **ไอ้คนแก้ว** ดังนี้

เรื่อง **หมาฝรั่ง** กล่าวถึงหมาไทยหลังอานถูกหมาอื่นรุมกัดจนตาย เพราะมีตะกร้อครอบปาก ปลอกคอ และโซ่เหล็ก การตายของหลังอานไม่มีความหมายใด เพราะในเวลาไม่นานนายฝรั่งก็ซื้อหมาเทศตัวอื่นมาแทน ดังตัวอย่าง

...หลังอานวิ้งเหาะ ๆ ตามหลังเจ้านาย ความรำเริงกลับมาเป็นของมันอีกครั้ง

...ศัตรูทั้งสามเดินลอดรั้วหายไปในความมืด หลังอานนอนสงบนิ่ง มันสิ้นใจแล้ว ตะกร้อยังครอบปาก
ปลอดคอคสลักรูปดาวเปลี่ยนเป็นสีแดงฉาน โช้เหล็กยังล่ำมร้างไว้วิญญาณของมันไว้กับเสา

หญิงแม่บ้านกรีดร้องสุดเสียงเมื่อออกมาเห็นสภาพของหลังอาน นางยกมือทาบอกและอุทาน เบา ๆ
“โอ...คุณพระช่วย”

หนุ่มผมทองยี่นึ่งเหมือนเท้าสองข้างถูกตรึงไว้กับพื้นซีเมนต์ ชั่วชีวิตต่อมาเขายกมือทาบอกเป็นรูปไม้
กางเขน “โอมายก็อดด...”

แม่บ้านวัยกลางคนเก็บซากร่างของหลังอานใส่ถุงดำ นางมอบเงินจำนวนหนึ่งให้กับคนเก็บขยะ
จากนั้นจัดการล้างทำความสะอาดบริเวณโรงรถ

หลังอานจบชีวิตลงอย่างน่าอนาถ ไม่มีโอกาสรู้ว่าศพของมัน กลายเป็นส่วนหนึ่งของขยะในรถสีเหลือง
ไม่รู้รับรู้ถึงกลิ่นไอของแสงแดดเช้าและยะเยือกเย็นของลมหนาวซึ่งโหมพัดแรงยิ่งขึ้นในวันถัดมา

หลังอานตายไปแล้วจึงไม่มีโอกาสรู้ว่า ปลอดคอคและโช้เหล็กซึ่งมันแสนรักและภาคภูมิใจถูกฝังถ่ายไป
ให้หมาอีกตัวหนึ่ง

หมาเทศราคาแพงจากฟาร์มชื่อดังชุกคอปเป็นสง่า วิ้งเหาะ ๆ นำหน้าหนุ่มผมทองไปท่ามกลางแสงแดด
อ่อนอุ่นของเช้าวันหยุด

(ประชาคม ลุนาชัย. 2543: 182 - 183)

ผู้เขียนนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยการใช้อยุทธศาสตร์ ได้แก่
“หมาไทยหลังอาน” เป็นสัญลักษณ์ของคนไทย “ตะกร้อครอบปาก ปลอดคอค และโช้เหล็ก” เป็น
สัญลักษณ์ของการถูกพันธนาการ ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่าคนไทยยอมตกเป็นทาสทางความคิด
ตกเป็นทาสสนองการบริโภค ยอมถูกฝรั่งพันธนาการ ทำให้ความเป็นไทยที่มีแต่เดิมหมดความหมาย
ส่วน “หมาฝรั่ง” เป็นสัญลักษณ์แทนคนต่างชาติ จากตัวอย่างข้างต้น หมาไทยหลังอานวิ้งตามหลัง
เจ้านายที่เป็นฝรั่ง ส่วนหมาเทศหรือหมาฝรั่งวิ่งนำหน้าเจ้านายคนเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าคนต่างชาติ
เป็นผู้นำทางความคิด ส่วนคนไทยยอมเดินตามความคิดของฝรั่ง สัญลักษณ์ที่ผู้เขียนใช้นำเสนอเป็น
สัญลักษณ์ส่วนตัว และเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนสิ่งที่เป็นนามธรรม ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการทาง
ความคิด และทำให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น อันมีสาเหตุมาจากค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงเรื่องวัตถุนิยม

เรื่อง **ไอ้หนักแก้ว** ผู้เขียนสร้างภาพเหนือจริงให้ตัวละครต่าง ๆ ในร่างกายครุ่นคิดแต่จะทำหน้าที่
เสพสังวาส สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยแวดล้อมด้วยสื่อลามกอนาจาร และอิทธิพลของสื่อลามกอนาจารที่

หาดูได้ง่ายและรวดเร็ว เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต หนังสือลามก เป็นต้น ทำให้ชีวิตมนุษย์ลุ่มหลงมัวเมาในเรื่องกามารมณ์ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเรื่องการถูกข่มขืนตามมา ดังความว่า

“ก็เพราะนายท่านไม่ใช่หรือ ที่ทำให้ไฉนแก้วมันปึกล้าขาแข็ง เดี่ยวนี้มันคุยเรื่องว่านายรักมันที่สุด สนใจมันที่สุด ทั้งยังไม่ต่อว่ากำลังทำปริญญาเอกเพราะโดนป้อนข้อมูลอินเทอร์เน็ต มีตำราเรทเอ็กซ์ เรทอาร์ ใหม่ ๆ แปลก ๆ และกล้าประกาศว่า ทุกสิ่งบนโลกเป็นไปเพื่อมันโดยแท้ ยังไม่พอนะครับ มันยังโอ้อวดว่ามีอิทธิพลบารมีที่สุดในย่านนี้”...

...“ผมคือหนูช่ายนะครับ ผมเบื่อดีงเองที่ต้องฟังเรื่องเก่า ๆ ผมเบื่อบอล เรื่องมวย เรื่องเซ็กซ์ทั้งวัน เรื่องความเร็ว เรื่องชอปปิงไม่มีความเก่งกัน”

“ผมคือตาขวา ผมเหมือนโดนนายท่านกับไฉนแก้วคอยบีบให้มองแต่ตรงนั้นของหญิงสาวบ่อย ๆ บนรถปรับอากาศ ทางเท้า ในลิฟต์ นายท่านชอบบังคับผมจนทำให้ไฉนแก้วตื่นตลอดเวลา”

“ผมจุกครับ ผมเหงา ใคร ๆ ก็พูดเรื่องเซ็กซ์กัน แต่ผมไม่มีคู่เลย”

“เดี๋ยวนะเดี๋ยวกะ ขอบอกตรง ๆ นายท่านไม่ยุติธรรมเลย รสนิยมนายเหมือนจะทำให้พวกเราโง่งสำหรับเดี๋ยวนั้นถ้าจะมีปัญหาในการเป็นแฟนกับตาข้างขวาก็ไม่ต้องห่วงค่ะ คุณนกแก้วเป็นที่ปรึกษาได้เสมอ และบางครั้งเดี๋ยวนั้นก็อยากให้สั้นเท้าเตะทีวีของนาย และถ้าเป็นมือก็อยากบีบคุณนกแก้วให้หน้าเขียวสักที”

(ปริทรรศน์ หุตางกูร. 2545 : 16, 23 -24)

ผู้เขียนใช้ “นกแก้ว” เป็นสัญลักษณ์แทนอวัยวะเพศชาย หรือตัวแทนของสัญชาตญาณทางเพศ เหตุที่ผู้เขียนใช้สัญลักษณ์นกแก้วเพราะนกแก้วเป็นสัตว์ที่สามารถเรียนรู้ได้ ฟังพูดได้ทุกภาษา โดยการป้อนข้อมูลจากมนุษย์ เช่น ถ้ามนุษย์ป้อนข้อมูลด้วยคำพูดหยาบคายอยู่เป็นประจำ นกแก้วก็จะสามารถพูดคำหยาบคายนั้นได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ที่หากถูกป้อนข้อมูลด้วยสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ ก็จะทำให้เกิดกามารมณ์อยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย เช่น การข่มขืน การข่มขืนแล้วฆ่าเพื่อปกปิดความผิด การถูกข่มขืนจากบุคคลภายในครอบครัว เป็นต้น การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติของการถูกป้อนข้อมูล ซึ่งข้อมูลมีอิทธิพลต่อมนุษย์ในด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมการกระทำ ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญของข้อมูลที่ถูกป้อนจากสื่อ และการเลือกเสพข้อมูลจากสื่อ

จากการศึกษาผู้วิจัยพบการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์เป็นจำนวน 2 เรื่อง และเป็นลักษณะสัญลักษณ์ส่วนตัว การใช้สัญลักษณ์นำเสนอปัญหาทำให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิด ตีความ จึงสามารถมองเห็นปัญหาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ การใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งที่เป็นนามธรรมจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างลึกซึ้ง

4.2.3 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542: 119) ให้ความหมายของคำว่า “ข่าว” คือคำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่สนใจ, คำบอกกล่าว, คำเล่าลือ คำว่า ข่าว ถ้ามองในแง่ของการสื่อสารข้อมูล ก็จัดว่าเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จะต้องเป็นผู้ที่ทำให้เกิดข่าว ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับข่าว ในระหว่างสงครามข่าวส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลของฝ่ายตนเอง และฝ่ายตรงข้าม แต่ในปัจจุบันมีข่าวสารหลากหลายประเภทมากมาย ตามแต่ที่ผู้คนจะต้องการรู้

การศึกษาเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ในปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จำนวน 124 เรื่อง พบว่ามีเรื่องสั้นที่ใช้วิธีนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าวเป็นจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ **อนาคตของชาติ, ในตู้เย็น และแม่ยก** ดังนี้

เรื่อง **อนาคตของชาติ** ผู้เขียนนำเสนอปัญหาอาชญากรรมด้วยข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ คนร้ายข่มขืนฆ่าเด็กอนุบาลอายุเพียง 6 ขวบ และถูกตำรวจจับกุมตัวได้หลังเกิดเหตุเพียงสองชั่วโมง โดยคนร้ายยังอยู่ในอาการเมายา แสดงให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเสพยาเสพติด ได้แก่ การล่องละเมิดทางเพศ การฆ่าคนตาย และการขาดระเบียบวินัย จากข้อความข้างต้น อาชญากรผู้ก่อเหตุเคยถูกลงโทษโดยการจำคุกมาแล้วแต่กลับไม่สำนึกผิด และยังกระทำผิดซ้ำอีกในลักษณะแบบเดิม แสดงถึงความเสื่อมโทรมทางจริยธรรมของสังคม จากตัวอย่าง

โทรทัศน์เสนอข่าวสั้นหลังเที่ยง นักโทษเพิ่งออกจากคุกข่มขืนฆ่าเด็กอนุบาลอายุ 6 ขวบ ตำรวจจับได้ หลังเกิดเหตุสองชั่วโมง ขณะเดินคุกกำลังสะลึมสะลือเพราะเมายา ฆาตกรสารภาพหมดเปลือกเข้าคุก เพราะคดีข่มขืนฆ่าเมื่อหกปีที่แล้ว มอเตอร์ไซค์รับจ้างกรูเข้ามาดูโฉมฆาตกร

ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์สาวสวยสัมภาษณ์สดมารดาของเด็กว่ารู้สึกอย่างไร ดีใจไหมที่ตำรวจจับฆาตกรได้ มารดาของเด็กเคঁदनเสียงตอบออกมาอย่างยากเย็นว่า... ‘ดีใจ’

แม่คำบ่นพึมพำ “ชั่วโมงที่แล้วร้องห่มร้องไห้เสียจะเป็นจะตายให้ได้”

มอเตอร์ไซค์รับจ้างคนที่วางท่าเซ็งเอากับหล่อนตะคอกถามกวน ๆ

“เจ๊สอนจะให้ตอบยังไงล่ะ”

“กุก็พูดไปนั่นแหละ” หล่อนไม่ยอมมีปากเสียงกับคนพวกนี้ คำชายอยู่ปากชอยปีสองปี หล่อนรู้ว่าหลายคนผ่านคุกผ่านตารางมาแล้ว หลายคนหนีคดีมาจากต่างจังหวัด

หล่อนเองไม่ได้ใจไม้ไผ่ระกำ หล่อนเพิ่งเสียลูกสาวคนเล็กไปสองปีก่อน แม้ไม่โดนข่มขืนฆ่า แต่จะเสียไปอย่างไร หัวใจแม่ก็เจ็บปวดพอกัน ดิบลื้อเมายาม้าขี้รถนักเรียนเป็นเรื่องปกติ หล่อนเคยรู้สึกอย่างนั้น

และไม่คิดกังวลแม้แต่น้อย จนวันหนึ่งลูกสาววัย 5 ขวบของหล่อนอยู่ในรถตู้คันที่ถูกขี่ยับเย็นนั้นด้วย ถ้าไม่มีลูกคนโตที่ผิวทั้งเอาไว้ให้ หล่อนคงตัดสินใจตายตามลูกไปแล้ว

(จำลอง ผังชลจิตร. 2542 : 17 - 18)

เหตุที่ผู้เขียนนำเสนอปัญหาอาชญากรรมด้วยข่าวเพราะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครในเรื่องได้แก่

ข่าวจากสื่อโทรทัศน์

คนร้ายเสพยา

เด็กอนุบาล 6 ขวบ

ถูกคนร้ายเสพยาข่มขืนเสียชีวิต

ผู้ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียคือมารดา

ตัวละครแม่ค้าขายส้มตำ

ผู้ก่อเหตุเสพยาบ้า

ลูกสาวคนเล็ก 5 ขวบ

ถูกคนขับรถสิบล้อเมายาข่มขืนเสียชีวิต

ผู้ได้รับผลกระทบจากการสูญเสียคือมารดา

จากที่ผู้เขียนนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมด้วยวิธีการใช้ข่าวจากสื่อโทรทัศน์ที่มีการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวที่นำเสนอ ทำให้ผู้รับฟังข่าวสารได้รับทราบถึงความคิด ความรู้สึก จากคำพูด หรือปฏิกิริยาการแสดงออกของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังเช่นตัวอย่างข้างต้นที่ผู้สื่อข่าวสัมภาษณ์มารดาของผู้ตกเป็นเหยื่อว่ามีความรู้สึกอย่างไรที่ตำรวจสามารถจับกุมตัวคนร้ายได้ นอกจากนี้การนำเสนอด้วยข่าวยังทำให้ผู้อ่านได้เห็นตัวอย่างของโทษจากการเสพยาเสพติด เช่นแม่ค้าขายส้มตำต้องสูญเสียลูกสาวเพราะการเสพยาบ้าของคนขับรถสิบล้อ ซึ่งก่อนหน้านั้นแม่ค้าคิดว่าขาสิบล้อเมายาบ้าจนรถนักเรียนเป็นเรื่องปกติ แต่เมื่อเหตุร้ายเกิดขึ้นกับตนเองจึงได้รู้ว่าโทษของการเสพยาเสพติดสามารถส่งผลเสียมาถึงเธอด้วยเช่นกัน

เรื่อง **ในตัวเขียน** ผู้เขียนนำเสนอปัญหาอาชญากรรม ผู้หญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศ ด้วยการนำเสนอในรูปแบบของข่าวที่ตัวละครนี้ถึง สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยอาชญากร อันมีสาเหตุสำคัญมาจากความเห็นแก่ตัวของผู้กระทำความผิดที่หาความสุขใส่ตัวในเรื่องการมอมมิโดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ร้อนของผู้ตกเป็นเหยื่อ และญาติพี่น้องของเหยื่อ จากตัวอย่าง

หล่อนวางหนังสือพิมพ์บนโต๊ะรับแขกพร้อมเสียงแตกรถยนต์ดังสองครั้งที่ประตูหน้า...

... หล่อนทักท้วง “วันนี้ไม่กลับเย็นไปสักหน่อยหรือหนู โทรศัพท์อยู่กับตัว ทำไม่ไม่โทร. มาบอก”

ลูกสาวยิ้มสดใส “หนูขอโทษค่ะ”...

...ข่าวนักศึกษาสาวคนหนึ่งถูกสามจิ้งจอกเมืองกรุงตีสนทในลานจอดรถ เพราะความไร้เดียงสา และอ่อนต่อโลก เธอกลับเห็นพวกนั้นเป็นสุภาพบุรุษ ใ่วางใจขนาดยอมไปรับประทานอาหารด้วย เธอถูกมอมยาจนหมดสติและถูกพาเข้าไปข่มขืนยับเยินในโรงแรม หล่อนไม่เคยลืมข่าวนี้ และข่าวผู้หญิงถูกข่มขืนฆ่าอีกหลายข่าว

(จำลอง ผึ้งชลจิตตร. 2542 : 60 - 61)

ผู้เขียนนำเสนอด้วยข่าวที่สัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครในเรื่อง ได้แก่ลูกสาวของตัวละครที่เป็นนักศึกษาเหมือนกับผู้ตกเป็นเหยื่อในข่าว การนำเสนอปัญหาสังคมด้วยข่าวทำให้ตัวละครได้เห็นตัวอย่างของสาเหตุการเกิดปัญหาอาชญากรรม เช่นนักศึกษาสาวใ่วางใจชายแปลกหน้าจึงถูกมอมยาไปข่มขืนในโรงแรม ข่าวจึงเป็นตัวอย่างที่ให้แก่คิด แนวทางการดำเนินชีวิต และสามารถวางแผนการใช้ชีวิตประจำวันหรืออนาคตได้ ดังเช่นตัวละครแม่ที่ไม่ต้องการให้ลูกสาวกลับบ้านเย็นมากเพราะเกรงว่าอาจเกิดเหตุร้ายเหมือนในข่าว

เรื่อง **แม่ยก** นำเสนอปัญหาโดยใช้หัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ สะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัวซึ่งเป็นผู้ที่นำใ่วางใจมากที่สุดแต่กลับเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหา แสดงให้เห็นความเสื่อมโทรมของจริยธรรมในสังคม ดังข้อความ

“พ่อข่มขืนลูกสาววัยห้าขวบ” เด็กชายหนังสือพิมพ์ตะโกนเรียกความสนใจ สายตาจับจ้องหนุ่มสาวกับหญิงสาว กำลังเดินผ่านขอทานคนนั้น หญิงสาวสวมแว่นตาทำปากเบ้ สายหัวเล็กน้อย ยกนิ้วชี้ขึ้นปิดจมูก หนุ่มสาวมองหน้าหญิงสาว สายหน้าแล้วยิ้มน้อยๆ

(จิรภัทร อังศุมาลี. 2545: 145 - 146)

เรื่องที่เป็นข่าวลงหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มักเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้คนทั่วไปให้ความสนใจ หรือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นปกติ ดังเช่นที่เด็กชายหนังสือพิมพ์ตะโกนถึงหัวข้อข่าวว่า “พ่อข่มขืนลูกสาววัยห้าขวบ” ซึ่งเป็นเหตุการณ์เลวร้ายรุนแรงและสะเทือนใจผู้รับฟัง ผู้เขียนจึงเล็งที่จะนำเสนอข้อมูลโดยตรง แล้วนำเสนอผ่านข่าวแทน สามารถทำให้ผู้อ่านลดความรู้สึกขัดแย้งที่มีต่อผู้เขียนได้

จากการศึกษาผู้วิจัยพบการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าวเป็นจำนวน 3 เรื่อง และมี 2 เรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอข่าวซึ่งสัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครในเรื่อง ข่าวจึงเป็นตัวช่วยให้เห็นพฤติกรรมของผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม การนำเสนอด้วยวิธีนี้ผู้อ่านสามารถพิจารณาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้จากข่าวที่นำเสนอไว้ในเรื่อง

ตาราง 2 การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้น
 เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ข่าว
วินทร์ เลียววาริณ	1. ชู้		✓					
สิ่งมีชีวิตที่เรียก	2. คำให้การ		✓					
ว่าคน	3. โลกสามใบของราชฎีร์ เอกเทศ		✓					
	4. ล้นทมโรยกลีบ			✓				
	5. กระดาษทะเบียนริมหน้าต่าง		✓					
	6. เรื่องของผมกับพ่อ		✓		✓			
	7. ยี่สิบปีหลัง				✓			
	8. กามสุข์ลลิกานุโยค	✓						
	9. ละครจริงในห้องชาวดำ		✓		✓			
	10. วรรณกรรม 48 ชั่วโมง			✓				
	11. ตู๊กตา		✓					
	12. คำสารภาพของข้างเท่าหลัง				✓			
	13. เซ็งเม้ง		✓					
	14. หมากลางถนน		✓		✓			
	15. เพชฌฆาต				✓			
	16. เรื่องของพระ เด็ก เสือ ไก่ มอด	✓						
จำลอง ฝั่งชลจิตร	17. อนาคตของชาติ							✓
เมื่อน่าอยู่	18. เมื่อน่าอยู่		✓					

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ข่าว
	19. แคเริ่มตื่นเท่านั้น		✓					
	20. คนหมดไฟ				✓			
	21. หวันไหวและเปราะบาง				✓			
	22. ในตู้เย็น		✓					✓
	23. ผู้ครองเรือน		✓					
	24. ตัวประกอบ				✓			
	25. ฟุ้งร้าง				✓			
	26. ที่ร้านน้ำชา				✓			
ปริญญา ตริ้น้อยใส	27. คอนโดสุดสายรุ้ง		✓					
हनอนคอนกรีต	28. องคุลีมาน 2550				✓			
	29. วาณิชศิลป์		✓					
	30. วงจรชีวิต	✓			✓			
	31. สำนักใหม่					✓		
	32. อลิสาแห่งดินแดนพิศวง	✓						
	33. สมศรีกับตึกสูง		✓					
ประชาคม ลุนาชัย	34. อิทธิปาฏิหาริย์	✓						
นาฏกรรมแห่งชีวิต	35. ผู้แพ้			✓				
	36. ภาพเกียรติยศ	✓						
	37. อีศรภาพ	✓						

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจากรายการที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจากรายการที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจากรายการที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจากรายการที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ท้าว
	38. อสรพิษ		✓		✓			
	39. เพลงคลื่น		✓		✓			
	40. สุดฝั่งขอบฟ้า				✓			
	41. ชายในห้องเงียบ		✓					
	42. บ่วงไฟ			✓				
	43. มหกรรมแห่งชีวิต	✓						
พิสิฐ ภูศิริ	44. คำคืนในเมืองใหญ่					✓		
คนไซในปราสาท	45. การมาเยือนของมนุษย์ต่างดาว		✓					
	46. เรื่องเล่าในร้านเหล้า		✓		✓			
	47. เสียงเพรียกจากซอยร้าง		✓		✓			
	48. พุ่มแห่งดวงดาว		✓					
	49. โจนาทาน : เกย์			✓				
	50. เรื่องสั้นที่ไม่ผ่านการพิจารณา				✓			
	51. แมวแม่ลูกอ่อน		✓					
	52. โรแมนติกตาย				✓			
	53. นักตากลอากาศ		✓					
	54. บริสุทธิ์		✓					
เสาวรี	55. เสียงแห่งความตาย		✓					
ภาพลวง	56. หมอใหญ่		✓					

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ท้าว
	57. ผู้บริสุทธิ์				✓			
	58. ซาตกร		✓					
	59. แม่น้ำ	✓						
	60. สัญชาติญาณ	✓						
	61. สมอตาย	✓						
	62. สัปศรีตรา		✓					
	63. ภาพลวง	✓						
	64. นัย – ในความรัก				✓			
อัณชัน	65. มือที่มองไม่เห็น		✓					
มือที่มองไม่เห็น	66. วันประเมินค่า				✓			
	67. จุดเยือกแข็ง			✓				
	68. สปอร์รา		✓					
ปราบดา หยุ่น	69. กรมอุตุนิยมวิทยา				✓			
ความน่าจะเป็น	70. ตามตาต้องใจ		✓					
	71. เหตุการณ์กรรมซ้ำแล้ว			✓	✓			
	72. ตีน-ลึก หนา - บาง				✓			
จิรภัทร อังศุมาลี	73. ในสำนัก				✓			
วิบริต	74. วิบริต				✓			
	75. ผู้เฒ่าแก้อึ้งให้				✓			

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ข่าว
	76.ชายสวมแว่นตาดำสนิทผู้มอง เห็นเงา				✓			
	77. แม่ยก							✓
	78. เทียงคินพอดี้							
	79. บนถนน	✓				✓		
ประชาคม ลูนาซัย	80. สุธรรมสองศตวรรษ				✓			
เมืองใต้อุโมงค์	81. เหตุเกิดข้างถนน			✓				
	82. อาณาจักรมายา				✓			
	83. มีดด้ามงา	✓						
	84. คำอธิษฐาน		✓					
	85. เหนือดวงตาที่ปิดสนิท			✓				
	86. หมาฝรั่ง						✓	
	87. ไบหน้าและดวงตา	✓						
	88. ละครคนเมือง				✓			
	89. หมอคุณธรรม				✓			
ปริทรรศ นุตางกูร	90. ใต้นกแก้ว						✓	
แม่มดบนตึก	91. เพลิงรัก ลานแค่น				✓			
	92. หมอเปลี่ยนหัว 1							✓
	93. ช่างทาสี		✓					

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา				การนำเสนอแบบ อ้อม		
		ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง	ตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้บทสนทนา	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ฉาก	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้สัญลักษณ์	การนำเสนอปัญหาจรรยาธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคม โดยใช้ข่าว
	94. แม่มดบนตึก		✓					
	95. คำสารภาพ				✓			
	96. ห้องเธอห้องฉันคืนกันด้วย ความเหงา				✓			
	97. พระเจ้ากับมนุษย์		✓					
	98. ATM แห่งชีวิต		✓					
รัตนชัย มานะบุตร	99. ต้นไฉ่สั่น				✓			
อุทกภัย	100. บุปผา-ตา		✓					
	101. ท่านอีห่ม่าน		✓					
	102. เพียงชั่ววับหลับ				✓			
	103. ใต้ชუმพุก		✓					
	104. โม่งยามของวัยเยาว์		✓					
	105. นายบังเอิญ		✓					
	106. เรื่องเล่าของคนขายเหล้า		✓					
	107. เพียงชั่วขณะหนึ่ง		✓					
	108. พุศศิกายน		✓					
	109. เรื่องเล่า สายน้ำ และ ความตาย			✓				
	110. สะพานข้ามแม่น้ำ			✓				

จากตารางจะเห็นได้ว่าการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ใช้วิธีการนำเสนอปัญหา รวม 5 วิธี คือ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่องมีจำนวน 83 เรื่อง (ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องมีจำนวน 16 เรื่อง ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องมีจำนวน 55 เรื่อง และตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่องมีจำนวน 12 เรื่อง) การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนามีจำนวน 45 เรื่อง การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉากมีจำนวน 4 เรื่อง การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์มีจำนวน 2 เรื่อง และการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าวมีจำนวน 3 เรื่อง นอกจากนี้มีบางเรื่องที่นำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับสังคมโดยใช้ 2 วิธีรวมกัน เป็นจำนวน 12 เรื่อง การที่ผู้เขียนเลือกใช้วิธีการนำเสนอหลากหลายวิธีเพื่อแสดงให้เห็นปัญหาสังคมที่นำไปสู่ปัญหาจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่น่าเสนอ

วิธีการนำเสนอปัญหาดังกล่าวสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและผู้เขียนนำเสนอ การให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องทำให้ผู้อ่านรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร สามารถดึงคุณอารมณ์ของผู้อ่านให้คล้อยตามได้ บทสนทนาทำให้ผู้อ่านทราบถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย แนวคิด ความคิดเห็นหรือข้อเสนอนะต่อเรื่องที่กำลังพูดคุย ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความนึกคิดภายในจิตใจของตัวละคร เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่ก่อให้เกิดปัญหาได้อย่างชัดเจน ผู้เขียนมักเสนอฉากในช่วงเวลากลางคืนซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาอาชญากรรมที่มักเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืน ผู้เขียนสร้างฉากอย่างสมจริงในลักษณะการบรรยาย และพรรณนาภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการตาม การที่ผู้เขียนใช้สัญลักษณ์นำเสนอปัญหาทำให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิด ต้องตีความ จึงจะสามารถมองเห็นปัญหาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ การใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งที่เป็นนามธรรมทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และการนำเสนอปัญหาด้วยข่าวซึ่งสัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครในเรื่อง ข่าวสามารถเป็นตัวอย่าง และเป็นแนวทางให้ผู้อ่านในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ จะเห็นได้ว่าทั้งตัวละคร บทสนทนา ฉาก สัญลักษณ์ และข่าว ที่นำเสนอล้วนเป็นวิธีที่ผู้เขียนสามารถใช้นำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมได้อย่างเหมาะสม กลมกลืนไปกับเนื้อเรื่องที่น่าเสนอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นจำนวน 124 เรื่องที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 โดยจะสรุปผลการวิเคราะห์เรียงตามปัญหาที่พบมากที่สุดไปน้อยที่สุดตามลำดับที่ละข้อ ดังนี้

การศึกษานิยายจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุขเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 62 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่การดื่มสุรา รองลงมาคือ การพนัน สถานเริงรมย์หรือสถาน ยั่วยุกามารมณ์ตามลำดับ และปัญหาการลุ่มหลงในอบายมุขที่พบน้อยที่สุดคือ การเสพยาเสพติด แสดงให้เห็นสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อผู้คนต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเงินซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต จึงทำให้เกิดความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ รู้สึกท้อแท้ ลึ้นหวัง ไม่มีกำลังใจ จึงแก้ไขด้วยการดื่มเหล้า เทียวตามแหล่งสถานเริงรมย์ สถานยั่วยุกามารมณ์ เพื่อหาความบันเทิง เพื่อให้ลืมเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความทุกข์ใจ และเล่นการพนันเพื่อเสี่ยงโชคทางการเงินมากขึ้น สะท้อนให้เห็นการเลือกแก้ไขปัญหาคือผิดวิธี ส่งผลให้ปัญหายิ่งแย่ลง

การศึกษานิยายจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมายมีจำนวน 48 เรื่อง แบ่งออกเป็นปัญหาเรื่องการเกิดอาชญากรรม และปัญหาเรื่องการทุจริตข้อราษฎรบังหลวง ปัญหาเรื่องการเกิดอาชญากรรมมีเป็นจำนวน 43 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การฆ่าคนตาย สาเหตุสำคัญของการฆ่าผู้อื่นคือ ฆ่าเพื่อชิงทรัพย์ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนในสังคมกำลังเผชิญกับปัญหาด้านการเงิน ปัญหาที่พบบรองลงมาคือ การล่องละเมิดทางเพศ โดยผู้ถูกล่วงละเมิดมักเป็นเพศหญิง ส่วนผู้ที่ล่องละเมิดคือ นายจ้าง คนในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ และปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ การปล้นชิงทรัพย์พบว่าอาชญากรผู้ก่อเหตุมักเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน หรือมีปัญหาด้านการเงิน ส่วนปัญหาเรื่องการทุจริตข้อราษฎรบังหลวง ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการทุจริตข้อราษฎรบังหลวงเป็นจำนวน 7 เรื่อง โดยพบปัญหาเรื่องการทุจริตเกี่ยวกับการรับสินบนของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเอื้ออำนวยให้กับผู้ติดสินบน การทุจริตในการประกอบอาชีพเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับ การรับสินบนของหัวหน้าพรรคการเมือง การทุจริตในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร การซื้อสิทธิ์

ของนักการเมือง การขายเสียงของชาวบ้าน และปัญหาเรื่องการขู่ราชกรักรับหลง คือการใช้ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่นำเงินภาษีของประชาชนไปใช้จ่ายในเรื่องส่วนตัว

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม ผู้เขียน สะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยมเป็นจำนวน 29 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ ปัญหาเรื่องการขายบริการทางเพศ สาเหตุเป็นเพราะต้องการเงิน สัมพันธ์กับสภาพสังคมช่วงวิกฤต เศรษฐกิจ ผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด การขายบริการทางเพศเป็นวิธีการที่ง่าย รวดเร็ว และได้เงิน เป็นจำนวนมาก และผู้เขียนสะท้อนให้เห็นการขายบริการทางเพศในรูปแบบใหม่ที่แอบแฝงมาในเชิง ธุรกิจต่าง ๆ เช่น สวนอาหาร ร้านคาราโอเกะ ร้านเสริมสวย เป็นต้น ปัญหาที่พบรองลงมาคือการ นิยมความร่ำรวยและควมมีชื่อเสียง การบริโภคนิยม การบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย และปัญหาที่พบน้อย ที่สุดคือการบริโภคความหรูหราราคาแพง สะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมปัจจุบัน คือคนให้ ความสำคัญกับเรื่องเงิน ความร่ำรวย และควมมีชื่อเสียง มากกว่าความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะคนในครอบครัว ส่วนการเลือกบริโภคสินค้ามักเลือกที่ี่หือ ความมีชื่อเสียง เป็นที่นิยมของ คนทั่วไป มากกว่าการเลือกบริโภคโดยคำนึงถึงประโยชน์จากการใช้สอย และการเลือกซื้อสินค้าราคา แพงเพราะต้องการแสดงฐานะของตนในสังคม

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการขาดระเบียบวินัย ผู้เขียนสะท้อน ให้เห็นปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัยเป็นจำนวน 28 เรื่อง ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การทำผิดวินัย ในอาชีพ สังเกตว่ามีทุกสาขาอาชีพ รองลงมาคือการค้าที่ผิดกฎหมาย การผิดวินัยของนักเรียน นักศึกษา การผิดกฎหมาย การผิดวินัยสงฆ์ และการล่าสัตว์ป่าสงวนตามลำดับ แสดงให้เห็น สภาพสังคมในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนต่างหาวิธีการที่จะทำให้ตนเองอยู่ รอดโดยไม่คำนึงว่าเป็นสิ่งที่ผิดระเบียบวินัยหรือผิดกฎหมาย ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ผู้เขียน แสดงให้เห็นการทำผิดกฎหมาย โดยผู้ละเมิดกฎหมายทราบดีว่าการกระทำนั้นผิดกฎ และสร้างความ เดือดร้อนให้กับผู้อื่นแต่ก็ยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม การละเมิดระเบียบวินัยของพระสงฆ์ผู้อยู่ในศีลธรรม ผู้เผยแพร่หลักธรรมคำสอน และการละเมิดระเบียบวินัยของนักเรียน นักศึกษา ผู้เป็นเยาวชนสำคัญ ของชาติ สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของจริยธรรมในสังคม

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น ผู้เขียน สะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้นเป็นจำนวน 21 เรื่อง ลักษณะของความเห็นแก่ตัวที่ พบคือ ความเห็นแก่ตัวของผู้ประกอบการ ความเห็นแก่ตัวของเพศชาย และความเห็นแก่ตัวของ เพศหญิง พบว่าผู้เขียนได้นำเสนอเรื่องราวของผู้ประกอบการที่ทำทุกวิถีทางเพื่อให้กิจการอยู่รอด เพื่อให้เกิดผลประโยชน์โดยไม่สนใจว่าวิธีที่เลือกใช้นั้นจะทำให้ใครได้รับความเดือดร้อนบ้าง ในสังคม จึงเต็มไปด้วยผู้คนที่เห็นแก่ตัว เอารัด เอาเปรียบซึ่งกันและกัน ผู้เขียนนำเสนอปัญหาความเห็นแก่ตัว

ของเพศชาย พบว่าผู้ชายซึ่งเป็นเพศที่แข็งแรงกว่าเพศหญิงแต่กลับไม่ยอมเสียสละให้กับผู้ที่อ่อนแอกว่า ไร้น้ำใจ ไม่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่กำลังได้รับความเดือดร้อนเพราะเกรงว่าตนเองจะได้รับความเดือดร้อน การคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองโดยไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น ส่วนความเห็นแก่ตัวของเพศหญิงพบเพียงเรื่องเดียว เป็นลักษณะของความเห็นแก่ตัวในเรื่องความรัก การเอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ ทำให้ชีวิตคู่เกิดการหย่าร้าง ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาจริยธรรมเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้นในช่วงที่สังคมเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ความหวงกัวงวลแต่เรื่องของตนเอง การดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด การแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่สนใจความทุกข์ร้อนของผู้อื่น

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องการทำแท้งผู้เขียนสะท้อนให้เห็นปัญหาเรื่องการทำแท้งเป็นจำนวน 9 เรื่อง โดยพบว่าสาเหตุที่ทำให้ทำแท้งมาจากความไม่พร้อม สอดคล้องกับสภาพสังคมในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้คนประสบปัญหาด้านการเงิน หากปล่อยให้เด็กคลอดออกมาอาจทำให้ปัญหาการเงินยิ่งแย่ง และอีกสาเหตุสำคัญของการทำแท้งคือ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัว สะท้อนให้เห็นความเสื่อมโทรมของจริยธรรม

การศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมเรื่องสื่อเป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุดมีจำนวน 5 เรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ด้านได้แก่ สื่อลามกอนาจาร และสื่อหลอกลวง ปัญหาด้านสื่อลามกอนาจาร ได้แก่ สื่อภาพยนตร์ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยสื่อลามกอนาจารเหล่านี้ทำให้ผู้เสพเกิดกามารมณ์ และทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมการข่มขืน การทำแท้ง การถูกล่วงละเมิดทางเพศทั้งจากบุคคลอื่น และบุคคลในครอบครัว เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านสื่อหลอกลวง เป็นการโฆษณาเพื่อขายสินค้าให้ได้มากที่สุดโดยข้อมูลที่นำเสนอไม่ตรงกับความเป็นจริง สะท้อนให้เห็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อ

2. การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนใช้ 5 วิธี คือ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่อง การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์ และการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าว

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้วิธีการเล่าเรื่องพบมากที่สุดถึง 83 เรื่อง โดยวิธีที่นักเขียนใช้นำเสนอมากที่สุดคือ ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่อง มีจำนวน 55 เรื่อง รองลงมาคือ ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง มีจำนวน 16 เรื่อง และตัวละครอื่น ๆ เป็นผู้เล่าเรื่อง มีจำนวน 12

เรื่อง การให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องพบมากที่สุดเนื่องจากสามารถนำเสนอปัญหาสังคมได้อย่างเด่นชัด ทำให้เรื่องเล่าดูหนักแน่น มีความสมจริง น่าเชื่อถือ ทำให้ผู้อ่านทราบถึงความคิด ความรู้สึก และรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่องที่ตัวละครเอกเล่า

วิธีการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมที่พบรองลงมาคือ การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา มีจำนวน 45 เรื่อง การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉากเป็นจำนวน 4 เรื่อง การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ข่าวเป็นจำนวน 3 เรื่อง และการนำเสนอที่พบน้อยที่สุดคือการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้สัญลักษณ์ มีจำนวน 2 เรื่อง เหตุที่ต้องนำเสนอปัญหาสังคมหลากหลายวิธี เพราะแต่ละวิธีการนำเสนอจะมีข้อเด่นแตกต่างกันไปทำให้สามารถมองเห็นปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมที่ผู้เขียนต้องนำเสนอได้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่นำเสนอ

การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมดังกล่าวมีทั้งเสนอแบบตรงไปตรงมา และแบบอ้อม การนำเสนอแบบตรงไปตรงมาทำให้ผู้อ่านทราบถึงปัญหาที่นำเสนอได้ในทันทีเมื่ออ่านเรื่องราว ได้แก่วิธี การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยผู้เล่าเรื่องซึ่งผู้เขียนอาจเป็นผู้เล่าเรื่องเองหรือให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง และการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้บทสนทนา ผู้อ่านจะทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่ตัวละครพูดคุยกัน ส่วนการนำเสนอปัญหาแบบอ้อมทำให้ผู้อ่านต้องตีความด้วยตนเองจากสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ ได้แก่การนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมโดยใช้ฉาก โดยใช้สัญลักษณ์ และโดยใช้ข่าว เห็นได้ว่าเรื่องสั้นเหล่านี้มีนัยยะทุกส่วนทั้งเนื้อเรื่อง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก และบทสนทนา

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาจริยธรรมที่สัมพันธ์กับปัญหาสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจากเรื่อง สั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 พบว่าผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาสำคัญ 7 ด้าน โดยเรียงลำดับจากจำนวนเรื่องสั้นที่แสดงภาพปัญหาจากมากไปน้อยคือ ปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข ปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมาย ปัญหาเรื่องการมีค่านิยมเรื่องวัตถุนิยม ปัญหาเรื่องการขาดระเบียบวินัย ปัญหาเรื่องความเห็นแก่ตัวที่มากขึ้น ปัญหาเรื่องการทำแท้ง และปัญหาเรื่องสื่อการที่ผู้เขียนนำเสนอปัญหาเรื่องการลุ่มหลงในอบายมุข และปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมายมากเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 นั้น สอดคล้องกับสภาพสังคมช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อผู้คนต้องประสบปัญหาด้านการเงินโดยเฉพาะผู้ที่มิฐานะยากจน จึงทำให้เกิดความเครียด หาทายออกด้วยการหันไปพึ่งอบายมุขได้แก่ การดื่มเหล้า การเสพยาเสพติด การไปเที่ยวตามสถานแหล่งเริงรมย์หรือสถานยั่วยุ

กามารมณ์ เพื่อต้องการให้เกิดความสุข ต้องการสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ทุกซึ่ใจ หลายคนเลือกเล่นการพนันเพื่อหวังเสียงโชคทางการเงินมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนได้เสนอให้ผู้คนใช้จ่ายเงินด้วยความประหยัด ละเว้นอบายมุขเพราะทำให้สิ้นเปลือง ส่วนปัญหาเรื่องการไม่เคารพต่อกฎหมายที่สำคัญได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม โดยเฉพาะการฆ่าคนตายที่มีเหตุจูงใจมาจากการแย่งชิงทรัพย์สิน เมื่อผู้คนต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดจึงส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ปัญหาทั้ง 7 ด้านดังกล่าวเป็นปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเมื่อสังคมไทยเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ส่งผลให้เกิดวิกฤตทางจริยธรรมขึ้นในสังคมไทย เพราะพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำเนื่องจากเป็นจริยธรรมเชิงลบ คือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น กระบวนการสำคัญที่ทำให้ปัญหาสังคมนำไปสู่ปัญหาจริยธรรมได้แก่ ผู้คนขาดสติ และละเมิดศีลธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาจริยธรรมในเชิงลบ และเพราะมนุษย์เรียนรู้จริยธรรมจากสังคม สภาวะแวดล้อม ดังนั้นเมื่อสังคมเต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมายจึงส่งผลต่อแหล่งกำเนิดของจริยธรรม กระทบต่อการเรียนรู้จริยธรรมจากสังคม

เนื้อหาของเรื่องสั้นที่ปรากฏในช่วงที่ศึกษานี้ ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นผลของกระทบวิกฤตเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาจริยธรรม ดังนั้นเรื่องสั้นที่เข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ปี พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2545 จึงมีบทบาทต่อสังคมในด้านการนำเสนอปัญหาจริยธรรมที่เกิดมาจากปัญหาสังคมในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปัญหาจริยธรรมในเรื่องสั้นเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ ในช่วงเวลาที่สังคมไม่ได้เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผลว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาปัญหาจริยธรรมในนวนิยายเข้ารอบสุดท้ายรางวัลซีไรต์ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเพื่อแสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมมีบทบาทต่อสังคม
3. ควรศึกษาปัญหาจริยธรรมในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลอื่น ๆ ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นผลว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2548). **ผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ต่อโลกทัศน์นักเขียนไทย : ภาพสะท้อนสังคมและการเมืองจากวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2544**. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา กลิ่นเล็ก. (2547). **ภาพสะท้อนเศรษฐกิจไทยในเรื่องสั้นจากนิตยสารสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ช่วง พ.ศ. 2540 -2546**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรภัทร อังศุมาลี. (2545). **วิปริต**. กรุงเทพฯ: โอเอ็นจี การพิมพ์ จำกัด.
- จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม. (2548). **หลักกรรมที่ปรากฏในนิทานอิหร่านราชธรรม**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑาทิพย์ ธีระภาค. (2529). **วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำลอง ผึ้งชลจิตร. (2542). **เมืองน่าอยู่**. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). **การกำหนดปัญหาการวิจัยและการพัฒนาระบบพฤติกรรม ไทย : ด้านพฤติกรรมจริยธรรมและด้านอื่น ๆ**. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เดชา ซากักดี. (2542). **วิเคราะห์จริยธรรมศึกษาในวรรณคดีสุภาษิตพระร่วง**. อักษรศาสตร์มหา-บัณฑิต ปรินญาณินพนธ์ (จริยศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมเกียรติ กัณอริ. (2540). **กลียุคกับหายนะเศรษฐกิจไทย**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์-พับลิชซิง จำกัด.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2538). **ปรากฏการณ์แห่งวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: นาคร.
- นิตยา มาสะวิสุทธิ. (2535 -2536). **กว่าจะมาเป็น 15 ปีซีไรต์**. ใน ภาษาและหนังสือ. หน้า 210.

- ปราบดา หยุ่น. (2544). **ความน่าจะเป็น**. กรุงเทพฯ: สุดส์ปดาร์.
- ปริญญา ตริ์น้อยใส. (2541). **หนอนคอนกรีต**. กรุงเทพฯ: พร็อพเพอร์ตี้คอนซุมเมอร์ไกด์ จำกัด.
- ประชาคม ลุณาชัย. (2542). **นาฏกรรมแห่งชีวิต**. กรุงเทพฯ: สหการคนวรรณกรรม.
- ประชาคม ลุณาชัย. (2543). **เมืองใต้อุโมงค์**. กรุงเทพฯ: สหการคนวรรณกรรม.
- ปริทรรศ หุตางกูร. (2545). **แม่มดบนตึก**. กรุงเทพฯ: รูปจันทร์.
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535**
- พระมหาบุญชู สุขุมมาโล ; และคนอื่น ๆ (2545). 227 **สิกขาบท**. กรุงเทพฯ: รัตธรรม.
- พิเชษ คงโต. (2546). **แนวความคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลุณาชัยการศึกษาเชิงวิเคราะห์**. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิฐ ภูศรี. (2542). **คนโซ่ในปราสาท**. กรุงเทพฯ: ดับเบิลยูเอ็น พริ้นติ้ง จำกัด.
- ภัทริยา สามารถ. (2532). **วิเคราะห์จริยธรรมในนวนิยายที่ได้รับรางวัลดีเด่นจากงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติช่วง พ.ศ. 2515 - 2529**. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุรัตน์ บุญสนิท. (2547). **เรื่องสั้นเข้ารอบซีไรต์ พ.ศ. 2542 และ 2545 : ภาพสะท้อนความ ล้มเหลวหรือความจริงแท้ของวรรณกรรมยุคหลังสมัยใหม่. ใน 25 ปีซีไรต์ รวมบท- วิจารณ์คัดสรร**. หน้า 100 - 101. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- รัตนชัย มานะบุตร. (2545). **อุทกภัย**. กรุงเทพฯ: นาคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. (2539). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลการ- ประพันธ์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: คอมพิวเตอร์ จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. (2545). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ – ไทย ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. (2552). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม**. กรุงเทพฯ: ยูเนี่ยน อุลตรา- ไวโอเล็ต จำกัด.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2523). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ยูเนียดี โปรดักชั่น.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2541). **เรื่องสั้นไทย พ.ศ. 2475 – 2510. ใน ภาษาและหนังสือ**. หน้า 67.
- เววัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. (2545). **ชีวิตสามะหาอันใด**. กรุงเทพฯ: หวีกล้อย.
- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2536). **การอ่านนวนิยาย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วาสนา ดอนจัทร์ทอง. (2546). **ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นจากนิยายสารเนชั่นสุดสัปดาห์ ช่วงพ.ศ. 2536 – 2544**. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิกรานดา ไซติช่วงรัศมี. (2548). **การวิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทย์ วิศทเวทย์. (2530). **จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: อักษร-เจริญทัศน์.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2531). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2542). **สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน**. กรุงเทพฯ: ดับเบิ้ลนายน์ พริ้นติ้ง จำกัด.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2548). **สรุปการประชุมเสวนาเรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2543). **ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจต่อชนบทไทย**.
- สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2536). **หนังสือชุดปัญหาสังคม เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับศาสนาและจริยธรรม**.
- สุพจน์ นาตะพินธุ. (2523). **ประมวลกฎหมายอาญา**. ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.
- สมบูรณ ศิริประชัย. (2549). **วิกฤติการณ์เศรษฐกิจในสวีเดน เม็กซิโกและไทย : สาเหตุและการตอบสนองของนโยบาย**. ปรินซ์นิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2524). **วรรณกรรมสังคมและการเมือง**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2537). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.-พริ้นติ้ง.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์; สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์; และ สุวินัย ภรณวิชัย. (2540, ตุลาคม) **ฟองสบู่ วิกฤตเศรษฐกิจ พล.อ.ชวลิต จิตวิญญาณของประเทศไทย พ.ศ. 2540**. TrendyMan. 6 (62) :69, 78
- สาโรช บัวศรี. (2526). **จริยธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2542). **ผลกระทบของภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาวการณ์ทำงานการว่างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สิงหาคม 2541**. กรุงเทพฯ

เสาวรี. (2543). **ภาพลวง**. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.

อัณัฐ. (2542). **มือที่มองไม่เห็น**. กรุงเทพฯ: ภูผา.

อัณัฐ. (2545). **อ่านโลกกว้าง**. กรุงเทพฯ: ภูผา.

อานนท์ อภาภิรม. (2546). **สังคมวัฒนธรรมและประเพณีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
ไอเดียเนสโตร์.

อำนวย ยัสโยธา. (2534). **กระบวนการต้องโทษ ในประมวลกฎหมายอาญากับในวินัยสงฆ์
การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ**. วิทยาลัยครูสงขลา.

อำนวย ยัสโยธา. (2541). **ปัญหาจริยศาสตร์เชิงวิพากษ์**. สงขลา: มาสเตอร์พีส.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวนันทนา รอดสำราญ

วันเดือนปีเกิด 8 กรกฎาคม 2521

สถานที่เกิด นครชัยศรี นครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 42 BIGCITY MANTION R. 715 อุดมสุข 42
เขตบางนา แขวงบางนา กรุงเทพฯ 10260

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน Collector

สถานที่ทำงานปัจจุบัน บริษัท โทเทิล เซอร์วิส เซส โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
ในเครือของธนาคารกรุงศรีอยุธยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543 การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
จากมหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2554 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร